

STŘEDA 16. PROSINCE 2009

PŘEDSEDAJÍCÍ: JERZY BUZEK

Předseda

1. Zahájení zasedání

(Zasedání bylo zahájeno v 09:05)

Göran Färm (S&D). – Pane předsedo, na začátku dílčího zasedání v tomto týdnu jste zodpověděl otázku kolegy poslance z Rakouska, Jörga Leichtfrieda, která se týkala toho, kdy by mohli v důsledku vstupu Lisabonské smlouvy v platnost nastoupit do Parlamentu noví poslanci. Řekl jste, že to již závisí na Radě. Souhlasím s tím, že by jako poslanci měli být plnoprávními členy Parlamentu, ale nejsem si jistý, zda by se to vylučovalo s tím, že by ještě před svým plným začleněním byli do Parlamentu uvedeni jako pozorovatelé.

Naše nedávné rozhodnutí týkající se zprávy poslance Davida Martina o našich vnitřních předpisech si vykládám tak, že jakmile jsou noví poslanci zvoleni a členské státy potvrdí jejich zvolení, nebrání nic tomu, abychom je zde nechali pracovat jako pozorovatele. Parlament může sám rozhodnout o tom, jaké podmínky pro ně jako pozorovatele budou platit.

Pane předsedo, mohl byste prosím tuto otázku probrat se zpravodajem, panem poslancem Martinem, aby se co nejdříve vyřešila? Bylo by zbytečné, aby noví poslanci, kteří již byli zvoleni a jejichž volbu potvrdily vnitrostátní orgány, čekali celé měsíce, než budou moci skutečně začít pracovat. Mnozí z nich jsou připraveni okamžitě se ujmout své práce.

Předseda. – Jak jsem řekl již dříve, požádal jsem o rozhodnutí Evropskou radu. Výbor pro ústavní záležitosti by měl tento problém také vzít v úvahu a hlouběji se s ním seznámit. Zatím nebylo rozhodnuto o počtu nových křesel ani o tom, ze kterých zemí by tito poslanci měli být. Konečné rozhodnutí neexistuje. Víím, že o tom rozhodne Evropský parlament, ale rozhodnutí zatím není konečné. Nelze jen tak jednoduše přijmout pozorovatele, aniž bychom s konečnou platností věděli, kolik jich bude a z jakých zemí mají být. Proto musíme počkat. Myslím na tuto věc a věnuji jí velkou péči.

Rebecca Harms (Verts/ALE). – *(DE)* Pane předsedo, dámy a pánové, souhlasím, že se jedná o obtížně řešitelnou záležitost. Nemyslím si, že by bylo nemožné ji vyřešit, ale vzhledem k diskusím ve Francii bych chtěla za naši skupinu říci, že považujeme za nepřijatelné, aby pozorovatelé, ať již jejich status bude jakýkoliv, byli současně poslanci parlamentů členských států. Domníváme se, že ti, kteří sem přijdou jako pozorovatelé, by se měli vzdát svých vnitrostátních mandátů.

Jean-Pierre Audy (PPE). – *(FR)* Pane předsedo, podle článku 110 jednacího řádu jsme se zde sešli, abychom vedli rozpravu o výsledcích švédského předsednictví – vzdávám hold panu ministerskému předsedovi Reinfeldtovi za odvážné, užitečné a výkonné předsednictví –, jsme tu však také kvůli tomu, abychom posoudili výsledky ze zasedání Evropské rady ve dnech 10. a 11. prosince.

Pokud jde o tuto věc, chtěl bych upozornit předsedu Komise, jenž je strážcem Smluv a jejich uplatňování, na čl. 15 odst. 6 Smlouvy o Evropské unii, který stanovuje, že předseda Evropské rady musí po každém zasedání Evropské rady předložit zprávu.

Zdá se jisté, že pan Van Rompuy, nový předseda Evropské rady, mezi nás nepřijde, což mne mrzí. Do svého úřadu nastoupil již 1. prosince 2009, má významnou diplomatickou funkci a podle mého názoru mělo být jeho prvním politickým krokem přijít do Evropského parlamentu a představit se. Proto měl přijít a představit závěry ze zasedání Evropské rady ve dnech 10. a 11. prosince 2009.

Předseda. – Dovolím si to objasnit: předseda Evropské rady pan Van Rompuy a úřadující předseda Rady pan Reinfeldt se dohodli, že tento poslední měsíc předsednictví bude ještě probíhat podle starých zásad. Tato vzájemná dohoda platí. Předseda Evropské rady, pan Van Rompuy, se ujme úřadu až od 1. ledna 2010.

Jean-Pierre Audy (PPE). – *(FR)* Pane předsedo, hlavám států nebo předsedům vlád nepřísluší řešit způsob uplatňování Smluv, které byly ratifikovány členskými státy.

Předseda. – Vysvětlím to podrobněji: Rozhodnout o pozvání předsedy Evropské rady a úřadujícího ministerského předsedy, jenž zastupuje rotující předsednictví, ke spolupráci přísluší všem členům Parlamentu. Rovněž my rozhodujeme o tom, koho pozveme a v jakém pořadí. Oba orgány – Evropský parlament a Evropská rada – se také chystají dohodnout na tom, jak budou spolupracovat. Kromě toho si myslím, že vaše připomínky jsou unáhlené.

Musí vzniknout meziinstitucionální dohoda. Do toho je zapojena i Evropská komise. Na konkrétní diskusi je ještě příliš brzy. Je velmi důležité, abychom zachovali náležitou rovnováhu mezi stávajícím předsednictvím a předsedou vlády na jedné straně a předsedou Evropské rady, panem Van Rompuyem na druhé straně. Předsednictví se střídají, předseda se nemění, je však zapotřebí spolupracovat také s předsedy vlád. Je nezbytné spolupracovat s vládami, protože jako legislativní orgán musíme mít stálý kontakt s vládou země, která vykonává předsednictví.

Navíc o způsobu, jímž budeme spolupracovat a o tom, koho pozveme, rozhodujeme také my – samozřejmě se při tom radíme s Evropskou radou. Budeme o tom ještě hovořit. Chtěl bych jen upozornit, že je na to ještě brzy. Zprávu o činnosti Evropské rady za uplynulých šest měsíců v tuto chvíli podá pan Reinfeldt. Pan Van Rompuy se této práci neúčastnil, protože byl jmenován teprve před pár týdny, a tak by o ní dnes ani nemohl diskutovat. To je nepochybně jasné.

2. Prováděcí opatření (článek 88 jednacího řádu): viz zápis

3. Zhodnocení švédského předsednictví – Závěry zasedání Evropské rady 10. a 11. prosince 2009 (rozprava)

Předseda. – Chtěl bych srdečně přivítat pana ministerského předsedu Reinfeldta, jehož jsme mezi sebou bezmála půl roku mívali jako úřadujícího předsedu Rady. Chtěl bych také přivítat pana předsedu Barrosa.

Dalším bodem je společná rozprava:

- o prohlášení Rady o zhodnocení švédského předsednictví;
- o zprávě Evropské rady a o prohlášení Komise o závěrech zasedání Evropské rady ve dnech 10. a 11. prosince 2009.

Fredrik Reinfeldt, úřadující předseda Rady. – Pane předsedo, jsem vděčný za možnost opět promluvit k Evropskému parlamentu, navíc v tak rozhodující okamžik.

Zároveň s naší rozpravou probíhá v kodaňském konferenčním centru summit představitelů 193 států, kteří spolu hovoří, přou se, jednají a snaží se naplnit očekávání milionů lidí na celém světě. Klimatická konference OSN skončí za pouhé dva dny. Zanedlouho budeme zpětně hodnotit toto setkání, jež mělo zásadní význam nejen pro EU, ale také pro lidi, kteří kvůli nedostatku vody nemají úrodu, pro lidi, kterým jejich domovy vzlaly tornáda nebo povodně, a také pro lidi, kteří marně budují hráze proti rok od roku stoupající mořské hladině.

Dobře víme, co je v sázce, proč je tedy tak těžké jednat? Může za to snad obava z jakýchkoliv změn našeho životního stylu? Vždyť přece víme, že budeme-li světové zdroje užívat tak jako dosud, náš současný životní styl už nebude přicházet v úvahu a budeme muset čelit ještě drastičtějším změnám. Hrozit bychom se měli mnohem vážnějších věcí než ztráty pohodlného života.

Boj proti změně klimatu představoval během švédského předsednictví programovou prioritu, a to na všech zasedáních Rady a na všech našich schůzkách s hlavními partnery Unie. Jak asi víte, na říjnovém zasedání Evropské rady jsme přijali ucelený mandát k zachování čelního postavení EU v jednáních o klimatu. Dohodli jsme se, že naším dlouhodobým cílem bude snížit emise do roku 2050 o 80–95 %, a obnovili jsme svou nabídku, že vyvinou-li ostatní srovnatelnou snahu, snížíme emise o 30 %. Dohodli jsme se na snížení emisí v mezinárodní dopravě a i přes odpor některých skupin jsme vyčíslili celkovou sumu potřebnou k financování boje proti změně klimatu v rozvojových zemích. Minulý týden, po týdnech bilaterálních jednání, jsme udělali další krok: na rychlé zahájení opatření proti změně klimatu v rozvojových zemích jsme vyhradili společně financovaný peněžní balíček obnášející na příští tři roky částku 7,2 miliard EUR.

Vím, že to nestačí. Proto musím konstatovat, že i když jsem spokojen s tím, že Evropská rada se dokázala dohodnout na tomto kroku, je na čase, aby se k nám připojily další vyspělé země.

Čeho tedy musíme v Kodani dosáhnout? Je zapotřebí, aby se nejen vyspělé, ale také rozvojové země pevně zavázaly snížit emise skleníkových plynů tak, aby úroveň globálního oteplování nepřekročila hodnotu 2 °C, což je cíl, který věda považuje za nezbytný.

Hovořil jsem s indickými a čínskými vedoucími představiteli. Víím, jak se k tomu staví. Proč by měli souhlasit s rozvojem šetrným vůči životnímu prostředí, jestliže my jsme znečistili svět na mnohá desetiletí? Toto je jeden z možných pohledů, ale potíží spočívá v tom, že vyspělý svět nemůže tento problém vyřešit sám. Rozvojové země již začínají vyspělý svět předstihovat v množství emisí. Proto musíme tento problém řešit společně. Pokud jde o nás, můžeme za léta nezodpovědného chování poskytnout odškodnění. Můžeme pomoci financovat opatření proti změně klimatu v rozvojovém světě. Evropská unie minulý týden přijala svoji odpovědnost. Pokud jde o Kodaň, důležitější než forma řešení je jeho účinek. Dohodneme-li se na snížení emisí, na financování a na závazku přistoupit k okamžitým opatřením, můžeme být spokojeni, a co je důležitější, můžeme začít bojovat se změnou klimatu.

Loni nás náhle postihla nejvážnější finanční krize od třicátých let dvacátého století. Vše kolem nás se doslova hroutilo. Najednou jsme pochopili, nakolik jsou finanční trhy propojené a jak na sobě všichni navzájem závisíme, máme-li nalézt společnou odpověď. Jen během několika měsíců přijaly vlády v EU mimořádná podpůrná opatření. Jednalo se o pohotovou a impozantní odpověď, která však něco stála. Náš celkový deficit veřejných financí v současnosti dosahuje téměř 7 % HDP, což je oproti minulému roku více než trojnásobek. Dvacet členských států podléhá postupu při nadměrném schodku. Proto další kroky v návaznosti na hospodářskou a finanční krizi byly letos na podzim zcela pochopitelně další prioritou.

Dovolte mi stručně pohovořit o našich krocích. Koncem října jsme se dohodli na strategii na ukončení daňových opatření a minulý týden na zasedání Evropské rady na zásadách ukončení programů finanční pomoci. Kromě toho jsme se dohodli na zásadně nové struktuře finančního dohledu v Evropě. Jsou-li finanční toky mezinárodní, nemůže již dohled být pouze vnitrostátní. Nyní je na Parlamentu, zda tyto výsledné kroky schválí.

Bylo také jasné, že „kultura odměňování“ nebude moci dále existovat v podobě, na niž jsou lidé zvyklí. Jsem rád, že EU dokázala přesvědčit státy G20, aby se dohodly na dalekosáhlých změnách tohoto systému. Nová pravidla posílí nezbytnou vazbu mezi odměnou a výsledkem.

Hospodářská a finanční krize nás tvrdě zasáhly, ale prokázali jsme schopnost jednat a odhodlaně jsme se jim postavili. Jakmile dosáhneme obnovy, bude EU díky opatřením, jež jsme přijali, odolnější.

Švédské předsednictví probíhalo v období institucionální změny. Když jsme ho dne 1. července přebírali, byl tu po volbách nový Parlament. Předseda Evropské komise ještě nebyl jmenován. Výsledek blížícího se irského referenda byl nejistý. Nebylo jasné, zda Lisabonskou smlouvu ratifikují všechny členské státy. Dokonce nebylo ani jasné, zda bude moci ještě během švédského předsednictví vstoupit v platnost.

Pak se drama rozuzlovalo. V úzké spolupráci s Parlamentem byl na druhé funkční období jmenován předsedou Evropské komise José Manuel Barroso. Předsednictví má nyní v Komisi stálý protějšek, se kterým spolupracuje. Výsledek irského referenda znamenal pro Irsko vítězství. Byl vítězstvím evropské spolupráce. O krok jsme se přiblížili Lisabonské smlouvě.

Ovšem pak se stala neočekávaná věc. Český prezident v poslední fázi podmínil svůj podpis novými požadavky. Jeho žádost jsme museli vyřešit tak, aby ostatní členské státy nezačaly vznášet podobné podmínky, a to jsme zvládli udělat na zasedání Evropské rady v říjnu. Několik dní nato český prezident podepsal. Hned po podpisu jsem začal opět rokovat s kolegy. Museli jsme se dohodnout o vysokých postech – o předsedovi Evropské rady a nominovat vysokého představitele. Řeknu-li, že dokončení veškerých příprav k 1. prosinci znamenalo úlevu, vůbec nepřeháním. Lisabonská smlouva mohla konečně vstoupit v platnost.

Evropská unie nyní bude efektivnější. Bude mít k dispozici lepší nástroje k boji proti změně klimatu a k ovlivňování celkového ekonomického programu. Nový předseda Evropské rady zajistí kontinuitu. Vysoký představitel bude zajišťovat koordinaci našich vnějších vztahů. Unie bude díky většímu zapojení Evropského parlamentu a parlamentů členských států demokratičtější. Pro Evropskou unii začalo nové období.

Když jsem tu stál před vámi 15. července, dosud jsme se zmítali ve finanční a hospodářské krizi. Nebylo jisté, zda se přejde na novou smlouvu. Nevěděli jsme, zda se dokážeme sjednotit a pobízet ostatní na již ne zrovna dlouhé, ale zato velmi klikaté cestě do Kodaně.

Na zasedání Evropské rady minulý týden švédské předsednictví završilo všech pět svých priorit: silný mandát EU pro změnu klimatu, další kroky v návaznosti na hospodářskou a finanční krizi, strategii EU pro region

Baltského moře, Stockholmský program pro oblast spravedlnosti a vnitřních věcí, posílení EU jakožto globálního hráče, včetně rozšíření, a nový útvar pro vnější činnost. Jak jsem již řekl, s Lisabonskou smlouvou začalo pro Evropskou unii nové období.

Závěrem bych vám všem chtěl poděkovat. Předsednictví potřebovalo pomoc Evropského parlamentu, aby se mohlo pustit do řešení všech problémů, kterým jsme čelili. Děkuji, že jste nám poskytli tuto pomoc.

Chtěl bych poděkovat také Komisi a jmenovitě Josému Manuelovi Barrosovi. Letos na podzim jsem s ním trávil asi více času, než bylo zdrávo. Představení pro mne i pro švédské předsednictví ohromnou pomoc.

Nakonec bych chtěl poděkovat členským státům za to, že při hledání řešení, ze kterých nebudou mít užitek pouze ony, ale Evropa jako celek, byly ochotné zanechat neshod, myslet na to, co je pro Evropu nejlepší a začít dělat kompromisy. V této jednotě je naše síla.

José Manuel Barroso, předseda Komise. – Pane předsedo, pane ministerský předsedo, během posledních šesti měsíců jsme byli svědky vstupu nové Smlouvy v platnost. Uzavřely se tak téměř po celé desetiletí probíhající diskuse a před novou rozšířenou Evropskou unií, jak ji známe dnes, se otevřely nové možnosti. Byli jsme svědky prvních známek toho, že rozhodná opatření podniknutá za účelem stabilizace evropského hospodářství potýkajícího se s krizí přinášejí určité výsledky. Během závěrečného dějství v Kodani si můžeme být zcela jisti, že Evropská unie se neúnavně snažila hájit iniciativu, kterou prosazovala energický celosvětový postup vůči změně klimatu.

Chtěl bych proto vzdát opravdu upřímný hold ministerskému předsedovi Fredrikovi Reinfeldtovi a celému týmu švédského předsednictví za velmi úspěšné předsednictví. Mimořádně důležité je, že švédské předsednictví dokázalo tak účinně zajistit dokončení ratifikace Lisabonské smlouvy a spolu se všemi ostatními cíli zvládlo také přechod na tuto novou smlouvu. Byli jsme svědky toho, jak Evropská rada jmenovala prvního předsedu Evropské rady a první vysokou představitelku, místopředsdkyni Komise. Nezapomeňme připomenout – protože pro tento Parlament se jednalo o velmi důležitý okamžik navazující na jednomyslnou nominaci Evropskou radou –, že jsme byli svědky volby předsedy budoucí Komise kvalifikovanou většinou tohoto Parlamentu.

Minulý týden se konalo zasedání Evropské rady, na němž se Rada poprvé sešla jako plně rozvinutý orgán. Tohoto zasedání se také poprvé zúčastnila nová vysoká představitelka a místopředsdkyně Komise Catherine Ashtonová. Nový předseda Evropské rady se své funkce plně ujme od 1. ledna 2010. Na zasedání představil svůj pohled na organizování Evropské rady v budoucnosti. Velmi vítám všechny návrhy týkající se toho, aby byla Evropská rada soudržnějším orgánem a její práce se vyznačovala větší kontinuitou. Vítám také představu, že by probíhalo více politických a otevřených diskusí a závěry by byly krátké a rozhodné.

Na zasedání Evropské rady se probírala mnohá další témata. Chtěl bych poukázat jen na některá z nich a nevynechat jedno velmi důležité téma, formulaci baltské strategie, která může být vzorem pro ostatní regionální spolupráce v Evropské unii a pro spolupráci s některými našimi partnery.

Pokud jde o hospodářství, dbáme o náležitou rovnováhu mezi pobídkami a přípravou strategií pro ukončení krize. Představil jsem obrysy naší strategie Evropa 2020. Doufám, že se Evropská rada soustředí na debatu o tomto velmi důležitém programu pro budoucnost Evropy, a to zejména v diskusích na příštích zasedáních, na řádném zasedání Evropské rady v únoru a na jarním zasedání Evropské rady. Chtěl bych zde znovu opakovat svoji nabídku účasti na plenárním zasedání, aby Parlament mohl zorganizovat zvláštní rozpravu o tomto velmi důležitém tématu. Domnívám se, že je nesmírně důležité, aby se Evropský parlament a také Evropská rada plně podíleli na této strategii Evropská unie 2020, v jejímž rámci se bude odehrávat naše budoucnost.

Co se týče Stockholmského programu, návrhy Komise již byly převedeny do schváleného přístupu na příštích pět let. Víím, že mnozí z poslanců tohoto Parlamentu s námi sdílejí odhodlání odrazit se odtud dále, chopit se možností, jež přináší Lisabonská smlouva, a uskutečnit skokovou změnu evropského postupu týkajícího se prostoru svobody, bezpečnosti a práva. To bylo jedním z hlavních důvodů, proč jsem přikročil k reorganizaci portfolií budoucího kolegia v této oblasti. Ta se totiž stane jednou z nejdůležitějších oblastí práce Evropské unie v příštích pěti letech.

Zasedání Evropské rady bylo zvláště důležité pro oblast změny klimatu. Během několika posledních let Evropská unie vypracovala důsledný a ambiciózní přístup ke změně klimatu. Jsem velmi hrdý na to, že Komise byla iniciátorem tohoto velmi ambiciózního programu. Účinky snížení emisí budou skutečně patrné až během několika desetiletí, ale již nyní činíme konkrétní kroky a svým cílům přikládáme platnost zákona.

Řekněme si to jasně. Někteří naši partneři své úmysly oznamují prostřednictvím tiskových prohlášení, my jsme však své záměry vyhlásili prostřednictvím právního předpisu, a to právního předpisu, na kterém se již dohodly všechny členské státy. Vypělý svět musí jednat, ale musí také rozvojovým zemím pomoci oddělit růst a emise. Myslím, že je správné, že se minulý týden zasedání Evropské rady soustředilo na to, jak lze toto celosvětové vedoucí postavení v Kodani využít v zájmu ambiciózní dohody: přislíbíme pomoc rozvojovým zemím ne až někdy ve vzdálené budoucnosti, ale již příští rok; objasníme ostatním, že dohoda musí být komplexní a musí být doplněna kontrolními mechanismy jejího dodržování; budeme i nadále ochotni zvýšit své cíle, ale jen pod podmínkou, že ostatní také předloží ambiciózní závazky.

Myslím, že zasedání Evropské rady přineslo velmi důležité výsledky, zejména ve dvou věcech. První se týká financí. Rada dokázala připravit peněžní balíček na rychlé zahájení opatření, který je štedřejší, než jsme čekali, a co je důležité, přispěly všechny členské státy. Ozývají se samozřejmě hlasy, že tato částka od Evropské unie není dostatečně vysoká, ale 7,2 miliard EUR, což v současnosti představuje více než 10 miliard dolarů, a to na tři roky, je velmi vážně myšlený závazek. Doufám, že tyto peníze jsou již jisté, že se nejedná o pouhý záměr. Je již na ostatních, aby jej splnili. Evropská rada rovněž zopakovala svůj závazek týkající se střednědobého financování, že ze své strany zajistí přiměřený podíl potřebný do roku 2020.

Druhá věc – opatření v oblasti klimatu byla někdy bodem, který Evropskou radu rozděloval. Tentokrát však byla atmosféra jiná. Bylo tu hmatatelně přítomno společné vědomí, že je v zájmu všech, aby Evropská unie poskytla svůj příspěvek. Vklad, který jsme jako průkopníci vložili do tohoto programu, by nám již měl přinášet plody.

Co jsem celkově považoval za opravdu povzbudivé, bylo přijetí skutečnosti, že Evropská unie musí držet pospolu. Doufejme, že toto odhodlání navzdory nesnázím následujících dvou nebo tří dnů zůstane pevné.

Co můžeme očekávat během několika příštích dnů? Dánský ministerský předseda Rasmussen dnes pravděpodobně předloží text, ve kterém však mnohá nejdůležitější čísla dosud nebudou uvedena. Úkolem vůdce jednání bude dospět k dohodě. Proto hned po této rozpravě mířím do Kodaně. Společně s panem ministerským předsedou Reinfeldtem uděláme vše, co bude v našich silách, aby Evropská unie byla vůdčí silou těchto jednání.

Víme, že atmosféra v Kodani není v tuto chvíli vůbec jednoduchá. Víme rovněž, že to patří k obvyklému průběhu vrcholných jednání. Účast tolika hlav států nebo předsedů vlád však bude silným hnacím motorem k dosažení dohody. Bude-li součástí této dohody skutečný závazek vyspělých i rozvojových zemí ke snížení emisí, jednoznačný závazek k financování těchto kroků, aby bylo možné je realizovat, a ujednání o tom, jak se tato dohoda bude plnit a její plnění kontrolovat, bude-li tato dohoda zahrnovat různé prvky plánu z Bali a vytvoří-li náležité podmínky pro dodržení limitu 2 °C, pak podle mého názoru budeme moci oprávněně prohlásit, že se jedná o významný úspěch. Zatím nejsme tak daleko, ale jsem přesvědčen, že takové dohody lze dosáhnout.

Během několika příštích dnů se ukáže, zda se cíle, o kterých jsme zde v Parlamentu tak často diskutovali, budou realizovat, ale cítím, že je již patrná naléhavá potřeba změny a že v Kodani musíme dosáhnout úspěchu. V sázce je velmi mnoho. Musíme samozřejmě nalézt určitou rovnováhu, ale všichni jsou si víceméně vědomi skutečnosti, že současná generace již ví o existenci tohoto problému, který nelze ignorovat. Jsem přesvědčen, že zasedání Evropské rady minulý týden připravilo Evropskou unii na to, aby mohla tuto výzvu k řešení přijmout. Doufám, že s Evropou v čele dosáhneme v Kodani úspěchu.

Joseph Daul, jménem skupiny PPE. – (FR) Pane předsedo, pane Barroso, pane Reinfeldte, dámy a pánové, skupina Evropské lidové strany (Křesťanských demokratů) se ztotožňuje se způsobem, jakým jste prováděl rotující předsednictví – podle Niceské smlouvy. Ztotožňuje se rovněž s nejnovějšími návrhy Evropské rady, ať již co se týče změny klimatu, krize nebo vytvoření bezpečné Evropy, Evropy, která chrání.

Moje skupina pochopitelně podporuje čestnou a zodpovědnou správu evropských záležitostí, která byla charakteristickým znakem švédského předsednictví. Tato správa byla čestná, protože v době, v níž na tolik našich přátel, sousedů a příbuzných doléhá krize v důsledku toho, že přišli o práci nebo jejich pracovní místa jsou ohrožena, Evropa těmto lidem nedávala plané sliby. Vytváří budoucnost, naši budoucnost, protože se stará o to, aby podniky opět měly prostředky na výrobu a inovace a vytvářely tak pracovní místa.

Tato správa byla zodpovědná, protože pokud jde o změnu klimatu, bezpečnost, ale také o zaměstnanost a hospodářství, Evropa uskutečňuje model sociálního tržního hospodářství. Vytváří harmonogram, program opatření pro koordinované, postupné, ale také náročné ukončení krize. Odstraňuje neblahé praktiky, kterých

jsme během několika posledních desetiletí byli svědky na finančních trzích. Podporuje malé a střední podniky a posílení sociální soudržnosti, bez níž nelze dosáhnout ničeho trvalého.

Dejme si však pozor, abychom neopakovali chyby Lisabonské strategie, která se stala kvůli tomu, že si kladla nerealistické cíle, zatím největším zklamáním. Buďme opatrní a zajistíme, ať se nová ekonomická strategie nazvaná „Evropská unie 2020“ nestane novým odstrašujícím příkladem. Pane Reinfeldte, pane Barroso, pokud jde o změnu klimatu, Evropa dává najevo smysl pro zodpovědnost. Rozhodnutím uvolnit v příštích třech letech každoročně 2,4 miliardy EUR jde Evropa příkladem, protože poskytuje třetinu mezinárodní pomoci vyhrazené pro nejchudší země.

Očekávám, že naši partneři nyní udělají totéž. Od Kodaně očekávám vyrovnané závazky, krátkodobé a střednědobé a kontrolovatelné, které budou doplněny finančními sankcemi pro případ jejich neplnění. Jinými slovy očekávám, že Evropa nebude Kodaně zklamána.

Končím tím, že skupina PPE podporuje obecné směry týkající se bezpečnosti stanovené Radou ve Stockholmském programu. Naši spoluobčané si přejí více bezpečnosti, ale také respektování občanských svobod. Chtějí být ve svém běžném životě chráněni, chtějí vědět, co jedí a co konzumují, ale zároveň očekávají – a to je zcela přirozené –, že budou žít ve spravedlivější společnosti, která má vůči druhým více respektu. Přesně takovou Evropu my, skupina PPE, bráníme a prosazujeme.

Dámy a pánové, akutní krize a institucionální peripetie jsou za námi. Nastal čas učinit velká rozhodnutí, ale prostor pro chybování máme jen malý. Za několik dní budeme vědět, zda se odvaha, s níž se Evropa staví vůči změně klimatu, vyplatila. Budeme vědět, zda Spojené státy americké, Čína a další země jen hrají o čas, nebo zda se nakonec chtějí zařadit mezi zodpovědné světové partnery.

Chci poděkovat švédskému předsednictví za jeho úsilí a především, když už jsou tu Vánoce, panu Reinfeldtovi. Uplynulých šest měsíců jste tvrdě pracoval a nebylo to lehké, jak všichni víme. Přeji také hodně štěstí panu Van Rompuyovi, jenž převezme štafetu na následujícího dva a půl roku, a chtěl bych požádat Radu, aby nezapomínala, že od nyníška Rada a Parlament hrají stejnou ligu za poněkud transparentnějších podmínek.

Martin Schulz, jménem skupiny S&D. – (DE) Pane předsedo, dámy a pánové, pojem přechod zde dnes byl několikrát zmíněn a považuji jej za výstižné slovo pro popis švédského předsednictví. Bylo to předsednictví přechodu od jedné smlouvy, Smlouvy z Nice, která se ukázala být naprosto nepoužitelnou, k Lisabonské smlouvě, k níž se upínají přehnaná očekávání, jež podle mého názoru nelze všechna splnit, protože Lisabonská smlouva nemůže znamenat konec institucionálního vývoje v Evropě. V tomto ohledu musíme být opatrní a neočekávat, že Lisabonská smlouva splní všechna naše přání a přinese všechna řešení veškerých problémů světa. Sami jsme již při návrzích k jednacímu řádu poznali, jak obtížné se s Lisabonskou smlouvou pracuje.

Chtěl bych začít institucionálními problémy, které tato smlouva vytvořila. Dnes je tu ještě přítomen švédský ministerský předseda. Kdo však bude zastupovat předsednictví Rady příště? Pan Van Rompuy, rotující předsednictví Rady, pak předseda Komise, pak baronka Ashtonová – pokud budou hovořit všichni jmenovaní, pak alespoň poprvé první čtyři projevy nebudou neustálým sjezdem PPE, protože se tu objeví baronka Ashtonová, tedy způsobná socialistka, která to tady oživí. To je již koneckonců jedna výhoda.

(Projevy nesouhlasu)

Samozřejmě nevím, zda se zúčastní pan Van Rompuy nebo pan Zapatero, ale děkuji vám, pane poslanče Langene. Pokud je vám již známo, že přijde právě pan Zapatero, byl váš příspěvek alespoň pro jednu užitečný. Mockrát vám děkuji.

Švédské předsednictví bylo předsednictvím přechodu, ale také předsednictvím, které se opět dočkalo toho, že kancléřka Merkelová a prezident Sarkozy až do úplného konce neodkryli své karty a nechali současné předsednictví jen tak běžet – až si o něm veřejnost řikala „ti nemají o ničem ponětí, od těch nelze nic čekat“ – a zaplatit cenu za jejich taktizování. Takový byl v posledních měsících osud pana Reinfeldta. Zaplať pámbůh, už je tomu konec. Tento pokrok přinesla Lisabonská smlouva: větší transparentnost našich institucionálních struktur. A samozřejmě ještě něco dalšího: posílení pravomocí Evropského parlamentu. Více pravomocí Evropského parlamentu však také znamená, že ostatní orgány budou muset s Parlamentem jednat. Pro předsedu Evropské rady to znamená, že bude muset sladit s Parlamentem rozhodnutí, která chce připravit v Radě – přinejmenším legislativní rozhodnutí. Bylo by moudré, aby předsedu Evropského parlamentu na zasedáních Rady nepovažoval za pouhého diváka, ale za zástupce orgánu, který je již vybaven větší pravomocí. Toto například očekávám od pana Van Rompuye.

Radě a ovšem i Komisi bych na základě této nové smlouvy doporučoval, aby se v tomto Parlamentu snažily hledat potřebnou většinu, která jim umožní odpovědět na výzvy sociální, ekologické a finanční politiky, které formulují ve svých programech. Chtějí-li dovést své iniciativy až do zdárného konce, pro schválení právních předpisů nakonec potřebují kvalifikovanou většinu tohoto Parlamentu. Doporučoval bych tedy Komisi, aby hledala většinu napříč celým Parlamentem, což se možná příliš neslučuje se skutečností, že členové Komise jsou zástupci vedení evropských stran, a tak jen dokládají jednostrannost určitých politických tendencí. Nad touto věcí byste se měl, pane Barroso, vážně zamyslet.

Švédské předsednictví vyvinulo značné úsilí. To zde rád připustím. Jenže nakonec – za to ovšem vy, pane Reinfeldte, nemůžete, to je chyba systému – nemělo žádný vliv na zásadní rozhodnutí, a to včetně těch, která se právě činí v Kodani, protože samotné rotující předsednictví toho ani mnoho ovlivnit nemůže, může pouze koordinovat. Mezi koordinováním a skutečným vlivem je však rozdíl. Mít vliv na kontrolu finančních trhů, změnu klimatu, snahy o hospodářskou obnovu – to jsou věci, které může dokázat pouze Evropa na základě spolupráce svých orgánů. Proto se domnívám, že Lisabonská smlouva představuje pokrok. Skutečnost, že ji švédské předsednictví nakonec prosadilo, se mi jeví jako velký úspěch tohoto předsednictví období přechodu.

Guy Verhofstadt, jménem skupiny ALDE. – (FR) Pane předsedo, za prvé dnes ráno na rozdíl od ostatních řečníků přede mnou nebudu hovořit o institucionálních záležitostech. Nepochybně budeme mít čas si o těchto věcech promluvit, protože Rada se podle všeho chystá uplatnit protokol, který vyžaduje svolání mezivládní konference. Musíme zvážit, zda konferenci chceme nebo nechceme. Domnívám se však, že Evropský parlament k tomuto tématu přispěje určitými nápady, které pomohou rozvoji evropské demokracie a vyváží nedostatek transparentnosti a demokracie navrhovaných kooptací.

Po tomto úvodu bych však chtěl především poděkovat předsednictví, panu ministerskému předsedovi Reinfeldtovi a paní Malmströmové za vynikající vztahy, které udržovali s Parlamentem, a za to, jak zvládli onen vsuktku obtížný problém – mám samozřejmě na mysli ratifikaci Lisabonské smlouvy. Museli jsme dokonce zdolat „Klausovu překážku“. Od nynějška se bude hovořit o Klausově překážce a o tom, jak výtečně švédské předsednictví zvládlo vyřešit tento problém.

Za druhé za další hlavní přínos považuji přijetí Stockholmského programu, jenž nyní musí být prováděn. Pro vás však, pane Reinfeldte, předsednictví tímto ještě neskončilo, protože vás ještě čeká kodaňský summit, kde musíte dosáhnout určitých výsledků.

Chtěl bych dnes před touto sněmovnou pronést optimistické a rozhodné poselství, jež poněkud protičecí tomu, co čteme v dnešních novinách. Pro dnešní noviny je typický pesimismus: Bude vůbec dosaženo dohody? Jsem přesvědčen, že dohoda je možná, protože na summitu jsou důležití partneři, jen k nim musíme nalézt cestu a motivovat je.

Skutečnost, že prezident Obama a předseda čínské vlády dorazí zítra i pozítří, svědčí o tom, že jsou ochotni dosáhnout dohody. Jsem přesvědčen, že se musíme držet určité strategie. Ovšem jaké, dámy a pánové? Domnívám se, že naše strategie musí spočívat v tom, že se pokusíme vytvořit trojstrannou spolupráci mezi Spojenými státy americkými, Čínou a Evropou.

Pokud v následujících dvou dnech tyto tři strany dospějí k výchozí dohodě, pak se budeme mít skutečně o co opřít, až budeme přesvědčovat ostatní – Indii, Brazílii a další země –, aby se připojily k tomuto úsilí. Proto žádám o proaktivní přístup. Nejdůležitější věcí je usilovat o zmíněnou koalici tří stran, která je pro dosažení dohody nezbytná, a navrhnout hned na začátku snížení emisí o 30 %. Z tohoto návrhu musí být zřejmé zaměření na cíl.

V této závěrečné fázi jednání v Kodani bychom se podle mého názoru měli nechat inspirovat Hegelem, jenž řekl, že zoufalství nepropadáme kvůli tomu, co je nemožné, ale kvůli tomu, že jsme nedosáhli něčeho možného. Věřím, že bude-li švédské předsednictví vytrvalé, dosáhneme na summitu v Kodani úspěchu.

Rebecca Harms, jménem skupiny Verts/ALE. – (DE) Pane předsedo, pane Barroso, pane Reinfeldte, v Kodani jsem byla čtyři dny a mohu jen s velkým přemáháním poslouchat slova jako „vedoucí úloha Evropské unie“. Vedení spočívá především v tom – a to jsem pochopila již kdysi v mateřské škole –, že dáváte vhodný příklad. Chtěla bych se vás zeptat, pane Reinfeldte a pane Barroso, zda skutečně věříte tomu, že na takovém mezinárodním jednání, jako je to v Kodani, můžeme hrát vedoucí úlohu tím, že se uchýlíme ke strategii založené na lžích, sebeklamu a rozsáhlém mezinárodním podvodu?

Měl byste vědět, pane Reinfeldte – a pan Barroso to určitě ví, protože je do toho již dostatečně dlouho zapojen –, že „dva stupně“ jsou nedosažitelným cílem, zůstanou-li Evropané u nabídek, které dosud předložili. Cílové snížení emisí není dostatečné. My, Evropané, jsme si zároveň nechali otevřená všechna zadní vrátka, abychom doma mohli politiku snižování emisí obcházet. Pro snižování již neplatí žádné limity. Emisní povolenky se staly klíčovým tématem nejen pro Polsko, ale také pro Švédsko. Započítání lesní plochy, které jste prosazoval především vy a vaše vláda, pane Reinfeldte, je dalším krokem, kterým se Evropa vyhýbá aktivní politice snižování emisí.

Mnozí odborníci v Kodani dospěli k závěru, že to, co jste vy sám dosud navrhoval jako optimum, které lze z naší strany udělat, by v Evropě nevedlo do roku 2020 k poklesu emisí, ale naopak k jejich nárůstu. Proto vás prosím, pane Reinfeldte, vysvětlete, jak chcete při trvání na dosavadní nabídce dosáhnout cíle „dvou stupňů“.

Celá věc je ještě o to horší, že německé noviny Financial Times dnes uvedly, že jste se vzdal cíle 30% snížení emisí do roku 2020 a chcete místo toho navrhnout rok 2025. Proto vás naléhavě žádám: Hodláte-li tento proces i nadále podporovat, pak odvolejte to, co dnes zmíněné noviny zveřejnily jako evropský záměr.

Než skončím, řeknu ještě poslední věc. Tisíce oficiálních pozorovatelů nebudou po několik následujících dní vpuštěny do konferenčního centra Bella Centre, a to i přesto, že na tuto konferenci získali akreditaci. Tito lidé se velmi usilovně léta věnovali klimatické politice, někteří z nich dokonce celá desetiletí. Zajistěte prosím, když už najednou tito lidé nemohou být přímými účastníky, aby neskončili za mřížemi nebo nemuseli sedět dlouhé hodiny se spoutanými rukama na zmrzlé zemi.

V Kodani můžeme ztratit mnoho vedoucích rolí. Ovšem metody, jimiž jsou tam prezentovány zásady právního státu v EU – ani v nejmenším se nezastávám výtržníků –, a nepřiměřené zacházení s pokojnými demonstranty – Cecilia Malmströmová je přece znalkyně práva – jsou také věcmi, které byste měli v Kodani řádně vysvětlit.

Michał Tomasz Kamiński, jménem skupiny ECR. – (PL) Pane předsedo, je škoda, že o dodržování času mluvíte právě před mým projevem. Vynasnažím se, abych nepřekročil vyměřený čas.

Pane Reinfeldte, naprosto si zasloužíte naše poděkování. Jak tu již zaznělo, švédské předsednictví se časově shodovalo s přechodným a obtížným obdobím spojeným s přijetím Lisabonské smlouvy. To je již za námi, ale doba předsednictví byla rovněž dobou hospodářské krize. V úvodu svého projevu, jenž nebude jen pochvalný, bych chtěl poděkovat švédskému předsednictví, že v těchto obtížných časech krize odolalo pokušení populismu, kterému lze tak snadno podlehnout.

Pane Reinfeldte, potvrdil jste, že na složité otázky neexistují jednoduché odpovědi. Švédské předsednictví ukázalo, že Evropská unie je schopna v čase krize hledat dobrá a nepopulistická řešení, která mohou pomoci dostat se z této obtížné situace nejen Evropě, ale celému světu. Chtěl bych vám opravdu upřímně poděkovat za to, že jste dělal takto náročnou práci, za vaši úctu ke členským státům a také za to, že jste respektoval Evropský parlament. Byla to složitá doba a podle mne jste se zde osvědčil. Až svoje poslání za dva týdny ukončíte, budete moci být plně spokojen.

Domnívám se, že jste se ve svém projevu záměrně nezmínil o zahraniční politice. Musím zde bohužel k tomu říci závažné připomínky. Domnívám se, že v zahraniční politice, zejména ve dvou oblastech, nelze švédské předsednictví a uplynulých šest měsíců považovat za úspěch.

První věc, kterou mám na mysli, byla naprosto zbytečná krize související s nešťastným článkem o izraelských vojácích uveřejněným ve švédských novinách. Celé toto zbytečné zhoršení vztahů mezi švédským předsednictvím a Izraelem vrhlo na uplynulých šest měsíců nepříznivý stín. Chtěl bych říci, že bylo chybné, že předsednictví jednoznačně neodsoudilo zmíněný článek zveřejněný ve švédských novinách. Já a celá naše skupina jsme toho názoru, že izraelští vojáci brání nejen Izrael, ale celou naši civilizaci. Domnívám se, že v uplynulých šesti měsících chyběla jednoznačná podpora našemu hlavnímu spojenci na Blízkém východě, Izraeli. Svědčí o tom závěry posledního zasedání Evropské rady týkající se Blízkého východu, jež i přesto, že jsou lepší než původní návrh, nebudují naši vedoucí úlohu na Blízkém východě. Evropská unie by měla vést mírový proces a měla by být hlavní silou na Blízkém východě. Chceme-li hrát tuto roli, musíme překonat vlastní neshody. Nemůžeme zastávat jednostranné propalestinské postoje. Uplynulých šest měsíců však bohužel tento stav naší zahraniční politiky neukončilo.

O tomto jsme hovořili včera během rozpravy o Gruzii. Domnívám se, že rostoucí ruský imperialismus představuje pro Evropskou unii jeden z nejzávažnějších problémů. Tento jev není nebezpečný jen pro ruské sousedy, ale pro celou Evropskou unii. Přesto bych vám chtěl, pane Reinfeldte, poděkovat za vaše i za švédské

vedení Evropské unie. Úkolem Parlamentu je upozorňovat na to, co podle nás není vždy zcela optimální. Myslím, že když se všechno pečlivě uváží, pak i navzdory negativním poznámkám, které jsem pronesl, bylo švédské předsednictví pozitivní.

(Řečník souhlasil, že zodpoví otázku signalizovanou podle čl. 149 odst. 8 jednacího řádu zvednutím modré karty.)

Zoltán Balczó (NI). – (HU) Chtěl bych se pana poslance Kamińského zeptat, zda považuje činy izraelských vojáků v pásmu Gazy za součást boje za lidskou civilizaci. Právě vy jste tendenční, protože každý, kdo si přeje mír v tomto regionu, by se měl především v souladu s rezolucí OSN zastávat práva Palestinců na samostatný stát. Jste to vy, kdo neprávem volá Švédsko k odpovědnosti za postoj, který je odhlasován.

Michał Tomasz Kamiński, jménem skupiny ECR. – (PL) Považuji Izrael za jediný demokratický stát na Blízkém východě. Stát Izrael je, co se demokracie týče, zářným příkladem pro ostatní blízkovýchodní země. Válka je pochopitelně těžko zvladatelnou záležitostí, která vždy přináší bolestné následky. Proto jsme pro mír. Podle mého názoru je naším úkolem podporovat mírový proces na Blízkém východě a rozhodně se postavit proti terorismu.

Lothar Bisky, jménem skupiny GUE/NGL. – (DE) Pane předsedo, moje kolegyně, paní poslankyně Svenssonová, bude hovořit na téma švédského předsednictví. Já bych chtěl zdůraznit dva body ze závěrů prvního zasedání po vstupu Lisabonské smlouvy v platnost. Za prvé lituji skutečnosti, že Evropská rada se nijak jasně nevyjádřila o budoucí strategii EU. Naopak se připojila ke staré Komisi, která se chtěla i nadále držet základních zásad neúspěšné Lisabonské strategie.

Přestože byla uznána potřebnost nového politického přístupu, kde je tento přístup? Nesetkal jsem se s ním. S novou Komisí, novým Parlamentem a předsedou Evropské rady by tu byla určitá naděje na zahájení úplně nové diskuse. Také nová smlouva a možnost občanské iniciativy, kterou dosud zbývá provést právními předpisy, jsou v tomto šanci.

Naše východisko je jasné: Naší prioritou musí přede vším ostatním a zejména před zájmy na zisku zůstat sociální a ekologické zájmy lidí. Toto se musí stát novým základním principem strategií a legislativy Evropské unie, protože jen tehdy to budou občané EU vnímat dlouhodobě jako pokrok.

Druhý bod je tento: My, zástupci levice v Evropském parlamentu, vítáme skutečnost, že Rada konečně vyslyšela požadavek na zdanění převodu kapitálu. Ve včerejší rozpravě nás potěšil slib pana Barrosa, že nová Komise pod jeho vedením v blízké budoucnosti předloží příslušné návrhy. Budeme i nadále toto téma zdůrazňovat a budeme i nadále trvat na tom, že Evropská unie v případech pochybností může a musí učinit první krok. Nelze připustit, že budeme dále jen čekat, až tuto roli za nás na celosvětové úrovni převezme někdo jiný.

Mario Borghesio, jménem skupiny EFD. – (IT) Pane předsedo, dámy a pánové, pokud jde o téma finanční krize, rozhodně nelze tvrdit, že švédské předsednictví jednalo logicky a zaujalo jasnozřivé a jasně formulované stanovisko.

Proč jste neměli odvahu uvést jména a příjmení těch, kdo byli zodpovědní za finanční krizi, jasně oznámit opatření, která přistihnou křídla spekulací, nebo velmi srozumitelně vysvětlit evropským občanům, že naše banky a finanční instituce dosud nabízejí mnohé finanční produkty, které jsou předmětem spekulace, a znečišťují náš trh?

Proč nedáte jasným gestem najevo, že podporujete reálnou ekonomiku, kterou zastupují především souostroví malých a středních podniků, svět výroby, zdravý svět evropského hospodářství? Opakuji, že právě tuto ekonomiku je a bude vždy nutné povzbudit a prokázat jí opravdovou podporu.

Asi nejdůležitější úkol, kterému se muselo švédské předsednictví věnovat, se týkal prostoru svobody, bezpečnosti a práva, a totéž platí i pro realizaci Stockholmského programu. Jak lze jeho úsilí hodnotit? Domnívám se, že toto předsednictví nepodniklo dostatečná opatření proti nelegálnímu přistěhovalectví a kroky, které provedlo, byly nesmírně neúčinné. Předsednictví nepostupovalo aktivně proti nelegálnímu přistěhovalectví ani v souvislosti s integračními projekty a řešením problému uprchlíků.

Zdá se, že Evropa se vyslovovala velmi slabě, a to nejen obecně o zahraniční politice – v tom plně souhlasím s těmi, kteří to vznesli jako námitku –, ale také o tomto konkrétním tématu. Evropa podle všeho neměla v tak klíčové otázce, jakou je přistěhovalectví, potřebnou autoritu, ať už se nad tím zamyslíme z jakéhokoli hlediska, ať z pohledu těch, které stejně jako mne velmi znepokojuje nelegální přistěhovalectví, nebo z pohledu těch, které více znepokojuje problematika zavádění integračních politik.

Vkládáme velkou naději v to, že nové španělské předsednictví uskuteční věci, které byly naznačeny v některých významných prohlášeních, jež prosazovala stanovisko, že Evropa nesmí přistěhovalectví považovat za problém týkající se výhradně zemí majících hranice ve Středomoří.

Jedná se o problém, který se zjevně týká celé Evropy. Vláda mé země v tomto směru v jednom bodě vyslovila jasný požadavek, kterému nicméně nebyla věnována pozornost. Navrhovala, aby byla přijata skutečná celoevropská strategie pro boj s dědictvím organizovaného zločinu. Jednalo se o strategii, která v Itálii vedla k mimořádným výsledkům. Toto dědictví je rozšířeno v celé Evropě: mafie, organizované skupiny pronikly do celé Evropy, prosáklly do reálné ekonomiky a především do finančního hospodářství.

Dosud čekáme na jasný signál, že se proti tomuto druhu organizovaného zločinu, který je v několika zemích – pokud ne ve všech zemích Evropské unie – tak mocný, dočkáme zavedení evropského právního systému. Protože tento druh trestné činnosti může operovat až příliš volně, využil našich svobod a pohybuje se dle libosti mezi finančními trhy, daňovými ráji a trhy s nemovitostmi a dalším majetkem. Právě zde bychom bývali očekávali od švédského předsednictví mnohem jasnější slova a účinnější kroky. Otevřeně to švédskému předsednictví vytýkáme.

Nyní se již dostáváme k prohlášení některých představitelů tohoto předsednictví týkajících se další důležité a symbolické otázky, totiž švýcarského referenda o minaretech. Švédský ministr zahraničí označil zamítnutí stavby minaretů za „výraz předsudků“. Zašel dokonce ještě dál a prohlásil, že samotné rozhodnutí Bernu vyhlásit referendum o takovéto otázce bylo problematické. Existuje ovšem otázka, na kterou se referendum nevztahuje, totiž zda má či nemá být referendum vyhlášeno.

Jak si mohou zákonodárci Evropské unie dovolit kárat malou zemi, která byla stále, již od středověku, demokratická? Proč bychom měli právě my, otroci nikým nezvolené byrokracie, poučovat Švýcary o demokracii? Proč bychom jim měli právě my upírat právo na vyhlášení referenda o důležité otázce, na kterou má každý nárok mít svůj vlastní názor?

Naopak Evropská unie by se měla učit od švýcarské demokracie, jak řešit ty nejcitlivější problémy, a dát slovo občanům, občanům a ještě jednou občanům, a nikoliv byrokracii, různým lobby a bankám této evropské velmoci, které vždy rozhodují o životech občanů, aniž by se s nimi poradily.

Barry Madlener (NI). – (SV) Pane předsedo, jsem rád, že servilní a zbabělé švédské předsednictví končí.

– (NL) Díky bohu, že toto slabé švédské předsednictví již dospělo k závěru, protože ze Švédska nevzešlo mnoho dobrého. Vůči Turecku, které nadále nezákonně okupuje Kypr, vůbec nepostupovalo tvrdě. Izrael nechalo na holičkách a švédský návrh na rozdělení Jeruzaléma je názorným příkladem jeho naivního pohledu na tak problematickou a nelidskou ideologii, jakou je islám. Švédsko by bývalo udělalo lépe, kdyby důrazně prosazovalo konání podobných evropských referend, jako bylo to švýcarské o zákazu minaretů, ve všech členských státech. Právě to si totiž evropská veřejnost přeje.

Kočovný cirkus mezi Bruselem a Štrasburkem však, pane Reinfeldte, takové číslo vůbec nezařadil do svého programu. Žádali jsme vás o to, vy jste se však očividně neodvážil této žádosti vyhovět, bezpochyby kvůli zastrašování ze strany Francie. Kromě toho ještě jedete do Kodaně plýtvat penězi na klimatickou politiku, přestože změna klimatu není vědecky spolehlivě prokázána.

Nizozemsko odvádí obrovskou finanční částku. Jeho čistý příspěvek na hlavu je dvojnásobně až trojnásobně vyšší než příspěvek ostatních bohatých zemí. Tento stav musí být co nejdříve napraven. Doufáme, že následující předsednictví bude mít více odvahy.

Anna Maria Corazza Bildt (PPE). – Pane předsedo, všimla jsem si, že jste některým kolegům dopřál téměř o minutu delší řečnickou dobu. Chtěla bych vám připomenout, že my, zástupci malých zemí, máme jako nově zvolení poslanci v rámci postupu zvednuté ruky k dispozici přesně jednu minutu, a o zmíněný čas byl zkrácen prostor pro vyjádření našich názorů. Berte prosím ohledy také na nás.

Fredrik Reinfeldt, úřadující předseda Rady. – Pane předsedo, chtěl bych pronést dvě stručné poznámky. Nejprve bych chtěl poděkovat poslancům za jejich přátelská slova – a také za to ostatní, co tu bylo řečeno, ale slova a příspěvky byly hlavně přátelské. Evropská unie se nyní již opírá o Lisabonskou smlouvu, a jelikož jsem se podílel na rotujícím předsednictví, mohu snad prohlásit, že aby tato Evropa v budoucnosti byla funkční, bude nutné, aby členské státy, Komise a Parlament přijaly každý svůj díl odpovědnosti. Nepřijmou-li všechny zmíněné strany plně svoji odpovědnost, bude velmi obtížné uvést vše správně do chodu.

Nyní pár slov k úsilí koordinovat 27 členských států. Vyžaduje to sice určitý čas, ale nepokusíme-li se o to, dospějeme do stavu, v němž bude Evropskou unii řídit jen několik států nebo někdo jiný. Dali jsme si tu práci. Víím, kolik času je takové koordinaci třeba věnovat, a myslím si, že to je zcela jasné i Hermanovi Van Rompuyovi a také dále pokračujícímu rotujícímu předsednictví.

Má druhá poznámka se bude týkat Kodaně. Opakovaně slýchám: Evropa nemá vedoucí úlohu. Opozice v mé vlasti zase říká: Švédsko nic nevede. Je v tom jakási potřeba sebemrškačství. Pak mi ale ukažte, kdo je ten vůdce. Rád bych to věděl, protože by bylo skvělé se s tímto vůdcem sejít a reagovat na jeho iniciativy. S nikým takovým jsem se zatím nesetkal. Sami se v předstihu a na právním podkladě zavazujeme ke snižování emisí se zajištěným financováním, což jsem nikde v rozvojovém světě nezaznamenal.

Dále, co se týče Kodaně, považuji za velmi důležité, abychom pamatovali na to, že musíme udržet cíl 2 °C. Nejsem si jistý, zda toho budeme moci dosáhnout. Víím, že Evropa dostala své odpovědnosti a je ochotna se zavázat i k 30% snížení, ale tento problém nemůžeme vyřešit sami. Odpovídáme jen za 13 % světových emisí. Má-li se jednat o globální odpověď, musí tato odpověď být celosvětová, a pak je nutné, aby i ostatní hlavní producenti emisí přijali vyšší závazky.

Ještě stručně ke Švédsku, protože tu bylo zmiňováno. Považuji za velmi důležité, abychom po přijetí takovýchto závazků – ať již jde o Kjóto nebo nyní o kodaňskou dohodu – zaměřili domů a odvedli svůj díl práce. Právě včera jsme aktualizovali údaje o snížení emisí ve Švédsku od roku 1990. Jsou nižší o 12 %. Řídíme se tím, co je mezinárodně platné, způsobem, jímž se tyto údaje uvádějí. Mohli bychom stále prohlašovat, že toto řešení je špatné, ale jedná se o globální dohodu, kterou má svět k dispozici. Pokud jde o tuto věc, předložili jsme odpovídající čísla.

Je samozřejmě znepokojující, že některé země jdou opačným směrem, za což jsou kritizovány. Nejde tedy jen o uzavření dohody, podstatné je také provést změny ve vlastním hospodářství a využít k jejich dosažení obchodování s emisemi a jiných nástrojů. Také v této oblasti jednají mnohé evropské země tak, jak to jinde ve světě není běžné.

José Manuel Barroso, předseda Komise. – Pane předsedo, řeknu jen dvě poznámky: první se bude týkat Kodaně, druhá úspěšného švédského předsednictví. Nejprve tedy co se týče Kodaně. Jsem také velmi překvapen tím, když se u mnoha svých evropských kolegů setkám s poráženeckou rétorikou. Vždyť existuje-li nějaká oblast, v níž můžeme být hrdi na vedoucí roli Evropské unie, pak je to právě změna klimatu. Ukažte mi jednoho konkrétního zástupce nebo skupinu zemí, jež se v této oblasti zavázaly v takové míře jako my.

Jak jsem již řekl dříve, některé jiné země oznámily své záměry prostřednictvím prohlášení v tisku. Evropská unie vyhlásila své cíle formou právních předpisů, které jsou již závazné. Tyto právní předpisy pocházejí z dílny Evropské komise a získaly podporu Evropské rady a tohoto Parlamentu. Evropská unie se již – jednostranně a nepodmíněně – zavázala ke snížení emisí skleníkových plynů o 20 % do roku 2020. Žádná jiná strana něco podobného dosud neudělala. Žádejme proto na ostatních, aby vyvinuli podobnou snahu.

(Potlesk)

Stačí dosáhnout limitu 2 °C? Nikoliv, nestačí. Proto ostatním říkáme, že můžeme vzájemně vyjednávat. Politici a diplomaté mohou vyjednávat, ale s vědou smlouvat nelze, nelze smlouvat s fyzikou. Dohodněme se tedy na celosvětové úrovni tak, abychom dosáhli dohody, jež bude v souladu se zjištěními vědy. Evropa na to sama nestačí, protože produkuje jen asi 14 % světových emisí a tento podíl v příslušném období vykazuje sestupnou tendenci. Takže i kdyby Evropa již od zítřka neprodukovala žádné emise skleníkových plynů, daný problém se tím nevyřeší.

Proto potřebujeme, aby se k nám přidali Američané, Číňané a Indové. V průběhu posledních šesti měsíců jsme já a ministerský předseda Reinfeldt hovořili s prezidentem Obamou, s prezidentem Chu Ťchin-tchamem a premiérem Wen Ťia-paem, s premiérem Singhem, s prezidentem Medveděvem a s prezidentem Lulou. Mohu potvrdit, že na všech zmíněných schůzkách jsme to byli právě my, kdo je žádal, aby přišli s významnějšími nabídkami.

Právě to také děláme nyní v Kodani. Nesmíme ovšem zapomínat – lidé přece občas zapomínají – ani na to, že nejde jen o jednání mezi zmíněnými stranami, ale také s rozvojovými zeměmi: těmi nejchudšími, nejzranitelnějšími, africkými zeměmi. Hovořili jsme rovněž s předsedou vlády Etiopie Melesem Zenawim a dalšími představiteli. Proto Evropská unie jako první nabídla určitou částku.

Budme tedy k sobě poctiví. Vždy můžeme mít ještě vyšší ambice. Evropská unie své ambice dávala najevo. Požadujeme však vyšší ambice také od ostatních, neboť jen s tímto přístupem můžeme dosáhnout dohody, která bude odpovídat našim očekáváním. Jedná se o globální problém a jeho řešení musí být globální.

Dovolte mi na závěr říci poznámku o ministerském předsedovi Reinfeldtovi a švédském předsednictví. Byl to poslední předseda Evropské rady, který byl ve funkci jen na šest měsíců, takže uzavíral mnoho let činnosti Evropské unie. Chci říci – a předsedovi Reinfeldtovi jsem to již během těchto šesti měsíců řekl –, že byl jedenáctým předsedou Evropské rady, s nímž jsem spolupracoval, proto jsem opravdu rád, že již budeme mít stálého předsedu Evropské rady.

Ministerskému předsedovi Reinfeldtovi bych chtěl říci, že byl sice v pořadí spolupráce s Komisí až jedenáctý, ale nepochybně si zaslouží místo na stupínku vítězů za jedno z nejlepších předsednictví, která Evropská unie za tuto dobu měla. Děkuji vám a švédskému předsednictví za všechno, co jste za těchto šest měsíců udělali.

Rebecca Harms (Verts/ALE). – Pane předsedo, poté, co již platí Lisabonská smlouva, bývá často zdůrazňována transparentnost vůči Parlamentu. Má Evropská rada do Kodaně nachystaný nový návrh s cílem snížení emisí o 30 % – tedy vyšším než 20 % – do roku 2025? V Kodani koluje dokument, jenž proniknul na veřejnost, a na základě kontaktu s Komisí chci vědět, zda se jedná skutečně o strategii Rady. Řekněte nám prosím pravdu.

Gunnar Hökmark (PPE). – Pane předsedo, zdráhám se to takto formulovat, protože to ode mne jako Švéda bude působit velmi neskromně, ale myslím si, že je na místě říci, že Evropská unie a Evropa po tomto předsednictví již nebudou jako dříve. Evropská unie je nyní jinou, silnější a lepší Unii, a to z mnoha důvodů. O některých z nich, na něž jsem jakožto Švéd velmi hrdý, se zmíním.

Zprvč tedy Smlouva, která nyní platí, mění nejen institucionální rovnováhu této Unie, ale také jí umožňuje lépe dosahovat našich politických cílů. Chtěl bych poukázat na skutečnost, že jsme dohodou mezi Slovinskem a Chorvatskem otevřeli cestu procesu rozšíření, což je důležité nejen pro Chorvatsko, ale také z hlediska zemí západního Balkánu a pokračování budoucího procesu rozšíření. Je to jedna ze silných stránek Evropské unie, ale také příležitost pro nás pro všechny.

Domnívám se, že je rovněž důležité poukázat na skutečnost, že Evropská unie je během tohoto předsednictví i v době tohoto zasedání poprvé vedoucím globálním aktérem v jedné z nejdůležitějších mezinárodních otázek, se kterými je lidstvo konfrontováno. Je to nová situace a klade na nás do budoucna velkou odpovědnost, protože je zřejmé, že ať již bude výsledek dosažený v Kodani jakýkoliv, Evropská unie sehrála zásadní a klíčovou roli při stanovení cílů jednání, kterých bychom měli dosáhnout. Ať uspějeme sebelépe, nebude to znamenat konec našeho úkolu, nýbrž se tím ještě posílí velké závazky Evropské unie.

Dále je tu hospodářská obnova a přísná pravidla, jejichž účelem je náprava veřejných rozpočtů a zamezení protekcionismu. Jsem Švéd, takže možná budu v této věci poněkud pozitivně zaujatý, ale domnívám se, že máme všichni důvod být hrdí na to, čeho jsme v tomto období dosáhli. Měli bychom však při vši skromnosti pamatovat také na to, že tyto úspěchy na nás do budoucna kladou velkou odpovědnost.

PŘEDSEDAJÍCÍ: GIANNI PITTELLA

Místopředseda

Åsa Westlund (S&D). – (SV) Pane předsedajícím, na úvod chci konstatovat, že předsednictví dostalo vysokým očekáváním, že bude fungovat efektivně a diplomaticky. Za to je velmi oceňováno, zvláště vzhledem k chaosu, který občas převládal za českého předsednictví. Poslední kola jednání ohledně Lisabonské smlouvy zvládlo rovněž velmi dobře. Nakonec se mu také úspěšně podařilo dosadit do funkce stálého předsedu Evropské rady a vysokou představitelku Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku.

Bohužel, jeho přímý politický vliv na každodenní život lidí již nebyl tak významný. Evropští pracovníci nebyli následkem rozsudku ve věci Laval podpořeni ve snaze o ukončení mzdového dumpingu ani se nedočkali žádných nových iniciativ, pokud jde o řešení nezaměstnanosti nebo vytvoření více pracovních míst.

Environmentální hnutí je zklamáno tím, že se Švédsko nezasadilo za problematiku životního prostředí. Nevyužilo příležitosti usilovat v oblasti životního prostředí a změny klimatu o náročnější cíle a ve skutečnosti udělalo spíše krok zpátky.

Skutečnost, že Švédsko na konferenci o klimatu, která se v těchto dnech koná v Kodani, nehraje významnější roli, je však nejspíše nutno připsat samotnému panu ministerskému předsedovi Reinfeldtovi, jenž již v počáteční fázi ze stranicko-politických důvodů očekávání vůči konferenci bagatelizoval. To bylo v rozporu s vyjednávací strategií EU a popudilo to nemalý počet ostatních evropských čelních představitelů. Ještě závažnější je však skutečnost, že tím byla podkopána možnost dosáhnout dobré dohody o změně klimatu.

Nakonec bych se chtěla dotknout Stockholmského programu – jedné z mála věcí, která bude žít dál i po skončení švédského předsednictví. Jakožto stockholmská rodačka vnímám s obavami, že mé rodné město by mohlo být spojováno s politickým programem, jenž klade budování evropské pevnosti nad ochranu lidských práv.

My, švédští sociální demokraté, jsme nicméně stejně potěšeni tím, že jste nakonec částečně vyslyšel naše požadavky a požadavky Parlamentu, aby do tohoto programu byla ve větší míře zahrnuta práva žen a dětí. S velkými nadějemi očekáváme, že paní Malmströmová ve své nové funkci udělá maximum pro další posílení těchto prvků.

Silvana Koch-Mehrin (ALDE). – (DE) Pane předsedo, pane Barroso, pane Reinfeldte, vaše klidné a pevné předsednictví bylo úspěchem. Museli jste se zabývat řešením náročných politických otázek a po všech stránkách jste odvedli dobrou práci. Lidé, které jste vybral do nových důležitých postů EU, mohou tyto funkce zastávat bez předchozího zatížení, protože je dosud většina evropských občanů příliš nezná. Dovolíte-li mi učinit vedlejší poznámku, vaše nejlepší rozhodnutí sedí vpravo vedle vás.

Přesto, pane Reinfeldte, nemohu vaše předsednictví hodnotit na výbornou, a to ze dvou důvodů. Zprv jste posílil tendenci k přetvoření Evropské rady do svého druhu „hlavní vlády“ EU. Rozsah jejích kompetencí vzrůstá a sahá od životního prostředí až po finanční politiku. Zároveň si však o to méně necháte do věcí mluvit. Takto přece transparentní diskuse se zástupci občanů nevypadá.

Druhý důvodem je toto: Skutečnost, že jste na Radě prosadil dohodu SWIFT jen pár hodin před vstupem Lisabonské smlouvy v platnost, svědčí o jasném pohrdání Evropským parlamentem, a v důsledku toho o neúctě k občanům.

Přesto bych vám chtěla za uplynulých šest měsíců poděkovat.

Carl Schlyter (Verts/ALE). – (SV) Pane předsedajícím, švédské předsednictví fungovalo z praktického a institucionálního hlediska dobře. Bylo jako dobře promazaný a výkonný stroj – a přesto nikdy neběželo na plné obrátky. Co se stalo se sociální legislativou? Práce na antidiskriminační problematice se zastavila. Návrh na zavedení euroznámky, která má omezit výfukové plyny z těžkých nákladních vozidel, se zadrhnul, totéž lze říci o klimatické politice. V těchto věcech se vedení ujali badatelé a Evropský parlament – Rada selhala!

Rada v jednáních o klimatu vytvořila zadní vrátka pro lesnictví, námořní a leteckou dopravu. Kde jsou peníze pro rozvojové země – konkrétně 30 miliard EUR, které požadoval Parlament? Co se stalo s emisními cíli? Parlament požadoval snížení emisí o 32–40 %. Nyní se dovídáme, že texty, které Rada připravuje, naše emisní cíle oslabují ještě více. Díry v klimatické politice Rady jsou srovnatelné snad jen s velikostí ok ve velrybářských sítích.

Závěrem bych se chtěl dotknout společnosti Vattenfall. Ukončete žaloby ze strany společnosti Vattenfall! Brání nám v našem úsilí proti změně klimatu. Máte pravomoc nad touto firmou. Přinejmenším byste měl zajistit, aby se společnost Vattenfall věnovala předmětu svého podnikání a nezpochybňovala právní předpisy Německa a EU týkající se životního prostředí.

Timothy Kirkhope (ECR). – Pane předsedajícím, nejprve bych chtěl blahopřát švédské vládě za její předsednictví Rady. Převzala úřad s velmi náročným programem a dokázala z něho velkou část věcí uskutečnit, z nichž mnohé vítáme.

Mnohokrát jsem v této sněmovně hovořil o potřebě znovu oživit Lisabonskou strategii; Evropská unie se až příliš dlouhou dobu zabývala politickou a institucionální reformou a věnovala jim tolik energie a odhodlání, že na ekonomickou reformu již jednoduše nedokázala sebrat stejnou sílu. Naše celosvětové obchodní postavení, relativní hospodářský význam a mezinárodní konkurenceschopnost jsou však ohroženy. Proto vítám iniciativu Komise EU 2020, kterou nyní podpořila Evropská rada, a blahopřeji zejména panu Barrosovi za jeho podíl na této věci.

Budoucí prosperita a blahobyt našich občanů závisí na dynamickém hospodářství, jež uvolněním tvůrčího elánu podnikatelů a podnícením růstu úspěšných podniků bude schopno vytvářet pracovní místa a bohatství. Součástí tohoto hospodářského oživení bude zezelenání našich ekonomik. Všichni doufáme, že dohoda, která bude uzavřena tento týden v Kodani, navrhne realistický rámec, který umožní řešit změnu klimatu a zároveň napomůže hospodářskému růstu a rozvoji.

Pokud jde o přijetí Stockholmského programu, podporujeme zásadu, že členské státy Unie musí úžeji spolupracovat v boji proti problémům spojeným s nelegálním přistěhovalectvím, přeshraniční trestnou činností a terorismem. Jedná se však zároveň o oblasti, které tvoří základ státní suverenity. Střežení práva, zajištění bezpečnosti a ochrana veřejnosti patří k nejdůležitějším povinnostem demokratického státu. Potřebu společného postupu proto musíme vyvážit respektem vůči právům členských států. Některé části Stockholmského programu však této náležité rovnováhy zkrátka nedosahují. Některé návrhy za velice malou přidanou hodnotu budou pouze centralizovat moc, vytvoří zbytečné náklady a ještě posílí byrokracii. Naše priority musí být orientovány na konkurenceschopnost, deregulaci, inovace a vytváření pracovních míst. Občané Evropy si nezaslouží nic menšího.

Eva-Britt Svensson (GUE/NGL). – (SV) Pane předsedající, chtěla bych rovněž švédskému předsednictví dát výborné známky za jeho organizační schopnosti. Švédský kabinet splnil očekávání všech. Pokud jde o mé politické hodnocení, to již bohužel nemůže být tak příznivé.

Zejména dvě oblasti si zaslouží kritiku. Zaprvé otázka transparentnosti a otevřenosti. Švédsko obvykle bývá považováno za vzor pro tuto oblast, ale místo toho zvolilo pasivní přístup – což je zvláště závažné, je-li v sázce právo občanů na svobodnou komunikaci. Dovolte mi v této souvislosti zmínit směrnici o uchovávání údajů, telekomunikační balíček a tajnou dohodu ACTA. Vůči předsednictví byly vznášeny požadavky, aby zajistilo, že tyto dokumenty budou přístupné, jako to bylo možné až do změny nařízení o transparentnosti provedené roku 2001. Podle tohoto nařízení má mít veřejnost přístup ke všem dokumentům, jež se vztahují k probíhajícím mezinárodním jednáním. Proč pro to švédské předsednictví nic neudělalo?

Druhou oblastí je změna klimatu a způsob, jímž podle mého názoru chudé země zrazujeme, když využíváme fondy pomoci ke zmírnění těch nejhorších škod, za něž bohatý svět nesl a dosud nese odpovědnost. To vše navzdory skutečnosti, že úmluva o klimatu, plán z Bali a Kjótský protokol shodně uvádějí, že prostředky pro financování klimatických opatření musí být nové finanční prostředky. Jsou to opět ti nejzranitelnější, kdo musí uhradit účet za chování bohatých zemí. Právě ti, kdo nemají čistou vodu, ti, koho ohrožuje malárie, ti, kdo trpí nákazou HIV, a především nejchudší ženy a děti za to nyní musí zaplatit. Tato politika zachází hanebným způsobem s nejchudšími částmi světa.

Andreas Mölzer (NI). – (DE) Pane předsedající, švédské předsednictví se již chýlí ke konci. Nevážou se k němu žádné velké katastrofy, ale podle mého názoru ani žádné vynikající úspěchy. Ostatně ambiciózní cíl dostat hospodářskou krizi pod kontrolu nebyl splnitelný. Nalili jsme miliardy do systému, z něhož mají prospěch jen nemnozí, kdežto rizika a náklady musela nést veřejnost. Je nepřijatelné, aby těžce vydělané peníze evropských daňových poplatníků končily ve fondu odměn bankovních manažerů.

Pořádáme-li již summit o klimatu, pak je podle mého názoru také na místě konečně vést poctivější diskusi o jaderných reaktorech a pravdivěji posoudit příslušné náklady. Hledáme-li řešení na ochranu klimatu, musíme také zastavit podvod kolem emisních povolenek.

V případě jednání o dohodě SWIFT si švédské předsednictví podle mého názoru, pokud jde o sdělení bankovních údajů, nechalo poněkud diktovat od USA. Díky tomu i díky Stockholmskému programu lze s občany snáze manipulovat a více je kontrolovat.

Se Švédy ztrácí Turecko svého přímluvce za přistoupení. Podle mého názoru je načase zastavit s Tureckem jednání o přistoupení a nabídnout mu privilegované partnerství.

Werner Langen (PPE). – (DE) Pane předsedající, nejprve bych chtěl vyslovit poděkování. Navzdory mnoha problémům odvedlo švédské předsednictví Rady skvělou práci. Švédsko se řadí v Evropské unii mezi středně velké země, což bychom měli považovat za skutečnost ve všech ohledech pozitivní. Chtěl bych poděkovat vám, pane Reinfeldte, i celé vaší vládě. Klima, krize na finančních trzích, Lisabonská smlouva a nová Komise byly opravdu náročnými úkoly a problémy na řešení. Z toho bych se chtěl věnovat dvěma tématům.

Prvním je krize na finančních trzích. Je mimořádně pozitivní skutečností, že Švédsko zůstalo spolu s Komisí pevné v postoji vůči konsolidačním snahám jednotlivých členských států. Zcela bez výhrad mohu podpořit to, že jste neřekli: „Zprostíme nyní Řecko jeho závazků v rámci eurozóny.“

Druhou oblastí je klimatická politika. Vyslechli jsme kritiku ze strany komunistů a zelených. Nikde v Evropě neunesou faktickou odpovědnost. Můžeme provádět klimatickou politiku ve stylu Číny nebo USA, dělat velká prohlášení, ale nevykazovat žádné výsledky. Evropa má výsledky. Odmítám tvrzení, že organizace Greenpeace je metrem evropské klimatické politiky. Musíme být realisty! Také zde švédské předsednictví spolu s Komisí dosáhlo během svého funkčního období překvapivě velmi dobrých výsledků. Také za to bych chtěl vyslovit své upřímné poděkování.

Co se týče tématu Lisabonské smlouvy: pan poslanec Schulz tu právě není. Prohlásil, že na Komisi má vliv skutečnost, že se skládá ze zástupců vedení evropských stran. Nevycházím z údivu, že předseda politické skupiny chce dělat problém z politického angažmá jednotlivých členů Komise. Co to má znamenat? Tento argument mohu jen odmítnout.

Na závěr bych vás chtěl vybidnout – jako jsem to učinil, když jste se ujal funkce –, abyste již konečně také přijali euro. Mohu, pane Reinfeldte, říci: „Švédsko *ante portas*“?

Adrian Severin (S&D). – Pane předsedajícím, zcela upřímně se domnívám, že švédské předsednictví může být spokojeno se svými výsledky, a myslím si, že Švédsko může být hrdo na výkon svého předsednictví. Jenže u krátkodobých předsednictví tomu bývá vždycky tak, že nám odkážou hořký pocit z tak či onak nedokončené práce.

Proto se domnívám, že nejdůležitější otázka teď zní takto: Jak a čím můžeme navázat na výsledky švédského předsednictví? První věcí je provádění Lisabonské smlouvy. Smlouva sama nikdy k vyřešení problému nestačí. Má-li se náležitě ujmout, je vždy zapotřebí politická vůle, ale v tomto případě podle mého názoru potřebujeme ještě něco dalšího než jen vůli. Potřebujeme odvahu a představivost – představivost proto, abychom zaplnili mezery a rozptýlili nejasnosti Smlouvy. Proto doufám, že švédské předsednictví vyjde ze zkušeností, které nasbíralo, a i nadále bude aktivně podporovat budování nových institucí, které vytvořila Lisabonská smlouva, totiž stálého – nebo dlouhodobého – předsedy Evropské rady a úřadu vysokého představitele s útvarem pro vnější činnost.

Jednou z priorit švédského předsednictví přirozeně byla snaha o zvládnutí hospodářské a finanční krize. To bylo velmi důležité. V tomto kontextu vystoupily na povrch dva jevy, které považuji za docela hrozné: zaprvé pokušení vnitrostátního protekcionismu nebo národního egoismu a zadruhé výrazné ekonomické a sociální rozdíly mezi členskými státy a nedostatek ekonomické, sociální a územní soudržnosti uvnitř Evropské unie.

Měli bychom zpochybňovat rozumnost rozšíření? Určitě ne. Tyto výrazné rozdíly existovaly již dříve a vzájemná závislost se projevuje nejen uvnitř Unie, ale i celosvětově. Mohly proto podkopat nebo ohrozit stabilitu celého kontinentu i Unie. Z toho důvodu se domnívám, že rozšíření umožnilo novým členským státům poradit si s těmito rozdíly v rámci Unie lépe, a to k prospěchu všech členů Unie.

Z toho však vyplývá následující závěr, kterým budu končit. Domnívám se, že dalším krokem je uskutečňovat v Evropě odvážnější a důkladnější politiky územní, ekonomické a sociální soudržnosti – nikoli takovéto politiky omezovat – spolu s odvážnými reformami, finančními a hospodářskými reformami, které by nám umožnily neupadnout do této krize znovu. Samozřejmě také s politikami pro pokrizovou obnovu. V této souvislosti si zaslouží pochvalu jak poslední prohlášení Komise týkající se ekonomické podpory pro východní země, tak i deklarovaná ochota pana Barrosa vést rozpravu o strategii 2020.

Charles Goerens (ALDE). – (FR) Pane předsedajícím, také bych chtěl švédskému úřadujícímu předsednictví Evropské rady vyjádřit svoji vděčnost, ale je tu jeden problém. Ve čtvrté Evropská rada rozhodla o poskytnutí 7,2 miliard EUR na financování částečného přizpůsobení rozvojových zemí změně klimatu, což je velmi dobře.

Podle mého názoru by tato částka měla být poskytována nad rámec rozvojové pomoci, kterou se Evropská unie zavázala do roku 2015 zvýšit na 0,7 % hrubého národního důchodu. Proč? Dejme tomu, že těchto 7,2 miliard EUR bude vzato z balíčku, jenž již byl vyhrazen na oficiální rozvojovou pomoc. Tato částka však nebude stačit na financování rozvojových cílů tisíciletí. To bychom jenom svlékli Pepíčka, abychom měli do čeho obléknout Honzíčka.

Očekáváme, že nám Evropská rada a Komise tuto věc objasní. Jakákoliv nejistota o tom, zda částka ohlášená na zasedání Evropské rady ve dnech 10. a 11. prosince jde nad rámec dosavadní pomoci, by zpochybnila věrohodnost Evropské unie na kodaňské konferenci, jejíž význam pro budoucnost lidstva lze bez zaváhání označit za klíčový.

(Potlesk)

Ian Hudghton (Verts/ALE). – Pane předsedající, v rámci naší skupiny zastupuji Evropskou svobodnou alianci, do které patří strany za nezávislost Walesu, Flander, Katalánie a Skotska. Usilujeme o samostatnost, aby se naše národy mohly podílet na zasedáních Evropské rady a na takových světových událostech, jako je například kodaňská konference o změně klimatu.

Skotská vláda a parlament přijali nejambicióznější zákon o opatřeních proti změně klimatu na světě, jehož cílem je snížit emise o 42 % do roku 2020 a o 80 % do roku 2050. Těchto cílů hodláme opravdu dosáhnout, přesto vláda Spojeného království odmítla rozumnou žádost, aby byl účastníkem oficiálních jednání v Kodani skotský ministr. Takové chování jenom potvrzuje skutečnost, že pouze v případě nezávislosti – obvyklé formy samostatnosti – může Skotsko přispět náležitým dílem mezinárodnímu společenství. Doufám proto, že se bude Evropská rada velmi brzy zabývat vnitřním rozšířením Evropské unie, pro které je Skotsko hlavním kandidátem.

Hans-Peter Martin (NI). – (DE) Pane předsedající, potřebujeme demokratickou revoluci. Protože jsem obdivovatelem mnoha švédských tradic, jsem o to více zklamán závěrečnou bilancí jejich činností. Bohužel se spíše než o předsednictví pro občany jednalo o předsednictví pro Radu a velké investory odpovídající stylu komisařky Wallströmové, nikoliv paní Malmströmové.

Paní Malmströmová, pamatuji si vás ještě coby poslankyni tohoto Parlamentu. Během předsednictví jste se však projevovala jinak. Silně doufám, že až se vrátíte, opět navážete na to, co vám bylo vlastní před odchodem z tohoto Parlamentu, totiž nadšení pro parlamentní systém. Proč jste takto na poslední chvíli přijali dohodu SWIFT? Proč máme nyní na úrovni EU svého druhu výkonný orgán – bylo snad toto cílem Švédů s jejich důrazem na transparentnost? Využijte prosím budoucnost k návratu ke kořenům.

János Áder (PPE). – (HU) Pane předsedající, dámy a pánové, za poslední dvě a půl hodiny zaznělo v této rozpravě velmi mnoho slov o Kodani a kodaňských jednáních. Musím konstatovat, že v tomto směru nebylo švédské předsednictví zcela úspěšné, protože v Kodani není předkládán žádný společný postoj Evropské unie. Za to nelze vinit výhradně švédské předsednictví, ale spíše Evropskou komisi. Co to má znamenat a proč neexistuje žádný společný postoj? Společný postoj neexistuje přinejmenším ve dvou bodech. Jedním z těchto bodů je otázka, zda mohou být kvóty na emise oxidu uhličitého po roce 2012 převáděny a zda je lze také prodávat.

Evropská komise tento postoj nepochopitelně, krátkozrace a úzkoprse kritizuje. Maďarsko, Polsko, Rumunsko a další bývalé socialistické země splnily své Kjótské závazky. Nejen že je splnily, ale ony je vlastně ještě překročily. Máme právo prodávat nevyužité kvóty. Komise nás však chce o toto právo připravit. Jinak řečeno chce trestat plnění dohody, kterou Maďarsko také dodrželo. Jiné státy svým závazkům nedostály a míru škodlivých emisí dokonce zvýšily, ale nikdo je nechce trestat. Jak lze po tomto očekávat, že signatáři budou plnit novou dohodu, tedy bude-li mít Kjótský protokol v Kodani své pokračování?

Vyzývám naléhavě Evropskou komisi, a kdyby tu byl pan předseda Barroso, vyzýval bych jeho a důrazně bych ho žádal, aby změnil svůj dosavadní omezený postoj a postavil se za stanovisko, které je v souladu se stále platným Kjótským protokolem. Chtěl bych vás také upozornit na skutečnost, že bychom neměli zapomínat na to, že bez nových členských států by původní EU-15 nebyla schopna splnit závazek snížení emisí o 8 %. Bez těchto států by vyjednávací pozice Evropské unie dnes v Kodani byla ve skutečnosti mnohem horší a slabší.

Catherine Trautmann (S&D). – (FR) Pane předsedající, pane předsedo, paní ministryně, za švédského předsednictví se staly věci, které by bylo možno označit za historické mezníky: vstoupila v platnost Lisabonská smlouva, byl jmenován první předseda Evropské rady a první vysoká představitelka, ale také se koná klimatická konference, byla jmenována nová Komise a – dovoluji mi tuto stručnou zmínku – byl schválen telekomunikační balíček.

Tyto věci vzbudily naději. Při celkové bilanci se však objeví i některé vady na kráse. Za prvé Parlament cílevědomě usiluje o zavedení evropského dohledu nad finančními trhy, a proto uvítal návrhy skupiny expertů pana de Larosiéra jako velmi důležitý krok. Závěry zasedání Rady ECOFIN ze dne 2. prosince však výrazně pokulhávají za těmito realistickými ambicemi.

Chtěla bych zde připomenout, že Parlament zajistí obnovení určité rovnováhy uvedených návrhů, aby byly zpevněny finanční trhy. Totéž platí o finančních závazcích příslibených jižním zemím na pomoc v boji proti změně klimatu. Přestože chudé země v Kodani požadují, co se dlouhodobého financování týče, podstatné

závazky, Rada dokázala zaručit jen 7,2 miliard EUR na dobu tří let. Jedná se sice o první krok, ale tento krok značně zaostává za požadavky, a toto zaostávání je o to vyšší, že tato částka je částečně výsledkem přerozdělení prostředků.

Poslední bod se týká finanční oblasti. Vítáme ochotu zavést zde pravidla a postupovat důrazně, pokud se týče dozoru a zdanění. V závěrech ze zasedání Rady mne zvláště zaujala zmínka o celosvětové dani z finančních transakcí. Tu jsme si my, socialisté, přáli a požadovali ji již více než deset let. Dost práce je ještě třeba udělat. Hledání nových finančních zdrojů na podporu zaměstnanosti, solidarity uvnitř i vně Evropy a financování boje proti změně klimatu však představuje hlavní úkol. Protože se blíží Vánoce, vybízím Radu, aby nám předložila rozhodnutí o vlastních zdrojích na příští léta.

Olle Schmidt (ALDE). – (SV) Pane předsedající, kritické stesky některých řečníků – včetně mých švédských kolegů –, které tu znějí na adresu švédského předsednictví, jsou poněkud zbytečné. S čím Carl Schlyter srovnává toto předsednictví? S Českou republikou nebo jiným povedeným předsednictvím?

Ani od pana poslance Borghezia se nedočkáte dobrých známek. Dává-li pan Borghezio špatné známky, jedná se vlastně o dobrý výsledek.

Udělálo se hodně věcí. Lisabonská smlouva vstoupila v platnost. Byly obsazeny dva nejvyšší posty v EU. Byla pracně prosazena řada důležitých návrhů: Stockholmský program, budoucí finanční dohled a zvláště telekomunikační balíček. Klimatický summit v Kodani by se také mohl odvíjet správným směrem, pokud to budeme i my v Evropském parlamentu chtít.

Jako záporný bod bych zmínil to, že se nepodařilo právně upravit mobilitu pacientů. Prodlužuje se právní nejistota a lidé zbytečně trpí v důsledku čekání na léčbu.

Celkově však ministerskému předsedovi Reinfeldtovi, ministryni pro záležitosti Evropské unie paní Malmströmové a všem ostatním členům týmu předsednictví patří veškeré uznání. Všichni si zasloužíte šťastný nový rok!

Judith Sargentini (Verts/ALE). – (NL) Pane předsedající, pane Reinfeldte, vaše předsednictví má jednu vážnou skvrnu, a tou je rozhodnutí týkající se dohody SWIFT. Lisabonská smlouva vstoupila v platnost dne 1. prosince a dne 30. listopadu jste vy a vaši kolegové, hlavy států nebo předsedové vlád kvapně přijali dohodu poskytující Spojeným státům americkým naše bankovní údaje. Naznačuje-li to budoucí vývoj Stockholmského programu – programu, jenž měl zaručovat naše občanská práva, bezpečnost a svobodu –, pak mám dojem, že jeho realizace skutečně vychýlí rovnováhu a ohrozí svobodu a občanská práva.

Jedná se o skvrnu na vašem předsednictví. Domnívám se rovněž, že tím byl pošpiněn i začátek platnosti Lisabonské smlouvy, která dává Evropskému parlamentu více práv. Chtěla bych od vás ujištění, že v budoucnosti projevíte více úcty k občanským právům, občanům a Parlamentu.

Zoltán Balczó (NI). – (HU) Pane předsedo, chtěli bychom zhodnotit výsledky švédského předsednictví ve zpětném ohlednutí za dalších 10–20 let. Nejdůležitější událostí, která bude zmiňována, bude vstup Lisabonské smlouvy v platnost. Tato smlouva vytváří právní rámec pro superstát, v němž bude žít 500 miliónů lidí pod dohledem z centra, a národní státy se vytratí. Cesta, která nás k tomu dovedla, byla nedemokratická. Tento koncept byl odmítnut třemi referendy, ale vnucené druhé irské referendum a získání podpisu Václava Klause nakonec umožnily, aby byl realizován. Většina evropských občanů tento koncept odmítla a chce zachovat národní stát. Proto jsem přesvědčený, že historie toto období vylíčí jako marný pokus o vytvoření impéria.

Othmar Karas (PPE). – (DE) Pane předsedající, pane úřadující předsedo Rady, dámy a pánové, v rozpravách o předsednictví Rady často hovoříme, jako by předsednictví bylo Evropskou unií. Předsednictví Rady však není EU, je jen důležitým manažerem jednoho evropského orgánu. Prosil bych proto všechny, aby byli poněkud spravedlivější a klidnější.

Předsednictví Rady za posledních šest měsíců odvedlo dobrou práci. Pomohlo otevřít novou kapitolu v dějinách úspěchu Evropské unie. Nikdo z nás však nechce Evropu vlád. Usilujeme o Evropu občanů a o větší spolupráci mezi orgány a různými prvky Evropské unie. Každý z nás je prvkem Evropské unie.

Institucionální diskuse skončila, nové posty byly obsazeny a v několika důležitých otázkách Rada postoupila do bodu, který nám umožní dále pracovat. Podívejme se do budoucnosti. Kdosi prohlásil, že velký problémem je skutečnost, že Lisabonská smlouva nebyla dosud zohledněna v pracovních metodách Rady. Rada má větší možnost ovlivnit Evropský parlament a jednotlivé výbory Evropského parlamentu, než může Parlament

ovlivnit pracovní skupiny a zasedání Evropské rady. Po této stránce žádáme také o rovné zacházení s oběma orgány, protože jakožto legislativní orgány máme stejný status.

Ano, bylo chybou – můžeme se přít o obsah – prosadit dohodu SWIFT ještě den před tím, než se změní pravomoc spolurozhodování Parlamentu. Rozhodnutí o dohledu nad finančním trhem ještě není definitivní. Je zapotřebí jej zdokonalit, potřebujeme více výkonné moci, potřebujeme více evropského dohledu nad institucemi, které přesahují evropské hranice, a potřebujeme zlepšit koordinaci mezi členskými státy, Komisí a Evropskou centrální bankou v basilejském výboru, protože jinak by vznikla paralelní struktura.

Juan Fernando López Aguilar (S&D). – (ES) Pane předsedající, chci blahopřát švédskému předsednictví za jeho práci, a to především za tu, která se týkala prostoru svobody, bezpečnosti a práva.

Vstup Lisabonské smlouvy v platnost znamená kvalitativní posun a vyžaduje od následujících předsednictví – španělského, belgického a maďarského –, aby pokračovaly ve změně, kterou provedlo švédské předsednictví při navrhování akčního plánu ke Stockholmskému programu.

V souvislosti se spoluprací, kterou Lisabonská smlouva vyžaduje mezi Evropskou komisí, Radou, Parlamentem a vnitrostátními parlamenty členských států (článek 17 Smlouvy o Evropské unii a článek 295 Smlouvy o fungování Evropské unie), bych chtěl upozornit na důležitost tří otázek, které zdůraznilo švédské předsednictví.

První se týká nejasnosti kolem koordinátora postupu proti terorismu a nezákonného obchodování s lidmi a míry, v níž je tento úředník závislý na Komisi, a naopak, v níž podléhá kontrole Evropským parlamentem.

Druhá se týká vnějšího rozměru základních práv, který od nynějška bude tvořit průnik evropských politik. Evropská unie má komisaře, jehož oblastí působnosti jsou základní práva a spravedlnost, ale má také službu vnější akce, která se musí zaměřit na lidská práva a důrazně se věnovat ochraně základních práv.

Třetí se týká schengenského prostoru pro volný pohyb osob. Domníváme se, že to, jaká důležitost se přikládá hodnocení a sledování Evropského paktu o přistěhovalectví a azylu a politice kontroly vnějších hranic (azyl, přistěhovalectví a ochrana před organizovaným zločinem), povede k úspěchu při vytváření tohoto prostoru volného oběhu osob a lidských práv, a tudíž k dokončení vnitřního trhu a k realizaci našeho evropského projektu.

Lena Ek (ALDE). – (SV) Pane předsedající, budování mostů není nikdy snadné. Zvláště náročné to však je nyní, při přechodu od staré EU k otevřenější, transparentnější a demokratičtější EU podle Lisabonské smlouvy, která dává Evropskému parlamentu větší vliv, když potřebujeme převést přes tyto mosty 27 členských států a 500 miliónů lidí.

Letos na podzim jsme se museli poprat s klimatickou krizí a krizí pracovních míst. Navzdory tomu švédské předsednictví uspělo v prosazení řady nesmírně důležitých právních předpisů o energetické účinnosti. Jsem zvláště potěšena, že EU nyní zavedla značení domácích spotřebičů energetickými štítky. Další příklady právních předpisů, které byly nyní zavedeny, se týkají požadavků na energetickou náročnost budov a ekologického označení pneumatik motorových vozidel.

Závěrem bych chtěla poděkovat vládě za její efektivní a ucelené předsednictví. Chtěla bych vyjádřit svou úctu zvláště velvyslankynině EU Ulrice Barklundové Larssonové, které nás letos na podzim tak náhle opustila. Udělala skvělou práci a velmi nám chybí.

Nyní již zbývá jen dokončit klimatickou konferenci v Kodani – poslední a nejdůležitější úkol se značným dlouhodobým dopadem. Hodně štěstí!

Mario Mauro (PPE). – (IT) Pane předsedající, pane Reinfeldte, dámy a pánové, v závěrech vzešlých z posledního zasedání Evropské rady je celá řada bodů, na nichž bychom se měli dokázat shodnout a které bychom mohli označit za povzbudivé pro nejbližší budoucnost.

Zprv přistěhovalectví: byla zdůrazněna nutnost zlepšit fungování přístupu na území Unie z hlediska zajištění bezpečnosti jejích občanů. Abychom toho dosáhli, musíme nastolit náležitou rovnováhu mezi potřebami členských států a lidskou stránkou, produktivním potenciálem migrantů.

Pak byla zmíněna Evropa odpovědnosti a solidarity v oblasti přistěhovalectví a azylu. V tomto smyslu mne nadchnul způsob, jímž Rada zdůraznila naléhavou potřebu bojovat proti nelegálnímu přistěhovalectví již na hranicích členských států, zvláště na jižní hranici. To znamená sdílet prostředky i problémy. Tento aspekt je však bohužel až příliš často zatlačen do pozadí sobectvím a nedostatkem odvahy.

Druhou věcí, kterou v této době hospodářské krize, kdy dosud nevidíme světlo na konci tunelu, považuji za prioritu, je oživení Lisabonské strategie. Musíme být co nejdříve schopni opět na finanční a obchodní úrovni konkurovat nastupujícím velmocím: jenom nejmodernější výzkum a informační systém nám umožní udělat tento krok, který je pro nás a především pro nové generace tak životně důležitý.

Vítám skutečnost, že cílem nové metody, kterou Rada zavádí, je posílit vazbu mezi opatřeními členských států a opatřeními Evropské unie a posílit odpovědnost na úrovni členských států prostřednictvím aktivnějšího zapojení vedení podniků, pracovních sil a regionálních a místních orgánů, což lze shrnout slovem subsidiarita.

Stále se však domnívám, že v tomto směru musíme udělat více: rodiny, občané a středně velké skupiny musí být těžištěm oživení evropského hospodářství. Jenom lidé, jenom muži a ženy jsou nositeli původní dynamiky, která může znovu uvést do pohybu mnohé oblasti našeho sociálního života, jež jsou nyní zasaženy pesimismem, který se až příliš často šíří z institucí.

Ivari Padar (S&D). – (ET) Pane předsedající, nejprve bych chtěl pochválit předsednictví za schválení strategie pro region Baltského moře, která je pro moji zemi nepochybně velmi důležitá. Chtěl bych však poněkud déle pohovořit o třech otázkách týkajících se finanční oblasti.

Zprv bych chtěl poděkovat za snahu o regulování celoevropského finančního systému a také vyzvat Evropský parlament, aby ze své strany tuto věc maximálně podpořil.

Zadruhé: Evropská unie a její členské státy zavedly celou řadu výjimečných opatření, aby dostaly pod kontrolu finanční krizi, což je velmi pozitivní. Ekonomická stabilizace je již patrná. Zároveň souhlasím s Radou, že situace zatím není natolik bezpečná, abychom mohli ukončit podpůrná opatření. Nepochybným závěrem z této krize je pro mne zjištění, že banky jsou nezbytné a služby, které poskytují, jsou nezbytné. Není proto nutné je příliš přísně potrestat, ale obchodní činnosti bank by se měly opírat o dění v reálné ekonomice, nikoliv o mezibankovní virtuální trh, jenž byl hlavní příčinou nedávné krize. Zároveň musíme promyslet otázku vyplácení odměn bankéřům, což je otázka, která se stala v Estonsku zvláště důležitým tématem.

Zatřetí: Vzhledem k tomu podporuji výzvy vůči Mezinárodnímu měnovému fondu, aby zvážil zavedení daně na globální finanční transakce – Tobinovy daně –, aby se společnosti v době prosperity vrátily peníze. Považuji za nezbytné obnovit ekonomické a sociální dohody mezi finančními institucemi a společnostmi, které slouží, zvýšit přínosy pro společnost v dobrých časech a chránit ji před hrozbami.

Paulo Rangel (PPE). – (PT) Pane předsedající, úvodem bych chtěl jak za skupinu Evropské lidové strany (Křesťanských demokratů), tak i za portugalské poslance v rámci skupiny PPE blahopřát švédskému předsednictví, zvláště ministerskému předsedovi Reinfeldtovi.

Náš názor na švédské předsednictví je takový, že bylo takřka naprosto úspěšné, a to v podstatě ve čtyřech základních oblastech. Zprv v institucionální oblasti byl přínos švédského předsednictví ke vstupu Lisabonské smlouvy v platnost, k velmi úspěšné volbě předsedy Evropské komise a ke všemu, co souviselo s ratifikací, nesmírně profesionální a na takové úrovni, jakou očekáváme pro nejlepší chod Evropské unie. Pro zemi, jako je Portugalsko, která hrála rozhodující roli při přijímání Lisabonské smlouvy, byl přínos švédského předsednictví samozřejmě neocenitelný.

Druhým bodem je agenda týkající se klimatu, v níž byly snahy Komise samozřejmě také velmi důležité. Podle mého názoru a názoru mnohých kolegů v PPE je změna klimatu oblastí, v níž byla Evropská unie nejúspěšnější. Stojí v první řadě celosvětového boje, a to zásluhou švédského předsednictví a obzvláště předsedy Komise. Tyto výsledky považujeme rovněž za velmi pozitivní.

Třetím bodem je finanční regulace. Zvláště na posledním zasedání Rady byl uskutečněn krok vpřed, který považujeme za rozhodující a který může mít velký vliv na překonání krize. Chtěl bych proto také tlumočit naše blahopřání, že v této oblasti bylo dosaženo dohody. Nakonec bych chtěl zmínit oblast, která je pro mne osobně velmi důležitá: Stockholmský program, a tedy prostor svobody, bezpečnosti a práva. Sledoval jsem proces z Tampere a pak zvláště haagský proces. Stockholmský program považuji za naprosto stěžejní a chtěl bych k němu švédskému předsednictví a panu ministerskému předsedovi Reinfeldtovi blahopřát.

Marietta Giannakou (PPE). – (EL) Pane předsedající, výsledky švédského předsednictví jsou opravdu pozitivní. Splývají se vstupem Lisabonské smlouvy v platnost, jež znamená konec mezivládního přístupu, který nám působil tolik let problémy, a uplatnění komplexnější a soudržnější politiky.

Švédské předsednictví charakterizují také vytvoření Stockholmského programu a rozhodnutí učiněná během finanční krize. Jedná se vskutku o důležité a klíčové příspěvky pro další vývoj těchto snah.

Zároveň považuje Evropský parlament za obzvláště důležité a zajímavé také volbu předsedy Evropské komise a provedení jmenování, což jsou vše nesmírně významné kroky pro rozvíjení úsilí, které uskutečňujeme prostřednictvím Lisabonské smlouvy. Jedná se o pozitivní a zásadní prvky.

Evropský parlament přijímá novou roli legislativního orgánu, kterým bude spolu s Evropskou radou. Znamená to vstup do nové fáze, v níž musíme všichni vyvinout větší úsilí a více se snažit o soudržnost.

Agustín Díaz de Mera García Consuegra (PPE). – (ES) Pane předsedající, blahopřeji švédskému předsednictví za chválné vedení v uplynulých šesti měsících.

Co se týče Stockholmského programu, chtěl bych zdůraznit skutečnost, že se snaží přispět k vytvoření vytoužené společné přistěhovalecké politiky. Některé důležité otázky však byly odsunuty na druhou kolej.

V roce 2008 došlo v Evropské unii k 515 teroristickým útokům v jedenácti členských státech. Boj proti terorismu a ochrana obětí proto musí patřit mezi priority našeho politického programu a musí mít ve Stockholmském programu své samostatné a konkrétní místo.

Druhá věc: V prostoru svobody, bezpečnosti a práva žije osm milionů nelegálních přistěhovalců. V důsledku toho musíme posílit politiky pro rozvoj a spolupráci se zeměmi původu a tranzitními zeměmi. Evropská unie musí prosazovat uzavření dohod o předávání a zpětném přebírání osob se zeměmi jako Maroko, Alžír a Libye. Budoucí akční plán ke Stockholmskému programu, který má být předložen v polovině června 2010, musí vzít v úvahu tyto stránky.

Andrzej Grzyb (PPE). – (PL) Chtěl bych se rovněž připojit k projevům díky určených švédskému předsednictví a osobně panu Reinfeldtovi za jeho výkonnost a také za to, jak vynikajícím způsobem uskutečnil priority předsednictví.

Pro občany Evropské unie jsou pochopitelně důležitá zejména opatření, která mají zmírnit dopady hospodářské a finanční krize. Týká se to podpory podnikatelského sektoru, která má obnovit pracovní místa a vytvořit podmínky pro rozvoj malých a středně velkých podniků a také odstranit příčiny krize, zvláště na finančních trzích, aby se v budoucnu již neopakovaly. Zdá se mi, že evropský dohled v této oblasti není dostačující a že musíme jakožto demokraticky zvolený orgán ovlivnit také etické normy, kterými se řídí ti, kdo provádějí dozor nad bankami a finančními institucemi.

Pokud se týče kodaňského summitu, plně se ztotožňuji s postojem vyjádřeným panem Barrosem. Zde je vskutku zapotřebí partnerství s dalšími důležitými ekonomickými hráči, aby byly výsledky summitu skutečně dosažitelné.

Silvia-Adriana Țicău (S&D). – (RO) Byla jsem zpravodajkou pro směrnici o energetické náročnosti budov, o jejímž druhém čtení jsem jednala se švédským předsednictvím Rady Evropské unie. Pro budoucnost Evropské unie a pro boj proti změně klimatu se jedná o velmi důležitou zprávu. Podstatný přínos má také pro kodaňskou konferenci, ale zvláště pro 2,7 milionu pracovních míst, která v tomto odvětví mohou být vytvořena do roku 2020.

Pokud jde o postup projednávání ve výborech, na základě Lisabonské smlouvy byla zahájena jednání o institucionální dohodě týkající se pravomocí a postupů předávaných ze strany Komise. Vzhledem k tomu, že Lisabonská smlouva vytváří nový základ pro oblast změny klimatu a společnou energetickou politiku, doufám – a také to očekáváme –, že nám, pane předsedo Barroso, předložíte za Evropskou komisi program práce na příštích pět let, aby komisaři, které vyslechneme, reagovali také na tyto výzvy.

Jako závěrečný bod bych chtěla zmínit odstranění překážek pro volný pohyb pracovních sil týkajících se pracovníků z nových členských států, což by měl být závěrečný krok švédského předsednictví.

Předsedající. – Musím se omluvit panu poslanci Balčytisovi a panu poslanci Luhanovi. Nemohu vyhovět jejich žádosti, protože se již přihlásilo mnoho dalších řečníků, a nemáme dost času na to, aby všichni mohli dostat prostor. Budou si muset nechat svůj příspěvek na jindy. Ještě jednou se omlouvám.

Ivo Vajgl (ALDE). – (SL) Chtěl bych blahopřát švédskému předsednictví za to, že v období, o kterém jste řekli, že je dobou institucionální změny a hospodářské a finanční krize, vedlo Evropskou unii dobře a zodpovědně. Možná jste však během této doby promeškali příležitost podnítit širší evropskou diskusi o sociálním a ekonomickém modelu, jenž by se lišil od toho, který nás přivedl do této krize. Švédsko toho v této oblasti ví mnohem více než některé jiné země.

Dospěli jste také k hořkému poznání toho, že pokud jde o společný postup, zvláště v době volby vedení EU, má Evropská unie své meze. V oblasti zahraniční politiky jste vytvořili několik nových následováníhodných vzorů, například pro politiku na Blízkém východě, a k tomuto počínu vám blahopřeji. Děkuji vám rovněž za péči, kterou jste věnovali rozšíření Evropské unie, a za to, že jste spolu s Komisí vyřešili několik dosud otevřených problémů, které bránily tomuto procesu. Udělali jste dobrou práci!

Jean-Pierre Audy (PPE). – (FR) Pane předsedající, pane Barroso, pane Reinfeldte, chtěl bych znát váš názor, pane Reinfeldte, na výsledky trojky předsednictví, protože hlavy států nebo předsedové vlád se rozhodli tento systém trojky vytvořit proto, aby předsednictví daly určitou formu návaznosti. Dále, protože uzavíráte trojku Francouzské republiky, České republiky a Švédského království, jaký máte na tento prostředek názor a k jakému závěru jste dospěl?

Mirosław Piotrowski (ECR). – (PL) Pane předsedající, vždy po šesti měsících se Parlament schází, aby na konci každého předsednictví Evropské unie rekapituloval výsledky, kterých další země za tu dobu dosáhla.

Švédské předsednictví se zapíše do dějin, protože během něj byla prosazena euroústava, v současné formě známá jako Lisabonská smlouva, pro niž někteří horovali téměř deset let. Došlo k tomu proti vůli mnoha národů. Výsledky referenda ve Francii, Nizozemí a Irsku se ostentativně ignorovaly. Byla zavedena zásada deficitu demokracie, která pod rouškou zdokonalení správních mechanismů EU umožňuje kontrolu shora. První změny týkající se výběru lidí do nových postů Unie prozatím způsobily organizační chaos a v Evropě i v celém světě vyvolaly všeobecné veselí. Švédské předsednictví Evropskou unii ve skutečnosti zanechává ve stavu nejistoty a zmatku.

Anna Maria Corazza Bildt (PPE). – Pane předsedající, chtěla bych švédskému předsednictví blahopřát k vizi Evropy pro občany, kterou formulovalo ve Stockholmském programu. Nelze dostatečně zdůraznit historickou důležitost skutečnosti, že konečně máme vizi, která přináší občanům jak zajištění bezpečnosti, tak i zajištění ochrany práv jednotlivce. Konečně můžeme pokročit směrem k Evropě občanů pro občany.

Chtěla bych také uvítat vznik podpůrného úřadu pro otázky azylu, který představuje důležitý a konkrétní vstřícný krok vůči zájmům zemí, jež chtějí bojovat proti nelegálnímu přistěhovalectví, ale zároveň chtějí učinit opatření pro humánnější migrační politiku. Stockholmský program nás bude doprovázet pět let a doufám, že budeme moci přejít k jeho realizaci. Děkuji švédskému předsednictví. Výsledky vaší práce nás budou provázet pět let.

Csaba Sándor Tabajdi (S&D). – (HU) Švédské předsednictví odvedlo skvělou práci a chtěl bych k ní panu ministerskému předsedovi blahopřát. Definitivní dokončení ratifikace Lisabonské smlouvy vyřešilo politováníhodnou a ostudnou miniaturní krizi spojenou s českým prezidentem Klausem. K této situaci došlo následkem chyby učiněné během procesu rozšíření, v němž Evropská unie zavčas neprohlásila, že třináct diskriminačních Benešových dekretů je morálně neobhájitelných. Druhou hlavní událostí je, že EU dokázala zaujmout jednotný postoj pro jednání o změně klimatu. USA a Čína si tuto skutečnost ještě neuvědomily, ale Evropská unie si je jasně vědoma toho, že budoucnost patří právě tomu, kdo dnes razí cestu rozvoji zelené ekonomiky. Nezapomeňme však na to, že jedinou příčinou toho, že EU dokázala úspěšně dosáhnout svých cílů, byla skutečnost, že nové členské státy značně snížily své emise. Konečně třetí hlavní událostí bylo zahájení jednání o přistoupení se Srbskem. Srbsku, Makedonii a Černé Hoře byl povolen bezvízový styk. Chtěl bych poděkovat švédskému předsednictví za vytvoření vynikající příležitosti pro práci trojky předsednictví Španělsko–Belgie–Maďarsko.

Rachida Dati (PPE). – (FR) Pane předsedající, pane Barroso, pane Reinfeldte, nejprve bych chtěla blahopřát švédskému předsednictví k šesti měsícům neúnavné a velmi ambiciózní práce, kterou udělalo, zejména k tomu, že zajistilo společný a ambiciózní postoj k otázkám finanční regulace jak mezi hlavy států nebo předsedy vlád, tak také v rámci zemí G20.

Pokud se týče kodaňské konference, také zde vidíme, že Evropská unie zaujímá ambiciózní, velmi vysoko mířící, velmi proaktivní společný postoj. Chtěla bych proto podpořit její stanoviska a rozhodnutí. Evropa byla hybnou silou návrhů, jednání a závěrů hlavních dohod týkajících se této finanční krize, která ovlivňuje celou Evropu.

Evropská rada minulý týden navrhla svoji představu nové struktury finančního dohledu a pak se rozběhla jednání s Evropským parlamentem, protože povinnost sledovat realizaci rozhodnutí přijatých v Pittsburghu bude mít od nynějška také Evropský parlament.

Finanční krize odhalila slabá místa našeho systému finančního dohledu. Záměrem bylo zajistit lepší koordinaci, ale také obnovit a upevnit pravomoci evropských orgánů. Jedná se o velmi naléhavé požadavky.

Doufám – zde se obracím na Komisi –, že se nenecháme ukolébat a neslevíme při realizaci našich rozhodnutí ze svých ambicí.

Diane Dodds (NI). – Pane předsedající, dnes ráno chci jménem rybářského průmyslu Severního Irsku vyjádřit hluboké zklamání, že na toto odvětví bylo uvaleno další omezení. Oznámení Rady z minulé noci, že v oblasti 7 A bude snížena kvóta na humry o 9 %, je pro rybářský průmysl v Severním Irsku pořádná rána.

V důsledku programu na obnovu populací tresky obecné a kvůli snížení počtu dní strávených na moři se jedná o zranitelné odvětví, které se muselo spolehnout na lov humrů. Snížení kvóty o 9 % bude mít zničující dopad a celá věc je zvláště znepokojující, protože vědci by bývali letos Komisi dovolili provést odklad.

Domnívám se, že prioritou španělského předsednictví v následujícím období musí být reforma společné rybářské politiky, aby podobná rozhodnutí jako toto mohla být činěna na regionální úrovni místními odpovědnými lidmi a ne bruselskými byrokraty.

Czesław Adam Siekierski (PPE). – (PL) Během švédského předsednictví, které probíhalo v náročném období krize a očekávání týkajících se přijetí Lisabonské smlouvy, se v Unii stalo mnoho dobrých věcí. Nesdílím však názor, že Unie je nyní jiná nebo nová. Domnívám se, že Unie byla nanejvýš renovována. Obecná ustanovení Smlouvy totiž musí být doplněna nejen podrobným obsahem, ale také konkrétními praktickými řešeními. Je důležité, aby se vyjasnilo rozdělení pravomocí mezi klíčovými posty a také to, jaké vztahy zavedeme mezi orgány EU včetně nové role Evropského parlamentu.

Mám obavy z možného omezení funkce rotujícího předsednictví vykonávaného postupně jednotlivými členskými státy. Členské státy se na tuto vedoucí roli připravují a vykonávají ji s velkým odhodláním. Pokud zde vedle stálého předsedy Evropské rady nebude podávat zprávy také vedoucí představitel země, která právě vykonává vedení, Unie bude neúplná a ztratí část své rozmanitosti. Země, které ji vedou, musí nadále tvůrčím způsobem iniciovat nové kroky, zatímco stálý předseda Evropské rady bude zajišťovat koordinaci, kontinuitu a soudržnost práce Unie.

PŘEDSEDAJÍCÍ: JERZY BUZEK

Předseda

Fredrik Reinfeldt, úřadující předseda Rady. – Pane předsedo, jak se blíží závěr této rozpravy, blíží se také konec posledního předsednictví na principu rotace, jak tu již bylo zmíněno. José Manuel Barroso a já zanedlouho odlétáme do Kodaně, proto se vyjádřím jen k otázce finančních prostředků, o níž si myslím, že bude ústředním bodem rozhovorů s rozvojovými zeměmi, které nyní povedeme.

Dokázali jsme předložit konkrétní čísla – ročně to bude 2,4 miliardy EUR – na léta 2010 až 2012. Považovali jsme za důležité oznámit, že tyto prostředky jsou určeny na tato léta, jsou vyhrazeny na roky 2010 až 2012, a budou také k dispozici na opatření v oblasti ochrany klimatu.

Diskuse o tom, jak splnit rozvojové cíle tisíciletí, je důležitá. Chci upozornit, že členské státy se dohodly, že bychom se měli zavázat v roce 2010 společně vyplátit 0,56 % HDP EU, tedy již v příštím roce, a tento podíl, pokud jde o oficiální rozvojovou pomoc, zvýšit do roku 2015 až na cílovou úroveň 0,7 % stanovenou OSN.

To však mají do značné míry ve svých rukou členské státy. Připomínám známou věc, že velmi mnoho členských států v současnosti za těmito čísly zaostává. Švédsko patří do velmi exkluzivního klubu, je téměř jediné, kdo poskytuje 1 % HDP na rozvojovou pomoc. Když se bavíme o těchto podílech, měli bychom pamatovat na to, že mezi jednotlivými zeměmi existují rozdíly.

Bylo na dobré vůli členských států, zda tyto prostředky poskytnou a kolik dají. Velmi rád zde oznamuji, že na fond pro rychlé zahájení opatření přispělo všech 27 členských států. V některých případech se jednalo o velmi skromné příspěvky, ale za Evropu můžeme říci, že přispěli opravdu všichni.

Děkuji vám také znovu za spolupráci, kterou jsme navázali s Parlamentem. Během švédského předsednictví hovořím k tomuto Parlamentu jakožto ministerský předseda již počtvrté. V počtu účastí na zasedáních Parlamentu se nemohu ani vzdáleně vyrovnat Cecilii Malmströmové, která tu s vámi hovořila pětadvacetkrát. Celkově během svého funkčního období hovořilo předsednictví s Parlamentem třiačtyřicetkrát na plenárních zasedáních a čtyřačtyřicetkrát jsme se účastnili schůzí výborů.

Tato účast významně přispívá také k transparentnosti a dobré spolupráci mezi orgány. Byli jsme si vědomi toho, jak je důležité mít úzký kontakt s Evropským parlamentem. Připravili jsme se tak, abychom mohli být přítomní, abychom byli zde, byli schopni odpovídat na vaše otázky. Děkujeme vám za velmi dobrou spolupráci.

Předseda. – Pane ministerský předsedo, za dva týdny skončí vaše předsednictví Evropské unie. Děkuji vám za vaši činnost a energii. Víme, že jste neměli jednoduché předsednictví. Jak zde zaznělo od našich poslanců a jak bylo vyjádřeno z mnoha různých hledisek, jednalo se o úspěšné předsednictví. Chci vám osobně a také celé švédské vládě poděkovat. V posledních několika týdnech jsme jako důsledek Lisabonské smlouvy poprvé v historii v praxi poznali nové vztahy.

Velmi vám děkuji. Vaše předsednictví si budeme připomínat.

José Manuel Barroso, předseda Komise. – Pane předsedo, chtěl bych odpovědět jen na některé konkrétní otázky poslanců Parlamentu, kteří jsou zde dosud přítomní.

Například pan poslanec Severin hovořil o ekonomické, sociální a územní soudržnosti. Chci vyzdvihnout jeho závěr. Již tehdy, když jsme poprvé na zasedání Evropské rady diskutovali o budoucí strategii Evropská unie 2020, jsme se shodli – viz bod 18 ze závěrů –, že by se mělo udělat vše pro to, aby byla zajištěna ekonomická, sociální a územní soudržnost a také rovnost žen a mužů. Domnívám se, že je důležité na toto pamatovat hned na počátku diskuse o strategii Evropská unie 2020. Důraz pochopitelně klademe na konkurenceschopnost a potřebu reagovat na globální výzvy, kterým v současnosti čelíme, ale měli bychom o to usilovat tak, abychom zároveň podporovali ekonomickou, sociální a územní soudržnost Evropské unie. To bude velmi důležité nejen pro definování této strategie, ale také pro další finanční výhledy.

Další konkrétní otázka se týkala evropských orgánů pro dohled a položili ji pan poslanec Karas a také paní poslankyně Datiová. Dovolte mi tuto věc objasnit. Velmi vítáme skutečnost, že Evropská rada dokázala dosáhnout jednomyslné shody. Abych řekl pravdu, ještě před nějakou dobou by bylo nemyslitelné, aby se všechny členské státy dohodly na textu o finančním dohledu na evropské úrovni. Respektuji sice citlivou povahu některých otázek, na které jsme se zaměřili v našich návrzích, nicméně přesto se domnívám, že text Komise byl až příliš oslaben. Komise ve svém návrhu počítala s jednoduchým a účinným ustanovením o fiskální strážci, a to právě proto, že se jedná o velmi citlivou záležitost. Jsem zklamán tím, že navrhované pravomoci orgánů, které jim umožňují adresovat svá rozhodnutí přímo jednotlivým finančním institucím, byly na dvou ze tří míst, na kterých je Komise navrhovala, odstraněny.

Jsem zklamán skutečností, že odpovědnost za prohlášení toho, zda nastal stav nouze, byla přenesena na Radu, a tím byla otázka nouzových situací zpolitizována. Jsem rovněž zklamán tím, že přímý dozor prostřednictvím evropských orgánů pro dohled byl omezen pouze na ratingové agentury. Doufám, že Evropský parlament v další fázi jednání posílí předpisy v těchto oblastech a obnoví mezi nimi rovnováhu.

Dostávám se k otázce Kodaně a dovoluji mi říci to jasně: Bylo velmi důležité, že Evropská rada potvrdila předchozí závazky, že jsme připraveni přistoupit na snížení do roku 2020 o 30 %, ale za předpokladu, že se ostatní vyspělé země zavážou ke srovnatelnému snížení emisí a rozvojové země se na něm budou přiměřeně podílet podle svých závazků a uznaných možností.

Ještě posoudíme plány na snížení emisí od ostatních zemí a ve vhodný čas v Kodani učiníme toto rozhodnutí. Na zasedání Evropské rady jsem se zmínil o možnosti zmírnění formulace naší nabídky, zejména možnost vytvořit harmonogramy sahající až za rok 2020. Tato jednání se přece netýkají pouze roku 2020, ale zasahují i do doby po roce 2020. Měli bychom si proto nechat do jisté míry otevřené možnosti pro stanovení harmonogramů pro období po roce 2020. Do Kodaně se proto nevydáváme jen se záměrem dosáhnout co nejambicióznější dohody, ale také takové dohody, která bude mít skutečně globální charakter.

Předseda. – Pane předsedo Barroso, ještě jednou vám děkuji. Chtěl bych poděkovat panu ministerskému předsedovi Reinfeldtovi, paní ministryni Malmströmové, někdejší poslankyni Evropského parlamentu, a celé švédské vládě za jejich velmi aktivní spolupráci s Evropským parlamentem.

Tím je rozprava ukončena.

Písemná prohlášení (článek 149 jednacího řádu)

Vilija Blinkevičiūtė (S&D), písemně. – (LT) Rada bych poblahopřála švédskému předsednictví ke konstruktivní a účinné realizaci cílů jeho programu. Švédsko vynaložilo značné úsilí k zajištění toho, aby Lisabonská smlouva vstoupila dne 1. prosince tohoto roku v platnost, a to znamená, že Evropská unie bude

demokratičtější, účinnější a transparentnější. Jsem si jistá, že tato smlouva zlepší kontinuitu a posílí úlohu EU na mezinárodní scéně.

Během švédského předsednictví byla schválena strategie EU pro oblast Baltského moře. Těší mě, že na uplatňování strategie EU pro oblast Baltského moře byla vyčleněna finanční podpora. Jako Litevka dobře znám všechny výzvy, kterým v současnosti oblast Baltského moře čelí. Jednou z nich je otázka, jak nejlépe vyřešit naléhavý a závažný problém ochrany životního prostředí Baltského moře. Další otázkou je, jak z oblasti Baltského moře vytvořit silnější hnací sílu pro hospodářský růst a rozvoj.

Předběžné odpovědi na tyto otázky můžeme nalézt již dnes ve strategii EU pro oblast Baltského moře, která byla přijata během švédského předsednictví. Je to první z několika evropských makroregionálních rozvojových plánů, od něhož očekáváme, že zlepší životní prostředí v dané oblasti a posílí její konkurenceschopnost. Strategie Stockholmského programu je jednou z nejvýznamnějších priorit, kterých Švédsko dosáhlo. Tento pětiletý program vytvoří podmínky pro další rozvoj prostoru svobody, bezpečnosti a práva.

José Manuel Fernandes (PPE), písemně. – (PT) Šestiměsíční švédské předsednictví, v jehož čele stál předseda vlády Reinfeldt, bylo velkým úspěchem a vyznačovalo se excelencí.

Švédské předsednictví sehrálo klíčovou úlohu při vstupu Lisabonské smlouvy v platnost. Ukončilo tak téměř deset let trvající diskusi a institucionální krizi a otevřelo Evropské unii dveře k novým příležitostem.

Boj proti změně klimatu je tématem, které bylo vždy jeho prioritou. EU má v této oblasti vedoucí postavení, jak dokazuje její ambiciózní návrh na snížení emisí o 80 % a 95 % do roku 2050. Dosáhlo rovněž dohody o poskytnutí částky 7,2 miliardy EUR rozvojovým zemím na následující tři roky.

Švédské předsednictví čelilo hospodářské krizi a finančnímu otřesu pomocí vhodných a realistických opatření. V konfrontaci s nejhroší finanční krizí od 30. let 20. století EU pohotově přijala zvláštní podpůrná opatření. Prostřednictvím nové struktury finančního dohledu byla prováděna rovněž činnost vedoucí k předcházení dalším krizím.

Švédské předsednictví napomohlo k překonání krize a posílilo Evropu tím, že jí umožnilo nadále prosazovat cestu míru, úspěchu a modernosti.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL), písemně. – (PT) Faktem je, že právě během švédského předsednictví byly učiněny významné institucionální změny, zejména vstup Lisabonské smlouvy v platnost, a stalo se tak po celém procesu nátlaku na irské občany a jejich vydírání, aby změnili své hlasování ve druhém referendu, které museli uspořádat.

I pro někoho, kdo skutečně usiluje o stále více neoliberální, militaristickou a federalistickou podobu Evropské unie je však nepřijatelné, aby neměl možnost vyjádřit se k otřesné sociální situaci, kterou Evropská unie zažívá, což lze jasně vidět na vzrůstu počtu nezaměstnaných o více než 5 milionů pouze v průběhu jednoho roku, takže v současnosti je více než 23 milionů lidí bez práce.

Bylo však poměrně příznačné, že pozornost byla zaměřena na zahájení rozpravy o strategii EU do roku 2020 a přitom se docela zapomnělo na zhodnocení tzv. Lisabonské strategie, která byla schválena před deseti lety a slibovala, že v EU vytvoří „oázu“. Je nepochybné, že účelem bylo vyhnout se nutnosti uvést příčiny největší hospodářské a sociální krize za několik posledních desetiletí, která byla podpořena liberalizací a pracovní flexibilitou, jež vytvořila situaci nejistého a špatně placeného zaměstnání a zvýšila nezaměstnanost.

Lidia Joanna Geringer de Oedenberg (S&D), písemně. – (PL) Pane předsedo, zhodnocení švédského předsednictví přináší velmi pozitivní výsledek. Jeho největším úspěchem samozřejmě bylo dokončení ratifikačního procesu Lisabonské smlouvy. Jako členka Výboru pro právní záležitosti považuji za úspěch také kompromis, kterého bylo dosaženo v Radě v otázce patentů EU a integrovaného soudního systému pro patenty.

Rozprava o společném patentu pro celou Unii probíhala po dlouhou dobu. Je nejvyšší čas stanovit v této otázce zvláštní pravidla, protože nedostatek jednotných pravidel představuje překážku pro rozvoj evropských podniků a činí jim potíže, pokud chtějí konkurovat například americkým firmám. V minulosti jsme byli mnohokrát svědky toho, jak je složité sjednotit zájmy všech členských států v otázce patentu EU, a jsem proto švédskému předsednictví o to více vděčná za tento kompromis, kterého je v současnosti dosaženo pouze na politické úrovni.

Lisabonská smlouva poskytuje Unii právní důvody k zavedení práva duševního vlastnictví a stanoví, že vhodné standardy budou přijaty řádným legislativním postupem. V průběhu nadcházejícího španělského předsednictví proběhne v Parlamentu velmi zajímavá rozprava týkající se kompromisu, kterého bylo dosaženo letos v prosinci.

Zita Gurmai (S&D), písemně. – Lisabonská smlouva dostala zelenou, což vytvořilo veškeré podmínky nezbytné pro institucionální reformy. Úkolem švédského předsednictví bylo připravit cestu pro uplatňování ustanovení Lisabonské smlouvy. Předsednictví se s touto výzvou dobře vypořádalo. Úkolem příštího předsednictví je zajistit, aby nové struktury účinně fungovaly. V této souvislosti musí být vyvinuto veškeré úsilí, aby byla zajištěna hospodářská, sociální a územní soudržnost a rovné postavení mužů a žen. Považuji za důležité zdůraznit, že na základě této smlouvy bude Listina základních práv závazná, takže lidská práva (včetně rovného postavení mužů a žen) a opatření pro boj proti diskriminaci budou mít lepší šanci k tomu, aby byla podpořena prostřednictvím právních předpisů.

Dalším úspěchem bylo sestavení a schválení Stockholmského programu, který se zaměřuje na klíčové otázky a na něj lze pohlížet jako na pragmatický akční plán usilující o bezpečnější a otevřenější Evropu, jež je založena na společných hodnotách, zásadách a opatřeních.

Ráda bych zdůraznila, že ačkoli rovné postavení mužů a žen nebylo prioritou, švédského předsednictví hrálo roli rovněž ve zvyšování počtu komisařek a při jmenování vysoké představitelky.

Petru Constantin Luhan (PPE), písemně. – (RO) Lisabonská smlouva posílila úlohu Parlamentu v evropském rozhodovacím procesu a tím i legitimnost tohoto orgánu v očích evropských občanů. Blahopřeji proto švédskému předsednictví k výjimečnému úsilí, které vyvinulo k dosažení vstupu nové Smlouvy v platnost. Vítám rovněž vývoj v oblastech spravedlnosti a vnitřních záležitostí. Stockholmský program, který byl vypracován v průběhu posledních měsíců a odhlasován Evropskou radou ve dnech 10.–11. prosince, udává nový referenční rámec v této oblasti na období 2010–2014. Těší mě, že mohu poznamenat, že Rada zvážila doporučení Parlamentu. Odkazují zejména na rozšíření schengenského prostoru na všechny země EU, což se nyní stává prioritou vnitřní politiky Evropské unie, a to na základě pozměňovacích návrhů, jež jsme předložili.

Marian-Jean Marinescu (PPE), písemně. – (RO) Rád bych švédskému předsednictví poblahopřál k šesti měsícům ambiciózní práce, kterou provádělo ve složitém období hospodářské a finanční krize, k přípravám na kodaňský summit a přijetí Lisabonské smlouvy. Díky Lisabonské smlouvě konečně máme jasný institucionální rámec pro zvládání všech výzev, kterým čelí moderní svět. Nová Smlouva umožňuje EU pevně se chopit průkopnické role v boji proti změně klimatu a také zaujmout postavení globálního partnera nejen ve vztahu ke Spojeným státům a Ruské federaci, ale také ve vztahu k rozvíjejícím se zemím. Nový stálý předseda Rady a vysoká představitelka navíc zajistí kontinuitu činností zahraniční politiky EU, což představuje pokrok v upevňování role EU na světové scéně. V důsledku všech těchto institucionálních změn bude EU účinnější a bude mít k dispozici širší škálu metod pro řešení zásadních problémů, kterým čelí mezinárodní společenství, jako je boj proti terorismu, přizpůsobení se změně klimatu, zabezpečení dodávek energie a boj proti následkům hospodářské a finanční krize. Jsem si jistý, že španělské předsednictví dokáže splnit očekávání a bude úspěšně pokračovat v opatřeních a činnostech, které zahájilo švédské předsednictví.

Véronique Mathieu (PPE), písemně. – (FR) Ráda bych poblahopřála švédskému předsednictví k jeho práci, zejména v oblastech, které spadají do činnosti Výboru pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci. Výzvy byly obrovské: docházelo k přechodu od právního systému Niceské smlouvy k právnímu systému, který stanoví Lisabonská smlouva, a také byl sestavován příští víceletý program, který vymezí priority pro prostor svobody, bezpečnosti a spravedlnosti na dalších pět let. S potěšením vítám tento Stockholmský program, který podpoří ambiciózní politické úsilí, jehož cílem je posílit tento prostor do roku 2014. Ještě je však nutné dosáhnout značného pokroku, a to především v oblasti azylu. Vítám vytvoření Evropského podpůrného úřadu pro otázky azylu, protože zásadní je sblížovat nejen právní předpisy, ale také postupy členských států. Nicméně v rámci balíčku předpisů týkajících se azylu je třeba co nejrychleji přijmout další návrhy, aby se zabránilo nutnosti vytvořit třetí fázi jednotného evropského azylového systému. Díky velkým institucionálním změnám, které zavedla Lisabonská smlouva, se nyní můžeme těšit na to, že v rámci nadcházejících předsednictví budou moci být brzy přijímány ambicióznější a kvalitnější legislativní nástroje.

Rovana Plumb (S&D), písemně. – (RO) Švédské předsednictví znamenalo pokrok, jehož bylo dosaženo prostřednictvím tří hlavních kroků a těmi bylo: – zvolení prezidenta EU a vysoké představitelky EU pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku poté, co Lisabonská smlouva vstoupila v platnost; – přijetí víceletého Stockholmského programu na období 2010–2014; – příprava a koordinace konference COP 15 o změně

klimatu konané v Kodani. Vítám rozhodnutí Rady o tom, že EU a její členské státy jsou připraveny přispět v období let 2010–2012 rychlým počátečním financováním ve výši 2,4 miliardy EUR ročně, aby podpořily rozvojové země při přizpůsobení se účinkům změny klimatu. Vyzývám však Komisi, aby vypracovala mechanismus vhodný pro rozdělování finanční zátěže mezi členské státy podle hospodářské síly každého z těchto států.

Joanna Senyszyn (S&D), písemně. – (PL) Strategie 2020 naznačuje směr činností Unie a její hlavní priority na další desetiletí. Vzhledem k tomu, že se blížíme ke konci Lisabonské strategie, je důležité nalézt účinné prostředky pro to, abychom se vyrovnali s následky hospodářské krize, přičemž je nutné pokračovat v naplňování stávajících sociálně-ekonomických priorit.

Ve spojitosti s konzultacemi, které v současnosti probíhají ohledně budoucí strategie, bych ráda upozornila na dvě hlediska: zlepšení vzdělávacího systému v Evropě a rovnost pohlaví na trhu práce. Vzdělávací systém v Evropě se musí změnit. Bez mladých, dobře vzdělaných pracovníků není vytvoření moderního hospodářství založeného na znalostech možné. Stávajícím programům EU (Erasmus, Erasmus Mundus, Leonardo da Vinci) bychom měli zajistit větší finanční podporu a zavést nové iniciativy, které mladým lidem pomohou vzdělávat se a získávat zkušenosti v zahraničí a které také nabídnou finanční a administrativní možnosti nezbytné k využití této podpory při práci v jejich zemi.

Unie by měla s ohledem na to, že potřeby občanů jsou její prioritou, přijmout program, jenž v každé oblasti její činnosti podpoří rovnost pohlaví, a zejména pak v oblasti boje proti nezaměstnanosti. Při plánování nové strategie bychom měli klást zvláštní důraz na zvyšování poměru žen v zaměstnání, protože výzkum provedený Eurostatem ukazuje, že krize zasáhla pracující ženy více než muže mimo jiné proto, že jejich pracovní místa jsou mnohem méně jistá. Diskriminace na trhu práce je nadále vážným problémem a nová strategie jí musí čelit.

Nuno Teixeira (PPE), písemně. – (PT) Navzdory potížím, které vyplynuly ze zpožděného vstupu Lisabonské smlouvy v platnost, dosáhlo švédské předsednictví výrazného úspěchu. Tento úspěch zahrnuje balíček opatření v oblasti energetické účinnosti a telekomunikační balíček, zřízení orgánu pro obezřetnost finanční dohled, dohodu o rozpočtu na rok 2010, pokud jde zejména o financování plánu hospodářské obnovy, strategii v oblasti Baltského moře a přípravu na konferenci o klimatu konanou tento týden v Kodani. Španělské předsednictví, které začíná v roce 2010, bude řídit přechod od Nicejské smlouvy k Lisabonské smlouvě a bude pokračovat ve strategii na podporu zaměstnanosti tím, že budou stimulována a podporována evropská hospodářství, a pozornost bude zaměřena na další velké výzvy, jako je finanční regulace a změna klimatu. Vzhledem k jeho zeměpisné a historické blízkosti se Portugalsko, a zejména jeho nejvzdálenější regiony, jako je např. Madeira, které se těší na to, jak se bude španělskému předsednictví dařit, musí pokusit vytěžít maximum příležitostí, které jistě budou vytvořeny. Například průkopnický summit EU-Maroko bude ideálním fórem pro podporu oblasti euro-afričské atlantické spolupráce, která bude zahrnovat Madeiru, Azory, Kanárské ostrovy a sousední země, zejména Maroko. Pokud jde o tuto otázku, vyvinu na ni veškeré své úsilí a budu ji podrobně sledovat.

Georgios Toussas (GUE/NGL), písemně. – (EL) Pane předsedo, rozhodnutí učiněná na summitu značí vystupňování politiky Evropské unie a buržoazních vlád, která popírá tzv. přístup zdola, a stanoví příkrá opatření proti pracující třídě a částem společnosti, jež tvoří obyčejný lid, s cílem posílit ziskovost a postavení evropských monopolů jak v rámci jednotného vnitřního trhu, tak v rámci mezinárodní imperialistické hospodářské soutěže. Strategie EU na rok 2020, hlubší verze Lisabonské strategie, si stanoví za priority rychlejší kapitalistické restrukturalizace a pohlčení zbývajících platů pracovníků a jejich pracovních a sociálních práv. Základním kamenem strategie EU pro překonání kapitalistické krize je zavést rozsáhlé změny do systémů sociálního zabezpečení, zvýšit věk pro odchod do důchodu a drasticky snížit platy, důchody a sociální dávky. Deficity a veřejné dluhy a postupy pro dohled nad hospodářstvími různých členských států, včetně Řecka, jsou mobilizovány proto, aby bylo možné ideologicky zastrašovat pracovníky. Tato politika EU, která popírá přístup zdola nese rovněž charakteristiky politických stran PASOK a Nová demokracie, které nadále podporují volbu kapitálu a důsledky krize mezitím přesouvají na bedra pracovníků. Komunistická strana Řecka vyzývá pracující třídu, aby zorganizovala protiútok, obvinila tyto strany z prosazování politiky tzv. evropské jednosměrky a zúčastnila se hromadného sjezdu k tématu nezaměstnanosti, které se koná dne 17. prosince a bude uspořádáno Dělnickou militantní frontou (PAME).

PŘEDSEDÁJÍCÍ: PAN LAMBRINIDIS*Místopředseda***4. Hlasování**

Předsedající. – Dalším bodem je hlasování.

(Podrobnosti o výsledku hlasování: viz zápis)

4.1. Uvolnění prostředků z Evropského fondu pro přizpůsobení se globalizaci: SE/Volvo - AT/Steiermark - NL/Heijmans (A7-0079/2009, Reimer Böge) (hlasování)

- Po hlasování o pozměňovacím návrhu 2:

Hans-Peter Martin (NI). – (DE) Pane předsedající, když jsme hlasovali o pozměňovacím návrhu 8, malá obrazovka – alespoň zde – a obrazovka nalevo stále zobrazovaly pozměňovací návrh 7d. Chtěl jsem se pouze ujistit, zda byly hlasy zaznamenány správně.

4.2. Návrh opravného rozpočtu č. 10/2009 Evropské unie na rok 2009, oddíl III – Komise (A7-0081/2009, Jutta Haug) (hlasování)**4.3. Ověřování pověřovacích listin (A7-0073/2009, Klaus-Heiner Lehne) (hlasování)****4.4. Vyhlídky programu z Dauhá pro rozvoj po sedmé ministerské konferenci WTO (hlasování)**

- k pozměňovacímu návrhu 2:

Harlem Désir (S&D). – (FR) Pane předsedající, chtěl jsem pouze říct, že pokud pozměňovacímu návrhu našeho kolegy pana Papastamkose rozumím správně, týká se připomenutí závazku, který v Hongkongu učinili všichni členové Světové obchodní organizace (WTO) s cílem zrušit vývozní subvence. Takže v rozporu s omylem, ke kterému došlo na našich hlasovacích listinách, skupina Pokrokové aliance socialistů a demokratů v Evropském parlamentu skutečně podporuje tento pozměňovací návrh.

4.5. Omezující opatření týkající se práv jednotlivců po vstupu Lisabonské smlouvy v platnost (hlasování)**5. Vysvětlení hlasování****Ústní vysvětlení hlasování**

- Zpráva: Reimer Böge (A7-0079/2009)

Jan Březina (PPE). – (CS) Hlasoval jsem proti zprávě pana Bögeho týkající se uvolnění prostředků z Evropského fondu pro přizpůsobení se globalizaci, protože zejména v případě rakouské žádosti se jedná o značně nesystematický přístup odrážející se v bezprecedentní výši poskytované podpory na hlavu. Má-li se jednat o časově omezenou individuální podporu zaměřenou na pomoc pracovníkům zasaženým propouštěním v důsledku globalizace, je třeba tuto podporu odvíjet od reálných individuálních potřeb a reálného ekonomického kontextu. To se však neděje, naopak při určování této podpory se postupuje nahodile a svévolně. Proto je, podle mého názoru, třeba stanovit pevná kritéria. Takto použité peníze nejsou řešením problému, ale jsou ve skutečnosti plýtváním penězi daňových poplatníků.

- Návrh usnesení: Vyhlídky programu z Dauhá pro rozvoj po sedmé ministerské konferenci WTO (RC-B7-0188/2009)

Syed Kamall (ECR). – Pane předsedající, domnívám se, že důvodem proč se mnoho z nás zajímá o obchod, je skutečně myšlenka, jak můžeme pomoci lidem v nejchudších zemích překonat chudobu. Víme, že jedním

z nejlepších způsobů, jak jim pomoci, je podpora podnikatelů v chudších zemích. Podnikatelé v mnoha chudších zemích křičí o pomoc a žádají otevřené trhy a je důležité, abychom je podpořili.

Musíme se však podívat také na svoje země, abychom viděli, jak zavádíme překážky, které brání usnadnění obchodu s chudšími zeměmi. V mnoha případech se chudší země domnívají, že obchodní pravidla jsou namířena proti nim, a berou v úvahu pouze věci, jako je společná zemědělská politika, subvence na bavlnu, hygienické a rostlinolékařské normy a tarify na dovozy zboží vyšší hodnoty do EU. Je důležité, abychom ukázali, že obchodní systém je skutečně otevřený a že nejchudším zemím pomáháme k vymýcení chudoby jak jen je to možné.

Nirj Deva (ECR). – Pane předsedající, pokud máme zmírnit chudobu ve světě, musíme navýšit celosvětový obchod. Jestliže se z důvodu aktuální celosvětové finanční krize vydáme cestou protekcionismu, jedinou věcí, kterou dokážeme, bude to, že se zpozdí proces vyvedení milionů lidí z chudoby a že miliony lidí zemřou. Pokud se této výzvy pevně nechopíme právě nyní a budeme tuto krizi přehlížet, zanecháme po sobě odkaz, který dosáhne tak příšerných rozměrů, že se miliarda lidí ocitne v situaci, kdy nebudou schopni žít.

Máme zde potravinovou krizi, změnu klimatu, globální oteplování, záplavy, zemětřesení a veškeré druhy katastrof, které volají o naši pomoc, a jediným způsobem, jakým můžeme všechny povzbudit je skutečně navýšit celosvětový obchod, a jsem velmi vděčný, že mě poslouchá nový kandidát na komisaře pro obchod.

Marc Tarabella (S&D). – (FR) Pane předsedající, co se týče tohoto usnesení o Světové obchodní organizaci a na rozdíl od názoru, který vyjádřil předchozí mluvčí, domnívám se, že to není mezinárodní obchod, ale samozásobitelské zemědělství, co zajistí, aby nezemřela téměř miliarda lidí nebo aby tito lidé netrpěli podvýživou. To zajistí takovou situaci mnohem lépe než mezinárodní obchod.

Již jsem měl příležitost hovořit k této otázce během rozpravy a hlasoval jsem proti tomuto usnesení jediné z toho důvodu, že byl zamítnut pozměňovací návrh o veřejných službách a potřebě, aby vlády mohly kontrolovat veřejné služby vztahující se na základní problémy, jako je voda a energetika.

Písemná vysvětlení hlasování

- Zpráva: Reimer Böge (A7-0079/2009)

Andrew Henry William Brons (NI), písemně. – Nejsme kapitalisty, kteří prosazují volný průběh tržních sil (*laissez-faire*) a věříme, že stát má pomáhat pracovníkům, kteří přišli o svá pracovní místa, aniž by to byla jejich vlastní chyba. Chtěli bychom, aby svrchované státy poskytly svým pracovníkům pomoc. Samozřejmě nesouhlasíme ani se členstvím v EU. Evropský fond pro přizpůsobení se globalizaci však existuje a vyčlenil na to finanční prostředky.

Tento fond je nevíтанou náhražkou pomoci poskytované členskými státy. Pokud by se navrhovalo, aby byli britští pracovníci prostřednictvím tohoto fondu podpořeni, samozřejmě bych to podpořil. Proto musím neochotně podpořit švédské, nizozemské a rakouské pracovníky, kterým bude poskytnuta pomoc z tohoto fondu. Kdyby se nehlasovalo, finanční prostředky by nebyly daňovým poplatníkům vráceny. Ponechala by si je EU a pak by možná byly vydány na mnohem méně záslužné účely.

Diogo Feio (PPE), písemně. – (PT) Evropský fond pro přizpůsobení se globalizaci byl zřízen, aby mohla být udělena dodatečná pomoc pracovníkům, kteří jsou postiženi důsledky významných změn ve struktuře mezinárodního obchodu. Žádosti o pomoc již podalo Portugalsko, Německo, Španělsko, Nizozemsko, Švédsko, Irsko a Rakousko, což značí, že tento problém postihuje členské státy z různých zeměpisných oblastí a s různými hospodářskými modely a trajektoriemi.

Takové situace, ke kterým dochází ve znepokojivé míře, vyžadují, aby se tvůrci rozhodnutí pečlivě zamysleli nad evropským hospodářským a sociálním modelem a nad jeho udržitelností a budoucností. Znamenají rovněž to, že je naprosto zásadní podporovat způsoby vytváření kvalitních nových pracovních míst. Aby tyto způsoby uspěly, musí poskytovat podporu, odstranit břemena a zbavit se neopodstatněné byrokracie zatěžující ty, kteří jsou stále ochotni zahájit nové podnikání a podílet se na inovativních projektech i navzdory potížím.

Nezávisle na tom, jak velká pomoc je udělena pracovníkům, bude to bezcenné, pokud budou postupně zavírány společnosti a pokud nedokážeme zvrátit odtok investic, k němuž dochází v Evropě.

Dotčené případy, které schvaluji, se týkají Švédska, Rakouska a Nizozemska a získaly si širokou podporu v příslušných parlamentních výborech jak při předložení návrhu usnesení, tak při vydání stanoviska.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL), písemně. – (PT) Ačkoli si zachováváme náš kritický postoj, pokud jde o Evropský fond pro přizpůsobení se globalizaci, protože se domníváme, že by bylo důležitější přijmout nejprve opatření na předcházení nezaměstnanosti, hlasovali jsme ve prospěch uvolnění prostředků z tohoto fondu, aby byla poskytnuta dodatečná pomoc pracovníkům zasaženým důsledky restrukturalizace podniků nebo liberalizace mezinárodního obchodu.

Tento případ se týká uvolnění přibližně 16 milionů EUR pro Švédsko, Rakousko a Nizozemsko na poskytnutí pomoci propuštěným pracovníkům z automobilového a stavebního průmyslu.

V roce 2009 je to popáté, kdy byly z tohoto fondu uvolněny prostředky, přičemž byla využita celková částka 53 milionů EUR z plánované výše 500 milionů EUR. Je velmi příznačné, že bylo využito o něco víc než 10 % plánované částky v průběhu období vážné sociální krize a že to samo o sobě minimálně naznačuje potřebu přezkoumat předpisy, které řídí tento fond.

Françoise Grossetête (PPE), písemně. – (FR) Hlasovala jsem ve prospěch zprávy poslance Bögeho o uvolnění prostředků z Evropského fondu pro přizpůsobení se globalizaci. Jeho cílem je chránit pracovní místa a usnadnit pracovníkům, kteří byli propuštěni kvůli změnám ve struktuře mezinárodního obchodu a kvůli celosvětové finanční a hospodářské krizi, aby se mohli vrátit na trh práce.

Tři roky po jeho zřízení, ke kterému došlo v roce 2006, a v současné situaci celosvětové hospodářské a finanční krize bylo zásadní zmírnit podmínky, které řídí využití tohoto evropského fondu. Švédsko, Rakousko a Nizozemsko jsou dnes cílem těchto účinnějších a rychlejších opatření a těším se na to, že všechny členské státy EU budou mít větší přístup k těmto financím. Maximální roční částka tohoto fondu, jež vychází z finančního rámce na roky 2007–2013, nesmí přesáhnout 500 milionů EUR, ale je zásadní, aby tyto zdroje byly plně využity, což není současný případ.

Evropská unie musí využít všechny tyto zdroje, kterými disponuje, s cílem vypořádat se s důsledky hospodářské krize.

Jörg Leichtfried (S&D), písemně. – (DE) Hlasuji ve prospěch zprávy o poskytnutí částky 15,9 milionu EUR na pomoc Rakousku, Švédsku a Nizozemsku. V důsledku celosvětové hospodářské krize bylo v automobilovém průmyslu pouze ve Štýrsku propuštěno celkem 744 pracovníků. Žádost, kterou oprávněně předložilo Rakousko a která se týká pomoci v celkové výši 5 705 365 EUR z Evropského fondu pro přizpůsobení se globalizaci, byla nyní Evropskou unií schválena.

Je to naprosto oprávněné, protože Rakousko je obzvláště těžce zasaženo poklesem vývozu. Například vývozy silničních vozidel klesly o 51,3 % a vývozy automobilů klesly o 59,4 %. Následkem úzkého propojení mezi společnostmi z automobilového průmyslu a nízké úrovně diverzifikace mnoha dodavatelů, pociťuje krizi celý automobilový průmysl.

Jean-Luc Mélenchon (GUE/NGL), písemně. – (FR) Švédští, rakouští a nizozemští pracovníci se stali obětmi globalizace. Znovu opakujeme náš silný nesouhlas s filosofií, která podpírá tento fond, jež činí evropské pracovníky pouhými „proměnnými“ v otázce přizpůsobení se globalizaci, které umožňují hladké fungování určité formy neoliberální globalizace, která není nikdy brána v pochybnost. Zájmy gigantů, jako je americká společnost Ford, stávající vlastník společnosti Volvo Cars, která ve třetím čtvrtletí roku 2009 dosáhla zisku téměř 1 miliardy USD, nebo společnosti Aviva, Axa a BlackRock, hlavní akcionáři společnosti Heijmans NV, v současnosti nahrazují obecný zájem evropských občanů. Fond k tomuto vyplešování přispívá.

Nuno Melo (PPE), písemně. – (PT) Evropská unie je prostorem solidarity. V tomto duchu se nese i Evropský fond pro přizpůsobení se globalizaci. Fond poskytuje základní podporu nezaměstnaným a obětem přemísťování společností, ke kterým dochází v globalizovaných podmínkách. To je ještě umocněno, když si uvědomíme, že je přemísťováno stále více společností, protože využívají nižší náklady na pracovní sílu v různých zemích, zejména v Číně a Indii, a to obvykle za cenu sociálního, pracovního a environmentálního dumpingu.

Andreas Mölzer (NI), písemně. – (DE) Důsledky globalizace jsou opětovně zmírňovány prostřednictvím uvolnění prostředků z Evropského fondu pro přizpůsobení se globalizaci (EGF). Tentokrát bylo bohužel tvrdě zasaženo také Štýrsko. Za několik posledních měsíců přišlo o zaměstnání celkem 744 osob z devíti různých společností, a spolková země Štýrsko proto požádala EU o pomoc. Stejně jako u předchozích žádostí bylo vše důkladně prošetřeno a těší mě, že štýrští občané splňují všechny požadavky. Zejména během aktuální finanční a hospodářské krize se nám znovu jasně připomínají negativní účinky globalizace.

S ohledem na to je ještě více nepochopitelné, že Parlament dnes přijal usnesení, které podporuje vyšší míru liberalizace a odstraňování obchodních překážek, a tedy rozsáhlejší globalizaci. Dokud se v EU nezmění způsob přemýšlení, můžeme pracovat pouze na omezení škody, kterou globalizace způsobila v dotčených zemích. Proto jsem bez výhrad hlasoval ve prospěch uvolnění pomoci z tohoto fondu.

Wojciech Michał Olejniczak (S&D), písemně. – (PL) Podpořil jsem uvolnění prostředků z Evropského fondu pro přizpůsobení se globalizaci, protože situace na trzích práce v současnosti vyžaduje, abychom jednali ve prospěch pracovníků. Předchozí krize byly charakterizovány skutečností, že měly dopad na určité regiony a soustředily se na jednom místě. V takových dobách všichni, kteří ztratili svá zaměstnání nebo čelili finančním problémům, mohli odejít do zahraničí, aby si tam našli práci, nebo mohli mít několik zaměstnání. V souvislosti s celosvětovým charakterem finanční krize nejsou takové možnosti v současnosti dostupné.

Stávající situace na finančních trzích vyžaduje, abychom podpořili mnoho milionů lidí, kteří v průběhu minulého roku přišli o svá pracovní místa. Nemluvím samozřejmě pouze o pomoci při hledání práce, ale také o využívání pružnosti trhu práce, o pomoci pracovníkům, která umožní získat nové kvalifikace, a o organizaci vhodného vzdělávání, pokud jde např. o používání počítačů, nebo o poskytování poradenství v oblasti zaměstnání. Většina finančních prostředků fondu EGF by měla být určena na podporu podnikání a poskytování pomoci na samostatně výdělečné činnosti, protože pokud lidé přišli o svoje zaměstnání, představuje založení podniku a vytváření příjmů vlastním úsilím příležitost, jak si zachovat finanční stabilitu a dosáhnout rozvoje.

Domnívám se, že programy jako je Evropský fond pro přizpůsobení se globalizaci jsou velmi potřebné, protože odpovídají na zvláštní situaci a pomáhají přímo těm, kteří byli účinky této krize nejvíce zasaženi.

Aldo Patriciello (PPE), písemně. – (IT) Pane předsedající, dámy a pánové, nejprve bych chtěl poblahopřát panu zpravodaji k jeho vynikající práci. Evropský fond pro přizpůsobení se globalizaci je nástrojem, který Evropský parlament nyní stále více využívá, a to kvůli složitému stádiu, v jakém se nachází hospodářská konvergence našeho kontinentu.

To ukazuje, že tvář v tvář krizi byl Evropský parlament schopný přijmout politická opatření, aby prospěl občanům, které zastupujeme, a to prostřednictvím součinnosti rozsáhlých politických cílů. Z tohoto důvodu jsem hlasoval ve prospěch fondu s jistotou, že bude představovat zásadní nástroj pro profesní a tedy i sociální začlenění pracovníků, kteří ztratili svá pracovní místa.

Marit Paulsen, Olle Schmidt a Cecilia Wikström (ALDE), písemně. – (SV) Švédsko požádalo o pomoc z Evropského fondu pro přizpůsobení se globalizaci v souvislosti s propouštěním v odvětví automobilového průmyslu ve Švédsku.

Jsme přesvědčeni, že volný obchod a tržní hospodářství přinášejí prospěch hospodářskému rozvoji, a proto v zásadě nesouhlasíme s finanční pomocí, která je určena pro země nebo regiony. Tato hospodářská krize však byla hlubší než jakákoli krize, kterou Evropa zažila od 30. let 20. století, a zasáhla výrobce automobilů ve Švédsku, a zejména pak společnost Volvo Cars, obzvláště tvrdě.

O propouštění, k němuž přistoupila společnost Volvo Cars, se Komise domnívá, že „má významný negativní dopad na místní a regionální hospodářství“ v západním Švédsku. Společnost Volvo Cars je velmi významným zaměstnavatelem v západním Švédsku. Pokud Evropský parlament nepodnikne příslušné kroky, pracovníci společnosti Volvo Cars a její dodavatelé budou vážně zasaženi. Riziko sociální marginalizace a trvalého vyloučení je velmi vysoké, což něco, co jako liberálové nemůžeme připustit. Silně soucítíme se všemi, kteří jsou zasaženi nezaměstnaností, a velmi rádi bychom jim nabídli k dispozici možnosti vzdělávání.

Švédsko je čistým přispěvatelem do rozpočtu EU, a je proto důležité, aby zaměstnanci v podnicích, které působí ve Švédsku, rovněž získali pomoc ze strany EU, pokud jsou zasaženi hospodářskou krizí.

Marie-Christine Vergiat (GUE/NGL), písemně. – (FR) Zdržela jsem se hlasování o dalším uvolnění prostředků z Evropského fondu pro přizpůsobení se globalizaci.

Hlasování se mimo jiné týká dvou plateb v celkové výši téměř 24 milionů EUR určených na podporu automobilového průmyslu ve Švédsku a Rakousku. Další požadavek se týká stavební společnosti působící v Nizozemsku.

Automobilový průmysl je hlavním příjemcem prostředků z tohoto fondu, přestože jsou výrobní závody neustále zavírány, přemísťují svoji výrobu, propouštějí podstatné počty svých zaměstnanců a své subdodavatele uvádějí do zranitelného postavení. Automobilový průmysl navíc získal další druhy finanční

pomoci od členských států v souvislosti s plány hospodářské obnovy a dalšími formami podpory, která je udělována zejména ve spojitosti s politikami, jejichž cílem je bojovat proti změně klimatu.

Tyto prostředky, jež mají být použity na vzdělávání lidí, kteří byli propuštěni – což je nezbytné opatření, pokud si mají najít nové zaměstnání – nejsou udělovány na základě závazku, že již nebudou propouštěni další pracovníci, který by měl učinit evropský automobilový průmysl.

Nepřichází v úvahu, abych podpořila takovou politiku, protože tato politika ve skutečnosti schvaluje přemísťování podniků.

- Zpráva: Jutta Haug (A7-0081/2009)

Ilda Figueiredo (GUE/NGL), písemně. – (PT) Tento opravný rozpočet jasně odráží rozpory v rozpočtech Evropské unie. Na jedné straně jsou obecné hodnoty EU skromné ve srovnání s potřebami hospodářských politik a politik v oblasti sociální soudržnosti. Na druhé straně nebyly finanční prostředky vyčerpány, protože pro země, které tyto prostředky nejvíce potřebovaly, bylo obtížné zahrnout do svých rozpočtů nezbytné spolufinancování.

Přesto zamítly návrhy, které jsme předložili ohledně snížení požadavků na spolufinancování, a to zejména v době krize. Takové rozpory a iracionality v politice Společenství jsou prospěchem pouze pro nejbohatší a nejrozvinutější země a vedou k rozjitření sociálních nerovností a regionálních rozdílů. Hlasovali jsme tedy proti.

Samotná zpráva odůvodňuje naše postavení, když zdůrazňuje, že „existují různé důvody pro zjevné zpomalení plateb ve srovnání s očekávaným rytmem a v závislosti na dotčeném členském státě. Stávající hospodářská situace zaprvé v některých případech způsobila potíže v otázce poskytnutí vnitrostátního spolufinancování. Zadruhé skutečnost, že realizace rozvoje venkova v roce 2009 vykazuje méně dynamický profil než v příslušném roce předchozího programového období, je vysvětlena opožděným schválením některých programů a v případě Rumunska a Bulharska také nedostatkem vyhovujících předchozích zkušeností s prováděním programů rozvoje venkova“.

- Návrh usnesení: Vyhledky programu z Dauhá pro rozvoj po sedmé ministerské konferenci WTO (RC-B7-0188/2009)

Nikolaos Chountis (GUE/NGL), písemně. – (EL) Hlasoval jsem proti návrhu, protože celkově podporuje liberalizaci trhů a obchodního systému, což je pro chudé a rozvojové země pouze na újmu, a nevykazuje žádné skutečné obavy o environmentální potřeby planety. Domnívám se, že liberalizace obchodu a její katastrofické výsledky, které přispěly ke stávající finanční, hospodářské, klimatické a potravinové krizi a ztrátám pracovních míst, chudobě a deindustrializaci, by měly být zavrhnuty. Hlasoval jsem proti návrhu také proto, že nezaručuje úplné dodržování práv, jímž disponují vlády, a to chránit jejich schopnost regulovat a poskytovat základní služby, zejména v oblasti veřejných statků a služeb, jako je zdravotnictví, vzdělávání, kultura, komunikace, doprava, voda a energetika.

Pozměňovací návrhy, které předložila skupina konfederace Evropské sjednocené levice a Severské zelené levice, byly bohužel zamítnuty. Budeme usilovat o skutečnou reformu mezinárodního obchodního systému, jež bude zaměřena na zavedení pravidel pro spravedlivý obchod, která budou v souladu s mezinárodními pravidly v oblasti sociální spravedlnosti, respektování životního prostředí, potravinové soběstačnosti a zabezpečení dostatku potravin, udržitelného zemědělství, životaschopného růstu a kulturní rozmanitosti.

Anne Delvaux (PPE), písemně. – (FR) Hlasovala jsem proti společnému návrhu usnesení o vyhlídkách rozvojového programu z Dauhá po sedmé ministerské konferenci WTO. Obecně jsem tak učinila, protože v návrhu jasně chybí vize podpory rozvoje rozvojových zemí a na tyto země není brán ohled, a zejména jsem tak učinila, protože ačkoli je důležité úspěšně uzavřít jednací kolo z Dauhá, není možné dospět k tomu za každou cenu. Mezinárodní obchod musí zohledňovat evropskou dlouhodobou tradici spolupráce s nejhudšími zeměmi. Pokud jde navíc o zemědělství a liberalizaci služeb, nepodporuji přístup doporučovaný v tomto usnesení tím spíš, když nebyly přijaty všechny pozměňovací návrhy, jež byly navrženy, aby vyvážily znění návrhu. Například souhlas s urychlením jednání v odvětví služeb (za účelem dosažení vyššího stupně liberalizace) nepřichází v úvahu.

Lituji, že usnesení schválilo posílení dvoustranných dohod o volném obchodu. Tento druh dohod je pro rozvojové země často daleko více nepříznivý. Tyto země mají vůči EU mnohem slabší vyjednávací postavení a mají tendenci být přehlíženy.

Diogo Feio (PPE), *písemně*. – (PT) Podle mého názoru má jednací kolo v Dauhá zásadní význam pro mezinárodní obchod a může velmi napomoci ke snížení chudoby v rozvojových zemích a ke spravedlivějšímu rozdělení přínosů globalizace. Je proto důležité, aby rozvojový program z Dauhá zohlednil tento vliv a skutečně přispíval k naplňování cílů tisíciletí.

Pro členy WTO je zásadní, aby se i nadále vyvarovali přijímání protekcionistických opatření, která by mohla mít mimořádně tíživý dopad na světové hospodářství. Jsem přesvědčen, že to, že nejsou přijímána protekcionistická opatření, vede k úspěšnějšímu, ačkoli pomalému, překonání hospodářské krize, jíž v současnosti zažíváme.

Pro členy WTO je tedy velmi důležité, aby bojovali proti protekcionismu v rámci svých dvoustranných a mnohostranných vztahů v budoucích dohodách.

José Manuel Fernandes (PPE), *písemně*. – (PT) Souhlasím s tím, aby Evropská unie zaujímala vedoucí postavení v rámci aktuálních jednání WTO, aby bylo možné uzavřít jednací kolo z Dauhá a zároveň mít na paměti nové globální výzvy, jako je změna klimatu, bezpečnost a potravinová soběstačnost. Doufám, že výsledek povede k novým tržním příležitostem a posílení pravidel mnohostranného obchodu, aby obchod sloužil ve prospěch udržitelného rozvoje. WTO by mohla globalizaci řídit lépe. Uznávám však, že v souvislosti se současnou hospodářskou krizí, pravidla a závazky přijaté v rámci WTO z velké části zabránily jejím členům, aby se uchýlili k restriktivním obchodním opatřením, a vedly je k tomu, aby přijali opatření pro hospodářskou obnovu.

Členové WTO musí být nadále oddáni myšlence aktivně bojovat proti protekcionismu. Doufám, že mezi WTO a dalšími mezinárodními organizacemi a subjekty, jako je Organizace OSN pro výživu a zemědělství (FAO), Mezinárodní organizace práce (ILO), Program OSN pro životní prostředí (UNEP), Rozvojový program OSN (UNDP) a Konference OSN o obchodu a rozvoji (UNCTAD), bude dosaženo lepší spolupráce. Hlasoval jsem tedy ve prospěch návrhu.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL), *písemně*. – (PT) Toto usnesení zdůrazňuje neoliberalní postoje Parlamentu vůči jednacímu kolu v Dauhá, které bylo zahájeno v roce 2001, ačkoli nahodile odkazuje i na sociální otázky a rozvojové cíle tisíciletí.

Jeho hlavním tahem je však důraz na celkovou liberalizaci světového trhu. Odmítá přijmout, že nastal čas změnit priority mezinárodního obchodu a zahrnout volný obchod z důvodu negativního dopadu, jaký má ve vztahu k finanční, hospodářské, potravinové a sociální krizi, jíž občané nyní zažívají, a která je doprovázena rostoucí nezaměstnaností a chudobou. Volný obchod slouží pouze zájmům nejbohatších zemí a hlavních hospodářských a finančních skupin.

Zamítnutím pozměňovacích návrhů, které jsme předložili, řekli ne radikální změně v jednáních, která by upřednostnila rozvoj a sociální pokrok, vytváření pracovních míst s odpovídajícími právy a boj proti hladu a chudobě. Je politováníhodné, že za hlavní prioritu nepovažují zrušení daňových rážů, prosazování potravinové soběstačnosti a zabezpečení dostatku potravin, podporu kvalitních veřejných služeb a dodržování práva vlád chránit svá hospodářství a veřejné služby, zejména v oblastech zdravotnictví, vzdělávání, vodohospodářství, kultury, komunikací a energetiky.

Bruno Gollnisch (NI), *písemně*. – (FR) Ne, globální volný obchod není řešením stávající krize. Naopak je jednou z jejích hlavních příčin. Jednací kolo z Dauhá klopýtalo již na začátku a celý rok se nacházelo ve slepé uličce, a to kvůli zásadnímu problému, kterým je konkrétně to, že systém pro všechny země dosáhl svých tolerovatelných limitů – pro rozvinuté, rozvíjející se nebo nejméně rozvinuté země, jak se v mezinárodním slangu říká těm zemím, jež jsou těžce postiženy chudobou, a které jsou nuceny začlenit se do mimořádně soutěživých světových trhů, jež je pohlcují. V Evropě žijeme podle paradoxu udržovaného pseudo-elitami, které nás řídí a které si přejí, abychom byli bohatí a chudí zároveň: chudí, protože musíme být nedostatečně placeni, abychom mohli soupeřit v obchodní válce, která nás staví proti zemím s nízkými úrovněmi platu, a bohatí, abychom zajistili spotřebu levného a často málo kvalitního dováženého zboží, které zaplavuje naše trhy.

Již před několika desetiletími francouzský nositel Nobelovy ceny za ekonomii přišel s jasným řešením: volný obchod je možný a žádoucí pouze mezi zeměmi nebo subjekty, které se nachází na stejné úrovni rozvoje. V takovém případě je vzájemně přínosný pro zúčastněné partnery. V ostatních případech musí být obchod regulován, ať se to prorokům ultraliberalismu líbí či nikoli.

Sylvie Guillaume (S&D), písemně. – (FR) Doufám, že kolo jednání o rozvoji v Dauhá povede k tomu, abychom zavedli spravedlivé a poctivé obchodní vztahy. Proto jsem podpořila pozměňovací návrhy, jež předložila moje politická skupina, které usilují o zlepšení tohoto usnesení s cílem posílit požadavky týkající se rozvoje; s cílem požadovat, aby nebyly při jednáních o službách zpochybněny veřejné služby; ve vztahu k průmyslovým clům požadovat, aby byla uznána potřeba zohledňovat úroveň rozvoje každé země a nikoli náhle otevřít tato odvětví hospodářské soutěži a na závěr požadovat, aby byl zachován zvláštní a diferencovaný přístup vůči některým druhům produkce v odvětví zemědělství.

Nuno Melo (PPE), písemně. – (PT) Různé nerovnováhy v systému mezinárodního obchodu nečestně napomáhají ke zvýraznění asymetrie mezi kontinenty. V tomto ohledu je cokoli, co napomáhá k nápravě současných nerovnovah prospěšné pro všechny, a jistě přispívá k vytváření mnohostranného systému založeného na spravedlivějších a poctivějších pravidlech. To nám poskytne spravedlivý obchodní systém služeb pro každého. To je smyslem rozvojového programu z Dauhá.

Willy Meyer (GUE/NGL), písemně. – (ES) Po 30 letech fundamentalistické víry ve volný trh, čelí světové hospodářství nejhorší krizi od doby velké hospodářské krize, k níž došlo ve 30. letech 20. století. Neoliberalní program Světové obchodní organizace (WTO), včetně deregulace, liberalizace a privatizace služeb přinesl další chudobu pro většinu světové populace jak v rozvojových, tak průmyslových zemích. Moje skupina vždy odmítala liberalizaci obchodu a její ničivé účinky, které přispívají ke stávající finanční, hospodářské, klimatické a potravinové krizi.

Z těchto důvodů jsem hlasoval proti usnesení Parlamentu o ministerské konferenci WTO a moje skupina navrhovala, aby byl pro jednání WTO požadován nový mandát. Takový mandát musí být přizpůsoben současnému světovému stavu. Jeho cílem musí být dosažení skutečné reformy mezinárodního obchodního systému a zajištění přijetí spravedlivých pravidel obchodu, která respektují mezinárodní dohody a vnitrostátní pravidla v oblasti sociální spravedlnosti, životního prostředí, potravinové soběstačnosti a udržitelného zemědělství.

Andreas Mölzer (NI), písemně. – (DE) Společný návrh usnesení skupiny Evropské lidové strany (Křesťanských demokratů), skupiny Evropských konzervativců a liberálů a skupiny Aliance liberálů a demokratů pro Evropu o rozvojovém programu z Dauhá a WTO nadále směřuje ke globální liberalizaci ve všech hospodářských oblastech. Není pochyb o tom, že odstraňování překážek obchodu a navyšování obchodu v některých oblastech přináší větší prosperitu. Byli jsme svědky toho, že volný obchod, zejména mezi podobně rozvinutými zeměmi, je rovněž přínosný.

Pokud jsou však mezi obchodními partnery příliš velké rozdíly, jde-li o úroveň jejich rozvoje, pro obě strany to ve většině případů přináší negativní účinky. Úplné otevření trhů rozvojových zemí pro účely vývozu z průmyslových zemí v některých případech vyústilo ve zničení struktur místních hospodářství, zvýšenou úroveň chudoby občanů a v důsledku toho v situaci, kdy se chce více lidí přesunout do západních zemí. Evropa byla na druhou stranu zaplavena levným zbožím z Dálného východu, z výroby, při níž v mnoha případech docházelo k vykořisťování pracovníků. Domácí produkce byla přemístěna nebo uzavřena, což vyústilo v nezaměstnanost v Evropě. Z tohoto hlediska tedy některé překážky obchodu, například za účelem zachování potravinové soběstačnosti v Evropě, mají skutečný smysl. Nemělo by se zapomínat, že liberalizace služeb na finančních trzích sehrála významnou roli v současné finanční a hospodářské krizi. Návrh usnesení nicméně prosazuje, aby se pokračovalo v procesu liberalizace a aby WTO byla udělena významnější úloha jako součásti politiky nového světového uspořádání, a z tohoto důvodu jsem hlasoval proti návrhu.

Evelyn Regner (S&D), písemně. – (DE) Dnes jsem hlasovala proti usnesení o rozvojovém programu z Dauhá, protože nesouhlasím s jakýmkoli druhem liberalizace veřejných služeb. Myslím tím zejména liberalizaci dodávek vody, zdravotnické služby a služby v odvětví energetiky. Pro účely sociální soudržnosti je důležité, aby občané měli přístup k veřejným službám. Tyto služby musí být poskytovány ve vysoké kvalitě a musí dodržovat zásadu univerzality a především musí být cenově dostupné. V tomto ohledu by měly vnitrostátní orgány disponovat značnou rozhodovací pravomocí a širokými možnostmi formovat podobu svých služeb.

Frédérique Ries (ALDE), písemně. – (FR) V době globalizace je účinný systém pro regulaci obchodu potřebnější více než kdy jindy. Je to úkolem Světové obchodní organizace, která byla zřízena v roce 1995 s cílem nahradit Všeobecnou dohodu o clech a obchodu (GATT). Jak je zdůrazněno ve společném návrhu usnesení, který předložily pravicové strany Parlamentu a v jehož prospěch jsem dnes v poledne hlasovala, WTO má zásadní roli v zajištění toho, aby byla globalizace lépe řízena a aby byly její přínosy rozdělovány vyváženějším způsobem. Je jasné, že ti, kteří prosazují protekcionismus, tedy stažení se do sebe, míří na špatný cíl, když činí z WTO smrtící zbraň nekontrolované liberalizace. Byl to současný generální ředitel

tohoto orgánu Organizace spojených národů, Pascal Lamy, kdo v roce 1999 určil cestu, kterou je třeba se vydat: byla to naopak cesta kontrolované globalizace.

S cílem sledovat tuto cestu Evropský parlament navrhuje několik praktických řešení: naprosto volný přístup na trh osvobozený od daní a kvót pro nejméně rozvinuté země, úspěšné uzavření jednacího kola v Dauhá pro rozvojové země, požadavky na environmentální a sociální standardy a Komisi kontrolovaný mandát v otázkách zemědělství. Když navrhuje tato řešení, zdůrazňujeme rovněž to, že Evropská unie musí upřednostnit své politické cíle a nezaměřovat se pouze na obchodní cíle.

Czesław Adam Siekierski (PPE), písemně. – (PL) S potěšením vítám usnesení o WTO, protože se týká mimořádně důležitého problému, s nímž se v současnosti potýkáme. Krize má celosvětový charakter a její co nejrychlejší překonání je v zájmu nás všech. Domnívám se, že jedním z účinných způsobů, jak omezit krizi, je rozšíření světového obchodu. Omezení reformy hospodářství na regionální nebo národní úroveň je jednodušší, ale v dlouhodobém horizontu nepředstavuje dobrý způsob, jak bojovat proti krizi, která má celosvětový rozměr, a boj proti níž vyžaduje společné nástroje, jež budou využity v celosvětovém měřítku. Měli bychom proto učinit vše, co je v našich silách, abychom uspíšili jednání v rámci Světové obchodní organizace, protože tato jednání vedou k liberalizaci obchodu. Zároveň musíme přijmout řádné zásady hospodářské soutěže. Mezi těmito zásadami jsou významné zejména standardy kvality produktů a podmínky produkce, včetně souvislostí s bojem proti změně klimatu a snižováním emisí CO₂. Vysoce citlivé zboží, jako jsou zemědělské a potravinové produkty, vyžadují mimořádně důkladný přístup. V budoucnosti bychom měli přemýšlet o tom, zda bychom neměli společně s liberalizací obchodu v rámci WTO na světové úrovni zavést také standardizaci některých prvků zemědělské politiky na světové úrovni. Zvláštní povaha zemědělského odvětví by měla být zohledněna – jeho závislost na klimatických podmínkách, otázky kvality související se zabezpečením dostatku potravin, podmínkami produkce a problémem zabezpečení dodávek potravin pro celý svět. V jednáních WTO musíme ukázat větší porozumění vůči ostatním a více dobré vůle.

- Omezující opatření proti určitým osobám po vstupu Lisabonské smlouvy v platnost (B7-0242/2009)

Nikolaos Chountis (GUE/NGL), písemně. – (EL) Hlasoval jsem proti návrhu, protože je založen pouze na doktríně a politice „války proti terorismu“, což je neustále používáno jako odůvodnění pro omezení práv a svobod a pro legalizaci vojenských zásahů a akcí, které zavádí Lisabonská smlouva. Evropský parlament byl nakonec také vyloučen z postupu společného vytváření právních předpisů, přezkoumání a kontroly opatření týkajících se práv jednotlivců a protiteroristických politik, čímž byla oslabena jeho úloha v rozhodujících otázkách. Na závěr chci zdůraznit, že nehlédě na vše ostatní byl bohužel schválen pozměňovací návrh, který narušuje úlohu nevládních organizací, činí z nich poskytovatele informací a nositele různých „protiteroristických“ bezpečnostních služeb, namísto, aby byly nápomocny ve společenstvích, v nichž působí.

Carlos Coelho (PPE), písemně. – (PT) Veřejný přístup k dokumentům je zásadním faktorem pro zajištění demokratické kontroly institucí a jejich účinného působení, což zároveň zvyšuje důvěru občanů. V rámci Stockholmského programu Rada znovu potvrdila významnost transparentnosti a vyzvala Komisi, aby prošetřila nejlepší způsoby, jak zajistit transparentnost rozhodovacího postupu, přístup k dokumentům a řádnou správu věcí veřejných se zřetelem na nové příležitosti, jež nabízí Lisabonská smlouva. Nepochybuji o tom, že je třeba změnit právní základ nařízení, které se týká přístupu k dokumentům, a stejně tak právní rámec, v němž by mělo být uplatnitelné, zejména s ohledem na vztahy mezi institucemi Unie a občany.

Zlepšení jsou rovněž velmi potřebná například v otázce, jíž považuji za zásadní a kterou je schopnost Parlamentu vykonávat jeho právo na demokratickou kontrolu prostřednictvím přístupu k citlivým dokumentům. Transparentnost je základní zásadou EU ať ve vztahu k veřejnosti, nebo v interinstitucionálním smyslu. Opatření a rozhodnutí přijatá všemi orgány, institucemi, útvary a agenturami EU se musí v co největší míře řídit zásadou otevřenosti.

Diogo Feio (PPE), písemně. – (PT) Projednávaná záležitost se týká Lisabonské smlouvy, zejména pak způsobu, jak uvést do souladu její článek 75 a článek 215 s ohledem na pravomoc Parlamentu v postupu přijímání omezujících opatření proti určitým osobám a subjektům.

Zatímco článek 215 Parlament vylučuje z procesu rozhodování, článek 75 stanoví řádný legislativní postup, a tedy účast Parlamentu při vymezování a přijímání opatření na předcházení terorismu a souvisejícím činnostem.

Vzhledem k tomu, že odůvodněním omezujících opatření stanovených v článku 215 je často právě boj proti terorismu, je důležité určit, zda tato otázka představuje výjimku z článku 75, a pokud ano, zda je přijatelné, aby byl Parlament systematicky vylučován z postupu přijímání takových opatření.

Domnívám se, že je jasné, že tvůrce právních předpisů měl v úmyslu svěřit přijímání takových opatření výhradně Radě. Takový krok může být založen na důvodech rychlosti a jednoty při rozhodování. Myslím si však, že v situacích, které nejsou naléhavé, by bylo výhodné konzultovat Parlament, když mají být taková opatření přijata.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL), písemně. – (PT) Boj proti terorismu je znovu použit jako výmluva pro stanovení omezujících opatření a sankcí proti vládám třetích států, fyzickým či právnickým osobám, skupinám a nestátním útvarům. Je to nepřijatelné, protože samotná zpráva uznává, že ve skutečnosti je složité rozlišit různé druhy hrozeb, ačkoli v některých případech se o to pokouší.

Uvědomujeme si, že je třeba vytvořit jiný rámec pro soulad s mezinárodním právem. Neakceptujeme politiku „dvojitého metru“ ve vztazích k vládám třetích států, fyzickým či právnickým osobám nebo nestátním útvarům, které jsou posuzovány podle zájmů Spojených států nebo hlavních evropských mocností. Máme dostatek příkladů. Abych zmínila pouze některé, máme zde případy nezákonného obsazení Západní Sahary, zadržení Aminatou Haidarové a dalších saharských obyvatel v Maroku a akce Turecka proti Kurdům a Kypru.

Hlasovali jsme tedy proti této zprávě, ačkoli souhlasíme s některými jejími odstavci zejména v případě, kdy žádá o vyjasnění ze strany Komise.

Bruno Gollnisch (NI), písemně. – (FR) Toto usnesení Parlamentu neustále kolísá mezi potřebou přijmout některá opatření proti teroristickým organizacím a státům, které je podporují, jedná se např. o zmrazení jejich aktiv nebo diplomatické a hospodářské sankce atd., a dodržováním práv jednotlivců a organizací bránit se takovým obviněním a sankcím.

Tento Parlament se jasně rozhodl, že upřednostní práva podezřelých před ochranou národů. I když demokracie ve skutečnosti nemohou bojovat proti terorismu na základě popření vlastních hodnot, nemohou si stejně tak dovolit vytvářet dojem, že jsou laxní nebo slabé. Obávám se, že to je právě ten dojem, který vytváří toto usnesení. Proto jsme bez ohledu na institucionální aspekty hlasovali proti.

Sylvie Guillaume (S&D), písemně. – (FR) Hlasovala jsem ve prospěch tohoto usnesení, protože je důležité, abychom my, poslanci Evropského parlamentu, vykonávali naši parlamentní kontrolu nad rozhodnutími, jež ukládají sankce osobám spojeným se sítí Al-Kajdá a Talibanem a stejně tak osobám, které ohrožují právní stát v Zimbabwe a Somálsku. Zvolený právní základ je nepřijatelný; požadujeme, abychom byli konzultováni na základě řádného legislativního postupu a abychom byli informováni o vývoji činnosti Výboru pro sankce OSN. Co se týče této záležitosti, lituji, že Rada zaujímá velice administrativní přístup, ačkoli zde hovoříme o opatřeních, která se týkají práv jednotlivců.

Timothy Kirkhope (ECR), písemně. – Skupina ECR je největším zastáncem opatření proti terorismu v EU, a zejména se domnívá, že vnitrostátní vlády v EU musí spolupracovat na tom, aby se vypořádaly s neustálou hrozbou terorismu. Skupina ECR se nicméně rozhodla zdržet se hlasování o tomto usnesení ze dvou zvláštních důvodů: Zaprvé jsme proti jakýmkoli právním předpisům, jež nás budou směřovat ke společné evropské zahraniční a bezpečnostní politice, a zadruhé namísto toho chceme zlepšenou a posílenou koordinaci a spolupráci mezi EU a vnitrostátními vládami, a jsme velmi zklamáni, že toto usnesení to dostatečně nezohledňuje.

Nuno Melo (PPE), písemně. – (PT) Skutečný smysl položených otázek přesahuje pouhé posouzení doktríny a soudržnosti mezi oznámenými záměry a jejich výkladem. Je zde rovněž praktický důsledek, který vyplývá ze starého rčení „od většího k menšímu“ a to se týká následujícího: jaký má smysl, aby byl subjekt, který má pravomoci v trestních věcech a v oblasti předcházení teroristickým útokům a boje proti nim tím, že se podílí na postupu spolurozhodování, následně *a priori* vyloučen, když jsou v sázce další opatření, která mohou být kvůli tomu, že ovlivňují práva občanů, v této souvislosti rovněž významná?

Je velmi důležité, aby způsob, jakým je Lisabonská smlouva vykládána v právních předpisech ve skutečnosti odpovídal uváděnému posilování pravomocí a kompetencí Parlamentu. Přinejmenším by mělo být v některých případech možné, jak bylo vzneseno v otázce, abychom měli dvojitý právní základ, pokud jde o práva občanů a jsou ohroženy protiteroristické politiky. V ostatních případech, jako je Zimbabwe a Somálsko, by měla být zvážena možnost nepovinné konzultace, jak je ve skutečnosti stanoveno ve Stuttgartské deklaraci o Evropské unii, která byla v otázce rovněž zmíněna.

Andreas Mölzer (NI), písemně. – (DE) V posledních letech bylo omezováno stále více svobod a bylo tak činěno ve jménu boje proti terorismu. Na základě dohody SWIFT, a zejména pak Stockholmského programu, se „transparentní osoba“ stává stále větší skutečností. V době moderní technologie, globalizace a EU bez

hranic je samozřejmě důležité, aby úřady pracovaly společně a náležitě se na to připravily. Stát však nesmí klesnout na úroveň teroristů. Pouze musíme přemýšlet o sporné úloze EU a jednotlivých členských států ve spojitosti s přelety letadel CIA a tajnými věznicemi USA.

Monitorování legality je významnou protiváhou pro zajištění toho, že je obviněné osobě umožněno využít minimální práva na základě požadavků moderní demokracie. Dotčená zpráva není dostatečně jasná, pokud jde o její přístup a také se málo zmiňuje o minulých nezdarech a otázkách ochrany údajů. Proto jsem se zdržel hlasování.

6. Opravy hlasování a sdělení o úmyslu hlasovat: viz zápis

PŘEDSEDAJÍCÍ: pan BUZEK

Předseda

7. Předání Sacharovovy ceny (slavnostní zasedání)

Předseda. – Vážení, ctění hosté, vážení kolegové, drazí přátelé, jsou dny, kdy jsem obzvlášť hrdý, že sedím v křesle předsedy Evropského parlamentu. Dnes je takový den. Dnes vyznamenáváme vítěze Sacharovovy ceny za rok 2009, ceny za svobodu myšlení.

Je mi nesmírnou ctí vám sdělit, že Konference předsedů rozhodla udělit cenu Olegu Orlovovi, Sergeji Kovalevovi a Ludmile Alexejevové, zástupcům sdružení Memorial a všech dalších obhájců lidských práv v Rusku. Jsem potěšen, že toto rozhodnutí bylo přijato jednomyslně.

(Hlasitý a dlouhý potlesk)

Touto cenou my, poslanci Evropského parlamentu, vyznamenáváme ty z nás, kteří dosud bojují za lidská práva, a také vzdáváme čest těm, kteří v tomto velmi těžkém boji položili život. Měla by dnes být s námi Natalja Estěmírová, stejně jako Anna Politkovská. Jejich vrazi musí ještě být postaveni před soud.

(Potlesk)

My v Evropě známe cenu svobody; víme, co znamená cena za myšlení. 16. prosince, přesně před 28 lety, zabila polská komunistická policie stávkující v dole Wujek, protože bojovali za solidaritu; bojovali za základní lidská práva, za lidskou důstojnost. Před dvaceti lety, 16. prosince, začala v Rumunsku revoluce, která si vyžádala více než 1 000 životů lidí, kteří bojovali za svobodu.

To vše se stalo v zemích, které jsou nyní členy Evropské unie; v zemích, které jsou tu dnes společně s námi. My v Evropském parlamentu nikdy nezapomeneme na minulost. Je naší povinností chránit hodnoty, které jsou nám všem tak drahé. My v Evropě každodenně užíváme lidské právo svobody myšlení vykoupené nejvyššími oběťmi.

Je mi velkou ctí, že dnes mohu předat tuto cenu organizaci Memorial Nicméně současně cítím zlost, že je dosud nutné takovou cenu předávat v Evropě – při této příležitosti našim ruským přátelům za jejich práci při obraně lidských práv. Letos si připomínáme 20. výročí smrti Andreje Sacharova, jednoho ze zakladatelů sdružení Memorial. Kdyby s námi dnes byl, cítil by hrdost, nebo by spíše měl pocit smutku, že současné Rusko dosud potřebuje takové organizace?

Andrej Sacharov se dožil počátku změn ve střední a východní Evropě, viděl pád berlínské zdi a počátky svobod, za které bojoval. Jsme přesvědčeni, že se dnešní aktivisté za lidská práva v Rusku dočkají opravdové a trvalé svobody; svobody, které se těšíme v Evropské unii. Přejeme to všem obyvatelům Ruska.

(Potlesk)

My, poslanci tohoto Parlamentu, každým rokem udělujeme Sacharovovu cenu jako připomínku, že na celém světě musí být zaručena základní lidská práva. Lidé musí mít svobodu víry a svobodu myšlení, protože jak řekl sám Andrej Sacharov – cituji: „svoboda myšlení je jedinou zárukou proti nákaze nepravdou, která se v rukou věrolomných pokrytců a demagogů může přeměnit v krvavou diktaturu“. Proto Evropský parlament obhájí právo na svobodu myšlení a bude tak činit i nadále, v Evropě i mimo Evropu.

Poslanci tohoto Parlamentu, přímo zvolení občany 27 členských zemí EU, chtějí dnes udělením Sacharovovy ceny projevit podporu všem lidem na celém světě, kteří bojují za základní hodnoty. Evropská unie má

ušlechtilé poslání: naším úkolem je bránit svobodu vyjadřování a myšlení v každém koutě světa. Doufáme, že v této oblasti Rusko bude partnerem, na kterého se můžeme spolehnout.

Sergej Kovalev, jménem sdružení Memorial, vítěze Sacharovovy ceny za rok 2009. – (tlumočeno z ruského jazyka)
Dámy a pánové, dovoluji, abych jménem organizace Memorial poděkoval Evropskému parlamentu za toto vysoké vyznamenání – Sacharovovu cenu.

Memorial vnímá to vyznamenání nejen jako ocenění naší organizace: cena patří celé komunitě obhájců lidských práv v Rusku, a v širším měřítku značné části ruské společnosti. Nyní je tomu již 40 let, co se obhájci lidských práv, nejprve v Sovětském svazu a potom v Rusku, staví za „evropské“ – to znamená univerzální – hodnoty. Tento boj byl vždy tragický a v posledních letech si vyžádal životy nejlepších a nejdůležitějších lidí. Jsem si jist, že Evropský parlament myslel při udělování Sacharovovy ceny organizaci Memorial především na ně – na naše mrtvé přátele a spolubojovníky. Tato cena jim právem náleží. A prvním jménem, které bych měl uvést, je Natalja Estěmírovová, spolupracovnice sdružení Memorial, která byla v létě tohoto roku zavražděna v Čečensku. Nemohu pokračovat, aniž bych vzpomenul také další jména: právníka Stanislava Markelova a novinářku Annu Politkovskou a Anastasii Baburovovou, zavražděné v Moskvě; etnologa Nikolaje Girenka, zastřeleného v Petrohradě; Farida Babajeva, zavražděného v Dagestánu; a mnoho dalších – naneštěstí vyjmenovat všechny oběti by trvalo velmi dlouho. Chtěl bych vás požádat, abyste povstáním vzdali čest památce těchto lidí.

(Poslanci vstali a drželi minutu ticha)

Tito lidé zemřeli, aby se Rusko mohlo stát skutečně evropskou zemí, kde veřejný a politický život vychází z priorit života a svobody každého jednotlivce. To znamená, že zemřeli také za Evropu, protože Evropa je bez Ruska neúplná.

Doufám, že když hovořím o „evropských hodnotách“ a „evropské politické kultuře“, všichni chápou, že nepřisuzuji těmto pojmům žádný geografický význam ani jakýkoliv „eurocentrismus“, protože politická kultura založená na svobodě a právech jednotlivce je součástí univerzálního systému hodnot, který je stejně vhodný a správný pro Evropu a Afriku, pro Rusko i pro Čínu.

Dnešní událost je symbolická a vzájemně propojená: samotná cena, den, kdy se předává, ti, kdo ji udělují, a ti, kdo ji dostávají.

Andrej Sacharov, který zemřel před 20 lety, byl význačným bojovníkem za lidská práva a také významným myslitelem. Prosazoval dvě hlavní teze. První tezí bylo, že lidstvo má šanci přežít, rozvíjet se a získat příležitost vyrovnat se s globálními výzvami naší epochy a zajistit světový mír a pokrok na naší planetě, jedině když překoná politickou nejednotnost a nepřátelství. Druhou tezí bylo, že jediná spolehlivá podpora našeho úsilí o překonání politické nejednotnosti moderního světa je ta, která je založena na lidských právech a především na intelektuální svobodě.

Evropská unie, jejíž Parlament založil tuto cenu, když byl Sacharov ještě naživu, se v současné době snad nejvíce blíží modelu takové budoucnosti spojeného lidstva, o jaké snil Andrej Dmitrijevič Sacharov.

V nedávné minulosti byly Rusko a Evropa stále více stavěny do vzájemné opozice. V Rusku se stalo módou mluvit o „specifické cestě Ruska“, o „zvláštní ruské duchovnosti“ a dokonce o „specifických národních hodnotách“. A v euro-atlantickém světě jsou často slyšet názory, že Rusko je odlišné od ostatních zemí, jeho politický vývoj je určen jeho historií a specifickými charakteristikami a podobné spekulativní konstrukce. Jak je možné podobné názory komentovat? Rusko má stejně jako kterákoliv jiná země svoji vlastní cestu k uspořádání života na univerzálních humanitních základech. Žádný národ na světě neorganizuje svůj život podle zcela převzatých vnějších idejí a vzorů, ale spojení Ruska s Evropou zdaleka není určováno pouze tím, kdo ideje přejímá a od koho jsou přejímány. Otázkou je možné položit jiným způsobem: přineslo Rusko něco pan-evropské a univerzální civilizaci, jejíž podoba se utváří před našima očima? A zde bych chtěl připomenout jedinečný příspěvek Ruska k duchovnímu a politickému pokroku Evropy a lidstva: sovětské hnutí na obranu lidských práv hrálo klíčovou roli při formování moderní politické kultury.

Sacharov přehodnotil úlohu lidských práv a intelektuální svobody v moderním světě v roce 1968. Jeho myšlenky byly přeneseny na praktickou úroveň organizacemi na ochranu lidských práv, které vytvořili sovětsí disidenti – především Moskevskou helsinskou skupinu, kterou dnes reprezentuje Ludmila Alexejevová. Tyto organizace jako první veřejně prohlásily, že líbivě znějící deklarace o mezinárodní ochraně lidských práv by neměly zůstat pouhými deklaracemi. Podařilo se nám vyburcovat světové veřejné mínění a západní politická elita byla nucena ustoupit od tradičního pragmatismu. Tento vývoj samozřejmě přinesl také řadu nových problémů, které nejsou dosud úplně vyřešeny – příkladem je doktrína o humanitární intervenci.

Nicméně za posledních 30 let se dosáhlo značného pokroku, i když mnohé je třeba ještě vykonat. Ruští obránci lidských práv ze sedmdesátých let stáli na počátku tohoto procesu a už jen z tohoto důvodu nemůže být Rusko vyškrtnuto ze seznamu evropských zemí.

V poslední třetině 20. století se v Rusku stalo hnutí za lidská práva jako nikde jinde synonymem občanství a ruské uvažování o lidských právech se mohlo díky Sacharovově globální generalizaci rozvíjet a získat kvalitu nové politické filozofie. To je spojeno s mimořádným charakterem tragické historie Ruska ve 20. století a potřebou pochopit a překonat krvavou a nemorální historii. Jestliže druhá světová válka byla impulzem pro poválečnou politickou modernizaci západní Evropy, která byla logickým ukončením poměrně krátkého období nadvlády nacistického režimu v Německu, potom pro SSSR a Rusko byla potřeba přestavby diktována zkušenostmi se 70 lety nadvlády komunistického režimu, jehož vrcholem byla Stalinova teroristická diktatura. Dvěma klíčovými složkami obrozujícího se ruského občanství bylo právní povědomí a historická paměť. Hnutí za lidská práva se od počátku formovalo především jako hnutí směřující k překonání stalinismu ve veřejném, politickém a kulturním životě země. V jednom z prvních veřejných textů tohoto hnutí – letáku, který rozdávali organizátoři historického shromáždění na obranu lidských práv 5. prosince 1965 – se v této souvislosti naprosto jednoduše a stručně říká: „Krvavá minulost nás vyzývá k bdělosti v přítomnosti.“

V podstatě toto specifické spojení dvou součástí občanského uvědomění – právního myšlení a historické paměti – v celém svém rozsahu zdědilo současné ruské společenství obhájců lidských práv, a snad také ruská občanská společnost jako celek.

Jsem přesvědčen, že rozhodující význam, který měl Sacharov pro Memorial v posledních letech a měsících svého života, je spojen s faktem, že jasně porozuměl tomuto specifickému aspektu. V aktivitě sdružení Memorial se tyto dvě základní složky uvědomění ruské veřejnosti spojily v jeden celek.

Domnívám se, že také nyní, v okamžiku 20. výročí Sacharovovy smrti, při výběru příjemce ceny poslanci Evropského parlamentu cítili a dobře chápali tento specifický aspekt. Všichni si pamatujeme usnesení o svědomí Evropy, které přijal Evropský parlament v dubnu. Toto usnesení, podobně jako usnesení OBSE o rozdělení a znovusjednocení Evropy, které následovalo v červenci, dokazuje, že sjednocená Evropa rozumí smyslu a zaměření naší práce. Memorial vám za toto porozumění děkuje. Absurditu současné politické situace v Rusku jasně ilustruje skutečnost, že náš vlastní parlament – parlament země, která nejvíce a nejdéle z všech trpěla stalinistickou a komunistickou diktaturou – tato usnesení okamžitě prohlásil za „protiruská“, místo aby je vřele podpořil!

To ukazuje, že stalinismus dosud pro Rusko není pouze historickou epizodou 20. století. Nechali jsme minout několik let zmatené a neúplné politické svobody. Hlavní rys komunistického totalismu – přístup k lidem jako k nahraditelnému zdroji – nebyl odstraněn.

Cíle státní politiky jsou určovány jako dříve, bez ohledu na názory a zájmy občanů země.

Právě s tímto jsou spojeny vládnoucí skupiny režimu „napodobené demokracie“ v současném Rusku. Jsou v něm odhodlaně napodobeny všechny instituce moderní demokracie: systém více stran, parlamentní volby, oddělení pravomocí, nezávislý soudní systém, nezávislé televizní vysílání a tak dále. Ale taková napodobenina ve jménu „socialistické demokracie“ existovala také za Stalina.

Dnes není pro napodobení třeba používat masový teror: existuje dost stereotypů veřejného povědomí a chování, které se zachovaly ze stalinistické éry.

Na druhé straně teror se také používá, když je to nutné. Za posledních 10 let v Čečenské republice „zmizelo“ více než 3 000 lidí – to znamená, že byli uneseni, umučeni, rychle popraveni a pohřbeni, nikdo neví kde. Nejprve tyto zločiny páchali představitelé federálních orgánů, ale ti tuto takzvanou „práci“ potom předali místním bezpečnostním strukturám.

Kolik ruských bezpečnostních činitelů je potrestáno za tyto zločiny? Pouhá hrstka. Kdo se postaral, aby byli povoláni k odpovědnosti a souzení? Především obráncyně lidských práv Natalja Estěmírová, novinářka Anna Politkovská, právník Stanislav Markelov. Kde všichni jsou? Byli zavražděni.

Násilí, které se běžně děje v Čečensku, se šíří za jeho hranice a hrozí, že se rozšíří po celé zemi. Přesto vidíme, že dokonce i za takových okolností se najdou lidé, kteří jsou připraveni bránit se návratu do minulosti. A to je důvodem k naději. Všichni chápeme, že Rusko nemůže vrátit na cestu svobody a demokracie nikdo, jen Rusko samé, jeho lid a občanská společnost.

Navíc situace v naší zemi není tak jasná, jak by se mohla jevit povrchnímu pozorovateli. Máme ve společnosti mnoho spojenců – jak v boji za lidská práva, tak v boji se stalinismem.

Co v této věci můžeme očekávat od evropských politiků a od evropského veřejného mínění? Andrej Dimitrijevič Sacharov formuloval tato očekávání před více než 20 lety: „Moje země potřebuje podporu a tlak.“

Spojená Evropa má možnosti k takovému pevnému postoji a současně k přátelské politice založené na podpoře a tlaku, ale zdaleka je plně nevyužívá. Rád bych zmínil dva příklady.

Prvním příkladem je práce Evropského soudu pro lidská práva, co se týká stížností ruských občanů. Samotná možnost, že oběti mohou podat protest do Štrasburku, nutí ruské soudy pracovat kvalitně a nezávisle. Hlavní při tom je, že vymáhání rozsudků Evropského soudu by mělo odstraňovat příčiny, které vedou k porušování lidských práv.

V posledních letech bylo ve Štrasburku přijato více než 100 rozhodnutí v „čečenských“ případech týkajících se vážných trestných činů státních představitelů státu spáchaných na občanech. Avšak co se stane? Nic. Rusko rádně zaplatí obětem odškodnění nařízené Evropským soudem jako určitý druh „daně za beztrestnost“ a odmítá vyšetřovat zločiny a potrestat viníky. Navíc nejenže nejsou všichni generálové jmenovaní v rozsudcích ze Štrasburku postaveni před soud, ale jsou dále povyšováni.

Co kdyby byl požádán Výbor ministrů Rady Evropy, aby monitoroval vymáhání rozsudků soudu? Ve Štrasburku krčí rameny: „Co můžeme dělat?“ – a zůstávají potichu.

Druhý, obecnější příklad se týká vztahů mezi Ruskem a Evropskou unií v oblasti lidských práv. Tyto vztahy se v současné době prakticky omezily na to, že Evropská unie vede o tomto tématu konzultace s Ruskem každých šest měsíců. Jak je tato příležitost využívána? Nižší úředníci vedou několik hodin rozhovory za zavřenými dveřmi – Evropa se ptá na Čečensko, Rusko odpovídá otázkou na Estonsko a Lotyšsko a každý jde dalších šest měsíců svou cestou. Ruské i mezinárodní nevládní organizace pořádají okrajové akce a slyšení a předkládají zprávy. Na schůzkách s obhájci lidských práv zástupci Bruselu s povzdechem říkají: „Co můžeme dělat?“ – a zůstávají potichu.

Co by tedy měla Evropa dělat ve vztahu k Rusku? Z našeho hlediska je odpověď jednoduchá: měla by s Ruskem jednat stejným způsobem jako s kteroukoliv jinou evropskou zemí, která převzala určité závazky a je odpovědná za jejich plnění. Bohužel, Evropa dnes stále vzácněji formuluje svá doporučení Rusku v oblasti demokracie a lidských práv a občas dokonce dává přednost tomu vůbec se o nich nezmiňovat. Není důležité, proč se tak děje – zda se jedná o pocit marnosti o něco usilovat, nebo o pragmatické úvahy spojené s ropou a plynem.

Povinností Evropy je nezůstávat zticha, ale znovu a znovu vše opakovat a připomínat a zdvořile a pevně trvat na tom, aby Rusko plnilo svoje závazky.

(Potlesk)

Samozřejmě, nejenže neexistují žádné záruky, ale také není zvláštní naděje, že tyto výzvy dosáhnou cíle. Ovšem neschopnost připomínat tyto věci budou ruští představitelé chápat jako slabost. Stažení citlivých otázek z pořadu jednání jednoznačně poškodí Rusko, ale stejně tak poškodí Evropu, protože zpochybní závazek Evropské unie vůči evropským hodnotám.

Cena, kterou dnes předáváte, se uděluje „za svobodu myšlení“.

Člověk by si mohl pomyslet, jak je možné uvažovat o nesvobodě, kdo může omezit jeho svobodu a jak? Existují takové prostředky – je to strach, který se stává součástí lidské osobnosti a nutí člověka, aby myslel a dokonce cítil, jak se od něho požaduje. Lidé nemají jen strach; nacházejí prostor v „v lásce k velkému bratroví“, jak to popsal George Orwell. Tak tomu bylo v Rusku za Stalina, stejně jako v Německu za Hitlera. To se nyní opakuje v Čečensku, za Ramzana Kadyrova. Takový strach se může rozšířit po celém Rusku.

Co se může i přesto postavit strachu? Jakkoliv to může být paradoxní, čistě a jedinečně svoboda myšlení. Tato vlastnost, kterou byl v neobyčejné míře obdařen Sacharov, ho učinila odolným vůči strachu. A pohled na něj osvobozoval od strachu také ostatní.

Svoboda myšlení je základem všech dalších svobod.

Proto Sacharovova cena po právu náleží „svobodě myšlení“. Je nám ctí, že ji dnes dostáváme.

(Parlament reagoval na řečníka ovacemi ve stoje)

(Zasedání bylo přerušeno ve 12:30 a znovu zahájeno v 15:00)

PŘEDSEDÁJÍCÍ: paní KRATSA-TSAGAROPOULOU

Místopředsedkyně

8. Schválení zápisu z předchozího zasedání: viz zápis

9. Nový akční plán EU pro Afghánistán a Pákistán (rozprava)

Předsedající. – Dalším bodem programu je prohlášení Rady a Komise o novém akčním plánu Rady a Komise pro Afghánistán a Pákistán.

Cecilia Malmström, úřadující předsedkyně Rady. – (SV) Paní předsedající, problémy, kterým čelí Afghánistán a Pákistán, se přirozeně týkají celého světa. Násilný extremismus se šíří za hranice regionu. Drogy, které se pěstují a produkují v Afghánistánu, se dostávají do ulic Evropy. K hybným silám naší angažovanosti patří potřeba zabránit tomu, aby se z Afghánistánu a Pákistánu stalo bezpečné útočiště pro aktivity teroristů a organizovaný zločin. Současně samozřejmě chceme pomoci vytvořit lepší životní podmínky pro obyvatele Afghánistánu a Pákistánu.

Velká pozornost se věnuje Afghánistánu. Mnohé naše země mají v této zemi vojenské jednotky a civilní personál. Změnit situaci v Afghánistánu představuje velkou výzvu. Vážným problémům čelí také Pákistán. Konflikt v Afghánistánu se nevyřeší, dokud se nevypořádáme se situací v Pákistánu, a naopak.

Potřebujeme celkovou iniciativu. Všichni musíme dělat více a pracovat lépe. V červnu Rada požádala sekretariát Rady a Komisi, aby navrhly doporučení a politické priority k posílení a zvýšení naší angažovanosti v regionu. Výsledkem byl akční plán účasti EU v Afghánistánu a Pákistánu. Ten byl přijat v říjnu. Věřím, že tento akční plán je dobrým nástrojem. Základní strategie je již k dispozici. Akční plán nám umožní přizpůsobit nástroje, jež jsou v současné době používány, plnění našich politických priorit.

Plán vychází z našich současných závazků a stanoví několik priorit. Jsou to oblasti, ve kterých, jak věříme, mohou být opatření EU neefektivnější. Posilujeme tak naši angažovanost a jednotně reagujeme na výzvy, kterým čelí Afghánistán a Pákistán. Také tím vysíláme do regionu signál, že ve svém úsilí vytrváme. Důležitý je regionální aspekt, a proto akční plán klade velký důraz zejména na regionální spolupráci.

Afghánistán vstupuje do rozhodujícího období. Není třeba dále debatovat o průběhu voleb. To je již za námi. Volby měly mnoho nedostatků a doufáme, že se to nebude opakovat. Domnívám se, že afghánští občané na to mají stejný názor. EU je připravena podporovat práci, kterou je třeba ještě vykonat, mimo jiné na základě doporučení, která vypracovali pozorovatelé voleb z EU. Doufáme, že brzy bude ustanovena nová vláda, což bude příležitost dohodnout se na novém programu a nové shodě mezi afghánskou vládou a mezinárodním společenstvím. Prezident Karzái učinil ve svém inauguračním projevu vítaný příslib nového začátku. Očekáváme, že konference, která se má zakrátko konat v Londýně, k tomu poskytne podnět.

EU očekává od prezidenta Karzáiho a jeho vlády pevný závazek a vedení. Pět let beze změny není alternativou. Nyní je třeba se zaměřit na to, aby afghánský stát postupně převzal více odpovědnosti a mezinárodní společenství přijalo podpůrnou roli. Tím nemám na mysli stažení. Příští rok bude v Afghánistánu působit podstatně početnější mezinárodní vojenský personál. USA vysílá dalších 30 000 osob, které doplní 68 000 vojáků, kteří jsou již v zemi. Další země NATO a spojenci přislíbili nejméně dalších 7 000 vojáků, mimo 38 000, kteří jsou již na místě.

Tato vojenská přítomnost se musí sladit s občanskými iniciativami. Nemůže dojít k trvalému stažení jednotek z Afghánistánu, aniž by byl zajištěn občanský rámec pro stabilitu. Efektivní státní instituce, lepší formy správy a přístup k základnímu sociálnímu zabezpečení jsou přinejmenším stejně důležité jako přísná bezpečnost. To nikdo nezpochybňuje. Bezpečnost, dobrá státní správa a rozvoj musí jít ruku v ruce. Vytváříme dlouhodobý závazek vůči Afghánistánu. Afghánští občané však musí zajistit, že jejich vlastní vláda, nikoliv mezinárodní organizace, dosáhne zlepšení životní úrovně. To je jediný způsob, jak může obyvatelstvo znovu získat důvěru ve vlastní vedoucí představitele. Mezinárodní společenství je přítomno. Budeme muset dělat více a pracovat lépe. Je třeba podporovat probíhající proces – afghánský proces, který je pro zemi nezbytný.

To je jádro našeho akčního plánu. Zvyšujeme úsilí EU o zlepšení možností Afghánců a spolupracujeme s vládou, abychom podpořili efektivní státní instituce, které mohou být odpovědné na místní i regionální úrovni. Velký důraz klademe na zásadu právního státu, dobrou státní správu, boj proti korupci a zlepšování situace v oblasti lidských práv. Další prioritní oblastí je pro Evropu rozvoj zemědělství a venkova. Velmi důležité je, aby se zlepšila životní úroveň významné většiny Afghánců, kteří žijí ve venkovských oblastech. Jsme také připraveni podpořit Afghánci vedený proces rehabilitace pro bývalé radikální bojovníky. Těm, kteří se v minulosti zúčastnili konfliktu, musí být nabídnuty alternativy. Vysokou prioritu v programu má přirozeně podpora volebního systému.

Chtěla bych také říci několik slov o Pákistánu. Pákistán je zemí, která v posledních letech prošla významnými změnami. Volby v roce 2008 obnovily demokracii a civilní vládu. Přechod k demokracii byl impozantní. Ovšem demokracie je v současné době křehká a nestabilní. Současně se stal reálnou hrozbou pro mír a stabilitu země pákistánský Taliban. Sotva uplyne týden, aniž by sdělovací prostředky hlásily další sebevražedné útoky. Minulý týden bylo při útocích militantních skupin zabito více než 400 lidí.

EU chce podpořit pákistánské občanské instituce. Zejména je důležité podrobněji se zabývat doporučeními Michaela Gahlera, našeho pozorovatele voleb v roce 2008. Tato doporučení poskytují základní rámec pro budoucí demokracii, volební reformu a vytváření institucí. Pákistánská vláda ví, že to je třeba udělat. Musí nám ukázat oblasti, ve kterých chce spolupracovat. EU rozvinula strategické partnerství s Pákistánem, které vyplynulo z mimořádné schůzky na nejvyšší úrovni, která se konala v červnu 2009. Chceme posílit demokracii a dosáhnout stability. Proto podporujeme občanský stát, boj proti terorismu a obchod. Hlavním faktorem tohoto procesu je samozřejmě fungování vlády, která přijme odpovědnost za své občany a ukáže potřebnou schopnost vést zemi kupředu.

EU bude v partnerství s vládou Pákistánu podporovat posilování demokratických institucí a struktur země. Tak se také dosáhne rozvoje ekonomiky a obchodu. Vítáme skutečnost, že Pákistán přebírá větší odpovědnost za vlastní bezpečnost. Očekáváme, že země bude stejně tak přistupovat ke všem formám terorismu, včetně militantních sil, které používají území Pákistánu jako nástupiště k útokům v Afghánistánu. Úsilí vlády v boji proti pákistánskému Talibanu představuje pozitivní posun. Současně je třeba chránit civilní obyvatelstvo a dodržovat mezinárodní právo. Vláda by měla také věnovat pozornost potřebám humanitární pomoci a obnovy v postižených oblastech.

Musíme podniknout další kroky v rámci našich operací v Afghánistánu a Pákistánu. EU se již významně angažuje při řešení problémů regionu a bude v tom pokračovat. V obou zemích bylo mnohého dosaženo – díky úsilí Afghánistánu a Pákistánu i úsilí mezinárodního společenství. Strategie a dokumenty samy o sobě nezlepšují situaci. Nyní je na čase uvést je společně s našimi partnery v Afghánistánu a Pákistánu do života Afghánistánu.

Catherine Ashton, jmenovaná místopředsedkyně Komise. – Dovolte, abych začala Afghánistánem. Nacházíme v důležité fázi našich vztahů s touto zemí. Naše budoucí podpora musí pomoci vytvořit vládu, která bude reagovat na potřeby a zájmy afghánských obyvatel. Protože situace je nestabilní, je třeba, abychom pracovali společně a ovlivňovali situaci v oblasti. Proto se chystají mezinárodní konference, které příští měsíc začnou konferencí v Londýně.

Jsme připraveni vynaložit více prostředků. Komise zvyšuje rozvojovou pomoc o jednu třetinu na 200 milionů EUR. Tyto mimořádné prostředky potřebujeme, abychom opět dosáhli úspěchů, podobně jako při rozšíření systému primární zdravotní péče pro 80 % Afghánců – včetně mnohem lepší péče o ženy a dívky – a nedávno při likvidaci produkce máku v provinciích. Naše členské státy se také zavázaly, že posílí náš program výcviku policie.

Ale to všechno je jen začátek. Je třeba, abychom tuto pomoc poskytli jako součást jednotného příspěvku EU v rámci koordinované mezinárodní reakce. Tato reakce musí vést ke spolupráci Afghánců s OSN, která v tomto má ústřední úlohu.

Akční plán schválený v říjnu Radou nám k tomu dává příležitost. Společně s akcemi USA a bezpečnostními operacemi NATO vysílá regionu a mezinárodnímu společenství jasnou zprávu o naší angažovanosti. Samozřejmě je také v souladu s prioritami stanovenými prezidentem Karzáím, zejména v oblastech zlepšení správy země a boje proti korupci.

Plán potvrzuje, že v centru našeho zájmu nadále budou takové oblasti, jako je právní stát a zemědělství.

Již pomáháme vládě zlepšovat kvalifikaci správních úředníků v Kábulu. Nyní začínáme tyto zkušenosti předávat do všech provincií, abychom pomohli afghánskému lidu samostatně si řídit vlastní záležitosti a zajistit, co deklaruje vláda – a co by měla dodržet – služby pro obyvatele.

Plán vysílá zprávu, že budeme podporovat integraci povstalců, kteří jsou připraveni reagovat na výzvu prezidenta Karzáiho ke spolupráci s vládou.

Evropská volební pozorovatelská mise dnes také předkládá svoji zprávu v Kábulu a chtěla bych ocenit pana Bermána a jeho tým za dobře vykonanou práci v extrémně obtížných podmínkách. Budeme se tím dále podrobněji zabývat, protože je jasné, že důvěryhodnost vlády a politického systému spočívá na podstatné revizi volebního systému.

A na závěr snad to nejdůležitější v souvislosti s Afghánistánem: zefektivňujeme naše struktury v oblasti. Členské státy sjednotí své politiky a prostředky podpory a očekávám, že co nejdříve spojí funkci zvláštního zástupce EU pro Afghánistán a vedoucího delegace EU. To nám umožní vytvořit jednotný přístup, který může sloužit jako model kdekoli jinde.

Co se týká Pákistánu, naší prvořadou starostí a zájmem je, aby se Pákistán stal stabilní demokracií zbavenou teroru a byl schopen se spojit se sousedy na obranu proti společným hrozbám.

Akční plán tento zájem zdůrazňuje a staví na existujících závazcích, které byly v červnu přijaty na vrcholné schůzce EU-Pákistán, včetně humanitární pomoci, podpory při obnově, pomoci policii a justici a posílení demokratických institucí a občanské společnosti, aby se zlepšila ochrana lidských práv, stejně jako posílení obchodních dohod a sociálně ekonomického rozvoje. Budeme nadále podporovat realizaci doporučení volební pozorovatelské mise z roku 2008.

Akční plán je podpořen významnými finančními prostředky ve výši téměř 500 milionů EUR, jež Komise uvolní do roku 2013, a dalšími 100 miliony EUR půjčky na obnovitelnou energii od Evropské investiční banky, a také závazky prohloubit naše obchodní a politické vztahy. Akční plán také specifikuje prohloubení dialogu o všech těchto otázkách a příští rok za španělského předsednictví by se měla na toto téma konat druhá vrcholná schůzka.

Akční plán také objasňuje, že Evropská unie využije svých zkušeností s regionální integrací, aby pomohla Afghánistánu, Pákistánu a jejich sousedům nastartovat ekonomické vztahy, zejména s Indií. To se vzhledem k současnému napětí nevyřeší ze dne na den, ale musíme začít překonávat nedůvěru. Potencionální přínosy takové regionální spolupráce by z hlediska obchodu a investic převýšily vše, co můžeme udělat jako Evropská unie.

Konečně, realizace plánu pro Afghánistán a Pákistán je nejdůležitější pro naši budoucí angažovanost v těchto zemích. Je to společné úsilí členských států a orgánů EU a je to první počín tohoto druhu, který, bude-li úspěšný, může pomoci vytvářet mezinárodní civilní reakci na krizi, která dosud byla vymezena převážně z vojenského hlediska.

Akční plán znamená důležitý závazek nejen pro Afghánistán a Pákistán, ale pro jižní a střední Asii jako celek. Potřebujeme ovšem více, než jen předkládat plány: potřebujeme nejlepší lidi s nejlepšími dovednostmi a musíme jim zajistit bezpečnost, aby mohli pracovat. Je třeba zajistit větší politickou angažovanost hostitelských vlád a silnější soudržnost mezi poskytovateli pomoci, včetně vnitřní soudržnosti mezi členskými státy.

Jižní Asie čelí každý den extremismu, ať již na bojišti v Helmandu nebo na ulicích Pešaváru, Lahore a Rawalpindi. S extremismem se nevypořádáme pouze vojenskými akcemi, ale tím, že budeme pomáhat budovat chráněné a bezpečné prostředí zbavené napětí a nerovností, které jsou živnou půdou extremismu.

Evropa může nabídnout hodně vlastních zkušeností. Akční plán nám poskytuje příležitost využít tyto zkušenosti k pomoci jiným a já doufám, že to Parlament bude podporovat.

Ioannis Kasoulides, jménem skupiny PPE. – Paní předsedající, v Afghánistánu bylo cílem bojovat proti Talibanu, který poskytl útočiště Al-Kajdě. Afghánistán již takovým útočištěm není, ale povstání Talibanu nebylo poraženo, protože se ukázalo, že vítězství není možné dosáhnout jenom vojenskými prostředky a přílišné spoléhání na vojenskou sílu a zabíjení povstalců bylo kontraproduktivní.

Nové zaměření strategie spočívá v ochraně obyvatelstva, budování afghánských bezpečnostních kapacit, usnadnění dobré správy na centrální a zejména místní úrovni a v podpoře rozvoje. V tomto kontextu je třeba

podporovat Afghánci vedený proces usmíření pro vrstvy Talibanu, které se za určitých okolností dostaly na špatnou stranu.

Akční plán EU řeší všechny tyto výzvy a EU může hrát důležitou úlohu v nevojenských oblastech. Očekával bych ovšem mnohem větší důraz na otázku narkotik – vy jste se o tom zmiňovala, paní ministryně –, důraznější slova varování před korupcí a špatnou správou.

Co se týká Pákistánu: „ano“ akčnímu plánu. Obě kauzy jsou propojené a úspěch v jedné závisí na úspěchu obou. Pákistán by měl dostatečně bojovat proti přílivu povstalců z Afghánistánu. A konečně je třeba vyvíjet diplomatické úsilí, abychom se zbavili přetrvávající nedůvěry mezi Indií a Pákistánem, která se stává překážkou celkového úspěchu.

Roberto Gualtieri, *jménem skupiny S&D*. – (IT) Paní předsedající, paní ministryně, paní vysoká představitelko Unie, dámy a pánové, Evropský parlament se touto rozpravou snaží přispět k diskusi o roli Evropy v regionu, který je rozhodující pro bezpečnost a stabilitu celé planety.

Nová vojenská strategie, kterou ohlásil prezident Obama a která je přesněji vysvětlena v následném prohlášení ministrů zahraničí zemí ISAF, spojuje vyslání nových jednotek s cílem chránit obyvatelstvo a posílit kapacity bezpečnostních sil v afghánských institucích. Tato vítaná změna bere v úvahu bezúčelnost – já bych dokonce řekl kontraproduktivitu – konvenčních vojenských akcí, které se zaměřují pouze na potlačení akcí talibánských guerril.

Aby se ovšem zajistilo, že nový postup bude produktivní a podnítl přechod k bezpečnému, prosperujícímu, stabilnímu a soběstačnému Afghánistánu, je zcela jasné, že vojenská dimenze zásahu mezinárodního společenství musí být doprovázena rostoucí angažovaností na civilní a politické frontě. Na jedné straně musíme podporovat ekonomický rozvoj a posilovat instituce, vládu a právní stát a na druhé straně musíme usnadnit proces vnitřního smíření a pomoci stabilizovat situaci v Pákistánu.

V tom spočívá úloha Evropské unie. Evropa se svého času v tomto regionu významně angažovala: 1 miliarda EUR každý rok v Afghánistánu, 300 milionů EUR v Pákistánu, mise EUPOL, která přes problémy s počtem personálu dělá neocenitelnou práci, mezinárodní pozorovatelská mise, a přirozeně také účast jednotlivých států v misi ISAF.

Schopnost Evropy mít významný vliv v regionu se však zdá být rozhodně malá vzhledem k množství vyčleněných lidských a finančních prostředků. Z tohoto důvodu potřebujeme posílit naši angažovanost, jinými slovy vedoucí postavení Evropy, a postupovat důsledněji a efektivněji z hlediska civilní strategie a politického úsilí. Akční plán z tohoto hlediska představuje důležitý krok vpřed a Skupina progresivní aliance socialistů a demokratů v Evropském parlamentu tento akční plán podporuje a požaduje jeho jasné plnění.

Současně uvažujeme o tom, zda cíle stanovené v plánu vyžadují také stanovení ad hoc opatření, a žádáme, aby se zvážilo rozšíření cílů a posílení nástrojů mise ESDP EUPOL. Evropský parlament je připraven nabídnout svoji podporu akcím Evropské unie na všech těchto frontách.

Pino Arlacchi, *jménem skupiny ALDE*. – Paní předsedající, jsme tu, abychom projednali plán akcí EU pro Afghánistán a Pákistán. Výbor pro zahraniční věci tohoto Parlamentu mi poskytl příležitost, abych byl zpravedajem pro novou strategii pro Afghánistán.

Potřebujeme novou strategii – nebo možná potřebujeme vůbec nějakou strategii – pro civilní aspekt, protože až dosud nebyly zásahy EU v této zemi dostatečně důsledné a zdá se, že měly velmi omezený dopad. Obávám se, paní Ashtonová, že nemohu souhlasit s vaším úvodním prohlášením o Afghánistánu, protože je příliš obecné, příliš byrokratické, příliš neurčité – podobně jako současný akční plán. Domnívám se, že Parlament musí přispět k tomu, aby tato strategie byla důraznější a jednodušší.

Dávám si dohromady všechny potřebné dílčí informace. Především musím říci, že se ukazuje, že je velmi obtížné získat alespoň nejzákladnější údaje o tom, kolik finančních prostředků EU vynaložila v Afghánistánu po okupaci v roce 2001, kam pomoc EU směřovala a kolik z těchto prostředků lze vyčíslit. Víme, že se do této oblasti každý rok vydá téměř 1 miliarda EUR, což je velká suma. Afghánský HDP je pouze 6,9 miliard EUR. Naše civilní pomoc tedy činí více než 20 procent ročního HDP Afghánistánu, což je hodnota, která má potenciál změnit osud země, pokud by byla správně použita.

Za druhé, pokusím se vypracovat novou strategii pro Afghánistán a začnu tím, že se pokusím určit, co bylo a co by mělo být zájmem EU v této oblasti. Část své zprávy zaměřím na zlikvidování opiového máku s pomocí alternativní rozvojové strategie.

Jean Lambert, jménem skupiny Verts/ALE. – Paní předsedající, myslím, že některé věci obsažené v akčním plánu lze přivítat, ale jak kolegové správně upozornili, existuje řada otázek, na které nebylo odpovězeno.

Myslím, že když tyto věci posuzujeme, vždy na ně pohlížíme z hlediska problémů, které máme, a občas máme tendenci podceňovat každodenní realitu života lidí v Afghánistánu i v Pákistánu, kde je mnoho mrtvých. V některých částech Pákistánu například probíhá cílené vyvražďování Hazarů, dochází k útokům na dívky školy a na policii a k mnohemu dalšímu násilí.

Afghánská policie nám v poslední době byla líčena jako potrava pro děla Talibanu. Mám dojem, že mnozí z nás si stále ještě lámou hlavu nad tím, co jsme si vůbec kdy mysleli, že dosáhneme naší intervencí. Co se týká mezinárodní reakce, vítám, že paní komisařka mluví o zahájení spolupráce, a zejména že se zmiňuje o Indii. Regionální přístup je důležitý a těším se na to, až uslyším, jak se hodláme vypořádat s jinými oblastmi reálného napětí, jako je Kašmír, který, jak nám při jiné příležitosti sdělil afghánský velvyslanec, představuje problém pro veškeré úsilí, které se lidé snaží v tomto regionu vyvíjet.

Je třeba také zvážit, zejména pokud jde o Pákistán, jakou efektivní podporu nabízíme, co se týká mnoha tisíc vysídlených obyvatel, a poučit se z toho, že jsme v minulosti neposkytli dostatečnou pomoc těm, kteří byli vysídleni k hranicím Pákistánu a Afghánistánu, aby se vyplnil prázdný prostor. Proto je skutečně třeba věnovat pozornost vzdělávání a naplňování potřeb obyvatel, kteří se také o tyto vysídlené lidi starají.

Charles Tannock, jménem skupiny ECR. – Paní předsedající, nemůžeme dovolit, aby byla vojenská mise NATO-ISAF v Afghánistánu neúspěšná. Při dostatečné politické vůli, dobrém vojenském vybavení a větším počtu jednotek může NATO porazit Taliban, a samozřejmě to musí být spojeno také s kampaní „srdce a myšlenky“. Ale sousední Pákistán je potenciálně rodící se katastrofou – stát vlastníci nukleární zbraně zamořený islamistickým radikalismem a korupcí, stát se slabou vládou, kterému však musíme ze strategických důvodů pomoci.

Ale například části pákistánské ISA byly dlouho podezřelé z tiché podpory afghánskému Talibanu a teprve nyní si neochotně uvědomují domácí nebezpečí takového přístupu. Hrozba, kterou představuje Pákistán pro Indii v oblasti Kašmíru, zejména ukrýváním teroristů, je také velkou hrozbou pro celý region.

Pokud má Pákistán nadále ze zemí EU dostávat vojenskou pomoc pro protipovstalecké operace proti teroristům bojujícím ve jménu džihádu a také ekonomickou pomoc EU, musí poskytnout pevné záruky, že se taková pomoc nepřevede na posílení konvenčních sil na indických hranicích.

Nestabilita Pákistánu a Afghánistánu velmi kontrastuje se stabilitou a umírněností našeho demokratického spojení a partnera, Indie, která si zaslouží plnou podporu EU.

Willy Meyer, jménem skupiny GUE/NGL. – (ES) Paní předsedající, paní jmenovaná místopředsedkyně, moje skupina nikdy nepodporovala strategii předchozího prezidenta Spojených států pana Bushe ve vztahu k Afghánistánu. Nikdy jsme tuto strategii nepodporovali a čas ukázal, že jsme měli pravdu.

Afghánistán má v současné době zkorumpovanou, nelegitimní vládu, jsou zde nevinné oběti a situace žen se vůbec nezměnila. Proto by bylo logické změnit strategii a litujeme, že se prezident Obama rozhodl pro vojenské řešení a má v úmyslu rozmístit v Afghánistánu dalších 30 000 vojáků. Domnívám se, že by Evropská unie neměla sledovat tuto linii, protože v Afghánistánu v 21. století existuje reálné riziko vytvoření nového Vietnamu.

Historie Afghánistánu ukázala, že zde nemůže uspět žádné vojenské řešení. Je třeba zlepšit spolupráci a zintenzivnit veškeré úsilí o nalezení diplomatického řešení. V samotné konfliktní zóně a z geostrategického hlediska se musíme rozhodnout pro respektování mezinárodního práva v rámci vnitřních řešení v Afghánistánu.

Nicole Sinclair, jménem skupiny EFD. – Paní předsedající, před několika týdny jsem měla to potěšení se setkat se s některými jednotkami Spojeného království vracujícími se z Afghánistánu a slyšela jsem stále znovu stejné vyprávění, že byli špatně vybaveni. Přesto Spojené království platí této zkorumpované instituci 45 milionů GBP denně. Část těchto finančních prostředků by mohla být raději vynaložena na vyzbrojení našich jednotek v Afghánistánu, jednotek, které momentálně cvičí afghánské policejní síly atd.

Je naprostá pravda, co někteří z vás říkali; toto je důležitá oblast světa, ve které zřejmě potřebujeme dosáhnout pokroku.

Mám problém s nedostatkem zkušeností naší vysoké představitelky pro zahraniční věci paní Cathy Ashtonové, vyhýbající se nepochybně velké odpovědnosti. Potřebujeme někoho mnohem zkušenějšího. Paní Ashtonová nemá žádné zkušenosti na ministerstvu zahraničí; nebyla ministryní zahraničí a myslím, že dokonce ani nikdy nepracovala byt jen na částečný úvazek v cestovní kanceláři. Tak do toho! Toto je choulostivá práce; práce, která vyžaduje měnit věci k lepšímu, a ona prostě není dost zkušená.

Andrew Henry William Brons (NI). – Paní předsedající, závěry Rady o Afghánistánu se na první pohled zdají být ve vítaném kontrastu vůči útočnému přístupu Spojených států a Spojeného království. Když je ale důkladně prozkoumáme, jsou vlastně směsicí naivity a komplikovanosti metod. Rada je naprosto naivní, když se snaží zasadit choulostivou květinu západní demokracie do nehostinné půdy afghánského kmenového systému. Vertikální dělení společnosti a dominance kmenové loajality nad osobním rozhodováním to znemožňuje. Rada chce odstranit korupci, ale jednoduše nechápe, že není naděje, že bude respektován byrokratický model objektivního posuzování a rozhodování o finančních prostředcích a zdrojích. Není to proto, že by mezi Afghánci byla endemicky rozšířena nepoctivost, ale protože afghánská kmenová společnost považuje starost o vlastní rodinu a kmen za samozřejmou ctnost.

Rada by chtěla bránit produkci opiového máku. Ovšem odstranění Talibanu z vlády nebylo nejlepším způsobem, jak tuto produkci snížit. Talibanská vláda ji snížila o 90 %, ale od invaze je Afghánistán znovu předním světovým producentem opia. Zpráva uvádí: „Nedostatek bezpečnosti v Afghánistánu nelze vyřešit pouze vojenskými prostředky.“ To znamená jen to, že vojenské akce jsou legitimní součástí hry. Podle mého názoru nejsou. V 19. století a na počátku 20. století jsme prohráli tři války proti Afghánistánu; měli bychom si z toho vzít ponaučení.

Taliban utiskuje ženy, pohrdá demokracií a zabíjí britské vojáky: je to naprosto odporná organizace. Ale zabíjení britských a spojeneckých vojáků bychom mohli zítra zastavit, když stáhneme naše jednotky. Je to vražedná, nesmyslná válka, kterou jednoduše nelze vyhrát.

José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra (PPE). – (ES) Paní předsedající, v Afghánistánu má problém mezinárodní společenství, a ne pouze Spojené státy. Prezidentu Obamovi trvalo tři měsíce, než vytvořil globální strategii reagující na alarmující zprávu generála McChrystala.

Je dobře známo, že nová strategie zahrnuje krátkodobé posílení vojenské přítomnosti, stažení v roce 2011, postupné předání bezpečnostních prvků afghánským silám, lepší koordinaci mezi civilními a vojenskými akcemi a soustředění na velká města.

Nyní je, paní Ashtonová, velkou výzvou formulovat a určit reakci Evropy, zejména na londýnské konferenci. Ve svém prohlášení jste zmínila dvě klíčová slova. Řekla jste, že naše reakce musí být koordinovaná s mezinárodními orgány a že podporujeme koordinaci s Organizací spojených národů. Také jste uvedla, že naše reakce musí být soudržné.

V tomto ohledu mám dvě připomínky, paní Ashtonová. V roce 2005 jsem měl tu čest vést parlamentní volební pozorovatelskou misi a měl jsem příležitost se setkat s velitelem Mezinárodních podpůrných bezpečnostních sil (ISAF) generálporučíkem Grazianem, jemuž končí služba v Prozatímních jednotkách OSN v Libanonu (UNIFIL). 44 zemí v ISAF (28 z nich jsou členské země NATO) v současné době tvoří heterogenní sílu, která ve stávajícím boji proti povstalcům nezajišťuje efektivní reakci.

Druhým podstatným aspektem, paní Ashtonová, je, že válku není možné vyhrát – a nyní v Afghánistánu probíhá válka –, aniž bychom měli civilní obyvatelstvo na své straně, na straně mezinárodní koalice. Domnívám se, paní Ashtonová, že jedním z hlavních cílů Evropské unie by mělo být zaměřit naše úsilí, na něž proudí 1 miliarda EUR z finančních prostředků Evropské unie, tak, abychom se postarali o to, že civilní obyvatelstvo bude na naší straně.

Richard Howitt (S&D). – Paní předsedající, dovoluji, abych začal vzpomínkou na vyššího svobodníka Adama Drana z Královského pluku Anglů, pocházejícího z Bury St Edmunds v mém volebním obvodu, který 7. prosince ve věku 23 let zahynul v provincii Helmand jako stý příslušník britských ozbrojených sil, který byl letos zabit.

Naše mysl by měla být s Adamovou rodinou a všemi rodinami, evropskými, afghánskými a pákistánskými, které utrpěly takovou ztrátu.

S ohledem na takovou oběť máme my v tomto Parlamentu povinnost zaručit, že uděláme vše, co můžeme, pro podporu míru a prosperity v Afghánistánu. Pokud máme brát vážně nové lisabonské změny a řádnou společnou zahraniční politiku EU, neexistuje potřebnější místo, kde bychom se měli osvědčit, než pustiny Afghánistánu. Především bychom měli zajistit vhodné sladění aktivit jednotlivých členských států stojících za touto strategií a zadrhuje je třeba přivítat dnešní závazek vysoké představitelky Unie paní Ashtonové, že již brzy po novém roce budeme mít v Afghánistánu výrazného nového zástupce ve společné funkci. Obojí je lakmusovým papírkem účinnější práce EU v rámci smlouvy a předzvěstí našeho budoucího řešení pro Afghánistán.

S tím je konečně spojeno, že členské státy musí zajistit, aby EUPOL získal 400 slíbených policistů; to je absolutně nezbytné, aby mohly řádně fungovat vlastní afghánské služby vynucující právo.

Charles Goerens (ALDE). – (FR) Paní předsedající, rád bych přímo ozřejmil, že zásadně nesouhlasím s poznámkami, které právě učinila paní Sinclairová vůči paní Ashtonové.

Paní předsedající, jedno ze čtyř dětí v Afghánistánu se nedožije věku pěti let, v zemi vyznačující se sociálním a zdravotním deficitem, které je možné přinést demokracii a především větší bezpečnost. Pravděpodobnost konfrontace s Pákistánem dává Talibanu podnět k mobilizaci a zdůrazňuje potřebu řešit problémy Afghánistánu z regionální perspektivy. K tomu je třeba dodat, že neschopnost překonat situaci pouze vojenskými prostředky předurčuje Evropskou unii s jejím rozsáhlým spektrem nástrojů, aby hrála specifickou úlohu.

NATO, které je v první řadě odpovědné za vojenský aspekt, dosahuje tváří v tvář afghánské výzvě svých mezí. Humanitární akce Evropské unie, její součinnost a nástroje rozvoje a její stále efektivnější diplomacie jistě nejsou zárukou úspěchu, ale pokud tuto podporu odepřeme, akce NATO jsou odsouzeny k neúspěchu.

Nová kombinace všech těchto faktorů – a v to je třeba doufat – snad přinese slibnější vyhlídky pro afghánské občany. I když odpovědnost Evropské unie je v současné situaci velká, odpovědnost Afghánistánu, který je dosud příliš zkorumpovaný, rozdělený a dezorganizovaný, je rozhodující.

Nezapomeňme, že partnerství nabídnuté Afghánistánu může přinést úspěch, jedině když obnovu země bude podporovat dostatečný počet jejích obyvatel. Ačkoliv je to obrovský úkol, není důvod nečinně přihlížet a nechat země na pospas nejružnějším formám fundamentalismu.

Nicole Kiil-Nielsen (Verts/ALE). – (FR) Paní předsedající, ano, budeme muset uniknout z afghánské pasti, do které jsme spadli kvůli politice prováděné Georgem Bushem. Otázkou ovšem není, kdy se stáhneme z Afghánistánu, ale jak se z něho stáhneme.

Pokud nezpochybníme bezpočet omylů, kterých se dopustilo mezinárodní společenství, ocitneme se v nebezpečí, že zcela ztratíme důvěru a podporu afghánských obyvatel ve prospěch Talibanu. Militarizace humanitární a rozvojové pomoci musí být zastavena, protože vytváří zmatek v myslích lidí a diskredituje nevládní organizace.

Musíme daleko více spoléhat na rodící se občanskou společnost a na afghánské reformisty. Proč je Evropa v Afghánistánu? Protože to chtějí Spojené státy, nebo aby zbavila tuto zemi tmářství a násilí? Je třeba posílit nejefektivnější afghánské struktury, preferovat investice do veřejných služeb – vzdělání, zdravotní péče a dopravy – a podporovat řádnou správu místní výkonné moci, protože kultura těchto zemí vyžaduje, abychom respektovali význam národního státu. Evropa by měla například podporovat Habíbu Sarábíovou, guvernerku provincie Bamján. Její jmenování je první v historii této země, do které, jak si vzpomenete, jsme vstoupili v roce 2001, abychom pomohli ženské části obyvatelstva.

Geoffrey Van Orden (ECR). – Paní předsedající, při čtení akčního plánu EU pro Afghánistán a Pákistán byste mohli nabýt dojmu, že celá situace závisí na tom, co udělá Evropa.

Věřím, že Evropská unie by mohla zajistit užitečný, praktický příspěvek, ale ten je třeba definovat v kontextu širšího, mezinárodního úsilí a měl by se zaměřit na určité specifické aktivity, kde by zapojení EU mohlo přinést skutečnou hodnotu. Je to příliš vážná věc, než aby Evropa mohla něco předstírat. V dokumentu, který má něco přes tucet stránek, jsem našel jen stručné odkazy na Spojené státy, a co je snad ještě více příznačné, pouze jeden odkaz na NATO, a je to konec konců mise NATO ISAF, která je rozhodující pro naše úsilí.

Bez bezpečnosti a stability není možné zajistit řádnou státní správu ani žádný smysluplný program obnovy a rozvoje.

V civilní oblasti evropské země a samotná EU od roku 2001 napumpovali do Afghánistánu 8 miliard EUR, ale zdá se, že tato obrovská částka jen málo mění situaci; máme ponětí, kolik se z této částky ztratilo?

Je třeba vytvořit komplexní mezinárodní plán pro Afghánistán, ale musíme přeci vidět, kam příspěvek EU zapadá v širším, mezinárodním závazku.

Cornelia Ernst (GUE/NGL). – (DE) Paní předsedající, dnes, po osmi letech, všichni v podstatě víme, že předchozí afghánská strategie založená na vojenské síle selhala. Nevyváženost mezi vojenskými operacemi na jedné straně a nedostatečnými prostředky pro civilní účely na straně druhé přímo brání zlepšení životních podmínek v Afghánistánu.

Tudíž nejdůležitější zprávou od skupiny Konfederace Evropské sjednocené levice a Severské zelené levice je, že potřebujeme radikální změnu strategie. Potřebujeme radikální změnu, odpoutání strategie od vojenské síly a především její větší zaměření na obyvatele. Čtyřicet procent Afghánců je nezaměstnaných a více než polovina z nich žije v naprosté bídě bez jakékoliv lékařské péče nebo přiměřeného vzdělání. Je třeba se zaměřit na sociální otázky a právě to očekávám od Rady, Komise a všech zúčastněných aktérů.

To samozřejmě zahrnuje zlepšení řádné správy, posílení zemědělství a integraci bývalých talibánských bojovníků. Říkám však co nejpřímněji, že pokud v tomto půjdeme jen na půl cesty a znovu se zase budeme spoléhat na vojenskou sílu, promarníme naše šance. Čas se nám krátí!

Philippe Juvin (PPE). – (FR) Paní předsedající, domnívám se, že v těchto velmi komplikovaných záležitostech musíme přijít s nějakými jednoduchými myšlenkami.

Moje první otázka je jednoduchá: Proč jsme šli do Afghánistánu? Do Afghánistánu jsme šli s jediným cílem: Odstranit výcvikové tábory Al-Kajdy, opěrné body mezinárodního terorismu, které nás ohrožovaly a ohrožovaly stabilitu v regionu. V současné době tyto tábory neexistují.

Můj druhý postřeh je, že naneštěstí, ať už se nám to líbí nebo ne, západní jednotky rozmístěné v Afghánistánu jsou stále více považovány za okupační síly a již nikoliv za přátelské síly. Toto je hlavní, každodenní problém, který musíme mít na zřeteli. Ať se ti, kdo tvrdí něco jiného, zajedou podívat, co se v této zemi děje.

Třetím faktem je, že bezpečnostní situace se významně zhoršila. V roce 2004 bylo možné vyjít za Kábul. Dnes je Kábul jedním obrovským opevněným táborem. Jestliže se tedy nepoučíme ze selhání našich akcí v oblasti a budeme opravdu uplatňovat pouze staré metody, budou se takové neúspěchy opakovat.

Co z toho všeho plyne? Skutečně se domnívám, že je třeba uznat, že jsme odstranili Al-Kajdu – to je skutečný výsledek – a že se musíme stáhnout. Můžeme se stáhnout ihned, dnes? Ne, protože pokud bychom se stáhli, nepochybně by to způsobilo chaos a možná by to vedlo k návratu táborů, proti kterým bojujeme. Naše stažení proto musí být doprovázeno splněním určitých podmínek.

Nejdříve, jak všichni říkají, musíme předat klíče k řešení samotným Afgháncům; musíme zajistit, že konflikt bude pouze afghánským konfliktem. Zadruhé je třeba zahájit dialog se všemi povstanci, a všimnete si, že jsem neřekl „s Talibanem“, protože slovo „Taliban“ je velmi omezující. Za třetí je třeba připustit, že sociální úroveň nebude ideální. Nemysleme si, že naše evropská kritéria jsou kritéria, která by měla být přizpůsobena pro Afghánistán. Toto musíme akceptovat.

Paní předsedající, je vždy obtížnější ukončit vojenskou operaci než ji začít, a aby ji bylo možné ukončit, musíme mít na zřeteli původní cíl, kterým bylo zajistit, že budou odstraněny tábory Al-Kajdy. To je dnes splněno.

Ana Gomes (S&D). – (PT) Rada říká, že situace v Afghánistánu a Pákistánu má přímý dopad na Evropu. To je vlastně hlavní zpráva, kterou budeme muset být schopni čestně a odvážně předat občanům Evropy. V tomto ohledu vítám nový akční plán EU pro Afghánistán a Pákistán, který zahrnuje investice do rozsáhlého programu budování kapacit na všech úrovních afghánské administrativy.

Efektivní realizace tohoto akčního plánu jako prostředku sjednocení evropského úsilí v Afghánistánu je jediný způsob, jak lze přispět k vybudování státu, který je nezbytné pro ukončení války a zaostalosti. Evropa nemůže Afghánce opustit a není v této zemi, protože tak rozhodli Američané. Mezinárodní vojenská a civilní přítomnost bude nadále potřebná po mnoho nadcházejících let.

Svoje vystoupení uzavřu tím, že silně odsuzuji rozhodnutí francouzské vlády násilně repatriovat Afghánce, kteří uprchli před válkou v jejich zemi.

Reinhard Bütikofer (Verts/ALE). – (DE) Paní předsedající, pokud existuje nějaká věc, kterou skutečně nepotřebujeme v hořké realitě, kterou zažívá Afghánistán, jsou to okázalé řeči. Když to říkám, dívám se vaším směrem, paní baronko Ashtonová. Hovořila jste o členských státech zapojených do mise výcviku policie EUPOL. Stalo se tak skutečně? Pokud je tomu tak, jak je možné, že dosud není těch 400 policistů na místě? To je směsice neupřímnosti a absurdity. Jsme poctiví v tom, co říkáme?

Již před dvěma roky bylo uvedeno v European Security Review, že nízký počet policejních instruktorů zpochybňuje reálné závazky Evropy. Proč nefinancujeme vycvičené policisty, abychom zabránili, že se přidají k vojenským diktátorům nebo k Talibanu? Nestálo by to moc a bylo by to velmi účinné. Mám dojem, paní baronko Ashtonová, že Evropa je plná honosných řečí, ale je ostudné, jak slabé a nedostatečné jsou její činy.

Michael Gahler (PPE). – (DE) Paní předsedající, zvolený název „nový akční plán pro Afghánistán a Pákistán“ je příhodný. Ovšem to, co zde bylo představeno, mi připadá spíše jako dva samostatné akční plány předkládané vedle sebe.

V podstatě souhlasím s tím, co bylo o obou zemích řečeno. V Afghánistánu jsme se doufám poučili z minulých chyb a podle toho přizpůsobíme své politiky a struktury. Co se týká Pákistánu, jsem potěšen, že nová politika je vnímána jako návazání na moji zprávu z pozorování voleb. Pro země, ve kterých jsem působil ve volebních pozorovatelských misích, je, domnívám se, jen správné, že začleňujeme doporučení do našich specifických politik vůči těmto zemím.

V reakci na tuto rozpravu ze strany Rady a Komise bych chtěl, aby společná strategie pro tyto dvě země byla jasněji vysvětlena, jelikož musím například potvrdit, že v tomto regionu máme tisíc kilometrů dlouhou hranici, kterou není možné náležitě kontrolovat ani na jedné straně, zatímco politika, kterou provádíme na jedné straně této hranice, bude mít přímé účinky na druhou stranu. Tedy jaké struktury vlastně chceme vytvořit? Jak chceme navázat dialog mezi afghánskou a pákistánskou vládou? Jak můžeme zajistit, že naši politiku přijmou místní obyvatelé? To jsou otázky, na které stále ještě potřebujeme odpovědi, a já doufám, že je dostaneme.

Ioan Mircea Pașcu (S&D). – Paní předsedající, akční plán pro Afghánistán a Pákistán přijatý v říjnu je sám o sobě dobrým dokumentem. Jeho cílem je vytvořit podmínky pro vrácení odpovědnosti z rukou mezinárodního společenství, včetně EU, afghánskému státu, přičemž mezinárodní společenství bude hrát podpůrnou úlohu. Očekává se, že dalších 30 000 amerických vojáků vytvoří situaci, ve které by odpovědnost mohla být předána afghánským silám do roku 2011, kdy začne stahování amerických jednotek.

Dokonce i kdyby EU a USA měly podobné cíle, a to vytvoření podmínek, za kterých bude afghánský stát schopen převzít odpovědnost za svoje vlastní záležitosti, časový rámec pro dosažení těchto cílů je nevyhnutelně odlišný. Dostatečné bezpečnosti bude muset být dosaženo do roku 2011, zatímco vybudování státu bude nevyhnutelně trvat déle.

Potom vzniká otázka: za předpokladu, že se do roku 2011 nedosáhne dostatečné bezpečnosti nebo se bezpečnost po stažení USA znovu zhorší, bude EU, již zapojená do budování státu, připravená převzít také úkol, kterým je zajištění bezpečnosti? Já myslím, že ne – a potom budeme mít problém.

Francisco José Millán Mon (PPE). – (ES) Paní předsedající, jsem potěšen, že švédské předsednictví posílilo závazek Evropské unie podporovat stabilitu a rozvoj Afghánistánu prostřednictvím akčního plánu. Samozřejmě bych rád věděl více o financování tohoto plánu, co se týká Afghánistánu.

Dalším důležitým momentem pro Afghánistán bude londýnská konference, která se má konat v lednu. Na této konferenci si vyslechneme konkrétní přísliby Evropské unie a jejích členských států. Od nové afghánské vlády bychom měli také slyšet o četných závazcích, které musí přijmout v oblastech, jako je boj s korupcí a obchodováním s drogami. Jsem poněkud znepokojen zprávami z dnešního tisku o projevu, který včera pronesl prezident Karzáí o otázce korupce.

Dámy a pánové, rozhodnutí prezidenta Obamy navýšit vojenský kontingent o 30 000 vojáků je velmi čerstvé. Afghánistán je zkrátka v rozhodujícím stádiu a Spojené státy a Evropa musí pracovat velmi koordinovaně.

V Afghánistánu není v sázce jen prosperita a svoboda Afghánců, ale také stabilita regionu, včetně tak důležité země, jako je Pákistán. V sázce je také naše vlastní bezpečnost vzhledem k pokračující hrozbě, kterou představuje Al-Kajda, jak již bylo řečeno.

Věrohodnost NATO a tak zvaného Západu ve značné míře závisí také na výsledcích v Afghánistánu. Nemůžeme selhat. Abychom však uspěli, potřebujeme podporu našich vlastních občanů, jak již bylo také

řečeno. Tato podpora je podmíněná transparentností a srozumitelností. Musíme vysvětlovat, že naši krajané v Afghánistánu jsou vážně ohroženi, ale musíme také zdůraznit význam mise a to, že selhání nemůže být alternativou. Jak jsem říkal, v sázce je mnoho důležitých faktorů.

Elmar Brok (PPE). – (DE) Paní předsedající, jeden afghánský přítel mi jednou řekl, že je dobrá věc, že Západ podniknul invazi do Afghánistánu, ale připomenul, že v afghánské historii se stal každý, kdo zůstal déle než jeden rok, okupantem, i kdyby předtím přicházel jako osvoboditel. To bylo v roce 2001. Nyní se nacházíme v roce 2009 a přesně to se stalo.

Taliban ovládá fakticky 80 % země a vojenské vedení USA, stejně jako evropští ministři obrany, říkají, že tuto válku není možné vyhrát vojenskými prostředky. Co je potom cílem? Země, kterou nemáme pod kontrolou, nemůže být přeměněna v demokracii a cokoliv dalšího z centra, když nikdy neměla centralizovanou formu vlády. Jinými slovy, nedávalo by smysl soustředit se na Al-Kajdu a terorismus a potom se stáhnout? Na tyto otázky je třeba odpovědět.

Potřebujeme také odpovědi na otázky, které zcela správně vznesl pan Van Orden v souvislosti se sloučením tohoto akčního plánu s obecným strategickým cílem, londýnskou konferencí, plánem prezidenta Obamy pro Afghánistán a tak dále. Jsou tyto záležitosti vzájemně konzistentní? Je proto velmi správné a nezbytné mít k Afghánistánu a Pákistánu kombinovaný přístup a také zohlednit to, co bylo konec konců řečeno v souvislosti s Indií.

A co je nejdůležitější, musíme dohlížet nad vnitřním vývojem. Když v zemi s vycvičenými vojáky a policisty, kteří nemají žádný vlastní cíl, přestane působit zahraniční vojenský tlak, podle mých zkušeností se nikdy nestane, že by takoví vojáci a policisté opustili ideologii občanské války, která určitě nějaký cíl má. To vždy vítězí! Historie to také ukazuje, a proto se velmi obávám, že tomu, co zde děláme, může chybět kontinuita. Skutečně bychom měli zvážit, jaký typ plánu by nám umožnil rozumným způsobem stáhnout jednotky a současně skoncovat s terorismem.

Lara Comi (PPE). – (IT) Paní předsedající, dámy a pánové, bezpečnostní situace v Afghánistánu se v poslední době zhoršila kvůli nedostatku plné kontroly nad oblastí. Rozlehlé oblasti země jsou ovládány kmenovým právem, tedy nikoliv státními zákony. Pocit nedostatku bezpečnosti se rozšířil také do větších měst, navzdory pokračujícímu nasazení a monitorovacím akcím jednotek ISAF.

Jelikož je boj proti terorismu úzce svázaný s aktivitami prováděnými v této oblasti, je jasné, že se Spojené státy, spojenecké země a NATO nemohou stáhnout. Naše pokračující přítomnost a dosažení úspěchu v Afghánistánu do velké míry závisí na politickém a vojenském přístupu, který bude sdílený na mezinárodní úrovni a zaměřený na regionální přístup na území Afghánistán i Pákistánu.

V tomto smyslu nový akční plán Evropské unie představuje významný krok v posílení bezpečnosti a v citlivém procesu budování kapacit demokratických institucí, lidských práv a sociálně ekonomického rozvoje v regionu.

Janusz Władysław Zemke (S&D). – (PL) Paní předsedající, myslím, že akční plán Evropské unie jde správným směrem, protože naše pomoc se musí týkat dvou oblastí. První oblastí je zlepšení bezpečnosti. Druhou oblastí je zlepšení podmínek, ve kterých lidé žijí. Je možné říci, že pokrok v první oblasti – týkající se bezpečnosti – bude mít příznivý vliv na životní podmínky obyvatel, zatímco pokrok v druhé oblasti – týkající se zlepšení životních podmínek – bude podporovat zlepšení bezpečnosti.

Myslím ovšem, že bychom se měli nepřetržitě ptát na efektivitu naší pomoci. Podle mého mínění by tato pomoc mohla být mnohem účinnější, kdybychom mohli počítat s podporou okolní střední Asie. Zejména bych chtěl vybídnout Evropskou unii, paní Ashtonovou a paní Malmströmovou, aby navázaly kontakt s Ruskem a Tádžikistánem, protože jsou to země, které by mohly být velmi užitečné, zejména co se týká logistiky a dopravy zásob pro obyvatelstvo.

Sajjad Karim (ECR). – Paní předsedající, v současné době každodenně dochází v Afghánistánu i Pákistánu k bombovým útokům. Cílem útoků jsou školy, nákupní centra, městská centra a dokonce vojenská velitelství.

Pákistánská armáda úspěšně vytlačuje teroristy pronikající z Afghánistánu do Pákistánu, ale musím se sám zeptat: odkud tito teroristé neustále dostávají zbraně? Je příliš zjednodušující tvrdit, že to je vnitřní záležitost Pákistánu. Je to mnohem složitější.

Ministryně Malmströmová zcela správně nadnesla otázku regionální spolupráce. Budeme prostřednictvím naší nové funkce pro zahraniční věci, paní vysoká představitelko Unie, jednat se sousedy Pákistánu, abychom je povzbudili, aby udělali vše, co je v jejich silách, aby Pákistánu v těchto těžkých dobách pomohli?

Je také jistě pravda, že i když mezi Pákistánem a Indií existuje nedůvěra – a já jsem velkým zastáncem toho dát tyto dvě země dohromady –, zatím jsme v této věci dosáhli jen malého pokroku. A dokud se nevyřeší klíčová otázka Kašmíru, obávám se, že se velkého pokroku nedosáhne.

Ivo Vajgl (ALDE). – (SL) Podle mého názoru nebude mít akční plán smysl, pokud nezdůrazní evropskou politiku, to znamená evropský přístup k Afghánistánu. Jsme zde již hluboce zainteresováni a nemůžeme pouze doprovázet rozhodnutí našich hlavních spojenců, která – pro nás překvapivě – dělají v některých strategických záležitostech.

Myslím, že v tomto akčním plánu je důležité jasně dát prioritu civilním iniciativám. Měli bychom jednou pro vždy pohrbit myšlenku vojenského vítězství. Nemůžeme zvítězit na území, jehož obyvatelé nás všechny, kteří jsme zde, abychom jim pomáhali, považují za okupanty a Taliban za takzvané bojovníky za svobodu.

Rád bych se připojil k těm z vás, kteří zdůraznili potřebu regionálního řešení a potřebu většího zapojení zemí v regionu, které sousedí s Afghánistánem a mají větší důvěru obyvatel.

Arnaud Danjean (PPE). – (FR) Paní předsedající, o akčním plánu pro Afghánistán toho bylo řečeno mnoho. Pokud mohu mluvit za sebe, je mi líto, že prezentace, které jsme si dnes vyslechli, nekladou trochu větší důraz na vazbu mezi misí EUPOL a misí NATO v Afghánistánu. Toto je mise, kterou musíme uskutečnit. Kvantitativní a kvalitativní problémy, se kterými se tyto mise střetávají, jsou způsobeny hlavně vazbou na NATO, a aby byly efektivní, musíme je řešit co nejrychleji. Rád bych, aby se o tom více hovořilo.

Moje otázka se týká Pákistánu, jeho chronické nestability, která, jak všichni víme, je určitým faktorem v krizi pro celý region i pro Afghánistán. Z akčního plánu jsem vyrozuměl, že se součinností s Pákistánem se počítá v boji proti terorismu a v bezpečnostní oblasti. V této zemi, jak víme, existuje významné a někdy také strukturální a organizační propojení mezi radikálními islámskými hnutími, která operují v Kašmíru a na afghánské hranici. Chtěl jsem se ujistit, že charakter a časový rámec pomoci považujeme za dobře odhadnutý, aby se předešlo extrémně nepříznivým a škodlivým dopadům tohoto propojení.

Corina Crețu (S&D). – (RO) Po více než osm let naše země promařňovaly lidské životy, energii a obrovské finanční prostředky v zemi zpustošené válkou, kde se již utopily dvě říše, britská a sovětská. Naneštěstí politické a vojenské posílení vlivu Talibanu, chudoba pustošící zemi, postavení žen, obchod s opiem a rozšířená korupce jsou životní realitou, která zvyrazňuje selhání operací prováděných v Afghánistánu.

Domnívám se, že strategie Evropské unie musí čelit rostoucím vyhlídkám na chaos a násilí posílením vojenské přítomnosti a zvyšováním její účinnosti a také zintenzivněním úsilí o obnovu, rozvoj a demokratizaci Afghánistánu. Větší rozvojová pomoc v Afghánistánu v podstatě znamená investici do naší bezpečnosti. Proto musíme vyvinout maximální možné úsilí, abychom tento zkrachovalý stát udrželi nad vodou a zaručili jeho obyvatelům minimální úroveň fyzické a materiální bezpečnosti.

PŘEDSEDAJÍCÍ: pan McMILLAN-SCOTT

Místopředseda

Piotr Borys (PPE). – (PL) Pane předsedající, situace v Afghánistánu je v současné době nejdůležitějším problémem, kterému čelí mezinárodní instituce, a nyní, když vstoupila v platnost Lisabonská smlouva, Evropská unie obzvlášť. Tento těžký úkol není možné zvládnout bez tří základních součástí naší strategie: zaprvé je to úspěch velmi ambiciózní dvouleté vojenské mise, která musí skončit porážkou Al-Kajdy a získáním části vůdců Talibanu na stranu vlády. Za druhé je to stabilita v Pákistánu a celém regionu, včetně Indie – to je druhý klíčový úkol – a za třetí je potřeba vybudovat občanskou společnost. Třicet let války představuje obrovský problém. Je to nevzdělaná společnost – více než 90 % obyvatel neumí číst. Vzhledem k tomu je potřebná masivní sociální pomoc, aby bylo možné vybudovat právní stát, řádnou správu země a sociální péči.

Chci říci, že ke dnešnímu dni v Afghánistánu vzrostl počet dětí navštěvujících školy ze 700 000 na 7 000 000 a v souvislosti s tím patří ke klíčovým problémům, které bude muset řešit paní Ashtonová, zejména potřeba efektivní finanční pomoci pro budování občanské společnosti v této zemi.

Martin Ehrenhauser (NI). – (DE) Pane předsedající, snad mi jako členovi delegace pro vztahy s Íránem dovolíte, abych učinil stručnou poznámku. Nedávno Evropský parlament vedl rozpravu s íránským velvyslancem v Bruselu. Když jsem se zeptal, proč se od nástupu íránského prezidenta do funkce zečtyřnásobil počet rozsudků smrti, přisuzoval to nárůstu obchodu s drogami na hranicích regionu mezi Íránem

a Afghánistánem. Chtěl jsem se zmínit o tomto výroku, aby se tento problém bral spolu s korupcí v akčním programu také přiměřeně v úvahu.

Cecilia Malmström, *úřadující předsedkyně Rady*. – (SV) Pane předsedající, Rada je opravdu vděčná za obrovský zájem Evropského parlamentu o tento problém. Odpovím na některé vaše otázky.

Pan Kasoulides: akční plán vychází z regionální perspektivy. To je úplně nejdůležitější. Enormní důraz je kladen na řádnou státní správu, boj proti korupci a principy právního řádu, a to je práce, na kterou se orientuje. V těchto oblastech bude Afghánistán a Pákistán potřebovat naši podporu ještě velmi, velmi dlouhou dobu. Pan Kasoulides má pravdu, když říká, že jsme nevěnovali dostatečnou pozornost otázce drog. Podporujeme dosavadní úsilí, například spolupráci s UNIDOC a její technickou podporu. To musí pokračovat. Nejdůležitější ovšem je podporovat práci, kterou dělá afghánská vláda, a vytvořit větší prosperitu a dobrou sociální správu.

Panu Arlacchimu bych chtěla říci, že souhlasíme, že úsilí vyvíjené do dnešního dne nebylo dostatečně koordinované. To je problém EU, a proto je tak důležité, abychom nyní měli tento plán. Švédské předsednictví během podzimu také velmi usilovalo o získání typu informací, jaké požadujete – kdo co dělá a jak –, aby získalo celkový přehled o situaci. Nyní máme lepší obrázek a velmi se těšíme na vaši zprávu, která nám může pomoci pokročit v této práci, a také na spolupráci s vámi a s Výborem pro zahraniční věci.

Panu Danjeanovi bych chtěla říci, že EUPOL je velmi důležitou součástí naší spolupráce a nejdůležitějším faktorem pro afghánskou vládu, co se týká práce civilní policie. Ukázalo se, že tu funguje silné vedení. Kvality EUPOLu uznávají všechny strany – Afghánci, USA a další. Síly jsme navýšili o 280 mezinárodních pracovníků. Je nám líto, že členské státy nebyly schopné poskytnout 400 pracovníků, které požadujeme, a nyní žádáme o další příspěvní, protože chceme, aby se členské státy zapojily.

V současnosti je situace taková, že EUPOL posiluje svoje aktivity v šesti strategických oblastech, kde věříme, že můžeme přidat hodnotu: policejní zpravodajská služba, vyšetřování trestných činů, struktura velení policie, vazby mezi policií a žalobci, boj s korupcí a také lidská práva a rovnost. To jsou afghánské priority. NATO se nyní zapojuje do výcviku policie v rámci své mise a samozřejmě musíme v této oblasti posílit spolupráci.

Konečně bych ráda uvedla, že akční plán je velmi důležitý v tom, že umožňuje EU lépe a koordinovaněji využít své zdroje. Musíme se soustředit na realizaci všech těchto dobrých myšlenek. Můžeme tak činit v rámci regionální perspektivy, převzetí odpovědnosti samotnými vládami Afghánistánu a Pákistánu a zaměřením na naše politické priority, právní stát, demokracii a lidská práva.

EU je jeden partner. Velmi důležitý partner, ale v regionu působí také další partneři, se kterými musíme přirozeně spolupracovat. Těšíme se na londýnskou konferenci, na které, jak doufáme, prezident Karzái předloží své plány, a očekáváme, že potom budeme moci zvýšit naši podporu.

Podpora EU je dlouhodobá a trvalá a musí být udržitelná. To je signál, který musíme vyslat. Vyžádá si to čas. Musíme být realističtí. Před námi je spousta práce. Proto potřebujeme angažovanost EU. Je třeba vyslat signál, že jsme dlouhodobě zainteresováni – v neposlední řadě v zájmu žen a dětí, jak mnozí poslanci uváděli.

Catherine Ashton, *jmenovaná místopředsedkyně Komise*. – Pane předsedající, chci jen vyzdvihnout, pokud mohu, několik klíčových témat, která nadnesli vážení poslanci Parlamentu.

Souhlasím s předsednictvím Unie, že v otázce narkotik musíme usilovat o komplexní reakci, která skutečně spojí prvky rozvoje venkova se sociálními otázkami a samozřejmě s právním řádem. Je velmi důležité, abychom tento problém řešili ze všech různých hledisek.

Souhlasím s tím, co vážení poslanci říkali o významu civilních otázek. Skutečně jsme dosáhli významného pokroku; řada členských států se těmito věcmi zabývá. Jen jeden příklad: v roce 2002 jsme podpořili zdravotní péči pro asi 7 % obyvatelstva; nyní, v roce 2009, je to 85 %. Mohu uvést další příklady; toto je jeden, na kterém, myslím, můžeme nepochybně ukázat, co děláme a jak efektivně to na místě funguje. Souhlasím také s tím, co říkali někteří poslanci, například paní Lambertová, o naprosto klíčovém významu podpory dětí, a samozřejmě také o významu odborné přípravy v zájmu zaměstnanosti dospělých.

K fondům: S potěšením mohu říci, že jsou to velmi dobře spravované fondy. Jsou spravovány prostřednictvím OSN nebo Světové banky a předpokládám, že vážení poslanci dostanou průběžnou zprávu. Poslední, kterou zde mám, je z července 2009. Pro ty z vás, kteří ji nečetli, můžeme zajistit kopie. Tato zpráva velmi jasně a přesně ukazuje, kam jdou finanční prostředky, kolik se přesně utratilo a jaký očekáváme efekt. Ale souhlasím s tím, že je třeba zvyšovat efektivitu. K tomu vždy existuje prostor. Jedním z úkolů mojí funkce je shromáždit

informace o působení v oblasti, zajistit větší soudržnost a efektivitu naší práce. Řada kolegů se zmiňovala o potřebě zajistit plnění závazků ohledně EUPOLu.

Mluví se o tom, že musíme spolupracovat s NATO; již jsem měla jednu schůzku s generálním tajemníkem NATO a šla jsem se s generálem McChrystalem, panem Richardem Holbrookem a s ministryní zahraničí paní Clintonovou, abychom jednali o Afghánistánu. Již připravujeme londýnskou konferenci, na které budeme pokračovat v dialogu s těmito důležitými a klíčovými partnery.

Samozřejmě je velmi důležité, co bylo řečeno o regionálních aspektech. V rámci akčního plánu skutečně chceme budovat regionální spolupráci. Pokračují: velmi praktické práce na rozvoji této spolupráce, zejména na rozvoji železničních tratí, obchodní spolupráce atd. Ale naprosto souhlasím: měli bychom dělat ještě více.

Londýnská konference, která se bude konat 28. ledna, je dalším významným milníkem. Konference bude řešit otázky bezpečnosti, státní správy a sociálního, ekonomického a regionálního rozvoje – jsou to velmi důležité otázky. K tématům, která jsem osobně určila, patří vzdělání, zdravotní péče, hospodářský rozvoj, obchod, spravedlnost a lidská práva, což jsou oblasti, o kterých mohu říci, že s nimi mám velké zkušenosti.

Předsedající. – Rozprava je ukončena.

Písemná prohlášení (článek 149 jednacího řádu)

Charalampos Angourakis (GUE/NGL), písemně. – (EL) Nový akční plán EU pro Afghánistán a Pákistán byl vypracován za účelem uskutečnění strategické ambice Evropské unie hrát v Afghánistánu a Pákistánu a celé této oblasti ještě aktivnější imperialistickou úlohu. V Pákistánu prosazuje dohodu o volném obchodu, která umožní větší průnik sjednocujících euromonopolů do jižní Asie. V Afghánistánu se EU snaží stabilizovat svou přítomnost ještě více, a to jak nezávisle prostřednictvím policejní mise EUPOL v Afghánistánu, tak v rámci NATO prostřednictvím rozvoje Evropských policejních sil. Imperialistický boj o podíl na kořisti se zostřuje i přes strategii spolupráce s USA a NATO. EU se s balíčkem peněz v hodnotě 1 miliardy EUR ročně a různými „rozvojovými programy“ snaží posílit postavení evropského kapitálu při drancování okupované země a získávání odrazového můstku k vykořisťování národů a bohatství v oblasti jako celku. Současně se politika „vývozu demokracie“ snaží na imperialistickou okupační strukturu rozšířit podporu demokracie. Národy si nemohou zvolit „lepšího imperialistu“. Musí zesílit svůj boj proti plánům všech imperialistů, aby se setřásl jho okupace v Afghánistánu a v oblasti jako celku.

Elena Băsescu (PPE), písemně. – (RO) Problémy postihující Afghánistán a Pákistán se neomezují jen na tyto země. Ovlivňují vlastně nás všechny. Mise zahájená v Afghánistánu musí být dovedena ke konci. S ohledem na to Rumunsko otevřeně zvažuje možnost navýšení své účasti v této zemi včetně posílení výcviku armády a zajištění lékařské a institucionální podpory. Rumunsko má v současné době v Afghánistánu rozmístěno 1 020 vojáků, jejichž účast při zajišťování míru a stability naší spojenci jednomyslně oceňují. Musíme se zapojit nejen na vojenské frontě, ale i při posilování afghánských státních institucí, zajištění řádné správy na místní a regionální úrovni, při boji proti korupci a pašování drog, výcviku policejních důstojníků a zajištění technické pomoci pro rozvoj zemědělství. V tomto ohledu bych ráda zmínila oznámení Catherine Ashtonové o navýšení finančních prostředků, které Evropská komise vyhrazuje pro rozvoj v Afghánistánu. Činnosti Evropské unie v Afghánistánu a Pákistánu musí být koordinované. Situace v obou zemích je úzce propojena a úspěch v jedné závisí na úspěchu ve druhé z nich. Evropská unie musí pokračovat ve svém partnerství s Pákistánem a pomoci této zemi v jejím boji s extremismem a terorismem, jakož i v oblasti obchodních vztahů a prosazování lidských práv.

Ricardo Cortés Lastra (S&D), písemně. – (ES) Je třeba zajistit dostatečnou mezinárodní přítomnost, která by pomohla nastolit základní podmínky míru a bezpečnosti, aby mohla být posílena kapacita správy země a právní stát, aby se bojovalo proti korupci a byla dodržována lidská práva.

Mluví-li o státní správě, mám na mysli i nižší úroveň, blíží občanům, a správu v širším smyslu, zahrnující všechny zúčastněné subjekty v Afghánistánu. Rozvoj země a rozvoj zemědělství, infrastruktury a obchodních sítí naléhavě vyžadují ovzduší míru a stability a především ochranu občanů prostřednictvím boje proti beztrestnosti a právní nejistotě, která je přímo ovlivňuje.

Nelze však přehlížet každodenní naléhavé problémy, před nimiž občané stojí. Tyto problémy se neomezují jen na bezpečnost a týkají se i potravin, zdraví a vzdělávání. Afghánistán přežije a bude to díky síle a úsilí afghánského lidu samotného. Musíme mu však podat pomocnou ruku, a zejména ji nesmíme stáhnout zpět předčasně, v době, kdy je nejvíce potřebná.

Jaromír Kohlíček (GUE/NGL), písemně. – (CS) Je-li někde na světě výrazný příklad neschopnosti EU zaujmout samostatné stanovisko k problému, který vytvořily Spojené státy, pak jde o současnou neradostnou situaci v Afghánistánu. Zničená infrastruktura, několik generací s minimálními možnostmi získání vzdělání, středověké poměry z hlediska rovnoprávnosti žen a světový etalon absolutní korupce. To je situace, která spolu s produkcí více než 70 % světové výroby opia a zvýšenou aktivitou teroristických skupin ukazuje na absolutní neschopnost okupační mocnosti. Známé příklady bezpráví, i na zvolených poslancích, spolu s nezákonnými praktikami americké administrativy vytvořily nestabilní prostředí. Stálé poukazování na nedostatek respektu k lidské důstojnosti za sovětské okupace se marně snaží zakrýt současný chaos a bezvládnost. Více než dva miliony uprchlíků na území Pákistánu a propustná hranice mezi státy jsou vynikajícími předpoklady pro pronikání ozbrojených skupin do jižní a východní části země. Paštunské kmeny žijí dlouhodobě na obou stranách hranice a jen obtížně lze v současném chaosu zjistit, kdo odkud je. Usnesení EP z roku 2008 tuto situaci správně popisuje, ale nutno konstatovat, že optimistická tvrzení nejsou na místě. Za současného stavu je posílení vojenské přítomnosti, další přísun finančních prostředků a expertních týmů zcela nesmyslný. Situace se v posledním roce výrazně zhoršila a optimistická tvrzení Evropské komise nejsou založena na současné realitě v Afghánistánu.

Krzysztof Lisek (PPE), písemně. – (PL) Je naprosto nezbytné, abychom ke zlepšení situace v Afghánistánu přijali určité kroky. K důležitým opatřením zejména patří: odborná příprava policejních důstojníků, vojenského personálu, osob pracujících v systému soudnictví a učitelů, jakož i boj proti výrobě drog a obchodu s nimi. To v Afghánistánu umožní stabilizaci sociálního systému. Nepochybně je také nutné zvýšit vojenský a policejní kontingent a zdvojnásobit úsilí v oblastech hraničících s Pákistánem s cílem zabránit toku zbraní a drog mezi oběma zeměmi. Je již třeba přemýšlet o tom, jakým směrem by se afghánské hospodářství mělo v budoucnosti vyvíjet, aby se lidé mohli vzdát pěstování máku a obchodu s opiem. Jedním slovem, vojenskou a policejní činnost by měla doprovázet civilní opatření: podpora budování struktur afghánského státu a rozvojová pomoc.

10. Bělorusko (rozprava)

Předsedající. – Dalším bodem jsou prohlášení Rady a Komise o Bělorusku.

Cecilia Malmström, úřadující předsedkyně rady. – (SV) Pane předsedající, vážení poslanci a poslankyně, vztah Evropské unie s Běloruskem není bez problémů. Chtěla bych tuto rozpravu zahájit vysvětlením, proč Rada v listopadu přijala své rozhodnutí týkající se vztahů Evropské unie s Běloruskem. Víím, že tato otázka mnoho poslanců a poslankyň velice zajímá.

Při jednání o této záležitosti jsme se zaměřili na dva důležité aspekty. Na jedné straně chtěla Evropská unie vyslat jasný signál, že nás netěší nedostatečný příznivý pokrok v posledních měsících. Na druhé straně jsme chtěli v rámci našeho dialogu s Běloruskem stanovit návazné kroky s cílem povzbudit Minsk k přijetí opatření v řadě oblastí.

Myslím, že výsledkem bylo vyvážené rozhodnutí, které všechny tyto aspekty zohledňuje. Má tři hlavní prvky.

Zprvce prodlužujeme své sankce a současně pozastavujeme cestovní omezení pro téměř všechny dotčené osoby. Výjimkou jsou čtyři lidé přímo spjatí s politickými zmizeními a předseda běloruské ústřední volební komise.

Zadruhé jsme otevřeli možnost zjednodušení vízové povinnosti a dohody o zpětném přebírání osob mezi EU a Běloruskem.

Zatřetí zde existuje vyhlídka na dohodu o partnerství a spolupráci mezi EU a Běloruskem. To by přirozeně vyžadovalo kladný vývoj z hlediska demokracie, lidských práv a zásad právního státu. Na základě těchto akčních plánů, které byly vypracovány v rámci evropské politiky sousedství, byla Komise požádána o určité přípravné práce.

V našich diskusích jsme přihlédlí ke skutečnosti, že situace v Bělorusku je lepší než před 18 měsíci, přestože došlo k určitým krokům zpět. Vyloučení studentky z univerzity po účasti na fóru o Východním partnerství je toho závažným příkladem.

Přechod od autoritářské společnosti k demokracii, jak mnoho poslanců a poslankyň v této sněmovně velice dobře ví, je postupný proces. Bělorusku to bude trvat nějakou dobu a na této cestě bude mnoho překážek. Proto je nutná naše plná podpora.

Celosvětová finanční krize vlastně poskytuje příležitosti k uplatnění vlivu. Běloruské hospodářství je na kolenou a Rusko již není schopno zemi podporovat. V energetickém odvětví jsou nízké ceny plynu již jen vzpomínkou.

Můžeme této situaci využít s cílem povzbudit Bělorusko ke změně orientace? Nejde to jinak než dialogem. Musíme pomoci posílit opatrné kroky k větší otevřenosti. Musíme zvážit, jak účinná je naše politika sankcí. Loňské rozhodnutí o pozastavení vízových omezení poté, co Minsk v srpnu 2008 propustil poslední vězně, napomohlo určitému pokroku našeho dialogu.

Užití sankcí je pro Evropskou unii důležitým způsobem vyvíjení tlaku. Současně Komise přijala řadu opatření zaměřených na spolupráci s Běloruskem a země je součástí Východního partnerství. Kladným krokem je i naše podpora Bělorusku v rámci Mezinárodního měnového fondu.

Stanovili jsme podmínky a nyní musíme postupovat přiměřeně a obezřetně. Rozhodnutí prodloužit pozastavení platnosti seznamu zákazů víz vyslalo signál, že odměňování pozitivních přijatých kroků myslíme vážně. Jestliže se situace bude i nadále vyvíjet tímto směrem, můžeme pokročit dále.

V současné době se diskuse zaměřují na dvě možné alternativy. Jednou je příprava formální dohody a druhou je možnost dohod o zjednodušení vízové povinnosti a zpětném přebírání osob. Stanovisko, které Rada zaujala, položilo základ konkrétnějších úvah o těchto otázkách.

Dohoda o partnerství a spolupráci by mohla vést k novému způsobu formalizace vztahu mezi EU a Běloruskem. Tento způsob v rámci právně závazné dohody kombinuje podmíněnost s různými našimi prostředky vyvíjení tlaku. Dohoda o partnerství a spolupráci by rovněž Bělorusku umožnila plnou účast ve dvoustranném prvku Východního partnerství.

Pokud jde o zjednodušení vízové povinnosti, záměrem je zaměřit se na obyčejné lidi, veřejnost, a nikoli na politickou elitu. Znamenalo by to důležitou příležitost k povzbuzení kontaktů mezi občanskou společností a občany Běloruska a EU. Mohlo by se jednat o zásadní faktor otevírání a ovlivňování běloruské kultury. Tento krok je zcela v souladu s cíli Východního partnerství.

Zjednodušení vízové povinnosti je spjato se zpětným přebíráním osob. Jelikož Bělorusko prokázalo svou schopnost spolupracovat ve věcech týkajících pohraničních kontrol, neměl by to být velký problém.

Bělorusko je důležitým místem na východní hranici EU. V důsledku toho máme zájem na tom, aby se Bělorusko modernizovalo, rozvíjelo a stalo se demokratickou a svobodnou zemí. Důležitost demokratických sousedních zemí je základním kamenem naší bezpečnostní strategie.

Musíme se snažit v Bělorusku prosazovat své hodnoty, jako je demokracie, tržní hospodářství a dodržování lidských práv. Existuje zde jasná paralela s rozvojem našich partnerství s řadou zemí na východě i jihu.

Ráda bych na závěr zdůraznila, že v našich vztazích s Běloruskem musíme přirozeně nadále stanovovat jasné podmínky. Země musí i nadále kráčet vpřed. Represivní politiky prezidenta Lukašenka musí být nahrazeny větší demokracií a větší tolerancí. Musí být dodržovány zásady právního státu. To je vzkaz, který vysíláme ve všech dvoustranných kontaktech probíhajících mezi členskými státy a Běloruskem.

Dialog je nezbytný, mají-li naše požadavky přinést výsledky. Proto jsme v Radě také přivítali zvýšené kontakty zaměřené na posílení přechodu k demokracii. Budeme nadále rozvíjet svou podporu demokratického hnutí a občanské společnosti snažících se o reformu a evropskou integraci v Bělorusku. Jsme velmi vděční za významnou podporu a závazky, které v tomto úsilí prokazuje Evropský parlament.

Benita Ferrero-Waldner, členka Komise. – Pane předsedající, drazí kolegové, paní předkyně Rady, vážení poslanci a poslankyně, je mi potěšením dnes s vámi jednat o našem velice důležitém, ale také velmi náročném vztahu s Běloruskem. Myslím, že to je důležité, protože Bělorusko leží na křižovatce našeho kontinentu; a je to náročné vzhledem k tomu, že volba vlastní budoucnosti Běloruska a jeho vztah s EU jsou nadále nejasné. Jejich budoucí podobu teprve musíme zjistit, a musíme s nimi tedy nadále pracovat.

V posledních dvou letech se Evropská unie snažila postupně budovat vztahy s Běloruskem a povzbuzovat další reformy s cílem navázat na, musím říci, umírněná opatření, která byla dosud přijata. Jsem přesvědčena, že nejproduktivnější přístup k Bělorusku bude přístup založený na pragmatismu. Naše spolupráce s touto zemí musí odrážet kladné kroky Běloruska samotného, musíme však prokázat přinejmenším jistou flexibilitu.

Jasně jsme dali najevo, že bychom chtěli, aby Bělorusko zaujalo své místo jako plnohodnotný účastník evropské politiky sousedství, a že dvoustrannou cestu Východního partnerství lze Bělorusku otevřít v případě, že soustavným úsilím prokáže své přání podniknout nezvratné kroky k demokratické reformě.

Mezitím jsme mnoha důležitými způsoby prokázali svou dobrou vůli. Řada návštěv na vysoké úrovni z Evropské unie do Běloruska letos pomohla posílit politickou výměnu. V červnu 2009 jsme zahájili dialog o lidských právech. Komise se účastní stále většího počtu technických dialogů s Běloruskem o otázkách oboustranného zájmu.

Například minulý měsíc se Rada ve složení pro vnější vztahy rozhodla prodloužit stávající restriktivní opatření, zejména zákaz vydávání víz a zmrazení majetku, do října 2010 vzhledem k nedostatečnému pokroku v oblasti lidských práv a základních svobod.

Na podporu demokratického pokroku však Rada také prodloužila pozastavení restriktivních opatření. A Rada přijala i dvě další rozhodnutí, aby Bělorusko povzbudila k setrvání na cestě reform. Velice vítám, že Komise nyní může začít pracovat na otázce zjednodušení vízové povinnosti a na stínovém akčním plánu EPS, tzv. „společném prozatímního plánu“. Tyto kroky jsou v Bělorusku podnětem k posunu směrem k demokracii, kterému, jak jsem přesvědčena, dobře porozumí na jedné straně vláda, ale na druhé straně i lidé.

Společný prozatímní plán bude vypracován s orgány i s občanskou společností v Bělorusku a já doufám, že otevře dveře hlubšímu dialogu s Běloruskem včetně dialogu o citlivých politických otázkách.

Moje útvary připravují doporučení s cílem vypracovat směrnice pro vyjednání dohod o zjednodušení vízové povinnosti a zpětném přebírání osob. Zjednodušení vízové povinnosti je pro běloruský lid prioritou a já bych chtěla, aby více Bělorusů mohlo navštívit Evropskou unii, svobodně cestovat, studovat a podnikat. Konečné rozhodnutí o směrnicih pro vyjednávání však bude samozřejmě na Radě.

Kromě toho je Komise připravena zvýšit přidělenou finanční pomoc pro Bělorusko na období 2010–2013. Navrhli jsme balíček makrofinanční pomoci v hodnotě 200 milionů EUR, pro který potřebujeme souhlas Parlamentu. Komise podporuje myšlenku, aby EIB zařadila Bělorusko do nového mandátu banky. Skutečně doufám, že tyto kroky budou pokračovat.

Pokud se však Bělorusko chce přiblížit EU, je jasné, že to musí prokázat činy. Zadržování politických vězňů a politicky motivovaná trestní stíhání musí skončit. Je naléhavě nutná reforma volebních právních předpisů v souladu s doporučeními OBSE/ODIHR. Svoboda tisku, svoboda slova a sdružování by měla být povolena a měla by se stát normou. Evropská unie také vyzývá Bělorusko, aby zrušilo trest smrti nebo na něj vyhlásilo moratorium. Požadujeme lepší podmínky pro nevládní organizace, občanskou společnost a aktivisty za lidská práva. Všechny tyto kroky by mohly hrát svou úlohu při urychlování rozvoje užšího partnerství mezi Běloruskem a Evropskou unií.

Závěrem chci tedy říci, že naše nabídka Bělorusku je jasná. Evropská unie je připravena s Minskem úzce spolupracovat a podporovat jeho politický a hospodářský rozvoj. Uvítali bychom však ze strany běloruského vedení významné pozitivní kroky, které by nám umožnily rozvíjet náš vztah stejným způsobem, jakým to činíme s ostatními východními partnery, jestliže postupují náležitým způsobem.

Jacek Protasiewicz, jménem skupiny PPE. – Pane předsedající, proč má politická skupina trvala na přijetí usnesení po této rozpravě? Nejen k vyjádření naší podpory pro rozhodnutí Rady – protože to je moudré rozhodnutí a řádné rozhodnutí a já souhlasím s oběma vašimi argumenty – ale hlavním důvodem je nárůst represí, k němuž v Bělorusku nedávno došlo. Usnesení všechny tyto případy zmíní, a pokud byly některé při přípravě usnesení opomenuty, můžete si být jisti, že budou navrženy jako pozměňovací návrh, buď ze strany skupiny PPE písemně, nebo je navrhnou zítra já ústně.

Objevila se nová záležitost, kterou sdělovací prostředky odhalily až dnes, konkrétně nový návrh zákona, který připravil Alexandr Lukašenko a jehož cílem je úplná kontrola internetu, tak jako v Číně či dokonce v Severní Koreji. Myslím, že bychom se jím také měli zabývat.

Proč k těmto věcem v Bělorusku dochází? Můj soukromý názor je takový, že je to částečně způsobeno neuváženými, dovolil bych si říci i nemoudrými návštěvami předsedy vlády Silvia Berlusconiho, který se setkal s Alexandrem Lukašenkem a chválil ho jako demokraticky zvoleného státníka, ale nenašel si čas na setkání s opozicí, a o něco dříve i návštěvou prezidenta Litvy, který podle mě neuváženě pozval Lukašenka do Litvy.

A konečně mi dovoluňte zmínit dnešní ranní vystoupení Sergeje Kovaleva, který citoval Sacharova a řekl, že západní svět by měl nabízet a poptávat. O to jde. Měli bychom nabízet hlubokou spolupráci s Běloruskem, ale měli bychom také od běloruských orgánů požadovat skutečný pokrok v oblasti lidských práv, demokracie a svobody.

Kristian Vigenin, jménem skupiny S&D. – (BG) Paní ministryně, paní komisařko, nemohu než souhlasit s hodnocením, že Bělorusko je pro Evropskou unii obtížným partnerem.

Nemůžeme však podpořit přístup, který ve vztahu k této zemi během loňského roku přijaly Komise a Rada. Tento přístup, založený na postupném otevírání dveří Bělorusku, vázaný na příslušná rozhodnutí běloruských orgánů, podle nás není nejlepším způsobem, jak tuto zemi postupně změnit nebo alespoň co nejvíce přiblížit naší představě demokratické země.

Chtěli bychom o něco větší význam opatření, která Evropská komise a Rada přijímají, a také o něco větší zaměření na vlastní občany Běloruska, protože tím přimějeme občany, aby podpořili otázky, které se pokoušíme v dialogu s běloruskými orgány podporovat, tedy demokratizaci, otevřenost a uspořádání svobodných a demokratických voleb. V současné Evropě je nemyslitelné, aby se tento proces nemohl v některé evropské zemi uskutečnit.

S touto problematikou souvisejí i naše pochyby týkající se Východního partnerství. Víte, že Evropský parlament nepodporuje oficiální vztahy s běloruským parlamentem, protože se domníváme, že poslanci parlamentu nejsou v Bělorusku voleni ve spravedlivých a demokratických volbách, což znamená, že tento parlament nemůže být naším oficiálním partnerem.

S tím souvisí i blížící se zřízení parlamentního shromáždění Východního partnerství, které čelí jistým obtížím. My se však spolu s Komisí a Radou pokusíme prosadit společnou strategii, abychom byli na i na parlamentní úrovni připraveni provádět příslušná opatření pro Bělorusko, pokud Bělorusové na své straně provedou svá opatření a naplní požadavky, které na ně klademe.

V tomto ohledu naléhavě vyzývám Evropský parlament, Evropskou komisi a Radu, aby spojily síly ve své snaze předejít nezávislým akcím, jako byl krok předsedy vlády Berlusconiho, které poškozují obecný cíl a dále Lukašenka povzbuzují. Tomu se musíme vyhnout.

Ivars Godmanis, jménem skupiny ALDE. – Pane předsedající, chtěl bych předložit ještě jeden návrh, protože vztahy mezi Parlamentem a úřady jsou sice zmrazeny, avšak máme kontakty s opozicí. Můj návrh je uspořádání konference, v Lotyšsku či někde jinde, na níž by byli účastníci z úřadů i z opozice. Tématy konference by byly především: energetika, bezpečnost, hospodářství, tranzitní problémy, které jsou pro Bělorusko i pro EU velmi významné; zadruhé: vízová problematika, otázky sousedství týkající se občanů; zatřetí: problémy se stavem demokracie, problémy stran a lidských práv; a čtvrté: reálný pohled z běloruské strany – jak vidí Východní partnerství v blízké budoucnosti. A konečně také věřím, že je to jedna z cest, jakými bychom mohli dosáhnout zlepšení naší současné, skutečně zablokované situace. Musí to být dvousměrná ulice, protože s jednosměrnou úspěchu nedosáhneme.

Werner Schulz, jménem skupiny Verts/ALE. – (DE) Pane předsedající, dámy a pánové, asi před dvěma týdny se italský předseda vlády stal po mnoha letech první hlavou západní vlády, která Bělorusko navštívila. Ocenil práci a politiky prezidenta Lukašenka a uznal vysokou volební účast za výraz vysoké míry obdivu a přízně lidu k jeho prezidentovi. Bohužel se zapomněl setkat s opozicí, což by jinak bylo obvyklé. Odpovědí nebylo ocenění skutečnosti, že v Bělorusku byly podniknuty kroky k liberalizaci; naopak se postup vůči opozici stal méně tolerantním. Výsledkem byly represe, došlo ke srážkám, rvačkám apod.

Také proto dnes předkládáme toto ustanovení, abychom vyjasnili, jaké pravomoci a jaké přístupy občanské společnosti podporujeme, a abychom jasně řekli, že budeme moci hovořit o partnerství – o něčem, co je samozřejmě dosud u ledu – teprve jakmile budeme moci s Běloruskem plně pokračovat v dialogu o lidských právech. Znamená to svobodu slova, svobodu projevu, svobodu opozice pracovat, povolení opozičních stran atd. Jsme přesvědčeni, že to je důležité a že musí určovat naše partnerství v budoucnosti. Doufáme, že Evropská unie zde nalezne společnou řeč a že budoucí vysoká představitelka věnuje prosazování této věci také velké úsilí.

Valdemar Tomaševski, jménem skupiny ECR. – (LT) Pane předsedající, Bělorusko, středoevropská země, je historickou kolébkou Litevského velkovévodství. Velkovévodství hájilo hodnoty západní civilizace na jejím severovýchodním okraji. Proto je dobré, že závěry Rady ze dne 17. listopadu tohoto roku poskytují nové příležitosti pro dialog i větší spolupráci Evropské unie a Běloruska.

Musíme však přejít od slov a gest k něčemu konkrétnímu. Začněme mezilidskými vztahy. Ty je třeba posílit tím, že Bělorusko začleníme do procesů na evropské a regionální úrovni. Vyzývám Komisi, aby urychleně připravila doporučení ke směrnicím pro zjednodušení vízových režimů a k úplnému zrušení vízového režimu v padesátikilometrové pohraniční zóně. Lidé ve středu Evropy musí mít práva a příležitosti pohybovat se volně na obě strany hranice.

Jiří Maštálka, jménem skupiny GUE/NGL. – (CS) Pozorně jsem si přečetl návrhy usnesení k dané problematice a vyslechl jsem si se zájmem diskuzi. Mám za to, že v předložených usneseních převládají návrhy, které se snaží pozitivně změnit doposud chladný vztah Evropské unie k Bělorusku. Projekt Východního partnerství považuji za dobrou možnost výrazného zlepšení našich vztahů. Chtěl bych zdůraznit následující body: zaprvé v ekonomické oblasti převládá pragmatický přístup, ale nemůže jít jen o jednostranný proces. I Unie se musí otevřít běloruskému zboží a službám. Zadruhé za nezbytné považuji urychlené uvolnění finančních zdrojů pro Bělorusko v rámci Východního partnerství. Zatřetí příspěvkem k dialogu by mohlo být i uvolnění vízové politiky Evropské unie. Začtvrté bychom měli více podpořit environmentální zaměření naší spolupráce. Všichni víme, že Bělorusko utrpělo černobylskou havárii a naše pomoc bude více než vítaná. Přestože chápou historická a politická specifika Běloruska, jsem přesvědčen, že došel čas, aby se Bělorusko připojilo k zemím, které zakázaly trest smrti.

Fiorello Provera, jménem skupiny EFD. – (IT) Pane předsedající, dámy a pánové, rád bych zareagoval na předchozí vystoupení a zopakoval, že jakákoli hlava státu nebo vlády má právo navštěvovat vlády států v Evropské unii i mimo ni, pokud je to v souladu s přáním Rady. Proto mě tato preventivní kritika italského předsedy vlády velmi rozčiluje.

Abych se však vrátil k projednávané otázce, přistoupením k Východnímu partnerství Bělorusko prokázalo vůli přispět svým dílem k procesu hospodářského rozvoje a reforem v Evropě. Komise uznala, že Bělorusko učinilo jistý pokrok, např. propustilo politické vězně, reformovalo volební zákon a umožnilo oběh některých opozičních novin, i když pod vládní kontrolou. To ještě neznamená plnohodnotnou demokracii, ale zcela určitě to je odchýlení se od minulosti.

Evropská unie tedy stojí před volbou podpořit reformy prostřednictvím dialogu v rámci Východního partnerství a Euronestu a zároveň zachovat svou politiku dohledu nad dosaženými výsledky a podniknutými kroky. Souhlasím tedy, aby byl panu Vigeninovi svěřen úkol dosáhnout s Minskem dohody o uspokojivém zastoupení ve shromáždění Euronest, které se nebude omezovat pouze na občanskou společnost, ale bude zahrnovat také členy běloruského parlamentu.

To by nám umožnilo navázat dialog s politickými činiteli přijímajícími rozhodnutí i v otázkách lidských práv a vytvořit komunikační kanál s vládou za účelem podpory reformního procesu. Tito činitelé by pak neměli žádnou omluvu pro chybějící nebo neuspokojivé reakce.

Peter Šťastný (PPE). – (SK) Bělorusko si zaslouží větší pozornost jak EU, tak Evropského parlamentu. Naprosto souhlasím s naší nabídkou pomocné ruky, pokud odpověď druhé strany bude konkrétně měřitelná a odpovídající. Musíme být nicméně zásadoví v našich požadavcích. Bude to ku prospěchu demokracie, dobrých vztahů EU a Běloruska a zcela určitě i občanů této země.

Proto vítám přizvání Běloruska do společného parlamentního shromáždění Euronest s jasnou podmínkou složení zástupců 5 + 5, které má silnou podporu Evropského parlamentu. Na druhou stranu je politováníhodné hrubé porušování zásad týkající se oficiálních návštěv představitelů členských států Evropské unie. Jednou z takových zásad, která je při oficiální návštěvě Běloruska vyžadována, je i setkání se s opozicí. Právě tato zásada byla neuskutečněním takového setkání při nedávné návštěvě vedoucího představitelů vlivného členského státu EU porušena. Takovéto jednání je úderem pod pás našim snahám, poškozují dobré jméno Evropské unie a jejích orgánů a určitě nenapomáhá posílení demokracie v Bělorusku.

Justas Vincas Paleckis (S&D). – (LT) Po dobu šesti let v Evropském parlamentu jsem trval a nadále trvám na tom, že Evropská unie udělá pro občany Běloruska a EU, zvláště ty, kteří žijí v sousedních zemích, nejvíc nikoli zaváděním sankcí či omezení, ale co nejširším otevřením dveří pro spolupráci lidí, zejména mladých lidí, a pro užší kontakty v podnikání, kultuře, vědě a ostatních oblastech.

Je velice dobře, že se Brusel druhým rokem pragmaticky snaží přiblížit se Bělorusku a jeho lidu. Ano, tato politika musí ještě přinést všechny své očekávané kladné výsledky, ale návrat do minulosti by byl skutečně nesprávný. Proto podporuji činnost Rady a Komise, zvláště vyhlídku na akční plán pro Bělorusko.

Když se nové země EU před dvěma lety připojily k Schengenské dohodě, zbytky Berlínské zdi se, obrazně řečeno, přesunuly na východ. Ačkoliv předtím mohli obyvatelé Litvy, Lotyšska, Polska a Běloruska, často příbuzní, mezi sebou navzájem cestovat bez jakýchkoli poplatků, nyní musí Bělorusové zaplatit téměř polovinu svého měsíčního platu za schengenské vízum. Tyto byrokratické a finanční zdi je třeba co nejdříve strhnout. Na druhé straně kroky Minsku k odkladu dohody s Litvou a jinými státy o zjednodušeném přechodu pro obyvatele příhraničí vyvolávají pochyby o dobré vůli těchto orgánů.

Podle průzkumů je v Bělorusku zhruba 30 % obyvatel pro lepší vztahy s Evropskou unií. Přitom by 28 % obyvatel chtělo lepší vztahy s Ruskem. Není v tom rozpor. Evropská unie skutečně nechce odtrhnout Bělorusko od Ruska nebo z nich udělat nepřátele. Reformy nepotřebuje západ, ale Bělorusové sami.

A dynamická hospodářská modernizace a účast v politice Východního partnerství mohou ke splnění tohoto úkolu napomoci.

Paweł Robert Kowal (ECR). – (PL) Pane předsedající, při naslouchání naší rozpravě mám dojem, že říkáme příliš málo o našem hlavním cíli, kterým jsou svobodné volby v Bělorusku. Měli bychom této věci stále věnovat pozornost. Jako poslanci Evropského parlamentu zvolení v demokratických volbách ve svých zemích nemůžeme tento hlavní cíl přehlížet.

Jsem přesvědčen, že jak v opozičním, tak ve vládním táboře mnoho lidí čeká, až začneme mluvit o svobodných volbách. I oni čekají na tento signál. Vím to ze své vlastní zkušenosti. Zaslouhují si jasnou a prostou odpověď. Bojujeme za to, aby mělo Bělorusko svobodné volby a aby bylo Bělorusko v Evropě svobodným partnerem. Včera jsme měli možnost získat prohlášení paní Ferrero-Waldnerové k Sarkozyho plánu, za které jí děkuji.

Dnes mám jiný nápad. Chtěl bych, aby paní Ferrero-Waldnerová jasně prohlásila, že dokud se v Bělorusku neuskuteční svobodné volby, nebudou existovat žádné politické kontakty s touto zemí v oblastech, za něž je zodpovědná, kromě kontaktů s opozicí, které tímto nebudou vyloučeny. Řekněte to prosím veřejně. Budeme vám za to velmi vděční. Bude to pro nás dárek k Vánocům.

Bastiaan Belder (EFD). – (NL) Pane předsedající, na počátku tohoto roku, přesněji ve středu 14. ledna, jsem také měl tu čest účastnit se v této sněmovně rozpravy o Bělorusku, jíž byla přítomna i paní komisařka Ferrero-Waldnerová. Na konci parlamentního roku je přirozené podívat se na to, zda ve vztazích EU a Běloruska došlo k nějakým významným změnám; a podle mě se rok 2009 vyznačoval tím, že byl mezi Minskem a Bruselem zachován status quo. Jaké závěry by z toho evropské orgány měly vyvodit? Především přetrvává nebezpečí, že režim prezidenta Lukašenka v Bělorusku bude prostě nadále váhat mezi Moskvou a Bruselem nebo mezi falešnou integrací s Ruskem a falešným sbližováním s Evropskou unií. Na jedné straně zde existují hospodářské vlivy Evropy a na druhé straně touha běloruské politické elity upevnit svou moc. Poslední změny na pozicích na vrcholné politické úrovni v Minsku poukazují na tvrdší linii.

Evropská unie by měla využít vyváženou strategii, aby se chopila příležitosti přinést postupnou změnu mentality obyvatelstva a elit, příležitosti vyplývající z nyní vybudovaných struktur dialogu a spolupráce v kombinaci s celosvětovou hospodářskou krizí, která rovněž nutí Lukašenkovu vládu jednat.

Stručně řečeno, všechny evropské orgány proto musí kontaktovat všechny běloruské cílové skupiny, včetně státních orgánů, sil opozice, občanské společnosti i civilního obyvatelstva. Evropský parlament bude přirozeně také usilovat o zásadní kontakty v běloruském parlamentu.

Konrad Szymański (ECR). – (PL) Experiment s oteplením vztahů mezi Unií a Běloruskem přináší i nadále nejednoznačné výsledky. Politický tlak ze strany Evropské unie je proto nezbytnou podmínkou zachování velmi slabě načrtnutého směru změn v Minsku. Otevírání komunikačních kanálů s orgány musí jít ruku v ruce s odmítnutím nedemokratického parlamentu v Minsku. Musíme se také úzkostlivě snažit, aby si svobodní Bělorusové nepřipadali odmítnutí, proto je nepromyšlené opomínání schůzek se zástupci opozice mimořádně nezodpovědné.

Minsk si musí uvědomit, že naše politika má jediný cíl – demokracii v Bělorusku. Politické změny budou možné jen tehdy, pokud zajistíme, aby měli Bělorusové přístup k nezávislým informacím. Projektem, který dnes potřebuje naši podporu, je zejména televizní stanice Belsat, která je po dva roky jedinou televizní stanicí, která poskytuje přístup k necenzurovaným informacím o situaci v zemi v běloruštině a těší se mezi Bělorusy rostoucímu zájmu.

Paul Rübig (PPE). – (DE) Pane předsedající, paní Malmströmová, paní komisařko, jsem mimořádně potěšen tím, že paní Ferrero-Waldnerová jako naše komisařka vždy podporovala demokracii a tržní hospodářství a v tomto ohledu stanovila i nové normy pro Bělorusko. V této souvislosti bych jí chtěl co nejupřímněji

poděkovat za její práci komisařky pro vnější vztahy a evropskou politiku sousedství a popřát jí vše nejlepší do budoucnosti.

Marek Siwiec (S&D). – (PL) Pane předsedající, dostali jsme se do situace, která v našich kontaktech s Běloruskem poukazuje na určitý druh schizofrenie. Protože evropští představitelé mluví s prezidentem a běloruskou vládou, která zastupuje běloruský parlament a politický systém. To je dobré. Nechceme však hovořit s parlamentem vzešlým z voleb, které neproběhly řádně a nebyly ani svobodné ani transparentní, protože máme své zásady. Tato schizofrenie musí jednou skončit, to je třeba jasně říci.

Definitivním okamžikem, kdy musíme říci, co je naší politikou vůči Bělorusku, jsou místní volby v příštím roce. Buď se uskuteční podle norem, které akceptujeme, a naznačí významnou otevřenost, nebo se tak konat nebudou a my prostě budeme muset přestat uvažovat o otevřenosti ze strany Běloruska, protože bude zjevné, že pan Lukašenko ví, co chce, zatímco my vlastně nevíme, co sami chceme.

Pokud však jde o pana Berlusconiho, odhalil o sobě mnohé, protože pokud je pro něj ideálem vedení státu to, co činí Lukašenko, znamená to, že takový vzor vedení jej oslovuje a my můžeme jen se založenýma rukama litovat, že takový představitel státu se nachází mezi 27 hlavami zemí Evropské unie.

Charles Tannock (ECR). – Pane předsedající, jako dlouhodobý pozorovatel Běloruska chci říci, že je důležité, aby EU nadále udržovala styky s Běloruskem, které je evropskou zemí střední velikosti a které se ve stále větší míře izoluje a mění se na jakousi Kubu Evropy. Prezident Lukašenko, který je ve své podstatě člověkem druhu *Homo sovieticus*, nicméně plně chápe, o co v mocenské politice jde, a proto musíme udržovat přiměřený obchod, politické kontakty a vztahy mezi EU a Běloruskem. Proto souhlasím s tím, že cílené sankce bude třeba nakonec zrušit a bude nutné ratifikovat dohodu o partnerství a spolupráci.

Tudíž po letech izolace Běloruska ze strany Evropské unie nyní souhlasím s tím, že pragmatický přístup politiky cukru a biče je správný. Musíme usnadnit kontakty s běloruskou občanskou společností a levnější vízové režimy a poskytnout Bělorusku status pozorovatele ve shromáždění Euronest, jakož i přístup k programům Východního partnerství.

Učinili jsme velkorysý krok kupředu a já nyní vyzývám Minsk, aby nám vyšel vstříc tím, že zlepší své výsledky v oblasti lidských práv a demokracie.

Andreas Mölzer (NI). – (DE) Pane předsedající, politika Evropské unie vůči Bělorusku je jistě příkladem rozumné sousedské politiky. Měli bychom poděkovat odcházející komisařce paní Ferrero-Waldnerové za její úspěšnou práci v této oblasti.

Evropská unie by jistě měla podpořit Bělorusko v jeho reformním procesu a demokratizaci. Evropská unie a členské státy Evropské unie by však neměly být tak troufalé, aby se domnívaly, že jejich vlastní demokratické normy by měly být vzorem pro zbytek světa.

Jedna věc je ve vztahu k Bělorusku jistá: chceme-li, aby naše vztahy s Ruskem vzkvétaly, budeme muset také respektovat některé historické a geopolitické zájmy Kremlu. To je pravděpodobně nejcitlivější problém v souvislosti s evropskou politikou vůči Bělorusku.

Filip Kaczmarek (PPE). – (PL) Hovořilo se tu o nutnosti výměn mládeže a kulturních výměn mezi Uníí a Běloruskem. Obávám se, že to bude velice obtížné. Dne 3. prosince byla mluvčí opoziční organizace Mladá fronta Tatiana Szapučková vyškrtuta ze seznamu studentů právnické fakulty Běloruské státní univerzity. Proč bylo její jméno vyškrtuto? Za účast na fóru Východního partnerství v Bruselu. Podle vedení univerzity odjela bez jejich souhlasu, a proto byla z univerzity vyloučena.

Pro ženu v Bělorusku to možná není tak nebezpečné, ale pro muže mohou být důsledky vyloučení z univerzity v Bělorusku mnohem bolestnější, protože vojenská služba je zde považována za trest, za náhražku vězení. Existují mladí vojáci, například Franek Wiczorka, vedoucí představitel organizace mládeže zvané Běloruská fronta mládeže, a Ivan Szyła, také z organizace Mladá fronta, kteří jsou pronásledováni během vojenské služby, kde jsou odříznuti od přístupu k informacím a jejich služba je považována za trest. Měli bychom proti tomu bojovat a ty, kdo jsou tímto způsobem trestáni, bychom měli podpořit.

Cecilia Malmström, úřadující předsedkyně Rady. – Pane předsedající, paní komisařko, vážení poslanci a poslankyně, myslím, že je mimořádně cenné, že máme ve věci přístupu k Bělorusku tak silnou podporu mezi všemi evropskými orgány.

Jedná se skutečně o velmi problematického partnera, ale je to náš soused, země, s níž máme společné hranice. Některé naše země mají s jejím lidem těsné a historické vztahy, musíme tedy učinit vše pro to, abychom podpořili vývoj směrem k demokracii, lidským právům, právnímu státu a tržnímu hospodářství.

V poslední době nás znepokojily určité nepřiměřené reakce, například vyloučení mladé studentky. Švédské předsednictví v Minsku reagovalo velmi důrazně a vydalo řadu prohlášení: samozřejmě se jedná o záležitost, nad kterou vyjadřujeme politování a k níž nemělo dojít.

Letos se uskutečnilo mnoho kontaktů s občanskou společností. Jen před několika týdny se v Bruselu konala konference s občanskou společností. Osobně jsem se před pár týdny sešla se zástupci opozice ve Stockholmu a je zde trvalá snaha o styky s občanskou společností a opozicí. Tyto vztahy jsou slabé, ale existují a potřebují naši podporu a tato podpora bude pokračovat.

Myslím, že myšlenka pana Godmanise na téma konference je velice zajímavá. Jistě si zaslouhuje bližší pozornost, abychom zjistili, zda lze pokročit dále.

Tento dvojí přístup vůči Bělorusku – metoda cukru a biče, jak ji, myslím, nazval pan Tannock – snad bude úspěšný. Ukazuje, že se skutečně snažíme, podáváme ruce. Můžeme panu Lukašenkovi a běloruskému režimu ukázat: pokud pokročíte k demokracii, pokud pokročíte k dodržování mezinárodních hodnot, otevře se vám nová cesta. Cesta k evropské integraci; cesta ke spolupráci s Evropskou unií, ke zjednodušení víz a prohloubení Východního partnerství.

Nyní je na nich, aby odpověděli. Podali jsme jim ruku a s plnou podporou všech evropských orgánů byste se jí měli v Minsku chopit, protože vy i lid Běloruska můžete hodně získat.

Karel De Gucht, člen Komise. – Pane předsedající, závěrem bych rád zdůraznil, že podle mého názoru (a hovořím samozřejmě i jménem Benity Ferrero-Waldnerové) byla naše dnešní výměna názorů velice upřímná a mimořádně užitečná. Chci vám poděkovat za konstruktivní a progresivní rozpravu.

EU je v zásadě připravena s Minskem úzce spolupracovat a podporovat naléhavě nutné politické a hospodářské reformy. Pokud běloruské vedení přijme významné kroky z hlediska demokracie, bude EU připravena považovat Bělorusko za plnoprávného člena Východního partnerství. Mezitím EU na Bělorusko naléhá a bude naléhat, aby přijalo další nezvratné kroky k demokratickým normám, bez nichž se náš vztah nemůže rozvinout do svého plného potenciálu. Upřímně doufám, že v roce 2010 budeme schopni postupně a promyšleně s Běloruskem spolupracovat a nabídnout běloruskému lidu vizi a hmatatelné výhody úzkého vztahu s EU.

EU očekává, že Bělorusko přijme sérii doprovodných opatření v oblasti demokratických reforem, aby se přiblížilo EU a společně pomohlo rozšířit prostor míru, stability a prosperity zahrnující všech šest zemí Východního partnerství i Rusko, strategického partnera Evropské unie.

Očekáváme, že Bělorusko důsledně a nezvratně provede pět opatření.

Zprvė že zajistí, aby nedošlo k žádným krokům zpět ve věci politických vězňů a politicky motivovaného trestního stíhání. Zadruhé, že provede hlubokou reformu volebních právních předpisů v souladu s doporučeními OBSE/ODIHR. Zatřetí, že zahájí liberalizaci prostředí sdělovacích prostředků, bude dodržovat svobodu slova a sdružování. Začtvrté, prostřednictvím regulačních a legislativních opatření zlepší pracovní podmínky pro nevládní organizace. Zapáté, zruší trest smrti nebo na něj vyhlásí moratorium.

Významným opatřením k prokázání běloruské snahy o společné hodnoty by bylo okamžité uvalení moratoria na trest smrti a jeho následné zrušení jakožto zásadní krok na cestě k členství v Radě Evropy. Rada Evropské unie ve svých závěrech z listopadu Bělorusko naléhavě vyzvala, aby na trest smrti uvalilo moratorium. Komise navíc uskutečnila komunikační akce v předvečer 10. Světového dne proti trestu smrti.

Co by mohla EU pro Bělorusko udělat? Co nabízí? Komise je přesvědčena, že nejproduktivnějším přístupem k Bělorusku bude přístup založený na pragmatismu. Progresivní spolupráce EU s Běloruskem musí odrážet pozitivní kroky Běloruska samotného, musíme však prokázat i flexibilitu. Závěry Rady ve složení pro obecné záležitosti a vnější vztahy z listopadu 2009 umožňují Evropské unii nabídnout Bělorusku pobídky ke krokům, které požadujeme, aniž bychom se zpronevěřili našim zásadám. To mám na mysli, mluvím-li o pragmatismu.

Naše sdělení Bělorusku je jasné. Zprvė, EU je připravena s Minskem úzce spolupracovat a podporovat jeho politický a hospodářský rozvoj, a pokud dojde k významným pozitivním krokům ze strany běloruského vedení, budeme připraveni uvítat Bělorusko jako plnoprávného člena Východního partnerství. To by

znamenal rozvoj našeho vztahu prostřednictvím dvoustranné spolupráce v rámci Východního partnerství, zahájení hlubokého politického a hospodářského dialogu i zvýšené odvětvové spolupráce.

Mezitím bylo Bělorusko v květnu 2009 pozváno k mnohostrannému rozměru Východního partnerství. Konstruktivně se účastní čtyř mnohostranných fór na úrovni náměstků ministrů – demokracie a řádná správa, hospodářská integrace, energetická bezpečnost a mezilidské kontakty.

Zadruhé očekáváme, že Bělorusko provede další nezvratné kroky směrem k demokratickým normám, bez nichž se náš vztah nemůže rozvinout do svého plného potenciálu.

Zatřetí, to, že zde neexistuje dohoda o partnerství a spolupráci, není ztrátou jen pro Bělorusko; zbavuje nás to právního základu pro struktury, jako je formální dialog o lidských právech a řešení obchodních otázek nebo otázek energetického tranzitu. V Komisi se nadále domníváme, že ratifikace dohody o partnerství a spolupráci bude užitečným krokem kupředu, budeme to však samozřejmě využívat jako motivační pobídku pro povzbuzení dalších kroků na běloruské straně.

A nakonec začtvrté, Komise začala pracovat na provádění závěrů Rady ve složení pro obecné záležitosti a vnější vztahy z listopadu 2009 a co nejdříve se do Rady ministrů EU vrátí s návrhy.

Předsedající. – Rozprava je ukončena.

Obdržel jsem sedm návrhů usnesení⁽¹⁾ předložených podle čl. 110 odst. 2 jednacího řádu.

Hlasování se bude konat zítra (čtvrtek 17. prosince 2009).

Písemná prohlášení (článek 149 jednacího řádu)

Cristian Silviu Bușoi (ALDE), písemně. – (RO) Demokratické hodnoty a dodržování lidských práv a individuálních svobod tvoří základy, na nichž byla EU vybudována. Protože naším základním cílem je pomoci sousedním zemím stát se demokratickými a Bělorusko je jednou z posledních evropských zemí s autoritářským režimem, jsem přesvědčen, že bychom měli Bělorusku stanovit velice jasné a přísné politické podmínky před navázáním jakéhokoli politického kontaktu. Bělorusko provedlo určité reformy, ty se však zdají ničím v porovnání s existujícími problémy, zvláště v oblasti dodržování lidských práv, svobody tisku a svobody projevu. Je třeba podpořit aktivisty bojující za dodržování lidských práv a individuálních svobod. Podporuji myšlenku navázání kontaktů s opozicí a zvláště jsem pro individuální kontakty mezi občany z EU a z Běloruska. Díky nim budou občané Běloruska moci svobodně hovořit s lidmi, kteří sdílejí demokratické hodnoty. To by přispělo k rozvoji občanské společnosti a usnadnilo by to proces demokratizace, který by se těšil lidové podpoře a vycházel by od lidí samotných. To je jediný způsob, jak lze vybudovat zdravou demokracii, v níž jsou dodržována práva všech. Proto je využití sankcí jako prostředku nátlaku třeba kombinovat s usnadněním kontaktů mezi občany z EU a Běloruska.

Kinga Göncz (S&D), písemně. – (HU) Chtěla bych uvítat konstruktivní účast Běloruska v procesu Východního partnerství i skutečnost, že byl mezi EU a Běloruskem zahájen dialog o lidských právech. Během loňského roku byly v zemi zahájeny pozitivní procesy v podobě propouštění politických vězňů, vidíme ale, že tento proces se zastavil. Důvodem jsou problémy s registrací politických stran a povolováním nezávislých sdělovacích prostředků a občanských organizací. V důsledku toho musela EU prodloužit cestovní omezení. Upřímně doufám, že Bělorusko setrvá na cestě pozitivní změny, na níž vloni nastoupilo, a nabídne tak příležitost, aby i EU mohla reagovat kladně. Do té doby si myslím, že je také důležité zvážit, zda můžeme pokročit v oblasti zjednodušení vízové povinnosti, protože kontakty mezi lidmi mohou být významným příspěvkem k větší politické otevřenosti i k procesu demokratizace.

Bogusław Sonik (PPE), písemně. – (PL) Při rozpravě o dodržování lidských práv v Bělorusku a rozhodnutí členských států prodloužit sankce vůči některým představitelům běloruského režimu do října 2010 je třeba říci, že situace v Bělorusku se postupně mění.

Ve výsledném dokumentu Evropské rady ze 17. listopadu 2009 čteme o tom, že se objevily nové možnosti dialogu a zvýšení spolupráce mezi Evropskou unií a Běloruskem. Ve snaze povzbudit běloruské orgány k provádění reforem členské státy souhlasily s dočasným zrušením sankcí týkajících se svobody pohybu uplatňovaných na vysoké představitele běloruských orgánů. Evropská komise připravuje směrnici, aby Bělorusům usnadnila získávání víz do EU, a dohodu o zpětném přebírání osob.

⁽¹⁾ Viz zápis.

Nesmíme však zapomínat, že v Bělorusku jsou stále porušována lidská práva a že slibné kroky provedené od října 2008, jako je propuštění většiny politických vězňů a povolení distribuce dvou nezávislých novinových titulů, stále nestačí. Do očí bijícím příkladem porušování lidských práv je pokračující užívání trestu smrti: Bělorusko je jedinou evropskou zemí, která trest smrti stále používá, a v posledních měsících byly vyneseny další rozsudky trestu smrti.

Proto veřejným činitelům v Bělorusku adresujeme tyto výzvy: aby alespoň dodržovali lidská práva včetně zavedení moratoria na provádění trestu smrti, aby změnili volební zákon a zaručili svobodu slova a sdělovacích prostředků.

PŘEDSEDAJÍCÍ: pan SCHMITT

místopředseda

11. Násilí v Konžské demokratické republice (rozprava)

Předsedající. – Dalším bodem jsou prohlášení Rady a Komise o násilí v Konžské demokratické republice.

Cecilia Malmström, úřadující předsedkyně Rady. – (SV) Pane předsedající, předsednictví diskusi s Evropským parlamentem na téma vysoce problematické situace v Konžské demokratické republice přikládá velký význam. Porušování lidských práv a zvláště zvýšené sexuální násilí a násilí založené na pohlaví představují obrovský problém. Je nejvyšší čas o situaci v zemi jednat, zvláště s ohledem na nedávnou zprávu OSN. Zpráva skupiny odborníků OSN zdůrazňuje, že řadu ozbrojených skupin, které jsou v zemi aktivní, podporuje dobře organizovaná síť, která částečně sídlí v Evropské unii.

Dlouhodobý závazek Evropské unie vůči Konžské demokratické republice a celé africké oblasti Velkých jezer vám nemusím připomínat. EU dlouho usiluje o zajištění míru a stability v zemi. Je důležité, aby tato snaha pokračovala, jak politicky, tak z hlediska rozvoje. Jsem si jista, že Komise o tom později řekne více.

Tato podpora byla prokázána řadou způsobů, včetně jmenování prvního zvláštního zástupce EU pro tuto oblast již v roce 1994. Byly využity vojenské i civilní nástroje EBOP. Uskutečnili jsme operaci Artemis v provincii Ituri, dočasné rozmístění sil EUFOR v době před volbami v roce 2006, misi EUSEC RD Congo pro reformu obranných sil a misi EUPOL RD Congo pro reformu policie. S ohledem na to došlo k pozitivnímu i negativnímu vývoji. Byly obnoveny diplomatické vztahy mezi Konžskou demokratickou republikou a Rwandou. To je třeba přivítat. V letech 2008 a 2009 byly v zemi podepsány mírové dohody s většinou ozbrojených skupin ve východní části země. Ty je nyní třeba uskutečnit.

Situace je mnoha směrech nestabilní. Mnoho ozbrojených skupin na východě se začleňuje do armády a toto začleňování je spojeno s určitou nejistotou. Pokračují vojenské operace vůči ostatním ozbrojeným skupinám včetně FDLR a Armády božího odporu. Tyto skupiny jsou přímo odpovědné za akce namířené proti civilistům a za obrovské lidské utrpení. Současně se znovu objevují ozbrojené skupiny v jiných částech země. Východní část země zůstává oblastí, v níž je porušováno mezinárodní právo a lidská práva. Dochází zde k vysokému počtu vražd, násilností a sexuálních útoků. Tyto zločiny se šíří celou zemí v alarmujícím měřítku, přestože prezident Kabila oznámil tzv. politiku nulové tolerance.

Nezákonné využívání přírodních zdrojů je dalším velkým problémem. Je důležité, aby byla bohatá nerostná ložiska země podrobena zákonné vnitrostátní kontrole, aby sloužila jako zdroj potřebných příjmů pro stát a aby byla ukončena hospodářská podpora nelegálních ozbrojených skupin. Rada je rovněž znepokojena přípravou a opatřeními pro plánované místní volby. Problémy s řízením, nedostatečná transparentnost a porušování občanských a politických práv představují závažné překážky procesu demokratizace.

Protože existuje mnoho významných problémů, které stále vyvolávají závažné obavy, zaujala Rada důsledný postoj vůči závažným zločinům proti mezinárodnímu právu a lidským právům v Severním Kivu a Jižním Kivu. Rada nedávno tyto činy ve svých závěrech odsoudila a zdůraznila, že vláda Konžské demokratické republiky musí zajistit, aby byly všechny zodpovědné osoby postaveny před soud.

EU je pevně rozhodnuta nadále pomáhat zajišťovat mír, stabilitu a rozvoj pro obyvatele země. V této souvislosti má pro stabilizaci země zásadní význam reforma bezpečnostních složek. Všechny subjekty v tomto sektoru včetně konžských orgánů se musí snažit zajistit skutečnou ochranu společného zájmu na reformě bezpečnostních složek. Musíme také povzbuzovat další konkrétní zlepšování regionálních vztahů prostřednictvím pevnějšího politického a hospodářského partnerství mezi zeměmi v daném regionu.

Mohu vás ujistit, že Rada a Evropská unie budou stát za svým závazkem vůči Konžské demokratické republice a že mají zájem o její budoucnost. Budeme nadále pokračovat ve svém širokém úsilí v zemi a nadále budeme jasně vystupovat ve všech případech porušování mezinárodního práva a lidských práv. V této souvislosti jsou velmi vděční za konstruktivní a trvalou úlohu Evropského parlamentu a já se těším na vaše názory v této rozpravě.

Karel De Gucht, člen Komise. – (FR) Pane předsedající, dámy a pánové zhruba před rokem byla prvořadým problémem konžských orgánů a mezinárodního společenství situace v Gomě, ve městě obléhaném jednotkami CNDP vedenými Laurentem Nkundou.

Bylo učiněno vše ve snaze zabránit nejhoršímu. Prosazování politické dohody, nejprve mezi Konžskou demokratickou republikou a Rwandou a pak mezi konžskou vládou, CNDP a ostatními ozbrojenými skupinami v krátké době umožnilo tikající bombu násilí zneškodnit, ačkoli její potenciál pro destabilizaci zůstává i dnes zachován. Zůstává zachován, protože jeho základní příčiny byly řešeny povrchně a na základě krátkodobých, čistě politických zdůvodnění. Tváří v tvář pouze špatným řešením si mezinárodní společenství zvolilo to nejméně závažné; to není kritika, pouze zjevný fakt, zjištění.

Mezinárodní společenství a Evropská unie nebyly schopny rozhodnout o rozmístění ochranných sil. Posílení mise MONUC, která jsme více než rok požadovali, se začínají provádět až nyní. Nedávná zpráva skupiny nezávislých odborníků Organizace spojených národů a zpráva organizace Human Rights Watch uvádějí průkazný přehled stávající situace, který nelze přehlédnout ani tiše přejít.

Nyní je čas zabývat se těmito základními příčinami a řešit je a přijít s trvalými řešeními. To však bude vyžadovat spolupráci všech – v první řadě spolupráci konžské a rwandské vlády a ve druhé řadě spolupráci mise MONUC, Organizace spojených národů, zbytku mezinárodního společenství a Evropské unie.

Není pochyb o tom, že politické a diplomatické sblížení mezi Rwandou a Konžskou demokratickou republikou může být prospěšné z hlediska tvorby stability v oblasti, a pokud bude vůle na obou stranách, může pomoci nastolit stav mírové koexistence a prospěšné spolupráce obou zemí v rámci obnoveného Hospodářského společenství zemí oblasti Velkých jezer.

Je to však pouze začátek i nadále dlouhé a složité cesty. Jádrem problému je otázka FDLR, jakož i všechny související soubory problémů, které jsou toho důsledkem a komplikují situaci: nezákonné využívání přírodních zdrojů; nedostatečná ochrana menšin; beztrestnost v rozsáhlé oblasti bez vlivu státu, kde jsou veřejné orgány nejen neschopné ovládat území, ale zahrnují i zástupce, kteří jsou často součástí problému.

Dohoda mezi Rwandou a Konžskou demokratickou republikou znamená, že CNDP a nepřijatelné požadavky Laurenta Nkundy jsou dočasně pod kontrolou. Dohoda jednoduše vedla k tomu, že Laurent Nkundu nahradil Bosco Ntaganda, který je snadněji ovlivnitelný a ochotnější dosáhnout jakéhokoli kompromisu výměnou za imunitu, což je porušením všech mezinárodních ustanovení o zločinech proti lidskosti a což mu ani Rwanda ani Konžská demokratická republika nejsou oprávněny ani schopny zajistit.

Spěšné začlenění CNDP do tak neefektivní a naprosto chaotické armády, jako je FARDC; to, že Bosco Ntaganda získal zvýšenou autonomní pravomoc vyplývající ze vzniku paralelního řetězce velení v rámci FARDC, pro který jsou živnou půdou nepravdivé platby vojákům a absence jakékoli formy disciplíny či hierarchie; nedostatečně kontrolovaná a limitovaná podpora mise MONUC pro vojenské operace proti FDLR a neexistující reakce na požadavky rwandofonních menšin, to jsou nyní faktory, které mohou vést k ještě závažnějším problémům, než před jakými jsme stáli před rokem – problémům, které ani Rwanda ani Konžská demokratická republika již nebudou schopny zvládnout.

Za tohoto stavu se situace příliš nezlepšila: humanitární krize trvá bez jakýchkoli zjevných známek zlepšení, stejně jako porušování lidských práv, odporný trend násilí a sexuálních zvěrstev, beztrestnost pro všechny druhy zločinů a drancování přírodních zdrojů. Stačí si přečíst zprávy Organizace spojených národů a organizace Human Rights Watch, které jsem zmínil, a pochopíte rozsah této nekonečné tragédie. Je jasné, že kroky, které mají FDLR zabránit v působení škod, musí pokračovat, ale nikoli za každou cenu, ne aniž bychom předtím učinili vše pro minimalizaci rizik, která vojenský tlak přináší pro nevinné civilisty.

To vyžaduje lepší plánování, nové určení priorit a větší ochranu obyvatelstva ze strany mise MONUC, což je hlavní úkol stanovený v jejím mandátu. Také podmínky, za nichž může mise MONUC pracovat, musí být jasné a jednoznačné. Neznamená to žádat stažení nebo neangažovanost mise MONUC. Uspěchané stažení mise MONUC by bylo katastrofální, protože by vedlo k ještě většímu vakuu: to prokazují nedávné události v rovníkové oblasti, které jsou dalším symptomem konžské nemoci.

Je samozřejmě důležité zastavit tajné politické a hospodářské dohody, z nichž FDLR nadále těží v dané oblasti i jinde ve světě, včetně našich členských států. Kampaň FDLR není politická kampaň, ale zločin, jehož hlavní oběti jsou obyvatelé Konga, a tak je třeba ke kampani a všem s ní přímo nebo nepřímo spojeným osobám přistupovat. Proto je nutný pevnější postoj vůči všem formám nedovoleného obchodu. Současně musí být vedle procesu odzbrojení, demobilizace, navracení, znovuzačlenění a znovuušídlení rwandské a konžské orgány citlivější vůči jednotlivcům, kteří nemusí být nutně zločinci.

S ohledem na to je třeba velkou část problému hledat v Konžské demokratické republice. Mám samozřejmě na mysli místní kořeny konfliktu. V tomto ohledu musí být plně uplatněny dohody z 23. března, jinak budeme dříve či později svědky toho, jak převládne frustrace místních obyvatel. Je to naprosto nezbytné, pokud mají uspět snahy o stabilizaci a vůle k oživení hospodářské činnosti v oblasti Kivu. V tom bude mít mezinárodní společenství skutečně důležitou úlohu.

Vedle oblasti Kivu mám však na mysli i obrovský zmatek, který Konžskou demokratickou republiku v posledních zhruba 20 letech zachvátil. Je to země, v níž prakticky všechno potřebuje přebudovat, počínaje státem, jehož absence je jádrem všech problémů.

Pro dosažení tohoto cíle jsou zásadní určité prvky. Zaprvé je třeba upevnit demokracii. Samozřejmě mám na mysli místní, parlamentní a prezidentské volby ohlášené na rok 2011. Volby jsou jedním prvkem demokracie, nesmíme však zapomínat ani na nutnost pokračovat v podpoře politických institucí a sil v dialektickém vztahu s opozicí. Bez toho nebudeme pracovat ve skutečně otevřeném politickém systému.

Druhým prvkem je nepochybně nutnost posílit řádnou správu. Jakkoli je pravda, že vzhledem k rozsahu svých problémů nemůže Konžská demokratická republika učinit vše najednou, pokud má mít šanci na úspěch, musí jasně prokázat pevnou politickou vůli. Parlament nastolil otázku beztrestnosti. To je dobrý příklad, protože je to věc politické vůle a také to zdůrazňuje celou problematiku posílení právního státu. Problémem je, že kroky nelze podnikat izolovaně. Právní stát vyžaduje i reformu bezpečnostních složek a skutečný pokrok z hlediska hospodářské správy.

Z rozsahu úkolů vyplývá potřeba dlouhodobých politik. Nesmí to však být záminka pro neprovedení okamžitých kroků. Mám na mysli zejména otázky sexuálního násilí a lidských práv, na něž Parlament upozornil. Zásadní úlohu tu bude hrát politická vůle a v tomto ohledu musíme uvítat závazek prezidenta Kabily k zavedení přístupu nulové tolerance. Tento přístup musí být nyní uplatňován.

Komise, která mimochodem již v této oblasti odvádí velkou práci (podpora soudnictví, pomoc obětem), je připravena nadále Konžskou demokratickou republiku podporovat. V této souvislosti jsem také vyjádřil své přání, aby Mezinárodní trestní soud a Komise v praxi těsněji spolupracovaly v oblasti boje proti sexuálnímu násilí.

Konsolidovaný demokratický systém, řádná správa a politická vůle: to jsou klíčové prvky, na nichž bychom chtěli vybudovat své rovné partnerství s Konžskou demokratickou republikou.

Filip Kaczmarek, jménem skupiny PPE. – (PL) Pane předsedající, prakticky každý novinář, který píše o Africe, by chtěl být příštím Josephem Conradem. A proto se novináři nejčastěji zaměřují na nepříznivé aspekty, protože hledají srdce temnoty.

Kongo však srdcem temnoty být nemusí. Může být normální zemí. V Africe existují normální země, v nichž bohaté přírodní zdroje slouží blahu lidí, veřejné orgány se starají o všeobecný prospěch, děti chodí do školy a sex je spojen s láskou, a nikoli znásilňováním a násilím. Jsem si jist, že klíčem k úspěchu v Kivu i v celém Kongu je kvalitní vláda. Bez demokratické, spravedlivé, čestné a účinné vlády nelze dosáhnout míru a spravedlnosti. Bez odpovědné vlády slouží bohatství země jen několika málo lidem, vedoucí představitelé se starají jen sami o sebe, školy jsou prázdné a násilí se stává součástí každodenního života.

Pamatuji na optimismus roku 2006. Sám jsem byl při volbách pozorovatelem a všichni jsme byli rádi, že po 40 let trvající přestávce se v této velké a důležité zemi konaly demokratické volby. Náš optimismus se však ukázal být předčasný. Jen těžko se lze nezeptat, proč tomu tak bylo a proč volby nevedly v Kongu k lepšímu životu. Podle mého názoru je to otázka peněz, jak řekli paní Malmströmová a pan De Gucht. Hovořili o nezákonném využívání zdrojů a o tom, jak jsou tyto prostředky používány k financování zbraní, což konflikt nadále prodlužuje a stupňuje. Pokud to budeme schopni ukončit, budeme blíže našemu cíli.

Michael Cashman, jménem skupiny S&D. – Pane předsedající, děkuji komisaři za jeho prohlášení, které mi rozhodně dodává jistotu.

Pane komisaři, mohu říci, že s vámi naprosto souhlasím: nemůžeme se stáhnout; nemůžeme vytvořit vakuum, protože vakuum tam již existuje a je to vakuum politické vůle, a my potřebujeme politické vedení, aby tento problém vyřešilo v souladu s mezinárodními závazky i se zásadami právního státu.

Dovolte mi zmínit se o skutečné situaci. V konfliktu od roku 1998 přišlo o život více než 5 000 400 osob a nepřímou či přímo dojde každý měsíc až ke 45 000 úmrtím.

Uvádí se, že v zemi existuje 1 460 000 vnitřně vysídlených osob, z nichž většina čelí násilí, a dovolte mi promluvit za ty, kdo promluvit nemohou, kdo tímto násilím trpí. Ozbrojené síly v Konžské demokratické republice páchají násilí založené na pohlaví, a to různými způsoby včetně sexuálního otroctví, únosů, násilných náborů do vojska, nucené prostituce a znásilňování. Konžské oběti sexuálního násilí zahrnují ženy, muže i chlapce, kteří byli také vystaveni znásilňování, sexuálnímu ponižování a mrzačení pohlavních orgánů.

Je přijímáno usnesení za usnesením. Nastal čas, abychom v mezinárodním rámci požadovali ukončení těchto ohavností.

Louis Michel, jménem skupiny ALDE. – (FR) Pane předsedající, paní Malmströmová, pane komisaři, dámy a pánové, jak víte, dění na východě Konžské demokratické republiky jsem vždy pozorně sledoval. I přes slibný pokrok učiněný díky nedávnému sblížení mezi Rwandou a Konžskou demokratickou republikou, sblížení, bez něhož by na východě neexistovalo žádné řešení, a které tedy musí být upevněno, i přes dohody z 23. března mezi Kinshasou a konžskou povstaleckou skupinou, o níž hovořil pan komisař, je situace na východě nadále hluboce znepokojivá.

Chtěl bych uvést sedm poznámek. První je, že na východě Konga jistě nelze nastolit mír, dokud nebude FDLR zabráněno v páčání škod. Bohužel hlavní obětí vojenského tlaku, který Konžská demokratická republika v dočasné době vyvíjí a který má odříznout tyto extremisty od jejich základů a zdrojů příjmu, je civilní obyvatelstvo, které je obětí nepřímých škod, ale i odsuzování ze strany některých osob a násilí ze strany jiných.

Toto riziko bylo možné předpokládat, a jak pan komisař uvedl, kapacity mise MONUC je třeba od počátku posílit, protože tato mise dnes naléhavě postrádá zdroje vhodné pro zvládnutí všech požadavků a její organizace na místě také není vždy ideální.

Ačkoli musíme požadovat vyšší míru koordinace a větší a aktivnější přítomnost na místě, bylo by nebezpečné vynášet ohledně mise MONUC soudy nebo připomínky, které by mohly některé nepřející síly využít jako záminku pro její demonizaci. To by bylo samozřejmě ještě vážnější.

Další věc se týká násilností, které páchá FARDC. Válečný kontext samozřejmě nemůže takové chování nijak ospravedlnit, a proto vítám rozhodnutí Organizace spojených národů zastavit poskytování logistické podpory těm konžským jednotkám, které nedodržují lidská práva. Politiku nulové tolerance, kterou nedávno zavedl prezident Kabila, je samozřejmě nutné uvítat, ale to, zda bude dodržována a prováděna, to je jiná věc.

Nedostatky konžského soudního systému vytváří rozšířený pocit beztrestnosti. Proto podporuji úsilí Komise, která se v úzké spolupráci s ostatními členskými státy snaží pracovat na obnově soudního systému včetně systému na východě.

A konečně má poslední poznámka: tím, co je v Kongu ještě potřeba přebudovat, je právní stát se skutečnými správními pravomocemi. Dnes tyto pravomoci vůbec neexistují, což vytváří mimořádně závažné vakuum.

Isabelle Durant, jménem skupiny Verts/ALE. – (FR) Pane předsedající, paní Malmströmová, pane komisaři, jak jste oba řekli, situace v oblasti Kivu je mimořádně znepokojivá, i přes přítomnost téměř 20 000 příslušníků mise MONUC.

Civilní obyvatelstvo, a zvláště ženy, jsou hlavními oběťmi konfliktních strategií, které používají ozbrojené skupiny, a dokonce, jak někdo uvedl, některé jednotky konžské armády, které učinily ze systematického znásilňování válečnou zbraň. V minulém měsíci nám to navíc přijela připomenout (a zcela správně) skupina konžských žen, aby proti této skandální strategii získaly naši podporu.

Drancování zdrojů, jak jste řekl, pane komisaři, je dalším faktorem, který tento konflikt zjišťuje. Souhlasím s tím, co bylo právě řečeno: je velice nebezpečné diskreditovat misi MONUC, diskreditovat ji zbytečně, činit ji výhradně odpovědnou za danou situaci v očích obyvatel, kteří jsou již unaveni tolika lety války a masakrů.

Zcela souhlasím s tím, že předmětem přezkumu by neměl být mandát mise MONUC a že by samozřejmě nemělo být požadováno stažení mise. Přezkoumat se musí pravidla nasazení mise, její operační směrnice, aby ji nebylo možné nijak spojovat s konžskou jednotkou nebo podporou konžské jednotky, jež má ve svých řadách muže, kteří porušují lidská práva nebo páchají násilí.

Velkou odpovědnost v tomto boji proti beztrestnosti ve věci sexuálního násilí, zločinů, které, jak bych mohla dodat, by měly být postaveny před Mezinárodní trestní soud, mají také konžské orgány. Stejně orgány musí také zajistit, aby byli vojáci ihned ubytováni v kasárnách. Pokud by byli ubytováni v kasárnách, byla by situace nepochybně odlišná.

A konečně, jsem přesvědčena, že musíme obnovit program Amani. Tento program nabízí možnost budovat všude dialog a mír, protože to jsou jediné záruky trvalé obnovy. V každém případě vítám váš zásah, který v plné šíři podporuji, a doufám, že Evropská unie zůstane aktivní. Je to naprosto nutné, ačkoli EU bohužel nechtěla vytvořit společné síly. To by bylo možné o něco málo méně než před rokem. Nicméně věřím, že činnost Evropské unie má zásadní význam.

Sabine Lösing, jménem skupiny GUE/NGL. – (DE) Pane předsedající, v žádné jiné zemi světa dosud nebylo více operací evropské bezpečnostní a obranné politiky než v Konžské demokratické republice. Jako vždy vyvstává otázka, či bezpečnost je chráněna. Je to bezpečnost konžských civilních obyvatel, žen a dětí? Mise OSN MONUC nezabránila tomu, aby byly tisíce lidí zabity, mučeny a znásilněny a stovky tisíc lidí vyhnány ze svých domovů – a těchto ohavností se účastnily vládní síly podporované EU.

Co je tedy v Kongu hájeno? Lidskost? Nebo chráníme režim, který například v letech 2003 až 2006 uzavřel 61 smluv s mezinárodními těžebními společnostmi, z nichž ani jednu mezinárodní nevládní organizace nepovažovaly z hlediska konžského lidu za přijatelnou? Prezident Kabila na chvíli změnil kurs a uzavřel méně smluv se západními firmami. Tato změna byla pozastavena při novém vystupňování války. Má otázka zní, proč jsou lidé, kteří tahají za nitky největší skupiny, jež stojí za vraždami ve východním Kongu (FDLR), údajně v Německu? Na tomto místě odkazuji na usnesení, které jsem předložila jménem skupiny konfederace Evropské sjednocené levice a Severské zelené levice.

Andreas Mölzer (NI). – (DE) Pane předsedající, vyhnání milionů lidí, tisíce případů znásilnění a stovky vražd nesmí být smutným dědictvím největší mírové operace OSN na světě. O operaci v Kongu bylo rozhodnuto před deseti lety, ale nepřinesla žádné podstatné výsledky. Milice nadále plní bohaté zásoby přírodních zdrojů v oblasti, terorizují obyvatele a páchají zločiny proti lidskosti.

Embarga byla dosud neúčinná. Rebelové prostě mění strany a páchají své zločiny v bezpečných uniformách konžských vojáků. Dva váleční zločinci byli nedávno postaveni před tribunál pro válečné zločiny v Haagu a mohly se uskutečnit rozvojové programy a volby – což je alespoň částečný úspěch.

Rovněž se nám podařil malý zásah proti globálním Demokratickým silám za osvobození Rwandy (FDLR). Nebyli jsme však schopni ukončit krutou občanskou válku. Fronty se stále mění.

Zvláště znepokojivé je, pokud se obvinění vznesená proti misi OSN ukazují být pravdivá. Vojáci OSN nesmí jen stát a nic nedělat, pokud jsou páchána zvěrstva, a co víc, logistická podpora armády nesmí být spojována s podporou porušování lidských práv. Konžská mise se prostě nesmí změnit v jakýsi Vietnam Evropy.

Potřebujeme hlavně koordinovanou evropskou bezpečnostní politiku a mírové operace, ale především v oblasti okolo Evropy, a nikoli ve vzdálené Africe, kde jsou etnické fronty nejasné. Podle mého názoru se EU musí zaměřit na své mírové operace v krizových oblastech ve vlastním sousedství, například na Balkáně nebo na Kavkazu. Proto bychom možná měli účast EU v misi OSN v Africe ukončit.

Gay Mitchell (PPE). – Pane předsedající, to, že je situace v Konžské demokratické republice odsouzeníhodná a že vliv konfliktu na tamní obyvatele je tragický, je samozřejmé.

Existuje však řada důležitých otázek, které je třeba zopakovat zde i v našem společném návrhu usnesení. Musíme mít na paměti, že násilí v Konžské demokratické republice, tak jako mnoho konfliktů tohoto druhu, je často vedeno chamtivostí, ale má své kořeny a zdroje také v chudobě. Boje o území, etnické boje, boje o zdroje či politiku jsou větvemi toho samého shnilého stromu nenasytnosti.

Zlepšete prosperitu člověka a dejte mu cíl a omezíte jeho touhu zabíjet nebo se nechat zabít. To je náš významný úkol jako Parlamentu.

Zadruhé musíme zajistit, aby byla jakákoli vojenská přítomnost v zemi připravena a prováděna tak, aby omezovala utrpení a násilí, a ne aby je zhoršovala. Musíme být pilíři proti beztrestnosti, a ne jejími zprostředkovateli.

Jestliže jsou zde důkazy o tom, že západní mise tuto normu nesplňují, musí být jejich přítomnost a postupy naléhavě přehodnoceny.

A konečně, historie nám ukázala, že v bratrovražedných konfliktech, jakým je střet v Konžské demokratické republice, je politické řešení jedinou nadějí na mír. Jedinou cestou k takovému řešení jsou dialog a angažovanost.

Po vytvoření naší služby pro vnější činnost na základě Lisabonské smlouvy musí Evropská unie zaujmout své místo na mezinárodním poli jako aktivnější zprostředkovatel dialogu a podporovatel míru.

Corina Crețu (S&D). – (RO) Jak již bylo zdůrazněno, ve vojenských operacích ve východní části Konžské republiky byly záměrně zabity miliony civilistů. Existuje riziko, že zprávy tohoto druhu se v důsledku nebývalé četnosti páčání násilností v této zemi stanou běžným jevem. K obětem těchto činů patří děti, mladé dívky a ženy, nemluvě o civilistech činných při obraně lidských práv a novinářích.

Humanitární krize se prohlubuje každým dnem. Nedostatečná bezpečnost znamená, že humanitární organizace již nemohou nijak zasahovat. Jen za prvních devět měsíců tohoto roku bylo zaznamenáno více než 7 500 případů znásilnění a sexuálního násilí, což je více než počet za celý minulý rok. Ke všem těmto incidentům došlo na pozadí hladomoru a extrémní chudoby, které postihly miliony lidí. Vina za celou tuto tragédii spočívá na konžské armádě i na rwandských rebelech. Bohužel však existují náznaky toho, že jednotky OSN v Kongu nesou velkou část odpovědnosti, protože dovolují, aby k závažnému porušování lidských práv docházelo. A proto jsem přesvědčena, že Evropská unie musí naléhavě jednat o tom, jak hodlají síly OSN v Kongu řádně splnit cíle mise, které jim byly vytčeny.

Jsou nutná i opatření, která by ukončila praní špinavých peněz, pašování zbraní a zlata, které vede k tomu, že je každoročně z Konga nelegálně odvezeno více než 37 tun zlata v hodnotě přesahující 1 miliardu EUR. Získané peníze jsou používány na nákup zbraní a podporu trestné činnosti v zemi.

Sophia in 't Veld (ALDE). – (NL) Pane předsedající, právě jsem vyslechla projev pana Mölzera, který nyní odešel, a jádrem jeho projevu bylo následující: je to tak beznadějně, že bychom se měli vzdát a soustředit se na své vlastní sousedy. Musím říci, že pokud se na situaci skutečně podíváme, jsme téměř v pokušení se vším skončit. Na druhou stranu pak ale myslím na skupinu žen, které nás minulý týden navštívily a o nichž hovořila i paní Durantová, a nevím, zda bychom se jim mohli podívat do očí a říci, že se prostě vzdáváme nebo že to není jedna z našich priorit nebo že chceme přijmout jen další usnesení a považovat svou práci za hotovou. Když myslím na ty ženy, na jejich zoufalství a hořkost a pocit, že byly ponechány svému osudu, konání takové rozpravy opravdu považuji za neobyčejně nutné.

Usnesení obsahuje velice mnoho kladných prvků a já doufám, že jim našimi činy skutečně dodáme sílu, chtěla jsem však zdůraznit jeden aspekt. Často mluvíme o znásilňování nebo sexuálním násilí, ale ve skutečnosti tyto pojmy stěží vystihují realitu situace. Ženy, s nimiž jsme hovořili, říkaly, že se jedná o mnohem více než o útoky proti jednotlivcům, spíše jde o útoky proti společenství, které mají zničit jeho strukturu. Proto se domnívám, že je nyní mimořádně nutné, abychom nejen podnikli kroky, ukončili beztrestnost, urychleně poskytli finanční prostředky a zajistili zdroje pro akce, které jsme ohlásili, ale abychom také ukázali, že podáváme ruku tamním lidem, že jsme s nimi solidární a neopouštíme je v nesnázích; že na sebe bereme svou morální odpovědnost.

Cristian Dan Preda (PPE). – (RO) V současné kritické chvíli, která se shoduje i s okamžikem, kdy se Organizace spojených národů připravuje oznámit rozšíření mandátu mise MONUC, podle mě musíme zhodnotit činnost mezinárodního společenství ve světle skutečné situace v Konžské demokratické republice, která se bohužel nadále zhoršuje. A jak ukázaly zkušenosti z operace Kimia II, kterou provedla konžská armáda za podpory mise MONUC, vojenský úspěch nestačí, když je cena z humanitárního hlediska vysoká a platí se utrpením konžských civilních obyvatel.

Jsem přesvědčen, že nedávné vojenské operace vedené proti FDLR měly katastrofální důsledky, které vedly, a toho bychom si měli být vědomi, k rozsáhlému porušování lidských práv a vyhlazení humanitární krize. Na druhé straně beztrestnost vyzývá k novému a novému páčání těchto zločinů. Domnívám se, že ochrana civilních obyvatel musí být prioritou číslo jedna. Evropský parlament musí důrazně prohlásit, že páčání

násilí, zejména sexuálního násilí, a porušování lidských práv obecně i zneužívání páchaná v Kivu, musí spolu s beztrestností okamžitě skončit.

Luis Yáñez-Barnuevo García (S&D). – (ES) Pane předsedající, ostatní poslanci již hovořili o tragické situaci v Konžské demokratické republice. Hovořili o milionech úmrtí a případech znásilňování a zneužívání civilních obyvatel. Mluvili o misi Organizace spojených národů v Konžské demokratické republice (MONUC) a o spolupráci Evropské komise na místě. Méně však bylo řečeno o nutnosti kontroly nelegálního toku surovin, například diamantů, zlata a jiných produktů, do zbytku světa. Tyto produkty se „očisťují“ prostřednictvím legitimních účtů a společností v našich vlastních zemích nebo ve Spojených státech amerických.

To je důležitá práce pro paní Ashtonovou. S pravomocemi, které jí udělila Lisabonská smlouva, a s podporou 27 členských států a tohoto Parlamentu by mohla koordinovat celý akční program, který by zabránil tomu, aby toto bohatství skončilo v rukou vojenských diktátorů odpovědných za zabíjení a znásilňování.

Anne Delvaux (PPE). – (FR) Pane předsedající, ve světle nedávných znepokojivých zpráv přicházejících ze Severního a Jižního Kivu a s ohledem na mimořádně násilnou povahu útoků proti civilistům, konkrétně proti ženám, dětem a starým lidem, je podle mě naléhavá nutnost – výraz tak často užívaný Evropskou unií a celým mezinárodním společenstvím ve vztahu ke Kongu – bezprostředním požadavkem. Je třeba učinit vše pro zajištění ochrany civilních obyvatel. Mandát pracovníků mise MONUC na místě bude bezpochyby prodloužen, je však naprosto nutné jej také přehodnotit a posílit, aby bylo možné zarazit vzestup násilí.

Již po mnoho let se mezinárodní společenství, nevládní organizace a konžské ženy soustavně snaží bojovat proti využívání sexuálních útoků jako válečné zbraně. Dnes je tato zbraň systematicky a široce využívána v poklidných oblastech, vždy zcela beztrestně. Vítám nedávné odhodlání tuto beztrestnost ukončit, které projevily konžské orgány, ale tato politika nulové tolerance musí být náročná – všichni pachatelé násilí bez výjimky se budou muset zodpovídat za své činy – a skutečně účinná.

Zahájení prvních procesů u Mezinárodního trestního soudu s údajnými pachateli sexuálních zločinů spáchaných během ozbrojeného konfliktu musí vést k tomu, aby byl soud schopen určit všechny viníky, a bylo tak možné je neprodleně odsoudit.

A konečně, není třeba říkat, že toto vše jde ruku v ruce s posilováním státních struktur, udržováním práva a pořádku, prosazováním rovnosti mužů a žen a ochranou lidských práv, a tedy i práv žen a dětí, jejichž důstojnost, dětství a nevinnost jsou často obětovány na oltář jiné formy ponižování: lhostejnosti.

Michèle Striffler (PPE). – (FR) Pane předsedající, jak nyní víme, humanitární situace na východě Konžské republiky, konkrétně ve východní provincii a v oblasti Kivu, je katastrofální. Bezpečnostní situace civilních obyvatel se zhoršila, mimo jiné po společných vojenských operacích konžské armády a ugandských a rwandských jednotek proti povstaleckým ozbrojeným skupinám, což byly operace, které za sebou zanechaly nesčetné masakry a porušování lidských práv.

Sexuální násilí představuje velmi znepokojivý a velmi rozšířený trend a nyní je součástí každodenního života lidí v Kongu. A co víc, je páchaná řada násilností na humanitárních pracovnících.

Podle oficiálních údajů je na východě Konžské republiky 2 113 000 vysídlených osob. Od 1. ledna 2009 bylo zaznamenáno více než 775 000 nových případů vysídlených osob v Kivu a 165 000 v okresech na východě východní provincie.

V současné době se odhaduje, že je nutná humanitární pomoc pro téměř 350 000 zranitelných osob: dětí, vdov a obětí sexuálního násilí. Rychlá reakce ze strany Evropské unie má tedy zásadní význam.

Marc Tarabella (S&D). – (FR) Pane předsedající, pane komisaři, dámy a pánové, všichni řečníci správně zdůraznili strašnou situaci, v níž žijí obyvatelé Konga, zvláště pak konžské ženy na východě země. Hovořili o znásilňování a barbarských činech, kterým jsou tyto lidé vystaveni, a vraždách, jichž se stávají obětí. Spíše než abychom o nich mluvili, vás však vyzývám k návštěvě internetových stránek UNICEF a hnutí V-Day, které zjevně říkají vše, co lze k tomuto tématu říci.

Dnes vám chci říci o skutečných důsledcích, které tyto barbarské činy pro Kongo mají; chci hovořit o fyzicky a duševně zraněných ženách, které vyžadují péči; a chci mluvit o zavražděných ženách, které již nebudou schopny přispět k hospodářskému rozvoji Konga, k němuž nikdy moci přispět ani jejich nenarozené děti. Také bych chtěl hovořit o šíření nemoci AIDS, o traumatu celé konžské populace, které vytváří negativní

obraz Konga v očích mezinárodního společenství – stručně řečeno obraz země, která se dostává do stále obtížnější situace.

Podpory trvalého míru a prosazování hospodářského rozvoje Konga lze dosáhnout pouze v případě, že konžská vláda a OSN dosáhnou úspěchu ve své snaze bojovat proti sexuálnímu násilí na konžských ženách, a pokud obecněji řečeno zajistí, aby byl v této zemi vybudován skutečný právní stát.

Frédérique Ries (ALDE). – (FR) Pane předsedající, paní ministryně, pane komisaři, já bych také chtěla hovořit o tragédii sexuálního násilí, kterému jsou vystaveny ženy v Konžské demokratické republice, a zejména na východě země. Tento jev není nový. Je nesmírně složitý. Má mnoho rozměrů. Fyzické a psychické utrpení obětí ještě zhoršuje sociální vyloučení, které je pro tyto ženy tragické. Politika nulové tolerance prezidenta Kabily dnes váhavě začíná nést ovoce, každý si však je vědom toho, že tuto metlu může v dlouhodobém výhledu vymýt pouze globální strategie.

Pane komisaři, vím, že Komise již zasahuje a činí tak i prostřednictvím celé řady projektů a rozpočtů. Tváří v tvář těmto číslům a hrozným, strašným zprávám, které slyšíme, nemyslíte, že v této sněmovně máme důvod pochybovat o výsledcích této strategie? Ženy, pane komisaři, jsou hlavním činitelem míru a obnovy země. Jsou budoucností Konga. Jakým způsobem hodláte jednat účinněji a rychleji?

Raül Romeva i Rueda (Verts/ALE). – (FR) Pane předsedající, i já chci promluvit v této rozpravě, protože se týká tématu, které sleduji již dlouhou dobu. Bohužel, s ohledem na trvalé násilnosti a porušování lidských práv na východě Konžské demokratické republiky jsme povinni znovu ostře odsoudit masakry, zločiny proti lidskosti a sexuální násilí páchané na ženách a dívkách, ke kterým ve východní provincii stále dochází.

Proto se připojuji ke svým kolegům poslancům a vyzývám všechny příslušné orgány, aby ihned zasáhly s cílem postavit pachatele těchto zločinů před soud, a žádám, aby Rada bezpečnosti Organizace spojených národů neprodleně přijala veškerá opatření, která mohou komukoli dalšímu zabránit v dalších útocích proti civilnímu obyvatelstvu ve východní provincii Konžské demokratické republiky.

Podobně vyzývám všechny zúčastněné strany, aby zesílily boj proti beztrestnosti a prosazovaly právní stát, mimo jiné bojem proti znásilňování žen a dívek a náboru dětských vojáků.

Franz Obermayr (NI). – (DE) Pane předsedající, v listopadu 2009 došlo k výměně vyslanců mezi Rwandou a Konžskou demokratickou republikou, což byl malý paprsek naděje pro tuto zpusťšenou zemi a její zničený lid. Kromě toho byl zatčen vůdce Demokratických sil za osvobození Rwandy. To jsou známky zlepšování situace ve východním Kongu. Má otázka Komisi zní: jaká opatření hodláte přijmout, abyste zajistili další sbližování mezi Kongem a Rwandou?

Pokud jde o mandát OSN, bylo zde dnes řečeno mnoho o všech formách zásahů. Buďme upřímní: pokud existuje mandát OSN, měl by nepochybně sloužit na ochranu těch, kdo jsou utlačováni, mučeni, jsou vystaveni násilí a zneužívání, zejména žen a dětí této země. V tomto ohledu musí být zcela jasná jedna věc: jestliže bude mandát OSN vydán, a my Rakušané jsme v této oblasti poněkud rezervovaní, měl by být tento mandát důsledný a ti, kdo jsou na místě, musí pro případ potřeby, což může zahrnovat i ochranu utlačovaného obyvatelstva, být ozbrojeni.

Seán Kelly (PPE). – Pane předsedající, myslím, že je nešťastné, že jsme v tomto vánočním čase strávili poslední dva dny diskusí o násilí na celém světě, ať v Čechách či v Afghánistánu a nyní v Kongu. Taková je však realita.

Současné, s ohledem na poselství svátků míru a dobré vůle, se musíme, jak můj kolega pan Mitchell tak hezky řekl, stát podporovateli míru. A to je velká příležitost k tomu, aby vysoká představitelka lady Ashtonová využila své pravomoci a podpory Evropské unie způsobem, který dosud nebylo možné realizovat, aby přinesla těmto zemím rád a pokusila se zmírnit strašlivé utrpení v těchto místech.

Dlouhodobé řešení však nepřinese hospodářský rozvoj, ale vzdělání, a my se musíme snažit v těchto zemích zajistit svobodný přístup k řádnému vzdělání, protože to je v dlouhodobém výhledu skutečně cesta k míru.

Jim Higgins (PPE). – Pane předsedající, v roce 1960 švédský generální tajemník Organizace spojených národů Dag Hammarskjöld požádal irské jednotky, aby jako mírové síly vstoupily do tehdejšího Belgického Konga, z něhož se pak stalo Kongo. Odvedli vynikající práci.

Jsem mimořádně znepokojen úlohou jednotek Organizace spojených národů v Kongu v současnosti: Maročanů, Pákistánců a Indovů. Mluvíme o znásilňování, násilí, obchodování atd., ale jednotky Organizace spojených národů tam nedosahují žádné slávy a vlastně dělají medvědí službu.

Plně souhlasím s panem Mitchellem, že Evropská unie potřebuje mít pevnější ruku. Jsme Evropská unie, zcela sjednocení. Odvedli jsme vynikající práci v Čadu. Potřebujeme tam své vlastní mírové jednotky a nemůžeme se spoléhat na Organizaci spojených národů. Situace je taková, že tam máme nádherný národ, oběti evropské kolonizace, oběti kmenového konfliktu, oběti mezinárodní slepoty, a nemůžeme být nadále slepí. Musíme prostě jít a ty lidi zachránit.

Alf Svensson (PPE). – (SV) Pane předsedající, je téměř nemožné pochopit strašlivé statistické údaje, které byly zmíněny, přesto víme, že jsou pravdivé. Nicméně zde jepocit, který možná sdílí mnoho lidí, že když přijde na nejchudší z chudých zemí v subsaharské Africe, není naše odhodlání tak silné nebo tak konkrétní, jak by mělo být. Zazněla zde zmínka o vojenské moci. Myslím, že si všichni uvědomujeme, že máme-li učinit pokrok směrem ke zmírnění a zlepšení situace obyvatel této země, která tak strašně trpí, musíme bojovat proti chudobě a korupci.

Rádi mluvíme o Afghánistánu a trávíme spoustu času diskusemi o tamním teroru a činnosti Talibanu a je to tak správně. Jsou zde však i další lidé, kteří trpěli a stále trpí mimořádně strašnými podmínkami. Chtěl bych zdůraznit, že jsou zde nevládní organizace, které mohou pracovat, získají-li státní podporu a podporu Evropské unie, ale že často se zdá velmi obtížné toho dosáhnout.

Cecilia Malmström, úřadující předsedkyně Rady. – (SV) Pane předsedající, jak tato rozprava ukázala, existují neuvěřitelně dobré důvody pro pokračování našeho úsilí v Konžské demokratické republice. EU se již velmi snaží pracovat na dosažení dlouhodobé stability, bezpečnosti a rozvoje v zemi. Pan komisař De Gucht uvedl dlouhý výčet operací EU.

Celkově vzato je EU díky příspěvkům členských států a Komise jedním z největších dárců pomoci pro danou oblast, a proto můžeme mít vliv. Jestliže však má být v Konžské demokratické republice a v této oblasti zachována stabilita, je naprosto nezbytné, aby se životní úroveň konžských obyvatel zlepšila, aby byla dodržována lidská práva a bylo důrazně zakročeno proti korupci s cílem vybudovat společnost založenou na zásadách právního státu.

Strašlivé sexuální násilí, o němž zde svědčilo mnoho poslanců a o němž bohužel slyšíme v příliš mnoha zprávách, je samozřejmě naprosto nepřijatelné. Pachatelé nesmí zůstat nepotrestáni. Musí být postaveni před soud. Konžská vláda má velkou odpovědnost, aby to zajistila a aby politika nulové tolerance prezidenta Kabily neznamenal jen hezká slova, ale skutečně vedla k činům.

Pokud jde o Radu, mandát dvou misí EBOP byl po vyšetřovací misi v Konžské demokratické republice počátkem roku 2009 přezkoumán s cílem pomoci v boji právě proti tomuto druhu sexuálního násilí. V důsledku toho má mise EUPOL RD Congo vyslat dva víceoborové týmy do provincií Severní Kivu a Jižní Kivu s mandátem pro celou zemi. Tyto týmy budou zajišťovat různé druhy specializovaných odborných znalostí v oblastech, jako je vyšetřování trestných činů a kontrola sexuálního násilí. Nábor pro tyto mise nyní probíhá.

Jde samozřejmě jen o malý příspěvek. V tak velké zemi je skromný. Nicméně je důležitý a tyto nové specializované síly budou schopny podpořit provádění správných vyšetřovacích postupů týkajících se sexuálního násilí, zejména násilí páchaného lidmi v uniformách.

Čeká nás doba vyhrazená pro otázky, je to však má poslední rozprava v této sněmovně jako zástupkyně švédského předsednictví. Chtěla bych vám poděkovat za mnoho dobrých rozprav, příjemně strávený čas a velice dobrou spolupráci s poslanci Evropského parlamentu a s vámi, pane předsedající.

Předsedající. – I já bych chtěl vyjádřit jménem všech kolegů poslanců naše upřímné díky za vaši efektivitu a snahu, která nás tolik těšila.

Karel De Gucht, člen Komise. – Pane předsedající, především bych chtěl poděkovat všem poslancům, kteří k této rozpravě přispěli. Nechci se vracet ke svému úvodnímu prohlášení. Dovolte mi zaměřit se jen na tři věci.

Zprv, Evropská komise dělá mnoho v oblasti humanitární pomoci a programů znovunastolení právního státu. Hovoříme o desítkách milionů a na počátku o více než 100 milionech EUR. Problém však spočívá v tom, jak účinné to vše nakonec je, pokud nemáte vhodný protějšek v politické aréně?

Zadruhé bych chtěl něco říci k mandátu mise MONUC, protože jakkoli lze misi MONUC kritizovat a je třeba ji za nedávné události kritizovat, myslím, že by bylo zásadní chybou požadovat, aby mise Konžskou demokratickou republiku opustila. To by byla nejhorší věc, kterou si lze představit.

Dovolte mi přečíst některé části mandátu, který přijala Rada bezpečnosti OSN počátkem loňského roku. Uvádí, že „Rada rovněž rozhodla, že mise MONUC má od přijetí tohoto usnesení mandát (v uvedeném pořadí přednosti) pracovat v těsné spolupráci s vládou Konžské demokratické republiky s cílem zajistit zaprvé ochranu civilního obyvatelstva, humanitárních pracovníků a pracovníků a zařízení Organizace spojených národů; zajistit ochranu civilistů včetně humanitárních pracovníků, kterým bezprostředně hrozí fyzické násilí, zejména násilí ze strany kteréhokoli subjektu zapojeného do konfliktu“.

Dalším velmi významným bodem je bod G, který se týká koordinovaných operací. Uvádí: „koordinovat operace s integrovanými brigádami FARDC – armády – rozmístěnými ve východní části Konžské demokratické republiky a podporovat operace vedené a společně plánované těmito brigádami v souladu s mezinárodním humanitárním právem, právem týkajícím se lidských práv a uprchlíků s cílem...“ atd.

Mandát je tedy naprosto jasný a diskutovat je třeba o pravidlech zapojení. Mise MONUC by se měla zaměřit na svá vlastní pravidla činnosti, protože je na ní, jak se rozhodne dále postupovat.

A konečně, hodně bylo kritizováno i mezinárodní trestní soudnictví. Lidé mají pochyby, zda je slučitelné s politikou. Můžete mít na jedné straně mezinárodní trestní soudnictví a řádné politické řízení krize na straně druhé? To je velice zajímavá otázka.

V Kongu můžete vidět jednu z odpovědí. Dovolili jsme, aby Bosco Ntaganda převzal vedení CNDP od Laurenta Nkundy, ačkoli je na Boscu Ntagandu vydán zatykač, a vidíte, k čemu dochází. Nic nelze získat zadarmo. Nemůžete si vybrat mezi řízením politické krize na jedné straně a uplatněním mezinárodního trestního soudnictví v praxi na straně druhé. Stejně jako Evropský parlament a Evropská komise si myslím, že by přednost mělo dostat řádné uplatnění mezinárodního trestního soudnictví.

Předsedající. – Obdržel jsem šest návrhů usnesení⁽²⁾ předložených podle čl. 103 odst. 2 jednacího řádu.

Rozprava je ukončena.

Hlasování se bude konat ve čtvrtek 17. prosince 2009.

PŘEDSEDAJÍCÍ: PANÍ WALLIS

Místopředsedkyně

12. Doba vyhrazená pro otázky (otázky na Radu)

Předsedající. – Dalším bodem je doba vyhrazená pro otázky (B7-0236/2009).

Radě byly položeny následující otázky.

Otázka č. 1, kterou pokládá **Bernd Posselt** (H-0425/09)

Předmět: Etnické menšiny v Srbsku

Jak Rada hodnotí situaci etnických menšin v Srbsku, zejména albánské skupiny obyvatelstva v údolí Preševo, kde opět došlo k útokům proti civilnímu obyvatelstvu??

Cecilia Malmström, úřadující předsedkyně Rady. – (SV) Děkuji za otázku, pane Posselte. Na zasedání Rady ve složení pro obecné záležitosti jsme přijali závěry týkající se rozšíření a procesu stabilizace a přidružení. Rada v těchto závěrech uvítala závazek Srbska přistoupit k EU a ocenila jeho činnost při provádění klíčových reforem v souladu s evropskými normami. Rada rovněž zdůraznila, že je potřeba v reformách pokračovat.

Vzali jsme na vědomí sdělení Komise ze dne 14. října, v němž se uvádí, že v Srbsku je zaveden obecný právní a institucionální rámec pro dodržování lidských práv a že bylo dosaženo pokroku směřujícího k lepšímu dodržování právních předpisů týkajících se mezinárodních lidských práv. V této oblasti hraje důležitou roli nové ministerstvo pro lidská práva a práva menšin v Srbsku. Je nicméně potřeba vyvíjet další úsilí ke zvýšení

⁽²⁾ Viz zápis.

informovanosti o mezinárodních normách. Rada rovněž konstatuje, že Srbsko ratifikovalo všechny hlavní nástroje týkající se lidských práv.

Co se týče zvláštní situace v jižním Srbsku, o které se pan poslanec zmiňuje, v červenci se skutečně udály některé velmi násilné incidenty, k nimž patřil i útok na policejní síly v této oblasti. Po zatčení několika osob již k žádným dalším incidentům nedošlo. Atmosféra v koordinačním orgánu pro jižní Srbsko se od té doby zlepšila. Situace je sice nestálá, ale do celé věci jsou zapojeny hlavní etnické politické strany Albánců v této oblasti. Došlo také k pozitivním změnám v citlivé záležitosti vzdělávání. V této souvislosti bych se ráda zmínila zejména o otevření univerzitní katedry ve městě Medveđa, kde bude výuka vedena v srbštině a albánštině.

V blízké době bude vytvořena Rada národnostních menšin pro albánské obyvatelstvo Srbska. Lidé tak budou moci více ovlivnit vzdělávání, kulturu a další záležitosti. Pro etnické menšiny v jižním Srbsku je překážkou slabý hospodářský a sociální rozvoj. Mezinárodní společenství, zejména OBSE, nadále situaci v jižním Srbsku sleduje a v úzké spolupráci se srbskou vládou a místními čelnými představiteli hraje aktivní úlohu při podpoře míru a stability v oblasti.

Bernd Posselt (PPE). – (DE) Paní Malmströmová, děkuji vám za skvělou odpověď. Mluvíme samozřejmě o třech oblastech: dvě příhraniční oblasti – Vojvodina a jižní srbská oblast Preševa, jinými slovy oblasti se třemi hraničními pásmy. Chtěl bych vás také požádat, abyste ve své budoucí funkci komisařky zajistila, že se tyto země budou dále rozvíjet v rámci přeshraničního programu podpory. Vnitřní Srbsko, zejména Sandžak v oblasti Novi Pazar, je samozřejmě zcela odříznuto. Tuto oblast je třeba rovněž podporovat s cílem zlepšit hospodářské podmínky, což pomůže vyřešit problémy týkající se menšin. V této oblasti, zejména v jižním Srbsku, je však hodně násilí. Chtěl bych požádat Radu, aby se i nadále touto výbušnou situací zabývala.

Cecilia Malmström, úřadující předsedkyně Rady. – Pane Posselte, ujišťuji vás, že tuto situaci budeme nadále velmi pečlivě zkoumat, a to je také součástí soustavné práce Komise. Budeme se tím samozřejmě zabývat. Jsme si vědomi toho, že situace se sice zlepšila, ale je nestabilní. Nicméně ke zlepšení došlo a tato institucionální opatření, která mám na mysli, která byla provedena, jsou dobrým krokem správným směrem. Můžeme jen doufat, že s naší podporou a také s podporou OBSE bude vývoj pokračovat tímto směrem.

Franz Obermayr (NI). – (DE) Násilí se bohužel – a tato slova směřuji předchozímu řečníkovi – vyskytuje nejen v Srbsku, ale také v Kosovu. Na jedné straně je albánská menšina v Srbsku a na straně druhé je srbská menšina v Kosovu.

Moje otázka zní: pokud jde o zjednodušení vydávání víz pro Srbsko, jak EU zajistí, aby nedošlo k vytváření „šedých zón“ a ke zneužívání systému? Není toto poskytnutí zjednodušeného postupu jedné skupině obyvatelstva Kosova v rozporu s kontroverzním uznáním Kosova jako suverénního státu?

Cecilia Malmström, úřadující předsedkyně Rady. – Nejsem si úplně jista, na co se ptáte. Pokud jde o Kosovo, je potřeba na celé záležitosti dále pracovat, bez ohledu na skutečnost, že ne všechny členské státy Kosovo uznaly. Komise pracuje na tom, aby zjistila, jak bychom mohli Kosovu celou situaci usnadnit. To však bude nějakou dobu trvat. Stále tam jsou určité problémy. V budoucnu by měl být zjednodušen také vízový režim pro Kosovo, ale zatím nebyly splněny všechny podmínky.

Předsedající. – Je jasné, že to bylo trochu mimo předmět otázky, nicméně s tématem to souvisí.

Otázka č. 2, kterou pokládá **Marian Harkin (H-0427/09)**

Předmět: Úroveň nezaměstnanosti

Jaké další kroky Rada podniká ve snaze řešit problematiku rostoucí nezaměstnanosti v rámci EU-27 kromě zavádění opatření pro rekvalifikaci a profesní rozvoj pracovníků?

Cecilia Malmström, úřadující předsedkyně Rady. – (SV) Děkuji za otázku, paní Harkinová. Současná krize má velmi vážný dopad na miliony lidí. Jedním z hlavních úkolů, před nimiž EU stojí, je proto řešení důsledků hospodářské krize. Vzhledem ke stárnutí obyvatelstva musí členské státy EU snížit současnou úroveň nezaměstnanosti a zajistit, aby se nynější vysoká míra nezaměstnanosti nestala trvalou.

Politika zaměstnanosti je především odpovědností členských států. Nicméně Rada ve složení pro zaměstnanost, sociální politiku, zdraví a ochranu spotřebitele přijala před několika lety určité pokyny. Zdůrazňovali jsme skutečnost, že přijatá opatření musí být různorodá, protože situace na trhu práce je v jednotlivých členských státech odlišná. Máme společnou výroční zprávu o zaměstnanosti, v níž Rada a Komise sleduje situaci

v jednotlivých členských státech. Během současné krize věnovala Evropská rada zvláštní pozornost právě problematice nezaměstnanosti. V prosinci 2008 byl schválen plán evropské hospodářské obnovy, který poskytuje jednotný rámec pro opatření, která mají být přijata. Jako součást tohoto plánu přijala Rada a Evropský parlament v červnu 2009 nařízení, kterým se mění nařízení o zřízení Evropského fondu pro přizpůsobení se globalizaci. Toto změněné nařízení umožňuje použít prostředky z fondu k boji proti krizi.

V závislosti na situaci v dané zemi mohou být zavedena různá opatření: dočasná úprava pracovní doby, snížení příspěvků na sociální zabezpečení, snížení administrativní zátěže podniků, zlepšení postupů používaných úřady trhu práce, zaměření opatření na nezaměstnané mladé lidi a usnadnění mobility. Tato opatření byla zdůrazněna ve zprávě předsednictví vydané po neformálním summitu o zaměstnanosti.

Rada ve svých závěrech z červnového summitu stanovila řadu opatření, která by měla pomoci členským státům – a případně i účastníkům trhu práce – řešit dopady globální krize, a to uplatňováním zásad flexikurity. Mohou to být například takové kroky jako nabízení alternativ k propouštění pro podniky, což poskytuje příležitosti pro vytvoření flexibilních forem pracovních úvazků a pro dočasné úpravy pracovní doby, dále zlepšení podmínek pro podnikatele zajištěním flexibilního, bezpečného pracovního trhu a zpřístupněním systémů výhod, které poskytují motivaci k práci, odpovídající úrovně příspěvků na sociální zabezpečení, rozšíření a lepší opatření pro návrat k práci, opatření pro podporu příjmů a volný pohyb.

Ministři se během rozpravy v listopadu shodli na tom, že je potřeba zachovat aktivní politiku zaměstnanosti, která zahrnuje krátkodobá opatření. Mezi tato opatření patří například krátkodobá zaměstnanost nebo zlepšení zaměstnatelnosti a odborné přípravy zaměřené na zapojení osob do trhu práce. Na stejném zasedání Rady se ministři dohodli, že zaměstnanost je významným faktorem pro zamezení vyloučení. Protože je velmi důležitá provázanost rovnosti s hospodářským růstem a zaměstnaností, členské státy byly vyzvány k rozšíření péče o děti a ke snížení rozdílů v odměňování a dalších odlišností v přístupu k ženám a mužům.

Opatření musí být zaměřena zejména na osoby, které jsou krizí postiženy nejvíce: starší lidé, mladí lidé, osoby se zdravotním postižením a zaměstnanci bez trvalého pracovního poměru. Vytváření většího počtu rovných příležitostí pro mladé lidi v oblasti vzdělávání, odborné přípravy a zaměstnanosti je jedním z hlavních cílů nového rámce evropské spolupráce v oblasti mládeže pro období 2010–2018, který přijala Rada dne 27. listopadu 2009.

Marian Harkin (ALDE). – Děkuji za odpověď. Musím říct, že jsem velmi ráda, že vás vidím, paní ministryně, a doufám, že vás příští rok uvidím častěji. Budu se těšit na vaše odpovědi na naše otázky.

Ve své odpovědi jste se nezmínila o dvou bodech, které považuji za důležité: zaprvé je to podpora podnikání a zadruhé zvýšení výdajů na výzkum a vývoj. Ale chci se vás především zeptat na toto: až dosud jsme spoléhali na otevřenou metodu koordinace, která byla skutečně velmi slabým nástrojem a v úsilí o dosažení cílů lisabonské agendy nefungovala dobře. Máte vůbec nějaké návrhy na posílení tohoto mechanismu?

Cecilia Malmström, úřadující předsedkyně Rady. – To je skutečně velmi důležitá otázka a jak víte, Rada již obdržela návrh Komise a začala o budoucnosti Lisabonské strategie a o strategii pro Evropu do roku 2020 jednat. Rozhodnutí padne během španělského předsednictví na jaře příštího roku.

Jednou z otázek je, jak se z dlouhodobého hlediska ze současné situace dostaneme? Jak můžeme vytvořit Evropu, která bude konkurenceschopnější, v níž bude více rozvinuto podnikání, a vyhnout se tak sociálnímu vyloučení a nezaměstnanosti? Jak lze investovat do výzkumu a vývoje, aby se Evropa stala silným globálním hráčem v hospodářské oblasti, jak si to všichni přejeme? To vše bude pravděpodobně potřeba do nové strategie začlenit.

Jedním z velmi důležitých aspektů této strategie je způsob řízení. Myslím, že otevřená metoda koordinace má své výhody, ale je třeba ji zlepšit. Musíme zapojit mnohem více místních a regionálních orgánů, protože právě tyto orgány pak strategii realizují. Členské státy musí být za proces odpovědné a je potřeba přezkoumat také správu věcí veřejných. To je vysvětleno také v dokumentu Komise, který je nyní s členskými státy projednáván. Myslím, že od nich dostaneme velmi dobré návrhy, protože je to skutečně jeden ze slabých bodů strategie.

Andreas Mölzer (NI). – (DE) Jak víme, nástroj pro takzvané mikrofinancování, který chce EU zavést, nebude financován z nových zdrojů, ale z programu Progress. Jak se bude v této souvislosti postupovat, aby tento nový nástroj neohrozil program zaměstnanosti a sociální solidarity, který byl přijat ještě před tímto nástrojem pro mikrofinancování?

Paul Rübig (PPE). – (DE) Mám následující otázku: nebylo by rozumné zabránit v první řadě nezaměstnanosti? Víte o nějakých pracovních místech ve veřejném sektoru, která by mohla být poskytnuta nezaměstnaným? Jak bychom mohli podpořit zejména vytváření nových malých a středních podniků? Existují možnosti pro uplatnění přeshraničních metod a osvědčené postupy, díky nimž by bylo vytvořeno více nových společností?

Cecilia Malmström, úřadující předsedkyně Rady. – Jak jsem uvedla, hlavní odpovědnost za vytváření pracovních míst mají samozřejmě členské státy. Ale je tu spousta práce a jak jsem zmínila v úvodu v odpovědi pro paní Harkinovou, Rada vydala řadu doporučení, jak byste mohli pracovat na zvyšování flexibility pomocí různých podpůrných systémů a zvýšit aktivitu lidí umožňující předejít mechanismům vyloučení. Je velmi důležité, abychom se nadále setkávali na vysoké úrovni se sociálními partnery a členskými státy a vyměňovali si navzájem své zkušenosti a osvědčené postupy. Ty se mezi jednotlivými zeměmi skutečně liší, ale je potřeba, abychom si příklady vzájemně sdělovali a sledovali nejlepší způsoby, které by pak mohly být využity. Jedná se tedy o kombinaci doporučení Rady a potřeby, aby členské státy přijaly svůj díl odpovědnosti a trochu se – podle konkrétní situace v každé zemi – přizpůsobily.

Co se týče vaší otázky, pane poslanče, nejsem si úplně jista, zda jsem ji pochopila. Možná byl problém v překladu. Nikdy jsem nemluvila o mikroorgánu. Zmínila jsem se o globalizačním fondu, jehož flexibilitu jsme nyní s pomocí Evropského parlamentu zvýšili, aby členské státy a firmy, které se dostaly do potíží, mohly získat podporu a pomoci lidem, kteří jsou nezaměstnaní nebo byli propuštěni ze zaměstnání.

Předsedající. – Otázka č. 3, kterou pokládá **Nikolaos Chountis (H-0431/09)**

Předmět: Jednání ohledně účasti Turecka ve společných operacích agentury Frontex

Dne 21. října 2009 na plenárním zasedání Evropského parlamentu úřadující předsedkyně Rady paní Malmströmová informovala o tom, že probíhají jednání „s cílem dosáhnout případné dohody, která by se týkala také výměny informací a možnosti zapojení tureckých orgánů do společných operací agentury Frontex“. Čl. 8e odst. 2 nařízení (ES) č. 863/2007⁽³⁾, kterým se zřizuje mechanismus k vytvoření pohraničních jednotek rychlé reakce a kterým se mění nařízení Rady (ES) č. 2007/2004⁽⁴⁾, uvádí, že „všechny změny nebo aktualizace operačního plánu vyžadují dohodu výkonného ředitele a žádajícího státu“.

Vzhledem k výše uvedenému, sdělí Rada, do jaké fáze dospěla jednání o turecké účasti na společných operacích agentury Frontex? Jaké podmínky si Turecko klade pro svou účast? Je o těchto jednáních informováno Řecko – členský stát, který je hostitelskou zemí agentury Frontex?

Cecilia Malmström, úřadující předsedkyně Rady. – (SV) Důležitým prvkem strategie EU pro lepší řízení přistěhovalectví je vytvořit partnerství v oblasti kontroly hranic s třetími zeměmi. To je ústředním principem konceptu integrované správy hranic, který přijala Rada v prosinci 2006. Rada bych také zmínila, že operativní spolupráce se třetími zeměmi je důležitým prvkem práce agentury Frontex.

Podle podmínek nařízení o agentuře Frontex může tato agentura podporovat operativní spolupráci mezi členskými státy a třetími zeměmi v rámci politiky Evropské unie v oblasti vnějších vztahů a může spolupracovat se třetími zeměmi v rámci dvoustranné spolupráce. Řada opatření již byla dokončena a další opatření jsou v současné době projednávána.

Mandát pro jednání je dán správním radou, v níž jsou zastoupeny všechny členské státy. V současné době bylo dosaženo výrazného pokroku v jednáních o operativní spolupráci, která probíhají mezi agenturou Frontex a příslušnými tureckými orgány.

Vzhledem k tomu, že jednání ještě neskončila, je pro Radu obtížné podrobněji se k obsahu a vývoji diskusí vyjadřovat.

Nikolaos Chountis (GUE/NGL). – (EL) Vážená paní předsedající, paní ministryně, z vaší dnešní odpovědi jsem vyrozuměla, že v této záležitosti jsou důležité tři body: zaprvé, že jednání mezi agenturou Frontex a Tureckem jsou v pokročilé fázi, zadruhé předpokládám, že všechny členské státy Evropské unie, tedy včetně Řecka, o jednáních vědí, a zatřetí, že – podle závěrů nedávné schůzky ministrů zahraničí – s hraniční kontrolou souvisí dohoda o zpětném přebírání osob.

(3) Úř. věst. L 199, 31.7.2007, s. 30

(4) Úř. věst. L 349, 25.11.2004, s. 1

Jinými slovy, požaduje Turecko za účelem spolupráce, za účelem dohody o zpětném přebírání osob s Evropskou unií, společné operace s kontrolami na vnějších hranicích? Pokud ano, jak vyřešíme závažný problém ochrany lidských práv a důstojnosti přistěhovalců a velmi citlivou otázku, která se netýká tolik kontroly hranic, jako spíše definice hranic?

Jinými slovy – přijímá Turecko vnější hranice Evropské unie? Akceptuje skutečnost, že agentura Frontex provádí svou činnost na vnějších hranicích Evropské unie?

Cecilia Malmström, úřadující předsedkyně Rady. – To je samozřejmě velmi obsáhlá otázka. Jednání s Tureckem teprve začala. Zástupce Komise, komisař Barrot, a švédský ministr pro migraci a azylovou politiku pan Billström, byli před několika týdny v Turecku, aby tato jednání zahájili. První diskuse byly plodné, ale zatím nedospěly k závěru, takže je velmi obtížné informovat vás o aktuální situaci. Všechny členské státy – včetně Řecka – jsou samozřejmě o jednáních průběžně informovány.

V této souvislosti je vždy zmiňováno dodržování základních práv a evropských hodnot, takže Turecko není z této záležitosti vyloučeno. Ale jak jsem řekla panu poslanci, jednání teprve začala. Probíhají zatím velmi dobře, ale nebyla dosud ukončena. Jednání jsou otevřená, takže všechny členské státy jsou do nich zapojeny prostřednictvím agentury Frontex, v níž je zastoupeno i Řecko.

Georgios Papanikolaou (PPE). – (EL) Vážená paní předsedající, paní ministryně, jestli tomu dobře rozumím, shoda, k níž jsme s Tureckem došli a jež by se v konečném důsledku měla v oblasti přistěhovalectví transformovat do dohody o zpětném přebírání osob, bude zahrnovat rovněž otázky týkající se spolupráce s agenturou Frontex.

Dále bych chtěl říct, že jsme si v Řecku všimli, že v poslední době působí turecké orgány letadlům agentury Frontex záměrně potíže. V odpovědích Komise není uvedeno nic konkrétního k diskusím, které k tomu proběhly, a zda jde skutečně o obtěžování.

Můžete se k této záležitosti vyjádřit?

Andreas Mölzer (NI). – (DE) Pro úspěšné řešení situace je určitě rozumné, abychom spolupracovali na mezinárodní úrovni, pokud – a to říkám velmi otevřeně – nebude nutné tuto spolupráci koupit s pomocí finančních prostředků EU. S kterými ostatními státy v současné době jednáme nebo máme v plánu jednat? Byly tureckému státu nabídnuty finanční prostředky s cílem motivovat jej k účasti na operacích Frontex?

Cecilia Malmström, úřadující předsedkyně Rady. – Letadla byla předmětem několika otázek během doby vyhrazené pro otázky. Rada informovala turecké orgány, tureckou vládu a její zástupce, že předpokladem pro další diskuse na toto téma je dobrá spolupráce v této oblasti. Rada turecké úřady rovněž požádala, aby se zdržely jakýchkoli provokativních akcí. Bylo to řečeno velmi jasně a příslušné odpovědi si můžete najít, na některé z nich jsem velmi nedávno odpovídala i já sama.

Jednání probíhají. Jejich vedením byly pověřeny příslušné osoby. Jak jsem uvedla, nemohu vám přesně říct, v jaké fázi nyní jsou, protože stále probíhají, ale děje se tak podle obvyklého postupu, a abych odpověděla na vaši otázku, vedeme také diskuse se Senegalem a Kapverdami. Diskuse byly zahájeny také s Marokem, Egyptem a Mauritánií, ale zatím jsme dosáhli velmi malého pokroku.

Postupujeme jako obvykle. Používáme standardní postupy. Zahájením jednání byla pověřena rada agentury Frontex. Některá jednání jsou velmi úspěšná, jiná méně. Spolupracujeme například s Ruskem, Moldavskem, Ukrajinou, Gruzii atd., ale v ostatních oblastech nebyl pokrok velký.

Předsedající. – Otázka č. 4, kterou pokládá **Seán Kelly** (H-0434/09)

Předmět: Jednání o klimatu v Kodani

Může Rada poskytnout nejnovější informace o stavu jednání, jež budou brzy zakončena v Kodani? Může upřesnit, kdy předpokládá přijetí právně závazného dokumentu navazujícího na Kjótský protokol, pokud v Kodani k uzavření právně závazné dohody nedojde?

Cecilia Malmström, úřadující předsedkyně Rady. – Během doby, kdy probíhají jednání v Kodani, se situace stále mění, nicméně pokusím se vám přiblížit aktuální stav.

Jak dobře víte, tato záležitost zahrnuje dvě hlavní otázky: zmírnění a financování. Jak dnes ráno řekl pan premiér, jsme stále přesvědčeni, že v Kodani můžeme dosáhnout úspěchu, který nám umožní udržet globální oteplování na úrovni nepřesahující 2 °C ve srovnání s teplotou v předindustriálním období.

EU hraje v celém procesu klíčovou roli, která spočívá ve vytváření mostu, díky němuž bychom měli v konečném důsledku dosáhnout právně závazné dohody. Doufejme, že nyní dosáhneme politicky závazné dohody s jasným harmonogramem směřujícím k dosažení právně závazné dohody pro období od 1. ledna 2013.

Pro dosažení dohody je však potřeba dojít ke shodě názorů týkající se těchto základních stavebních kamenů.

Zprv se jedná o hluboké a ambiciózní závazky rozvinutých zemí snížit do roku 2020 emise. Některé země, například Japonsko a Norsko, své původní sliby zvýšily, ale je jasné, že návrhy předložené v současné době k dosažení cíle 2 °C nestačí.

V této souvislosti EU zopakuje své požadavky, aby další rozvinuté země přijaly ambiciózní plán a aby rozvíjející se země i nadále usilovaly o měřitelná, vykazovatelná a ověřitelná zmírňující opatření.

Větší rozvíjející se země – Čína, Indie, Indonésie, Brazílie, Jižní Afrika a Jižní Korea – nabídly, že omezí původně předložené návrhy růstu emisí, což představuje významný přínos.

Rada se však domnívá, že tyto země, zejména Čína a Indie, mají oproti navrhovaným opatřením větší potenciál. Je také zřejmé, že je potřeba učinit více, nechceme-li hranici oteplování o 2 °C překročit.

EU proto tyto země požádá, aby v souvislosti s ambiciózní dohodou vyvinuly větší úsilí.

Potřebujeme také rámec pro přizpůsobení se změnám klimatu, pro přenos technologií a budování kapacit. Potřebujeme financování v rámci spravedlivého a rovného systému řízení zmírňování, přizpůsobení se, budování kapacit a přenosu technologií do rozvojových zemí.

Důležitým impulsem pro probíhající jednání je poslední zasedání Evropské rady, které se zabývalo výší částky pro rychlé zahájení financování během prvních tří let, což také posiluje důvěryhodnost Evropské unie.

Hlavy států a vlád se nyní blíží do Kodaně. Doufáme, že k zásadním otázkám zmírňování a financování poskytnou potřebné politické podněty. Takže doufejme, že ambiciózní dohoda bude dosaženo.

EU předložila návrhy, aby byla jednání o právně závazné smlouvě na období od 1. ledna 2013 završena v co nejkratším termínu po skončení konference v Kodani.

Ještě je příliš brzy na to říct, kdy toho bude možné dosáhnout, ale měli bychom usilovat o dohodu, aby se tak stalo do šesti měsíců po ukončení konference.

Seán Kelly (PPE). – Chtěl bych vám, paní Malmströmová, poděkovat za vaše stručné, přesné a logické odpovědi nejen na mou otázku, ale na všechny otázky, které zazněly od června minulého roku, kdy jsem nastoupil do tohoto parlamentu. Jste skvělá.

Jsem také hrdý, že jsem součástí Evropské unie, která vede diskusi o změně klimatu a působí na ostatní, aby učinili totéž. Myslím, že nejlepším příkladem toho je dnešní příjezd amerického prezidenta a čínského premiéra do Kodaně, což by před několika lety bylo něco naprosto nepředstavitelného.

Nicméně jak bychom mohli dále postupovat v případě, že závazná dohoda nebude k dispozici?

Cecilia Malmström, úřadující předsedkyně Rady. – Vzhledem k tomu, že politická jednání začnou v podstatě zítra, jak sám říkáte, kdy přijedou premiéři a prezidenti z celého světa, myslím, že bychom už neměli mluvit o plánu „B“. Myslím, že díky svému přínosu, síle a dynamice mohou pomoci vytvořit ambiciózní, politický závazek.

Pokud by nebylo možné závazku dosáhnout, budeme prostě muset o této záležitosti nadále diskutovat. V žádném případě to nevzdáme. Svět od nás očekává výsledky. Jedná se o nejdůležitější otázku naší generace, nesmíme selhat. Pokud se nám zítra nebo pozítří nepodaří dosáhnout dohody, budeme nadále vést diskuse, dokud dohody nedosáhneme.

Předsedající. – Otázka č. 5, kterou pokládá **Gay Mitchell** (H-0436/09)

Předmět: Financování boje proti změně klimatu v rozvojovém světě

Při nadcházejícím jednání o změně klimatu v Kodani by se měl stanovit celosvětový přístup k problematice změny klimatu z krátkodobého a střednědobého hlediska. Je naprosto nezbytné, aby bylo dosaženo dohody

a aby bohaté země poskytl peníze na boj proti účinkům klimatických změn v rozvojovém světě. Nelze přece očekávat, že rozvojové státy budou platit za následky problému, který způsobily západní státy.

V dohodě dosažené na summitu Evropské rady v říjnu se odhaduje, že k tomu, aby se rozvojové země přizpůsobily změně klimatu, budou potřebovat 100 mld. EUR, zatímco samy rozvojové země tvrdí, že tyto náklady budou třikrát až čtyřikrát vyšší.

Jakým způsobem chce Rada dosáhnout kompromisu za situace, kdy existují takto rozporuplná čísla?

Cecilia Malmström, úřadující předsedkyně Rady. – Jak správně připomíná pan poslanec, základním prvkem jednání v Kodani je financování záležitostí týkajících se klimatu v rozvojových zemích, které bude také klíčem k dosažení dohody.

Nejprve bych ráda znovu upozornila na to, že na říjnovém zasedání Evropské rady jsme zdůraznili důležitost rychlého zahájení financování s cílem podniknout okamžité kroky a připravit se na společně prováděnou a efektivní činnost ve střednědobém a dlouhodobém horizontu se zvláštním důrazem na tyto rozvinuté země. Na prosincovém zasedání Rady, které se konalo před několika dny, vyjádřila EU společně s členskými státy svou připravenost vyhradit na období 2010–2012 částku 2,4 miliardy EUR ročně s cílem pomoci rozvojovým zemím v boji proti změně klimatu. Myslím, že tímto závazkem jsme dali stranám jednajícím na konferenci velmi jasný signál a posílili svou důvěryhodnost.

Evropská rada dále konstatovala, že je nutné do roku 2020 značně zvýšit veřejné i soukromé finanční toky. Je třeba revidovat a případně i reformovat stávající finanční strukturu tak, aby byla schopna na tento problém reagovat. Jak jste ve své otázce uvedl, Evropská rada schválila v říjnu odhad Komise, že by celkové čisté dodatečné náklady na přizpůsobení se změně klimatu v rozvojových zemích a její zmírnění mohly do roku 2020 činit přibližně 100 miliard EUR ročně. Finance pro tento účel budou tvořit vlastní zdroje rozvojových zemí, finance mezinárodního trhu s uhlíkem a mezinárodní veřejné finance. Podle odhadu Komise je to nutnost, není to návrh ani nabídka EU.

Existuje také celá řada jiných odhadů z dalších zdrojů, ale Rada schválila právě odhad Komise, protože je přesvědčena, že je to odhad nejlepší. Celková úroveň mezinárodních veřejných financí na potřebnou podporu se do roku 2020 podle odhadů pohybuje v rozmezí 22 miliard EUR až 50 miliard EUR ročně. EU je spolu s členskými státy připravena přispět k této částce spravedlivým dílem, ale na mezinárodním veřejném financování by se měly podílet všechny země kromě těch nejméně rozvinutých, a to na základě komplexního distribučního klíče vycházejícího z úrovně emisí a HDP. A jak zdůraznila říjnová Evropská rada, kodaňská dohoda musí obsahovat ustanovení zahrnující cíl, aby globální oteplování nepřesáhlo 2 °C, dále ambiciózní závazky rozvinutých zemí snížit emise, technologie pro přizpůsobení se změně klimatu a dohodu o financování.

Gay Mitchell (PPE). – Chtěl bych se připojit k panu Kellymu a poděkovat paní ministryni za její odpovědi, které nám zde v Parlamentu poskytla, a také za celkové vedení švédského předsednictví, které je nám všem příkladem.

Paní ministryně, v poslední době jsme zaznamenali, že prezident Spojených států jedná s některými lídry v rozvojovém světě. Vstoupila Evropská unie do těchto jednání ve snaze překlenout se Spojenými státy a ostatními zeměmi propast a pokusit se vyřešit zbývající otázky? Může nás paní ministryně ujistit, že pokud budou pro tento účel pro rozvojové země vyhrazeny finanční prostředky, budou to nové peníze, a nikoli peníze, které by pocházely ze stávajících závazků vůči rozvojovému světu určených na programy týkající se hladu a rozvoje?

Cecilia Malmström, úřadující předsedkyně Rady. – Co se týče první otázky, na podzim se konalo několik dvoustranných schůzek s cílem pokusit se dohodnout na uspořádání těchto jednání a připravit se na ně. EU je se Spojenými státy americkými v neustálém kontaktu, snaží se na ně tlačit, aby poskytli ambicióznější vyjádření. Oni mají naopak své vlastní dvojstranné vztahy, do některých jsme byli při několika příležitostech zapojeni, do jiných ne, protože se snažíme tlačit z různých stran. Během švédského předsednictví jsme absolvovali také šest dvoustranných schůzek s důležitými zainteresovanými zeměmi, jako je Čína, Indie, Ukrajina, Jižní Afrika, Rusko a Spojené státy. Při všech těchto příležitostech byly předmětem jednání i otázky klimatu, takže na toto téma proběhla celá řada schůzek.

Pokud jde o finanční prostředky, musím říct, že se jedná o kombinaci starých a nových peněz. Některé země použily právě takovou kombinaci. Jiné země již přidělily část svého rozpočtu na rozvojovou pomoc. Protože

změny klimatu budou mít největší dopad na nejméně rozvinuté země, je logické, že některé části rozpočtu na rozvojovou pomoc jsou určeny na různé druhy opatření týkající se klimatu.

V důsledku hospodářské krize nyní mnohé členské státy snížily své nároky na celkové rozpočty na rozvojovou pomoc, což je politováníhodné.

Jedná se o kombinaci důvodů, z velké části je to kvůli hospodářské krizi.

Předsedající. – Otázka č. 6, kterou pokládá **Ádám Kósa** (H-0440/09)

Předmět: Návrh směrnice Rady o provádění zásady rovného zacházení s osobami bez ohledu na náboženské vyznání nebo přesvědčení, zdravotní postižení, věk nebo sexuální orientaci

Je velmi důležité zdůraznit obecný požadavek dostupnosti pro všechny. A to nejen pro zdravotně postižené osoby, ale do deseti let také pro většinu evropské společnosti. Uvažuje Rada o vytvoření skutečně sjednoceného základu antidiskriminační politiky bez výjimky (např. design, výroba zboží), aby tak vytvořila udržitelnou společnost a odstranila celou řadu různých právních základů zaměřených na boj proti diskriminaci?

Vzhledem k tomu, že dostupnost infrastruktury a služeb představuje v mnoha případech a v mnoha zemích skutečný problém, domnívám se, že je zcela nepřijatelné odkládat povinnost přijímat nová pravidla pro lepší a skutečnou dostupnost (nových) infrastruktur a (nových) služeb na úrovni členských států o 10 nebo 20 let. Uvažuje Rada přesto o dalším odložení termínu pro provedení povinné dostupnosti do vnitrostátního práva v případě stávajících a/nebo nových infrastruktur? Pokud ano, proč?

Cecilia Malmström, úřadující předsedkyně Rady. – (SV) Jak uvedl pan poslanec ve své otázce, velmi důležitou součástí boje proti diskriminaci jsou opatření ke zlepšení dostupnosti. Během švédského předsednictví jsme i nadále zkoumali technickou úroveň návrhu směrnice o provádění zásady rovného zacházení. Tento návrh obsahuje čtyři důvody diskriminace, které v současnosti nejsou zahrnuty v oblasti zaměstnanosti: náboženské vyznání nebo víra, zdravotní postižení, věk a sexuální orientace.

Rada dne 30. listopadu 2009 prostudovala zprávu předsednictví o stavu v této oblasti, která upozorňuje na potřebu další práce na těchto záležitostech, zejména pokud jde o rozsah působnosti, ustanovení týkající se zdravotního postižení a harmonogram provádění. Předsednictví dále oznámilo, že návrh by měl zahrnovat také otázku designu a výroby zboží. Je třeba o tom dále jednat.

Podle zprávy o stavu je třeba vyřešit i další problémy týkající se finančních důsledků směrnice. Máme-li dosáhnout politické jednoty, musíme vytvořit text přijatelný pro všechny členské státy. Je potřeba, aby mezi všemi členskými státy panovala shoda, jinak Rada nebude moci v této věci pokračovat.

Nemohu předjímat výsledky jednání, nicméně diskuse týkající se provádění, termínů a rozsahu stále probíhají a budou ještě nějaký čas probíhat.

Ádám Kósa (PPE). – (HU) Paní ministryně, velice děkuji za vaši odpověď. První kroky, které byly přijaty, jsou velmi povzbudivé, rád bych ale zdůraznil tři věci. V Evropské unii žije 50 milionů lidí se zdravotním postižením. Tato záležitost nemá vliv pouze na ně, protože Evropská unie výrazně pociťuje také stárnutí obyvatelstva. Proto se tento problém dotýká nejen lidí se zdravotním postižením, ale i budoucnosti všech starších osob, například lidí na invalidním vozíku, kteří potřebují rampy. Tato záležitost se tedy rychle stává obecným problémem celé společnosti, a proto je třeba ji považovat za prioritní, protože tady jde o budoucnost. Přístup ke službám byl odložen o 10 let. Je důležité, aby tato lhůta zůstala tak, jak je, právě proto, že je to v zájmu nás všech.

Cecilia Malmström, úřadující předsedkyně Rady. – S panem poslancem naprosto souhlasím, že je taková směrnice potřeba. V Evropské unii stále existují miliony lidí, kterým není většina běžných věcí dostupná. Tím je omezena jejich svoboda a možnost vést normální život, což je mi velmi líto.

Jednání Rady je časově velmi náročné. Jedná se o průlomový návrh s rozsáhlou působností a obrovskými praktickými a finančními důsledky. Aby mohla být tato směrnice přijata, bude nejprve potřeba jednomyslné shody členských států a potom souhlas Evropského parlamentu. Vyjednávali jsme. Měli jsme v Radě spoustu pracovních skupin. Dosáhli jsme pokroku, ale – musím k vám být naprosto upřímná – nedosáhli jsme bohužel konsenzu, kterého je stále potřeba dosáhnout. Budeme na tom ale pracovat až do konce našeho předsednictví. Jsem docela optimistická v tom, že španělské předsednictví udělá vše pro dosažení řešení.

Předsedající. – Otázka č. 7, kterou pokládá **Vilija Blinkevičiute** (H-0445/09)

Předmět: Ochrana práv zdravotně postižených osob

V době složité hospodářské situace je důležité zajistit odpovídající sociální ochranu osobám, které jsou nejvíce sociálně znevýhodněny. Zdravotně postižené osoby tvoří jednu z nejzranitelnějších skupin ve společnosti. Je nanejvýš politováníhodné, že se objevují snahy vyrovnat státní rozpočty snižováním sociálních dávek a omezováním programů pro zdravotně postižené. To je nejen v rozporu se zásadami solidarity a sociální spravedlnosti, ale oslabuje to i procesy a mechanismy sloužící k začlenění zdravotně postižených osob do společnosti a zvěšuje jejich sociální vyloučení.

Počítá Rada s přijetím dalších opatření na pomoc zdravotně postiženým osobám v době hospodářské krize? Nedojde v důsledku nepříznivé hospodářské situace k tomu, že se v Radě zpomalí projednávání návrhu směrnice Rady zavádějící do praxe zásadu rovného zacházení se zdravotně postiženými osobami?

Cecilia Malmström, úřadující předsedkyně Rady. – (SV) Jsme si plně vědomi sociálních problémů vyvolaných hospodářskou krizí. Je nezbytné zajistit zvláštní ochranu osob a skupin, které jsou těmito problémy zvlášť ohroženy, a bojovat proti vyloučení. Víme, že často dochází k diskriminaci osob se zdravotním postižením a dalších zranitelných skupin a že není využíván jejich potenciál. Rada proto neustále zdůrazňuje důležitost podpory přístupu lidí se zdravotním postižením na trh práce.

Tuto důležitost zdůraznila v rámci Lisabonské strategie i ve stávajících pokynech pro zaměstnanost. V březnu 2008 Rada společně s vládami členských států rovněž přijala usnesení o situaci osob se zdravotním postižením v rámci EU. Význam začlenění zranitelných osob a skupin na trh práce Rada dále schválila ve svých závěrech ze dne 13. listopadu 2009, o čemž jsem se zmínila i v odpovědi na předchozí otázku. Usnadnění přístupu těchto skupin na trh práce je také předpokladem pro dlouhodobý růst.

Ráda bych vám připomněla společnou dohodu Evropského parlamentu a Rady vyhlásit rok 2010 Evropským rokem boje proti chudobě a sociálnímu vyloučení. Věřím, že toto rozhodnutí bude zahrnovat také dostupnost vzdělání všem lidem. Rozhodnutí dále zahrnuje úsilí zaměřené na dosažení rovného přístupu všech lidí k informačním a komunikačním technologiím se zvláštním zřetelem na potřeby zdravotně postižených osob. Další priority, kterými se budeme zabývat, se týkají potřeb zdravotně postižených osob, jejich rodin a dalších zranitelných skupin. Jsem přesvědčena, že v následujícím roce bude přijata celá řada iniciativ, na které se těšíme.

Co se týče návrhu směrnice Rady o provádění zásady rovného zacházení s osobami bez ohledu na náboženské vyznání nebo víru, zdravotní postižení, věk či sexuální orientaci, uvědomujeme si, že kdyby se návrh Komise stal realitou, mělo by to na život lidí se zdravotním postižením velmi pozitivní vliv. Pracovní skupina Rady pro sociální otázky na textu návrhu stále pracuje. Jak jsem již uvedla, uspořádali jsme dne 30. listopadu rozpravu a připravili zprávu o stavu, ale nepodařilo se nám dosáhnout rozhodnutí.

Nemůžeme předjímat výsledek jednání, která stále probíhají, ale je důležité, aby byl text formulován správně, protože jde o právní jistotu a vymezení působnosti této směrnice. Jak již bylo zmíněno, členské státy se musí na tomto návrhu jednomyslně shodnout. Jejich úkolem je posoudit v této souvislosti možné dopady ekonomické recese. Jakmile bude jednomyslnosti dosaženo, požádáme samozřejmě Evropský parlament, aby návrh v souladu s článkem 19 nové Lisabonské smlouvy odsouhlasil.

Vilija Blinkevičiūtė (S&D). – (LT) Děkuji vám, paní předsedající, a děkuji vám, paní ministryně Malmströmová, za vaši odpověď. Ráda bych také poděkovala Švédsku, protože právě v průběhu švédského předsednictví Rada ministrů EU ratifikovala úmluvu OSN o právech osob se zdravotním postižením. Je to sice velký krok, ale je jen jeden.

Popravdě řečeno, život postižených se v jednotlivých zemích neuvěřitelným způsobem liší. Někteří neslyšící neumí používat znakový jazyk, některým nevidomým nejsou dostupné příslušné asistenční služby. Pro osoby s pohybovým postižením nejsou k dispozici žádné úpravy. Osoby se zdravotním postižením jsou ve velké míře také nezaměstnaní. Přitom osoby se zdravotním postižením tvoří přibližně 10 % obyvatel Evropské unie.

Paní ministryně, vím, že s antidiskriminační směrnicí (tak bych ji stručně nazvala) jsou určité problémy a potíže, ale možná by bylo rychlejší, kdybychom vytvořili samostatnou směrnici o právech osob se zdravotním postižením. Směrnice by byla závazná pro všechny členské státy EU, takže osoby se zdravotním postižením by nebyly diskriminovány.

Cecilia Malmström, úřadující předsedkyně Rady. – Ráda bych zdůraznila, že se nejedná o nedostatek politické vůle. Chápeme důležitost této směrnice a na jejím vytvoření opravdu velmi pilně pracujeme.

Jak už jsem však řekla, nic nenadělám s tím, že potřebujeme jednomyslnou shodu členských států, a tu prostě nemáme. Švédské předsednictví i předchozí předsednictví se snažila navrhnout různé kompromisy, různé způsoby řešení. Probíhá celá řada setkání pracovních skupin, které na této věci pořád pracují, jednání stále probíhají. Budeme na tom pracovat až do konce našeho předsednictví. Stále však jsme bohužel nedosáhli jednomyslnosti.

Bylo by nešťastné rozdělit jednotlivé části směrnice, protože celkovým účelem, který byl také velmi podporován Parlamentem, bylo vytvořit komplexní směrnici o diskriminaci. Pokud z ní začneme vypichovat jednotlivosti, ztratíme pak podle mého názoru hlavní myšlenku, a to by nebylo dobré. Takže zkusme na vytvoření směrnice pracovat usilovněji, protože to pak velmi pomůže v boji proti diskriminaci zdravotně postiženým, ale i jiným diskriminovaným lidem v celé Evropě.

Christa Klauß (PPE). – (DE) Musíme zabránit diskriminaci, která je sociálním problémem. Je na nás všech, abychom zabránili všem způsobům diskriminace.

Myslíte si také jako já, že neexistují jasná pravidla pro to, jak určit, zda došlo k diskriminaci – například v situaci, kdy pronajímatel pronajímá byt, a jeden ze zájemců tvrdí, že byl diskriminován, protože jej nedostal právě on?

Souhlasíte se mnou, že evropská směrnice může pouze stanovit požadavky, které pak členské státy budou muset provést ve svých vnitrostátních právních předpisech? Vytvoření evropského práva v této oblasti je pro EU velmi obtížné.

Mairead McGuinness (PPE). – Protože hovoříme o právech osob se zdravotním postižením, chtěla bych jen oznámit, že náš kolega pan Kósa byl nedávno zvolen předsedou meziskupiny Evropského parlamentu pro problematiku zdravotního postižení. Přejeme mu v jeho práci hodně úspěchů.

Co se týká hospodářské krize, o které jsme včera jednali a vy jste souhlasně pokyvovali hlavou: máme obrovské obavy z institucionální péče o děti a mladé lidi a obávám se, s čímž možná budete souhlasit, že hospodářská krize zpomalí proces deinstitucionalizace a že jde o problém, který musíme zkoumat velmi pečlivě, uvnitř i vně EU.

Cecilia Malmström, úřadující předsedkyně Rady. – V době hospodářské krize vždy nejvíce trpí právě ti nejzranitelnější – děti, mladí lidé, starší lidé, lidé s postižením. Proto my, jakožto zodpovědní politici, si toho musíme být vědomi. Do závěrů různých sdělení a doporučení Rady bylo doplněno, že bychom měli podporovat členské státy, aby věnovaly zvláštní pozornost skutečnosti, že nejvíce vždy trpí právě nejzranitelnější skupiny lidí, takže s tím souhlasím.

V odpovědi na vaši otázku chci říct, že nemáme-li k dispozici nejprve celkovou, komplexní a vyčerpávající směrnici, je velmi obtížné stanovit v oblasti diskriminace zdravotně postižených osob pravidla evropské povahy. Musíme mít nejprve celkovou směrnici a z ní pak musíme vycházet.

Uvědomuji si, že je třeba udělat ještě mnoho práce, a jsem si dobře vědoma obrovské diskriminace a obtíží, s nimiž se lidé se zdravotním postižením v běžném životě potýkají a které jim brání využít své životní možnosti a potenciál. Myslím, že nejprve musíme pracovat na celkové směrnici.

Rozhodnutí vyhlásit příští rok rokem boje proti sociálnímu vyloučení nám dává možnost přijít s novými konkrétní návrhy a zorganizovat veřejné akce k posílení povědomí o této problematice ve všech členských státech.

Předsedající. – Jsem si jista, že v rámci této rozpravy by sněmovna určitě chtěla, abychom také poblahopřáli panu Kósovi ke zvolení do křesla meziskupiny.

Otázky č. 8 a 9 byly zrušeny.

Otázkou č. 10 se nebudeme zabývat, protože předmětem této otázky je záležitost, která je již na pořadu jednání tohoto dílčího zasedání.

Otázka č. 11 se nebere v potaz, protože není přítomen její autor.

Otázka č. 12, kterou pokládá **Charalampos Angourakis** (H-0455/09)

Předmět: Kruté zabíjení chudých peruánských zemědělců kvůli zisku

Články v zahraničním tisku uvádějí, že v posledních letech v Peru v oblastech Huánuco a Pasco zabil gang známý jako „Los Pishtacos“ desítky zemědělců s cílem prodat jejich tuk – údajně až 17 kg – evropským kosmetickým firmám za 15 000 dolarů za kilo. Peruánské úřady se domnívají, že zmizení mnoha lidí, včetně dětí, lze přičíst této kruté praktice. Odsuzujeme praktiky evropských nadnárodních společností, které již po mnoho desetiletí zabíjejí lidi a drancují bohatství Latinské Ameriky kvůli zisku.

Jaký je celkový názor Rady na tento trestný čin, který páchají evropské nadnárodní společnosti, a do jaké míry EU financuje tyto společnosti, jež jsou činné v Latinské Americe?

Cecilia Malmström, úřadující předsedkyně Rady. – (SV) Jak pan poslanec ví, dodržování lidských práv je jednou ze základních hodnot Evropské unie. Rada ve všech svých vztazích s třetími zeměmi vždy věnuje zvláštní pozornost tomu, aby bylo zajištěno dodržování základních práv a principu právního státu.

Co se týče událostí, které zmiňuje pan poslanec, nejsou Radě známy a nebyly v Radě projednávány. Zástupci předsednictví četli noviny a vědí o zprávách v médiích, ale chtěli bychom také uvést, že poslední zprávy naznačují, že celý příběh je založen na falešných informacích.

Protože zprávy z médií jsou rozporuplné a jelikož Rada obvykle zprávy z médií nekomentuje, předsednictví nemůže a nemělo by spekulovat o této události ani odpovídat na tuto otázku.

Charalampos Angourakis (GUE/NGL). – (EL) Vážená paní předsedající, musím říci, že odpověď paní ministryně mne ani v nejmenším neuspokojila. Jedná se o strašný zločin, řekl bych, že o bezprecedentní zločin, a v každém případě se domnívám, že pokud by Evropská unie chtěla, má zdroje k podrobnějšímu prošetření záležitosti tohoto typu.

Protože máme s Peru navázány vztahy, žádáme, aby peruánská vláda poskytla k této události oficiální informace a aby byla přijata opatření. V opačném případě se situace bude opakovat.

Cecilia Malmström, úřadující předsedkyně Rady. – (SV) Zprávy o této události jsou velmi rozporuplné. Podle informací ze strany státních orgánů i novinářů neexistuje žádný důkaz o tom, že by k této tragické události skutečně došlo.

Protože neexistují žádné konkrétní důkazy a hodně nasvědčuje tomu, že ve skutečnosti k této události nedošlo a že se jedná o falešné informace, Rada nemůže přijmout v této oblasti žádná opatření a není k tomu ani kompetentní.

Předsedající. – Otázka č. 13, kterou pokládá **Ryszard Czarnecki** (H-0458/09)

Předmět: Diskriminace polské národnostní menšiny v Litvě

Hodlá Rada vyzvat litevskou vládu k dodržování práv národnostních menšin vzhledem k tomu, že diskriminace polské národnostní menšiny v této zemi není novým jevem a projevuje se povinností psát příjmení způsobem, který neodpovídá polskému úzu, diskriminací v oblasti vzdělávání, zákazem uvádět dvojjazyčné místní názvy a neochotou vrátit Polákům majetek zabavený sovětskými orgány? Kdy má Rada v úmyslu přijmout v této souvislosti opatření?

Cecilia Malmström, úřadující předsedkyně Rady. – Rada znovu potvrzuje prioritu základních práv a lidských práv uvedených ve smlouvách a v Listině základních práv. Rada je – a nadále bude – odhodlána zajistit předcházení všem formám ponižujícího a diskriminujícího zacházení a jejich odstranění.

Chtěla bych upozornit, že otázkami týkajícími se ochrany práv menšin se zabývá také Rada Evropy ve své Rámcové úmluvě o ochraně národnostních menšin. Otázky, které vznesl pan Czarnecki, v současné době zkoumají příslušné orgány Rady Evropy. Podle směrnice Rady č. 2000/43/ES ze dne 29. června 2000, kterou se provádí zásada rovného zacházení s lidmi bez ohledu na jejich rasu nebo etnický původ, jsou chráněny před diskriminací na základě rasy nebo etnického původu všechny osoby bez ohledu na jejich právní status. Rozsah právní ochrany této směrnice zahrnuje oblast zaměstnanosti, sociální ochrany, vzdělávání a přístupu ke zboží a službám. Je povinností Evropské komise sledovat, zda je evropské právo v členských státech prováděno a dodržováno.

Závěrem bych chtěla říct, že ve Stockholmském programu schváleném Evropskou radou ve dnech 10. a 11. prosince letošního roku zvažujeme potřebu dalšího návrhu týkajícího se zranitelných skupin, a to na základě zkušeností získaných z toho, jak členské státy uplatňují Haagskou úmluvu z roku 2000 o mezinárodní ochraně dospělých osob, které se v budoucnosti stanou jejími stranami.

Ryszard Czarnecki (ECR). – (PL) Paní Malmströmová, velice vám děkuji za odpověď, zejména za zdůraznění toho, že Rada se bude stavět proti všem formám diskriminace národnostních menšin v Evropské unii, včetně polské menšiny v Litvě. Toto stanovisko je velmi důležité. Děkuji vám za něj. Chtěl bych zdůraznit, že máme bohužel co do činění se systematickou činností litevských orgánů v oblasti systému vzdělávání a dvojjazyčných názvů míst, a to na různých úrovních správy. Jedná se proto o vysoce důležitou záležitost a chtěl bych požádat, aby ji Rada sledovala.

Cecilia Malmström, úřadující předsedkyně Rady. – Mohu jen zopakovat zásady a hodnoty, na kterých Evropská unie stojí a které Rada samozřejmě zastává.

Události, které pan Czarnecki zmiňuje, jsou příslušnými orgány Rady Evropy prověřovány, a pokud bude zjištěna jakákoli další forma diskriminace, je úkolem Komise zajistit, aby členské státy postupovaly v souladu se Smlouvami a s právními předpisy Evropské unie.

Předsedající. – Otázka č. 14, kterou pokládá **Brian Crowley (H-0462/09)**

Předmět: Pronásledování buddhistických mnichů a mnišek ve Vietnamu

V návaznosti na přijetí usnesení Evropského parlamentu o situaci v Laosu a ve Vietnamu ze dne 26. listopadu 2009 (P7_TA(2009)0104), jaká konkrétní opatření byla přijata s cílem ukončit pronásledování a šikanování buddhistických mnichů a mnišek ve Vietnamu?

Cecilia Malmström, úřadující předsedkyně Rady. – (SV) Děkuji za váš dotaz. Rada si je velmi dobře vědoma stavu lidských práv ve Vietnamu. Vývoj v této zemi pozorně sledujeme.

Rada a Komise posuzují situaci dvakrát ročně v rámci dialogu o lidských právech, který vedeme s vietnamskými orgány. Poslední dialog se konal v Hanoji minulý týden, 11. prosince. Diskutovali jsme o řadě naléhavých otázek, jako je svoboda projevu, reforma trestního zákoníku včetně trestu smrti, a také svoboda náboženského vyznání a náboženská tolerance, včetně situace stoupenců Plum Village. Předali jsme vietnamské vládě seznam EU se jmény osob a vězňů, jejichž situace je zvláště velkým důvodem k obavám. Kromě dialogu o lidských právech EU také pravidelně vznáší otázky zvláštního zájmu na setkáních s vietnamskou vládou.

Rada a Komise uspořádaly 10. listopadu rozsáhlou debatu se členy komunity Plum Village. Dne 26. listopadu bylo k této záležitosti vydáno usnesení Evropského parlamentu. Komise vedla ve stejný den rozhovory na vysoké úrovni s úřady v Hanoji. Tato setkání se uskutečnila v rámci zasedání smíšeného výboru pro jednání o dohodě o partnerství a spolupráci, která, jak doufáme, bude uzavřena příští rok. Naším hlavním cílem na setkání bylo vyjádřit naléhavost, jakou stavu lidských práv ve Vietnamu přisuzujeme.

Hovořili jsme o vyvlastňování církevního majetku, o útocích na aktivisty za lidská práva a na pisatele blogů, což tady ve sněmovně již dříve uvedli někteří poslanci, a zmínili jsme se také o situaci stoupenců komunity Plum Village. Žádali jsme naše protějšky o ochranu a dodržování lidských práv a o splnění všech závazků stanovených ve Všeobecné deklaraci lidských práv a v mezinárodních úmluvách, které Vietnam uzavřel. Tyto záležitosti jsou zdůrazněny v parlamentním usnesení, za což bych chtěla Evropskému parlamentu poděkovat. Dále jsme Vietnam informovali o nové a důležité roli Evropského parlamentu, zejména pokud jde o budoucí dohodu o partnerství a spolupráci.

Delegace EU navštívila ve dnech 8.–10. prosince 2009 klášter Bat Nha a chrám Phuoc Hue, kam uprchlo téměř 200 zbývajících členů komunity Plum Village. Mluvili jsme s místními náboženskými představiteli a s orgány, abychom získali o aktuální situaci více informací. EU bude situaci v chrámu Phuoc Hue nadále velmi pozorně sledovat.

Pat the Cope Gallagher (ALDE) zastupující autora. – Rád bych paní předsedající jménem svým i jménem pana Crowleyho poděkoval za její vyčerpávající odpovědi a chtěl bych říct, že jsem s přístupem Rady i Komise velmi spokojen. Doufám, že budete vývoj i nadále věcným způsobem sledovat.

Předsedající. – Otázka č. 15, kterou pokládá **Pat the Cope Gallagher** (H-0463/09)

Předmět: Žádost Islandu o vstup do Evropské unie

Může Rada poskytnout aktuální informace o stavu žádosti Islandu o vstup do Evropské unie?

Cecilia Malmström, úřadující předsedkyně Rady. – Paní předsedkyně, myslím, že tato otázka se vás také velmi dotýká.

úřadující předsedkyně Rady. (SV) Dovolte mi nejprve připomenout, co je obsahem závěrů Rady ze dne 8. prosince, kde Rada uvádí toto: „Island je zemí s dalekosáhlými a hlubokými demokratickými tradicemi, mající potenciál významně přispět EU strategicky i politicky. Tato země je již v řadě oblastí úzce spojena s EU prostřednictvím svého členství v Evropském hospodářském prostoru a v schengenském prostoru.“

Žádost Islandu o členství v Evropské unii byla švédskému předsednictví oficiálně předložena dne 16. července 2009 ve Stockholmu. Sama jsem u toho byla a převzala jsem žádost, která byla okamžitě předána členům Rady.

Rada na svém zasedání dne 27. července 2009 připomněla obnovený konsenzus o rozšíření, který byl uveden v závěrech ze zasedání Evropské rady v prosinci 2006, včetně zásady, že každá země má být posuzována podle svých vlastních kvalit. Rozhodli jsme se zahájit postup uvedený v článku 49 Smlouvy o Evropské unii. Komise byla proto vyzvána, aby k této žádosti předložila Radě své stanovisko.

Žádost bude posouzena podle zásad stanovených ve Smlouvě, podle kritérií dohodnutých na zasedání Evropské rady v Kodani v roce 1992 a podle závěrů zasedání Evropské rady v prosinci 2006. V souladu se závěry přijatými minulý týden Radou ve složení pro všeobecné záležitosti se Rada bude touto záležitostí opět zabývat, jakmile Komise předloží své stanovisko. Rada by tak měla být schopna rozhodnout o případném zahájení jednání s Islandem v průběhu prvních měsíců španělského předsednictví.

Pat the Cope Gallagher (ALDE). – Chtěl bych poděkovat paní předsedající za odpověď. Jako předseda delegace pro vztahy se Švýcarskem, Islandem a Norskem a ve Smíšeném parlamentním výboru Evropského hospodářského prostoru (EHP) plně chápu, že každá žádost musí být samozřejmě rozhodnuta podle vlastních kvalit a že se na této věci pracuje.

Je to myslím zřejmé z faktu, že Island odpověděl v přiměřeně krátké době na mnoho otázek a celé věci samozřejmě pomohlo i to, že je členem EHP. Islandská vláda tím dává najevo své odhodlání. A domnívám se, že by bylo dalším významným krokem v rozšiřování Evropy, kdyby se Island stal členem Evropské unie.

Zmínila jste se však o tom, že záležitost, o které by měl rozhodnout islandský lid, je stará demokracie. Těším se však, že na příštím zasedání Rady postoupíme zase o krok dál, a doufejme, že to bude velký krok a že se dočkáme oznámení Rady.

Cecilia Malmström, úřadující předsedkyně Rady. – Žádost Islandu musí být řešena v souladu s pravidly a postupy, přičemž Komise zatím nedokončila kontrolu a nevypracovala stanovisko. Stejně jako Island i Komise postupuje vpřed. Určila své vyjednávací týmy a je připravena pracovat velmi rychle, ale důkladně. Proto se domnívám, že můžeme počítat s tím, že Komise předloží své stanovisko na začátku příštího roku, a doufejme, že Rada bude moci rozhodnout o dalších krocích.

Předsedající. – Otázka č. 16 se nebere v potaz, protože není přítomen její autor.

Otázka č. 17, kterou pokládá **Mairead McGuinness** (H-0470/09)

Předmět: Biologicky rozložitelný odpad

Může se Rada vyjádřit k pokroku členských států v oblasti snížení množství biologicky rozložitelného odpadu na skládkách podle směrnice o skládkách (ES) č. 1999/31/ES⁽⁵⁾?

Cecilia Malmström, úřadující předsedkyně Rady. – (SV) Členské státy denně produkují velké množství odpadu. Způsob, jakým s tímto odpadem nakládáme, má pochopitelně výrazný dopad na životní prostředí. Komise nedávno zveřejnila zprávu o provádění právních předpisů EU o odpadech, v níž dospěla k závěru, že některé členské státy sice dosáhly pokroku, avšak má-li infrastruktura pro nakládání s odpady splňovat požadavky

(5) Úř. věst. L 182, 16.7.1999, s. 1

EU, v celé řadě států je zapotřebí na provádění právních předpisů intenzivně pracovat. Zvláště obtížné je provádění směrnice o skládkách.

Pokud jde o ukládání biologicky rozložitelného odpadu na skládky, zpráva Komise uvádí, že podle poměrně omezených informací svého cíle snížení v roce 2009 dosáhlo pouze devět zemí. Rada již dříve ve svých závěrech z června 2009 uvedla, že s Komisí souhlasí. Je velmi důležité, aby byly cíle EU pro ukládání biologicky rozložitelného odpadu na skládky splněny. Rada rovněž vyzvala Komisi, aby pokračovala v provádění analýzy dopadů, aby mohla v případě potřeby připravit návrh právních předpisů EU v oblasti biologicky rozložitelného odpadu.

Rada uvedla, že je nutné vzít v úvahu potřebu právních předpisů EU, zejména potřebu právních předpisů pro recyklaci biologicky rozložitelného odpadu kompostováním a využitím energie v bioplynových zařízeních s následnou recyklací zbytkového materiálu. Rada rovněž uvedla, že lepší správa biologicky rozložitelných odpadů by přispěla k udržitelnému řízení našich zdrojů, k lepší ochraně půdy boji proti změně klimatu, a navíc by umožnila splnění cílů pro odklon od ukládání odpadu na skládky, recyklaci a obnovitelné zdroje energie.

Mairead McGuinness (PPE). – Myslím, že všichni v této sněmovně tyto snahy podporují. Pokud jste jako já někdy stáli na skládce a dýchali jste ten vzduch, víte, že to je dost strašné, a myslím, že by to měli zkusit i lidé, kteří ukládají odpad na skládky.

Mohla byste uvést důvody, pokud je znáte, a vysvětlit podrobněji, proč je v této fázi jen devět členských států? Víme, že je potřeba to udělat, a souhlasím s tím, že musíme začít používat bioplyn. Všichni s principy souhlasí, proč se nám však nedaří dosáhnout cílů?

Cecilia Malmström, úřadující předsedkyně Rady. – Musím se přiznat, že nejsem odborník na toto téma, ale pokud jsem dobře pochopila vyjádření Komise, chybí nám vhodná infrastruktura, jejíž zavedení je navíc docela nákladné. V dlouhodobém horizontu to samozřejmě přináší spoustu výhod, ale členské státy do vhodné infrastruktury neinvestovaly, proto to trvá tak dlouho.

Předsedající. – Teď přejdeme k poslední otázce dnešního večera, která bude i poslední otázkou pro vaše předsednictví. Předložil ji pan Hans-Peter Martin a týká se úspěchů švédského předsednictví Rady v oblasti transparentnosti, kde – troufám si říct – máme o čem mluvit.

Otázka č. 18, kterou pokládá **Hans-Peter Martin** (H-0472/09)

Předmět: Úspěchy švédského předsednictví Rady v otázkách transparentnosti

Švédské předsednictví Rady dne 16. 9. 2009 ve své odpovědi H-0295/09⁽⁶⁾ tazateli sdělilo, že „sdílí názor pana poslance ohledně významu větší transparentnosti v činnostech Unie“. Předsednictví Rady také prohlásilo, že „bude plně provádět odpovídající předpisy týkající se transparentnosti v souladu s čl. 8 odst. 1–4 jednacího řádu Rady. V zásadě budou podle jednacího řádu Rady veřejně přístupná veškerá jednání o právních aktech, na něž se vztahuje postup spolurozhodování“.

Jak nyní Rada na konci švédského předsednictví tuto otázku hodnotí; jakých konkrétních úspěchů a v jakých oblastech bylo dosaženo?

Cecilia Malmström, úřadující předsedkyně Rady. – (SV) Jak upozorňuje pan poslanec, zvýšení transparentnosti v práci Evropské unie je významnou prioritou Švédska jakožto členského státu i jako země předsedající Radě. Zvýšení transparentnosti v každé oblasti práce Rady bylo jedním z jasných cílů, které jsme si vytýčili.

Ráda bych zmínila například webové stránky předsednictví, kde lze najít ve třech jazycích informace o jednáních, podkladové dokumenty a odkazy na přenos ze zasedání.

Předsednictví se v několika posledních měsících snažilo udělat vše pro to, aby zajistilo, že budou uplatňována ustanovení o transparentnosti uvedená v jednacím řádu Rady.

V červenci, září, říjnu a listopadu 2009 se v souladu s článkem 8.3 jednacího řádu z iniciativy švédského předsednictví konalo 20 veřejných diskusí. Kromě toho se konala také veřejná diskuse o pracovním programu předsednictví v rámci práce Rady Ecofin. Celkem je to tedy 21 veřejných diskusí za čtyři měsíce.

⁽⁶⁾ Písemná odpověď ze dne 16. 9. 2009

Co se týče počtu veřejných jednání, během veřejných zasedání Rady bylo veřejně přijato 59 právních předpisů jakožto předpisů skupiny A a v rámci řádného legislativního postupu bylo projednáno devět navrhovaných právních předpisů jakožto předpisů skupiny B. Z iniciativy předsednictví se konalo ještě jedno veřejné jednání. Pokud má pan poslanec pocit, že to není mnoho, je třeba připomenout, že počet bodů jednání Rady, které musí být projednány veřejně, poněkud závisí na počtu bodů, které jsou předmětem řádného legislativního postupu. Navíc nový Parlament neměl tolik bodů k jednání, jak bývá obvyklé. Nová Komise bezpochyby zvýší počet legislativních návrhů, které má řešit Rada a Evropský parlament, a pak se počet položek zvýší.

Po vstupu Lisabonské smlouvy v platnost jsou veřejná také všechna zasedání Rady zabývající se tou částí programu, která se týká jednání o právních předpisech. Švédské předsednictví tuto změnu k lepšímu vítá. Evropská unie tak bude efektivnější a demokratičtější.

Na závěr bych chtěla zmínit, že švédské předsednictví včera iniciovalo setkání s interinstitucionální pracovní skupinou o transparentnosti, místopředsedkyní Komise Margot Wallströmovou a místopředsedkyní Dianou Wallisovou. Diskutovali jsme o celé řadě konkrétních návrhů, které by měly evropským občanům zajistit lepší a uživatelsky příjemnější přístup k informacím orgánů EU.

Hans-Peter Martin (NI). – (DE) Nestává se často, že bychom tady v plénu vyjadřovali určitý druh emocí. Myslím, že je nám ctí a potěšením, že vedeme tento závěrečný dialog. Paní Malmströmová, sama víte, že cesta směrem k větší transparentnosti je pomalá a úzká a my po ní často postupujeme hlemýždím tempem, když pomyslíme, kde jsme byli před deseti lety a kde jsme dnes. Jako kritik, ale také jako vášnivý zastánce sjednocené Evropy prostě nemohu být spokojen jen s tím, čeho jsme zatím dosáhli.

Chtěl bych vědět, jaké poselství nám po sobě zanecháte v tom smyslu, co by měli zlepšit vaši následovníci. Mám na mysli zejména pracovní skupiny Rady. Nemám moc velkou radost z počtu bodů na pořadu jednání, které byly dosud veřejně přístupné, ani ze způsobu, jakým lze získat přístup k dokumentům. Když se na celou věc podíváte z dlouhodobého hlediska a na základě svých desetiletých zkušeností v evropské politice, myslíte si, že v oblasti transparentnosti někdy dojdeme do fáze, které Švédsko dosáhlo před několika desetiletími?

Cecilia Malmström, úřadující předsedkyně Rady. – To je skutečně velmi důležitá otázka. Řekla bych, že za posledních deset let se značně zlepšil přístup k dokumentům a transparentnost. Stalo se tak díky nařízení (ES) č. 1049/2001, které je velmi důležitým právním předpisem, a jsem hrdá na to, že jsem se mohla podílet na zrodu tohoto nařízení.

Jde také o to, jak nařízení provádíme, jde také o postoje. Během posledních 10 let se to zlepšilo. Mnoho lidí v evropských orgánech si uvědomilo, že transparentnost a otevřenost nejsou nebezpečné. To je dobře. Je to efektivní. Je to dobré pro legitimitu a omezuje to také příležitosti k špatnostem a korupci.

Stále máme před sebou spoustu práce. Lisabonská smlouva nám přináší nové možnosti. Doufám, že všechna následující předsednictví tyto příležitosti maximálně využijí. Komise včera řekla, že se vrátí k návrhům vyplývajícím z Lisabonské smlouvy, které se týkají možnosti dalšího pokroku v oblasti transparentnosti.

Je před námi ještě spousta práce, ale ušli jsme už docela dlouhý kus cesty. Jak říká pan poslanec, je to neustálý boj, a já se těším, že na té cestě budeme v boji pokračovat společně.

Předsedající. – Mně už zbývá jen říci, paní ministryně, milá Cecilie, že vám moc děkuji za spolupráci během švédského předsednictví a za tak aktivní účast v dnešní době vyhrazené pro otázky. Těšíme se, že pokud to tato sněmovna schválí, zase vás zde uvidíme. Velice děkuji vám i vašemu týmu.

Tím doba vyhrazená pro otázky končí.

Autoři otázek, které nebyly zodpovězeny pro nedostatek času, obdrží písemnou odpověď (viz příloha).

13. Pořad jednání příštího zasedání: viz zápis

14. Ukončení zasedání

(Zasedání bylo ukončeno v 19:10.)